

श्रीजागमोदसमितिप्रयोद्धारे, पूर्वमुद्रितग्रन्थाङ्कः-४९, अर्थ-ग्रन्थाङ्कः-४९.

श्रुतस्यविरसूत्रितं ।

चतुःशरणादिमरणसमाध्यन्तं प्रकीर्णकदशकं (छायायुतम्)

प्रकाशकः—श्रीजागमोदसमितिः कार्यवाहकः शबरी-वैष्णविन्द सूरचन्द ।

इदं पुस्तकं मोहमन्वा निर्णयसागरयुगनालये कोलभाटवीथ्या-२६-२८ तमे गृहे
रामचन्द्र चैत्तु शेठगेष्टारा मुद्रापयित्वा प्रकाशितम् ।

वीर सं० २४५३.

विमल सं० १९८३.

[पलन सं० १९८३]

प्रतिपा १२५०.]

१ नं. २ अनु. ३ आव. ४ ओष. ५ दश. ६ पिंड. ७ उत्त. ८ आचा. ९ सूत्र. १० स्था. ११ सम. १२ भग.
१३ ज्ञाता. १४ उपा. १५ अन्त. १६ अनुत्त. १७ प्रश्न. १८ वि. १९ औप. २० राज. २१ जीवा.
२२ मन्त्रा. २३ सूर्य. २४ चन्द्र. २५ जंबू. २६ निरया.

२७ तमसूत्रांके प्रकीर्णकदशकनामानि स्वतंत्रसामुदायिकगाथाङ्काश्च ।

नाम.	गाथा.	समुदिता:	पत्रं.	नाम.	गाथा.	समुदिता:	पत्रं.
१ चउत्तरणपद्मयं	६३	सू. १-१३३	५	६ संधारगपद्मण्यं	१२३	७०९	६१
२ आउरपचक्राणं	७०	सू. १-१३३	१०	७ गच्छायारपद्मण्यं	१३७	८४६	७०
३ महापचक्राणपद्मणं	१४२	२७५	१९	८ गणिजिज्ञापद्मण्यं	८२	९२८	७६
४ भक्तपरिणयं	१७२	४४७	३१	९ देविदयपद्मण्यं	३०७	१२३५	९६
५ तन्दुलयेयालियपद्मण्यं	१९-१३८	सू. २०-५८६	५३	१० मरणसमाप्ति	६६३	१८९८	१४२

आगमोदयसमित्या प्रकाशितग्रन्थनामानि ।

अंक	नाम
१ से ४	आवश्यकसूत्रं (६१०) भाग १-२-३-४.
५-६	आचारंग... (शी०) पूर्वार्ध, उ०.
७	औपपातिक....
८ से ११	परमाण्वादि ४ छत्रीसी.
१२ से १४	भगवतीसूत्रं भाग १-२-३.
१५	समवायांग....
* १६-४४	नन्दीसूत्रं.
१७	ओघतिर्युक्तिः.
१८	सूत्रकृतांगं.
१९-२०	प्रज्ञापनासूत्रं पूर्वार्ध-उ०.
२१-२२	स्थानांगं पूर्वार्ध उत्त०.
२३	अतकृद्दशा-अनु० विपाकसूत्राणि.

अंक	नाम
२४	सूर्यप्रज्ञप्तिः.
२५	ज्ञाताधर्मकथांगं.
२६	प्रभञ्ज्याकरणं.
२७	सामाचारी.
२८	उपासकदशांगं.
* २९ से ३२	अष्टकानि (२)
	पददर्शनसमुच्चयौ (२).
३३	निरयावलीसूत्रं.
* ३४	विशेषा० अकारादिविषयकमश्व.
* ३५	विचारसारः सच्छायः.
* ३६	गच्छाचारप्रकीर्णकं.
* ३७	धर्मबिन्दुः.
* ३८-४८	विशेषावश्यकभाषान्तर भाग १-२.
* ३९	जैनफीलोसोफी.
* ४०	कर्म.....
* ४१	योग.....
४२	राजप्रश्रीयसूत्रं.
* ४३	अनुयोगद्वाराणि.
* ४५	वीरभक्तामर नेतिभक्तामर भाषांतर.
* ४६	प्रकीर्णकदशकं सच्छायं.
* ४७	पंचसंग्रहः (चन्द्रार्चिः).
* ४९	प्रवज्याविधानादिकुलकानि.

* इदं लभ्यग्रन्थनिबं, अन्ये न लभ्यन्ते ।

॥ अहम् ॥

सच्छाये प्रकीर्णकदशके-चउसरणपइणाय ।

सावज्जजोगधिरई १ उक्किताण २ गुणवओ अ पडिवत्ती ३ । खल्लिअस्स निव्वणा ४ वणतिगिच्छ ५ गुणधारणा
नेव ६ ॥ १ ॥ चारिस्स चिसोही कीरइ सामाइएण फिल इहयं । साचल्लेअरजोगाण चज्जणासेवणत्ताणओ ॥ २ ॥
दंसणयारचिसोही चउधीसायत्थएण किचइ य । अयन्मुअगुणक्किणरूपेण जिणवरिदाणं ॥ ३ ॥ नाणाईआ
उ गुणा तस्संपन्नपडियत्तिकरणाओ । वंदणएणं विहिणा कीरइ सोही उ तेसिं तु ॥ ४ ॥ खल्लिअस्स य तेसि पुणो

सायपयोगधिरतिः १ वर्तकीर्तनं २ गुणवत्तत्त्व प्रतिपत्तिः ३ । खल्लित्तस्य निन्दनं ४ मणचिक्किता ५ गुणपारणं ६ श्रेयः ॥ १ ॥ चारि-
प्रत्य पिशुद्धिः क्रियते सामायिकेन किलेह । सायपेतरयोगानां यज्जनाऽऽसेवमतः ॥ २ ॥ दर्शनाचारविशुद्धिश्चतुर्विंशत्यात्मस्त्वेन क्रियते
च । अत्यन्तगुणकीर्तनरूपेण जिनवरैन्द्राणाम् ॥ ३ ॥ ज्ञानादिका एव गुणास्तत्संपन्नप्रतिपत्तिकरणात् । चन्दनेकेन विधिना क्रियते शुद्धि-

१ स्तुतिः (लोकरयोक्तव्यः) । २ मग्नमम् । ३ पद्मावरपद्मार्थाधिकाराः ।

विहिणां जं निंदणाह पडिकमणं । तेण पडिकमणेणं तेसिंषि अ कीरए सोही ॥ ५ ॥ चरणाईयारा(इयाइया)णं
जहक्कम्मं वणतिगिच्छरूवेणं । पडिकमणामुद्धाणं सोही तह काउसग्गेणं ॥ ६ ॥ गुणधारणरूवेणं पच्चक्खा-
णेण तवहआरस्स । विरिआयारस्स पुणो सव्वेहिचि कीरए सोही ॥ ७ ॥ गय १ वसह २ सीह ३ अभिसेअ ४
दाम ५ ससि ६ दिणयरं ७ क्षयं ८ कुंभं ९ । पउमसर १० सागर ११ विमाण-भवण १२ रयणुच्चय १३ सि-
हिं १४ च ॥ ८ ॥ अमरिंदनरिंदमुणिंदवंदिअं वंदिअं महावीरं । कुसलाणुवंधि वंधुरमज्झयणं कित्तइस्सामि ॥ ९ ॥
चउसरणगमण १ दुक्कडगरिहा २ सुकडाणुमोअणा ३ चेव । एस गणो अणवरयं कायव्वो कुसलहेउत्ति ॥ १० ॥
अरिहंत सिद्ध साहू केवलिकहिओ सुहावहो धम्मो । एए चउरो चउगइहरणा सरणं लहइ धन्नो ॥ ११ ॥ अह

रेव तेषां तु ॥ ४ ॥ स्वलितस्य च तेषां पुनर्विधिना यत् निन्दनादि प्रतिक्रमणम् । तेन प्रतिक्रमणेन तेषामपि च क्रियते शुद्धिः ॥ ५ ॥
चरणातिचाराणां यथाक्रमं व्रणचिकित्सारूपेण । प्रतिक्रमणशुद्धानां शुद्धिस्तथा कायोत्सर्गेण ॥ ६ ॥ गुणधारणरूपेण प्रत्याख्यानं तपोऽति-
चारस्य (शुद्धिः) । वीर्याचारस्य पुनः सर्वैरपि क्रियते शुद्धिः ॥ ७ ॥ गजं वृषभं सिंहं अभियेकं (श्रियः) दाम शशिनं दिनकरं ध्वजं
कुम्भम् । पद्मसरः सागरं विमानम्भवनं रत्नोद्ययं शिखिनं च ॥ ८ ॥ अमरेन्द्रेनरेन्द्रमुनीन्द्रवन्दितं वन्दित्वा महावीरम् । कुशलानुबन्धिन्य बन्धुरमध्य-
यनं कीर्त्तयिष्यामि ॥ ९ ॥ चतुःशरणगमनं दुष्कृतगर्हा सुकृतानुमोदना चैव । एष गणोऽनवरतं कर्त्तव्यः कुशलदेतुरिति ॥ १० ॥ अर्हन्तः १

१ चरणाईयाइयाणं (५०) चरणातिगादीनाम् । २ आयइयकपट्टेन पञ्चाचारशुद्धिः । ३ एतान् पश्यन्ति जिनमातरः ।

सो जिणभस्मिकच्छरंतरोमंचकंशुअकरालो । पहरिसपणउम्मीसं सीसंमि कयंजली भणइ ॥ १२ ॥ रागदो-
सारीणं हंता कम्मट्ठागाइ अरिहंता । विसयकसायारीणं अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १३ ॥ रायसिरियुवकमि-
(सि)त्ता तवचरणं बुचरं अनुचरित्ता । केवलसिरिमरिहंता ॥ १४ ॥ युइवंदणमरिहंता अमरिंदनरिंदपुअमरि-
हंता । सासपपुहमरहंता ॥ १५ ॥ परमणगयं चुणंता जोइंदमहिंदसाणमरहंता । धम्मकहं अरहंता अरि-
हंता ॥ १६ ॥ सवजिआणमहिंसं अरहंता सवयणमरहंता । पंभवयमरहंता ॥ १७ ॥ ओसरणमवसरित्ता
वजतीसं अइसणु निसेयित्ता । धम्मकहं च कहंता अरिहंता ॥ १८ ॥ पगाइ गिराऽणेने संवेहे वेहिणं समं

तिट्ठाः २ सापयः ३ केवलिकपितः सुरावदो धर्मः ४ । एतौध्वतुरध्वतुर्गतिहरणान् शरणं लभते धन्यः ॥ ११ ॥ अथ स जिनभ-
क्तिभरोच्छलोमाचक्रशुक्रकण्डलः । प्रहयंजनयोन्मिधं दीपं कृताचलिर्भणति ॥ १२ ॥ रागद्वेषादीनां हन्ता-
रः । विषयकयायातीनां (हन्तारः) अहन्तो भवन्तु मे शरणम् ॥ १३ ॥ राजधियेगुपपन्नस्य तपश्चरणं दुष्करमनुपयं । केवलश्रियमहन्तोऽहं-
न्तो भवन्तु मे शरणम् ॥ १४ ॥ खुवियन्दनगहंन्तोऽगरेन्द्रनेन्द्रपूजामहन्तः । शश्वतसुखमहन्तोऽहंन्तो ॥ १५ ॥ परमनोगतं जानन्तो
योगीन्द्रमेन्द्रध्यानामहन्तः । धर्मकयामहंन्तोऽहंन्तो ॥ १६ ॥ सर्वजीवानामहिसामहन्तः सत्यवचनमहन्तः । प्रहस्यतमहन्तोऽहंन्तो ॥
॥ १७ ॥ समवसरणे समवसृत्य चतुर्विंशतमविशयान् निसेव्य । धर्मकथां कथयन्तः ॥ १८ ॥ एकथा गिरा अनेकान् सन्वेदयन्

छिन्ता । तिहुयणमणुसासंता अरिहंता० ॥ १९ ॥ वयणामण भुवणं निघाविंता गुणेषु ठावंता । जिअलोअ-
मुद्धरंता अरिहंता० ॥ २० ॥ अच्चब्बुयगुणवंते निअजससहरपसाहिअदिअंते । निअयमणाइअणंते पडि-
वन्नो सरणमरिहंते ॥ २१ ॥ उल्लिअजरमरणं समत्तदुक्खत्तसत्तसरणाणं । तिहुअणजणसुहयाणं अरिहंताणं
नमो ताणं ॥ २२ ॥ अरिहंतसरणमलसुद्धिलद्धसुविमुद्धसिद्धबहुमाणो । पणयसिरइयकरकमलसेहरो सहरिसं
भणइ ॥ २३ ॥ कम्मदुक्खयसिद्धा साहाविअनाणदंसणसमिद्धा । सबटलद्धिसिद्धा ते सिद्धा हुंतु मे सरणं
॥ २४ ॥ तिअलोअमत्थयत्था परमपयत्था अंचितसामत्था । मंगलसिद्धपयत्था सिद्धा सरणं सुहपसत्था ॥ २५ ॥
मूळुक्खयपडिवक्खा अमूढलक्खा सजोगिपच्चक्खा । साहाविअत्तसुक्खा सिद्धा सरणं परमसुक्खा ॥ २६ ॥
पडिपिट्ठिअपडिणीया समग्गक्षाणगिगदहुभववीआ । जोईसरसरणीया सिद्धा सरणं सुमरणीया ॥ २७ ॥ पा-
देहिनां युगपच्छित्त्वा । त्रिभुवनमनुशासतः० ॥ १९ ॥ वचनामृतेन भुवतं निर्वापयन्तो गुणेषु स्थापयन्तः । जीवलोकमुद्धत्तारः० ॥ २० ॥
अत्यद्भुतगुणवतो निजयशःशशधरप्रभासितदिगन्तान् । नियतमनाद्यनन्तान् प्रतिपन्नः शरणमर्हतः ॥ २१ ॥ उज्झितजरामरणेभ्यः सम-
स्तदुःखार्तसत्त्वशरणेभ्यः । त्रिभुवनजनसुखदेभ्योऽहंश्चो नमस्तेभ्यः ॥ २२ ॥ अहच्छरणमलशुद्धिलब्धसुविशुद्धसिद्धबहुमानः । प्रण-
यशिरोरचितकरकमलशेखरः सहर्षं भणति ॥ २३ ॥ कर्माष्टकक्षयसिद्धाः स्वाभाविकज्ञानदर्शनसमृद्धाः । सर्वार्थलब्धिसिद्धास्ते सिद्धा
भवन्तु मम शरणम् ॥ २४ ॥ त्रिलोकमस्तकस्थाः परमपदस्था अचिन्त्यसामर्थ्याः । मङ्गलसिद्धपदार्थाः सिद्धाः शरणं सुखप्रशस्ताः
॥ २५ ॥ मूलोत्त्वातप्रतिपक्षा अमूढलक्षाः सयोगिप्रत्यक्षाः । स्वाभाविकालसौख्याः सिद्धाः शरणं परममोक्षाः ॥ २६ ॥ प्रतिप्रेरितप्रत्य-

यिपपरमाणंदा गुणनीसंदा चिभिन्न(विर्षण्ण)मवकंदा । लहुईकपरविचंदा सिद्धा सरणं स्वधिअदंदा ॥ २८ ॥
 उवलद्धपरमयंभा दुद्धहलंभा विमुक्कसरंभा । भुवणघरघरणखंभा सिद्धा सरणं निरारंभा ॥ २९ ॥ सिद्धसर-
 णेण नवयंभहेउसाहुगुणजणिअयहुमाणो (अणुराओ) । मेइणिमिलंतसुपसत्थमत्थओ तत्थिमं भणइ ॥ ३० ॥
 जिअलोअयंपुणो कुगइसिंधुणो पारगा महाभागा । नाणाइपहिं सिवसुवखसाहगा साहुणो सरणं ॥ ३१ ॥
 केवल्लिणो परमोही चिउलमई सुअहरा जिणमयंमि । आयरिअ उवज्झाया ते सबे साहुणो सरणं ॥ ३२ ॥
 चउदसदसनयपुधी दुयालसिक्कारसंगिणो जे अ । जिणकप्पाहालंदिअ परिहारविमुद्धिसाह अ ॥ ३३ ॥ स्त्री-
 रासवमहुआसवसंभित्तसोअकुट्टबुद्धी अ । चारणवेउविपयाणुसारिणो साहुणो सरणं ॥ ३४ ॥ उल्लिखयवइर-

नीकाः समप्रभयानाप्रिदग्धभवधीजाः । योगीश्वरस्मरणीयाः (स्मरणीयाः) सिद्धाः शरणं स्मरणीयाः ॥ २७ ॥ प्रापितपरमानन्दा गुण-
 निरस्यन्दा विभिन्न (विदीर्ण) भवकन्दाः । लणूकवरविचन्द्राः सिद्धाः शरणं क्षपितद्वन्दाः ॥ २८ ॥ उपलब्धपरमप्रमाणो दुर्लभलभा
 विमुक्तसरंभाः । भुवनगृहपरणलन्भाः सिद्धाः शरणं निगरन्भाः ॥ २९ ॥ सिद्धशरणेन नववज्जयेतुसाधुगुणजनितचन्द्रमानः (०ता-
 नुरागः) । मेदिनीमिलत्तुप्रशस्तमतकस्तत्रेदं भणति ॥ ३० ॥ जीवलोकवन्धवः दुर्गतिसिन्योः पारगा महाभागाः । क्षान्नादिकैः
 शिष्यसौख्यसापकाः साधवः शरणम् ॥ ३१ ॥ केवलिनः परमावधयो विपुलमतयः द्रुतधरा जिनमते । आचार्यो वपाध्यायास्ते सर्वे सा-
 धवः शरणम् ॥ ३२ ॥ चतुर्दशदशनवपूर्विणो द्वायैकादशाग्निनो ये च । जिनकल्पिन्ना यपालन्दिनाः परिदारविशुद्धिकसाधवश्च ॥ ३३ ॥
 क्षीराश्रयगध्याश्रवसंभिन्नश्रोतसः कोष्ठबुद्धिश्च । चारणवैक्रियपदानुसारिणः साधवः शरणम् ॥ ३४ ॥ उल्लिखत्तवैरविरोधा नित्यमश्रोताः प्रशा-

विरोहा निचमदोहा पसंतमुहसोहा । अभिमयगुणसंदोहा हयमोहा साहुणो सरणं ॥ ३५ ॥ खंडिसिणेह-
दामा अकामधामा निकामसुहकामा । सुपुरिसमणाभिरामा आथारामा मुणी सरणं ॥ ३६ ॥ मिलिहअविस-
यकसाया उज्झियघरणिंसंगसुहसाया । अकलिअहरिसविसाया साहू सरणं गयपमाया ॥ ३७ ॥ हिंसा-
इदोससुन्ना कयकारुन्ना संयंमुरुप्पन्ना (प्पुण्णा) । अजरामरपहखुन्ना साहू सरणं सुकयपुन्ना ॥ ३८ ॥ काम-
चिडंबणचुक्का कलिमलमुक्का विवि(मु)क्कचोरिक्का । पावरयसुरयरिक्का साहू गुणरयणचच्चिक्का ॥ ३९ ॥ साहुत्तसु-
ट्टिया जं आयरिआई तओ य ते साहू । साहुभणिण गहिया तम्हा ते साहुणो सरणं ॥ ४० ॥ पडिवन्नसाहु-
सरणो सरणं काउं पुणोवि जिणधम्मं । पहरिसरोमंचपवंचकंचुअंचिततणू भणइ ॥ ४१ ॥ पवरसुकएहि पत्तं

न्तमुखशोभाः । अभिमतगुणसन्दोहा हतमोहाः साधवः शरणम् ॥ ३५ ॥ खण्डितस्नेहदामानोऽकामधामानो निकामसुखकामाः । सुपुरु-
षमनोऽभिरामा आत्मारामा मुनयः शरणम् ॥ ३६ ॥ मुक्तविषयकपाया उज्झितगृहगृहिणीसङ्गसुखसाताः । अकलितहर्षविषादाः साधवः
शरणं गतप्रमादाः ॥ ३७ ॥ हिंसादिदोषशून्याः कृतकारुण्याः स्वयम्भूरुक्प्रज्ञाः (पूर्णाः) । क्षुण्णजरामरपथाः साधवः शरणं सुकृत-
पूर्णाः ॥ ३८ ॥ त्यक्तकामविडम्बनाः मुक्तकलिमला विवि(मु)क्कचौर्याः । रिक्तपापजःसुरताः साधवो गुणरत्नमण्डिताः ॥ ३९ ॥
साधुत्वसुस्थिता यद् आचार्यार्थोदयस्ततश्च ते साधवः । साधुभणनेन गृहीतास्तस्मात्ते साधवः शरणम् ॥ ४० ॥ प्रतिपन्नसाधुशरणः शरणं
कर्तुं पुनरपि निनधर्मम् । ग्रहर्परोमाश्वप्रपञ्चकाश्विततनुर्भणति ॥ ४१ ॥ प्रवरसुकृतैः प्राप्तं पात्रैरपि परं कैश्चिन्न प्राप्तम् । तं केवलप्रज्ञतं

पत्तेहिधि नवरि-केहिधि न पत्तं । तं केवलपन्नत्तं धम्मं सरणं पवन्नोऽहं ॥ ४२ ॥ पत्तेण अपत्तेण य पत्ताणि
 अ जेण नरसुरसुहाइं । सुखसुहं पुण पत्तेण नवरि धम्मो स मे सरणं ॥ ४३ ॥ निवलिअकलुसकम्मो कयसु-
 हजम्मो खलीकयअहम्मो । पमुहपरिणामरम्मो सरणं मे होउ जिणधमो ॥ ४४ ॥ कालत्ताएवि न मयं जम्म-
 णजरमरणवाहिसयसमयं । अमयं व बहुमयं जिणमयं च सरणं पवन्नोऽहं ॥ ४५ ॥ पसमिअकामपमोहं
 दिट्ठादिट्ठेसु नकलिअविरोहं । सिवसुहफलधम्मोहं धम्मं सरणं पवन्नोऽहं ॥ ४६ ॥ नरपगंगमणरोहं गुणसं-
 दोहं पवाइनिखलोहं । निहणिअवम्महजोहं धम्मं सरणं पवन्नोऽहं ॥ ४७ ॥ मासुरसुवन्नसुंदररयणालंकारगा-
 रवमहगंधं । निहिमिव दोगघहरं धम्मं जिणदेसिअं वंदे ॥ ४८ ॥ चउसरणगमणसंचिअसुच्चरिअरोमंचअंचि-
 यसररीरे । कयदुक्कडगरिहा असुहकम्मकल्वयकंखिरो भणइ ॥ ४९ ॥ इहभविअमन्नभविअं मिच्छसपयत्ताणं
 धर्म शरणं प्रपन्नोऽहम् ॥ ४२ ॥ पात्रेण अपात्रेण च प्राप्ताणि येन नरसुरसुत्तानि । मोक्षसुखं पुनः पात्रेणैव केवलो धर्मः स मे शरणम्
 ॥ ४३ ॥ निर्वलितफलपुष्पको कृतशुभजन्या खलीकृताधर्मः । प्रमुखपरिणामरम्यः शरणं मे भवतु जिनधर्मः ॥ ४४ ॥ कालप्रयेऽपि
 न मृतं जन्मजरामरणव्याधिशतशमकम् । अमृतमिव बहुमतं जिनमतं च शरणं प्रपन्नोऽहम् ॥ ४५ ॥ प्रशमितकामप्रमोहं दृष्टादृष्टयोर्नकलि-
 तविरोधम् । शिवसुखफलदममोघं धर्म शरणं प्रपन्नोऽहम् ॥ ४६ ॥ नरकगतिगमनरोधकं गुणसन्धोहं प्रवादिनिःक्षोभम् । निहतमन्म-
 ययोघं धर्म शरणं प्रपन्नोऽहम् ॥ ४७ ॥ मास्वरसुवर्णसुन्दररचना(रत्ना) लङ्कारगौरवमहापद्मम् । निधिमिव दौर्गत्यदरं धर्मं जिनदेशितं
 वन्दे ॥ ४८ ॥ चतुःशरणगमनसन्धितसुचरितरोमाश्वाच्चित्तशरीरः । कृतदुष्कृतगर्होऽशुभकर्मक्षयकाङ्क्षी भणति ॥ ४९ ॥ ऐहभवि-

जमहिगरणं । जिणपवयणपडिक्कडं दुट्ठं गरिहामि तं पावं ॥ ५० ॥ मिच्छत्ततमंघेणं अरिहंताइसु अवन्नवयणं
जं । अन्नाणेण विरइयं इण्हं गरिहामि तं पावं ॥ ५१ ॥ सुअधम्मसंघसाहुसु पावं पडिणीअयाइ जं रइअं ।
अन्नेसु अ पावेसुं इण्हं गरिहामि ॥ ५२ ॥ अन्नेसु अ जीवेसुं मित्तीकरुणाइगोयेरसु कयं । परिआवणाइ
दुक्खं इण्हं गरिहामि तं पावं ॥ ५३ ॥ जं मणवयकाएहिं कयकारिअअणुमईहिं आयरियं । धम्मविरुद्धमसुद्धं
सवं गरिहामि तं पावं ॥ ५४ ॥ अह सो दुक्कडगरिहादलिउक्कडदुक्कडो फुडं भणइ । सुकडाणुरायससुइन्नपुन्नपु-
लयंकरकरालो ॥ ५५ ॥ अरिहत्तं अरिहंतेसु जं च सिद्धत्तणं च सिद्धेसु । आयारं आयरिए उज्झायत्तं
उवज्झाए ॥ ५६ ॥ साहूण साहुचरिअं च देसविइं च सावयजणाणं । अणुमन्ने सेवेसिं सम्मत्तं सम्मदिट्ठीणं
॥ ५७ ॥ अहवा सवं चिअ वीअरायवयणाणुसारि जं सुकयं । कालत्तएवि तिविहं अणुमोएमो तयं सवं ।

कमन्यभविकं मिथ्यात्वप्रवर्तनं यदधिकरणम् । जिनप्रवचनप्रतिकुट्टं दुट्ठं गहें तत्पापम् ॥ ५० ॥ मिथ्यात्वतमोऽन्वेन अर्हदादिषु अवर्णवचनं
यत् । अज्ञानेन विरचितं इदानीं गहें तत्पापम् ॥ ५१ ॥ श्रुतधर्मसङ्घसाधुषु पापं प्रत्यनीकतादि यद्रचितम् । अन्येषु च पापेषु (यत्कृतं)
इदानीं गहें तत्पापम् ॥ ५२ ॥ अन्येष्वपि जीवेषु मैत्रीकरुणादिगोचरेषु कृतम् । परितापनादि दुःखं इदानीं गहें तत्पापम् ॥ ५३ ॥ यत्
मनोवचनकार्यैः कृतकारितानुमतिभिराचरितम् । धर्मविरुद्धमशुद्धं सर्वं गहें तत्पापम् ॥ ५४ ॥ अथ स दुष्कृतगर्हादलितोत्कटदुष्कृतः
रकुटं भणति । सुकृतानुरंगिसमुदीर्णपुण्यपुलकाङ्कुरकरालः ॥ ५५ ॥ अर्हत्त्वमर्हेत्सु यच्च सिद्धत्वं च सिद्धेषु आचार्ये आचारम्, उपाध्याये
उपाध्यायत्वं च ॥ साधूनां साधुचरितं, देशविरतिं च श्रावकजनानाम् । अनुमन्ये सर्वेषां सम्यक्त्वं सम्यग्दृष्टीनाम् ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ अथवा

सुहृपरिणामो निबं चउसरणगंगाह आयरं जीवो । कुसलपयलीउ बंधइ यद्दाउ सुहाणुबंधाउ ॥ ५९ ॥ मंडणु-
भावा यद्दा तिघणुभायाउ कुणइ ता चेव । असुहाउ निरणुबंधाउ कुणइ तिपाउ मंदाउ ॥ ६० ॥ ता पयं
कापबं बुदेहि निबंदि संकिलेसम्मि । होइ तिकाळं सम्मं असंकिलेसंमि सुकयफलं ॥ ६१ ॥ चउरंगो जिण-
धम्मो न कओ चउरंगसरणमयि न कयं । चउरंगभबुच्छेओ न कओ दा हारिओ जम्मो ॥ ६२ ॥ हअंजी-
वपमायमहारिबीरभइंतमेअमज्झयणं । द्वाएसु तिसंखमबंधकारणं निघुइसुहाणं ॥ ६३ ॥ चउसरणं समसं ॥ १ ॥

अथातुरप्रत्याख्यानप्रकीर्णकम् ॥ २ ॥

देसिकदेसयिरओ सम्मद्धिही मरिख जो जीवो । तं होइ बालपंडियमरणं जिणसासणे भणियं ॥ १ ॥ ६४ ॥
पंच य अनुपयाइं सत्ता उ सिकखा उ देसजइधम्मो । सयेण घ देसेण य तेण पुओ होइ देसजइ ॥ २ ॥ ६५ ॥

सयंमेव वीतरागपपनानुसारि यत्सुकुतम् । फालत्रयेऽपि त्रिविधं अनुमोदयामि तत्कत्तसर्वम् ॥ ५८ ॥ शुभपरिणामो नितं चतुःशरणगमनादि
आचरन् जीवः । कुसलप्रकृतीर्धध्राति, धंदाः (अनुभानुबन्धाः) शुभानुभवा (शुभाः) पढासीप्राप्तुभाषासा एव करोति ।
अनुभा निरनुबन्धाः करोति तीव्राश्च मन्दाः ॥ ५९ ॥ ६० ॥ तद् एतत् कर्तव्यं बुधैर्नितमपि सङ्क्षेपे । भवति त्रिकाळं तस्यैव अत-
सङ्क्षेपे सुकृतफलम् ॥ ६१ ॥ चतुरङ्गो जिनपमो न कृतः, चतुराशरणमपि न कृतम् । चतुरङ्गभयोच्छेदो न कृतो दा ! हारितं जन्म ॥ ६२ ॥
इति-जीवप्रमादगद्गारिनीरं भद्रान्तमेतदध्ययनम् । ध्याये त्रिसन्ध्यमवन्ध्यकारणं निर्देसिसुखानाम् ॥ ६३ ॥ इति चतुःशरणप्रकीर्णकम् ॥ १ ॥

अथातुरप्रत्याख्यानम् ॥ २ ॥ देसैकदेशविरतः सम्यग्दृष्टिर्ग्रियते यो जीवः । वद् भवति बालपण्डितमरणं जिनशासने भणितम् ॥ १ ॥ पञ्च

पाणिबहुमुसाचाए अदत्तपरदारनियमणेहिं च । अपरिमिह्च्छाओऽवि य अणुव्याइं विरमणाइं ॥ ३ ॥ ६६ ॥
जं च दिसावेरमणं अणत्थदंडाउ जं च वेरमणं । देसावगासियंपिय गुणव्याइं भवे ताइं ॥ ४ ॥ ६७ ॥ भो-
गाणं परिसंखा सामाहयअतिहिसंविभागो य । पोसहविही य सवो चउरो सिक्खाउ वुत्ताओ ॥ ५ ॥ ६८ ॥
आसुक्कारे मरणे अच्छिन्नाए य जीवियासाए । नाएहि वा असुक्को पच्छिमसंलेहणमकिच्चा ॥ ६ ॥ ६९ ॥
आलोइय निस्सहो सघरे चेवारुहिउ संथारं । जइ मरइ देसविरओ तं वुत्तं बालपंडियं ॥ ७ ॥ ७० ॥ जो
भत्तपरिन्नाए उवक्कमो वित्थरेण निदिट्ठो । सो चेव बालपंडियमरणे नेओ जहाजुगं ॥ ८ ॥ ७१ ॥ वेमाणि-
एसु कप्पोवगेसु नियमेण तस्स उववाओ । नियमा सिज्झइ उक्कोसएण सो सत्तमंमि भवे ॥ ९ ॥ ७२ ॥ इय
बालपंडियं होइ मरणमरिहंतसासणे दिट्ठं (भणियं) । इत्तो पंडियपंडियमरणं वुच्छं समासेणं ॥ १० ॥ ७३ ॥

चानुव्रतानि ससैव शिक्षा देशयतिधर्मः । सर्वेण वा देशेन वा तेन युतो भवति देशयतिः ॥ २ ॥ प्राणिबधमुपावादादत्तपरदारनियमनेश्च ।
अपरिमितेच्छतोऽपि च विरमणान्यनुव्रतानि ॥ ३ ॥ यच्च दिग्विरमणं अनर्थदण्डात् यच्च विरमणम् । देशवकाशिकमपि च गुणव्रतानि
भवेयुस्तानि ॥ ४ ॥ भोगानां परिसङ्ख्या सामायिकमतिथिसंविभागश्च । पौषधविधिस्तु सर्वः चतस्रः शिक्षा उक्ताः ॥ ५ ॥ आशुकारे मरणे
अच्छिन्नायां च जीविताशायाम् । ज्ञातिभिर्वोऽमुक्तः पश्चिमसंलेखनां वाऽकृत्वा ॥ आलोच्य निःशल्यः स्वगृह एवारुह्य संस्तारकम् । यदि
त्रियते देशविरतस्तदुक्तं बालपण्डितम् ॥ ६ ॥ ७ ॥ यो भक्तपरिज्ञायामुपक्रमो विस्तरेण निर्दिष्टः । स एव बालपण्डितमरणे ज्ञेयो यथा-
योग्यः ॥ ८ ॥ वैमानिकेषु कल्पोपगेषु नियमेन तस्योपपातः । नियमाद्विस्तृत्युकृतः स सप्तमे भवे ॥ ९ ॥ इति बालपण्डितं भवति

इच्छामि भंते ! उत्तमद्वंद्वं पडिक्कमामि अर्हयं पडिक्कमामि अणागयं पडिक्कमामि पशुप्पन्नं पडिक्कमामि कयं पडिक्कमामि कारियं पडिक्कमामि अनुमोहयं पडिक्कमामि मिच्छत्तं पडिक्कमामि असंजमं पडिक्कमामि कसायं पडिक्कमामि पावप्पओगं पडिक्कमामि, मिच्छादंसणपरिणामेसु वा इहलोगेसु वा परलोगेसु वा सच्चित्तेसु वा अचित्तेसु वा पंचसु इंदियत्थेसु वा, अन्नाणंक्षाणे अणाचारंक्षाणे कुंदसणंक्षाणे कोहंक्षाणे माणंक्षाणे मायं-
क्षाणे लोभंक्षाणे रागंक्षाणे दोसंक्षाणे मोहंक्षाणे इच्छंक्षाणे मिच्छंक्षाणे सुच्छंक्षाणे संकंक्षाणे कंत्वंक्षाणे गेहिं-
क्षाणे आसंक्षाणे तपहंक्षाणे पुंथंक्षाणे पंधाणंक्षाणे निधंक्षाणे नियाणंक्षाणे नेहंक्षाणे कामंक्षाणे कलुसं-
क्षाणे कलहंक्षाणे जुज्झंक्षाणे निजुज्झंक्षाणे संगंक्षाणे संगहंक्षाणे घवहारंक्षाणे कयविक्रयंक्षाणे अणत्थदं-
क्षंक्षाणे आभोगंक्षाणे अणाभोगंक्षाणे अणाइद्धंक्षाणं वेरंक्षाणे चियकंक्षाणे हिंसंक्षाणे हासंक्षाणे पहासंक्षाणे

मरणमर्हंक्षासने दृष्टम् (भणितं) । इतः पण्डितपण्डितमरणं वक्ष्ये समासेन ॥ १० ॥ इच्छामि भदन्त ! उत्तमार्थं प्रतिक्कमामि अतीतं प्र० अनागतं प्र० प्रत्युत्पन्नं प्र० कृतं प्र० कारितं प्र० अनुमोदितं प्र० मिध्यात्वं प्र० असंयमं प्र० कथायं प्र० पापप्रयोगं प्र० ११,
मिध्यादर्शनपरिणामेसु वा इहलोकेषु वा परलोकेषु वा सच्चित्तेषु वा अचित्तेषु वा पञ्चस्त्रिद्वयार्थेषु वा ६ (तस्य मिध्यादुष्कृतम्) अज्ञा-
नस्याने अणाचारस्याने कुदर्शनस्याने क्रोधस्याने मानस्याने मायास्याने लोभस्याने रागस्याने द्वेषस्याने मोहस्याने इच्छास्याने मिध्यास्याने
मूर्च्छास्याने शङ्कास्याने काङ्क्षास्याने शृद्धिस्याने आशास्याने वृष्णास्याने सुदृष्ट्याने पथिष्याने प्रस्थानस्याने निद्रास्याने निदानस्याने होहस्याने
कामास्याने कलुषस्याने युद्धस्याने नियुद्धस्याने संगस्याने संगहस्याने व्यवहारस्याने क्रयविक्रयस्याने अनयं इच्छस्याने आभो-

पओसंज्ञाणे फरुसंज्ञाणे भयंज्ञाणे रूवंज्ञाणे अण्पपसंसंज्ञाणे परनिंदंज्ञाणे परगरिहंज्ञाणे परिगगहंज्ञाणे परपरिवायंज्ञाणे परदूसणंज्ञाणे आरंभंज्ञाणे सरंभंज्ञाणे पावाणुमोअणंज्ञाणे अहिगरणंज्ञाणे असमाहिमरणंज्ञाणे कम्मोदयपच्चयंज्ञाणे इड्ढिगारवंज्ञाणे रसगारवंज्ञाणे अवेरमणंज्ञाणे अमुत्तिमरणंज्ञाणे पसुत्तस्स वा पडिबुद्धस्स वा जो मे कोई देवसिओ राइओ उत्तमट्टे अइक्कमो अइयारो अणायारो तस्स मिच्छामिदुक्कडं (सूत्रं १) एस करेमि पणामं जिणवरवसहस्स चद्धमाणस्स । सेसाणं च जिणाणं सगणहराणं च सेवेसिं ॥ ११ ॥ ७४ ॥ सर्वं पाणारंभं पच्चक्खामित्ति अलियवयणं च । सवमदिच्चादाणं मेहुणणपरिगगहं चेव ॥ १२ ॥ ७५ ॥ सम्मं मे सव्वभूएसु, वेरं मज्झ न केणई । आसाउ ओसिरित्ताणं, समाहिमणुपालए ॥ १३ ॥ ७६ ॥

गध्याने अनाभोगध्याने ऋणाविलध्याने वैरध्याने वितर्कध्याने हिंसाध्याने प्रहासध्याने प्रद्वेषध्याने परुषध्याने भयध्याने रूपध्याने आत्मप्रशंसाध्याने परनिन्दाध्याने परगर्हाध्याने परिग्रहध्याने परपरिवादध्याने परदूषणध्याने आरम्भध्याने संरम्भध्याने पापानुमोदनध्याने अधिकरणध्याने असमाधिमरणध्याने कर्मोदयप्रत्ययध्याने ऋद्धिगौरवध्याने सातगौरवध्याने अविरमणध्याने अमुक्तिमरणध्याने ६३ । प्रसुप्तस्य वा प्रतिबुद्धस्य वा यो मया कश्चिद्वैचसिको रात्रिक उत्तमार्थोऽतिक्रमोऽतिचारोऽनाचारस्तस्य मिथ्या मे दुष्कृतम् । एष करोमि प्रणामं जिनवरकृपभाय चद्धमानाय । शेषेभ्यश्च जितेभ्यः सगणधरेभ्यश्च सर्वेभ्यः ॥ ११ ॥ सर्वं प्राणारम्भं प्रत्याह्याम्यलीकवचनं च । सर्वमदत्तादानं मैथुनं परिग्रहं चैव ॥ १२ ॥ साम्यं मे सर्वभूतेषु वैरं मम न केनचित् । आशा व्युत्सृज्य (तोऽपस्तृज्य) समाधि-

सधं चाहारचिहं सन्नाओ गारवे कसाप य । सधं चेव ममत्तं चणमि सधं स्वमावेमि ॥१४॥७७॥ सुब्बा इमंमि
 समए उयक्कमो जीचियस्स जइ मज्झ । पयं पच्चक्खाणं चिडला आराहणा होउ ॥ १५ ॥ ७८ ॥ सधदुक्खपही-
 णाणं, सिद्धाणं अरहो नमो । सधहे जिणपत्तं, पच्चक्खामि य पावगं ॥१६॥७९॥ नमुत्थु घुयपावाणं, सिद्धाणं
 च महेसिणं । संधारं पडिच्चामि, जहा केवलिदेसियं ॥ १७ ॥ ८० ॥ जं किंचिवि कुचरियं तं सधं वोसिरामि
 त्तिचिहेणं । सामाइयं च त्तिविहं करेमि सधं निरागारं ॥१८॥८१॥ यज्झं अन्निमतरं उयहिं, सरीराइ सभोयणं ।
 मणसावयकाएहिं, सधभावेण वोसिरे ॥ १९ ॥ ८२ ॥ सधं पाणारंभं ॥ २० ॥ ८३ ॥ सम्मं मे सधमूएसुं
 ॥२१॥८४॥ रागं पयं पओसं च, हरितं दीणभावयं । उस्सुगत्तं भयं सोगं, रइं अरइं च वोसिरे ॥ २२ ॥ ८५ ॥
 ममत्तं परियज्जामि, निम्ममत्तं उयट्ठिओ । आलंषणं मे आया, अवसेसं च वोसिरे ॥ २३ ॥ ८६ ॥

मनुपालयामि ॥१३॥ सर्वमाहारविधिं च सञ्जा गौरवाणि कथायांश्च । सर्वमेव समत्वं त्यजामि सर्वं क्षमयामि ॥ १४ ॥ भवेयस्मिन् समये
 उपपन्नो जीवितस्य यदि मम । एतत्प्रत्याख्यानं विपुलाऽऽपद्यता भवतु ॥१५॥ प्रक्षीणसर्पदुःखेभ्यः सिद्धेभ्योऽर्हस्यो नमः । अद्यै जिनप्रज्ञं
 प्रत्याख्यामि च पापफम् ॥ १६ ॥ नमोऽस्तु धूतपापेभ्यः सिद्धेभ्यश्च महर्षिभ्यः । संस्तारं प्रतिपद्ये यथा केवलिदेशिवम् ॥ १७ ॥ यत्
 किञ्चिदपि दुश्चरितं तत्सर्वं व्युत्तरुजामि त्रिविधेन । सामायिकं च त्रिविधं करोमि सर्वं निरुक्ताम् ॥१८॥ घालगभ्यन्तरगुपधिं शरीरादि
 सभोजनम् । मनोचाक्षायैः सर्वभावेन व्युत्तरुजामि ॥ १९ ॥ सर्वं प्राणारम्भं ॥ २० ॥ साम्यं मे सर्वभूतेषु ॥२१॥ रागं पण्यं प्रद्वेषं च
 एवं दीनभावताम् । वत्सुकत्वं मयं शोकं रतिमरुतिं च व्युत्तरुजामि ॥ २२ ॥ ममत्वं परिजर्जयामि निर्ममत्पगुपस्थिताः । आलम्बनं च मे

आया हु महं नाणे आया मे दंसणे चरित्ते य । आया पक्खणाणे आया मे संजमे जोगे ॥ २४ ॥ ८७ ॥ एगो वच्चइ जीवो, एगो चेंबुववज्जइ । एगस्स चैव मरणं, एगो सिज्झइ नीरओ ॥ २५ ॥ ८८ ॥ एगो मे सासओ अप्पा, नाणदंसणसजुओ । सेसा मे वाहिरा भावा, सधे संजोगलक्खणा ॥ २६ ॥ ८९ ॥ संजोगमूला जीवेणं, पत्ता दुक्खपरंपरा । तम्हा संजोगसंबंधं, सधभावेण (सधं तिविहेण) वोसिरे ॥ २७ ॥ ९० ॥ मूलगुणे उत्तरगुणे जे मे नाराहिया पमाएणं । तमहं सधं निंदे पडिक्खमे आगमिस्साणं ॥ २८ ॥ ९१ ॥ सत्त भए अट्ट मए सन्ना चत्तारि गारवे तिन्नि । आसायण तेत्तीसं रागं दोसं च गरिहामि ॥ २९ ॥ ९२ ॥ अस्संजममन्नाणं मिच्छत्तं सधमेव य ममत्तं । जीवेसु अजीवेसु य तं निंदे तं च गरिहामि ॥ ३० ॥ ९३ ॥ निंदामि निंदणिज्जं गरि-

आत्मा अवशेषं च व्युत्तृजामि ॥ २३ ॥ आत्मैव मम ज्ञानं आत्मा मे दर्शनं चरित्रं च । आत्मा प्रत्याख्यानं आत्मा मे संयमो योगः ॥ २४ ॥ एको व्रजति जीवः एकैवोत्पद्यते । एकस्य चैव मरणं एकः सिध्यति नीरजस्कः ॥ २५ ॥ एको मे शश्वत आत्मा द्धानदर्शनसंयुतः । शेषा मे वाह्या भावाः सर्वे संयोगलक्षणाः ॥ २६ ॥ संयोगमूला जीवेन प्राप्ता दुःखपरम्परा । तस्मात्संयोगसंबन्धं सर्वभावेन (सर्वं त्रिविधेन) व्युत्तृजामि ॥ २७ ॥ मूलगुणा उत्तरगुणा ये मया नाऽऽराधिताः प्रमादेन । तदहं सर्वं निन्दामि प्रतिक्रमाम्यागमिष्यतः ॥ २८ ॥ सप्त भयानि अष्ट मदान् चतस्रः सञ्ज्ञाः गौरवाणि त्रीणि । आशातनास्त्रयस्त्रिंशतं रागं द्वेपं च गर्हे ॥ २९ ॥ असंयममज्ञानं मिथ्यात्वं सर्वमेव च ममत्वम् । जीवेज्वजीवेषु च तन्निन्दामि तन्न गर्हे ॥ ३० ॥ निन्दामि निन्दनीयं गर्हे च यच्च मे गर्हणीयम् । आलोचयामि च सर्व-

हामि च जं च मे गरुणिजं । आलोएमि च सबं सन्निभतरपाहिरं वंवरिं ॥ ३१ ॥ ९४ ॥ जह बालो जंपतो
 कज्जमकज्जं च वज्जुयं भणइ । तं ता आलोइज्जा मायामोसं (मायामद) पमुस्सूणं ॥ ३२ ॥ ९५ ॥ नाणंमि
 वसणंमि य तवे चरित्ते य चउमुवि अकंपो । धीरो आगमकुसलो अपरिस्सावी रहस्साणं ॥ ३३ ॥ ९६ ॥
 रागेण व दोसेण व जं मे अकयधुया पमाएणं । जो मे किंचिदि भणिओ तमहं तिचिहेण खामेमि ॥ ३४ ॥
 ॥ ९७ ॥ तिचिहं भणंति मरणं बालपंडियाणं च । तइयं पंडितमरणं जं केवल्लिणो अणुमरंति ॥ ३५ ॥
 ॥ ९८ ॥ जे पुण अट्टमईया पयलियससा य वंकभावा य । असमाहिणा मरंति न तु ते आराहगा भणिया
 ॥ ३६ ॥ ९९ ॥ मरणे चिराहिण वेवदुग्गई दुल्लहा य किर घोही । संसारे य अणंतो दोइ पुणो आगमिस्साणं
 ॥ ३७ ॥ १०० ॥ का देवदुग्गई का अयोहि केणेव दुज्झई मरणं । केण अणंतमपारं संसारे हिंइई जीवो

माभ्यन्तरं बालमुपधिम् ॥ ३१ ॥ यथा बालो जल्पन् कार्यमकार्यं च भ्रजुकं भजति । तथा सदालोचयेत् मायानृपां (मायामत्रौ) प्रमुच्य ॥ ३२ ॥
 ज्ञाने दर्शने च वृत्तसि चरित्रे च चतुर्वर्त्यकल्पः । धीर आगमकुसलोऽपरिश्रवी रहस्यानाम् ॥ ३३ ॥ रागेण वा द्वेषेण वा वा भयसाग-
 कृतप्रताप प्रमादेन । यन्मया किञ्चिदपि भणितं तदहं त्रिविधेन साम्यामि ॥ ३४ ॥ त्रिविधं भणन्ति मरणं बालानां बालपण्डितानां च ।
 मृतीयं पण्डितमरणं यत्केवलिनोऽनुम्रियन्ते ॥ ३५ ॥ ये पुनरष्टमदिकाः प्रचलितबुद्धयो षट्क्रमावाश्च । असमाधिना भ्रियन्ते नैव ते
 आराधका भणिताः ॥ ३६ ॥ मरणे विपद्यं देवदुर्गतिः दुर्लभश्च किल बोधिः । संसारव्रान्तो भवति पुनरागमिष्यति ॥ ३७ ॥ का देवदुर्गतिः ?

॥ ३८ ॥ १०१ ॥ कंदर्पदेवकिन्धिसअभिओगा आसुरी य संमोहा । ता देवदुग्गईओ मरणंमि विराहिए हुंति ॥ ३९ ॥ १०२ ॥ मिच्छदंसणरत्ता सनियाणा कण्हलेसमोगाढा । इय जे मरंति जीवा तेसिं दुलहा भवे बोही ॥ ४० ॥ १०३ ॥ सम्मदंसणरत्ता अनियाणा सुक्कलेसमोगाढा । इय जे मरंति जीवा तेसिं सुलहा भवे बोही ॥ ४१ ॥ १०४ ॥ जे पुण गुरुपडिणीया बहुमोहा ससबला कुसीला य । असमाहिणा मरंति ते हुंति अणंतसंसारी ॥ ४२ ॥ १०५ ॥ जिणवयणे अणुरत्ता गुरुवयणं जे करंति भावेणं । असबल असंक्किलिद्धा ते हुंति परित्तसंसारी ॥ ४३ ॥ १०६ ॥ बालमरणाणि बहुसो बुहुयाणि अकामगणि मरणाणि । मरिहंति ते वराया जे जिणवयणं न याणंति ॥ ४४ ॥ १०७ ॥ सत्थग्गहणं विसभवखणं च जलणं च जलपवेसो य ।

कोऽबोधिः? कैनैवोद्यते मरणम् ? । केनानन्तमपारं संसारं हिण्डति जीवः ? ॥ ३८ ॥ कन्दर्पदेवकिन्धिसमियोग्यासुरीसंमोहाः । ताः देवदुर्गतयो मरणे विराद्धे भवन्ति ॥ ३९ ॥ मिथ्यादर्शनरक्ताः सनिदानाः कृष्णलेश्यामवगाढाः । इह ये त्रियन्ते जीवास्तेषां दुर्लभो भवेद्बोधिः ॥ ४० ॥ सम्यग्दर्शनरक्ता अनिदानाः शुक्ललेश्यामवगाढाः । इह ये त्रियन्ते जीवास्तेषां सुलभो भवेद्बोधिः ॥ ४१ ॥ ये पुनर्गुरुप्रत्यनीका बहुमोहाः सशबलाः कुशीलाश्च । असमाधिना त्रियन्ते ते भवन्त्यनन्तसंसारिणः ॥ ४२ ॥ जिनवचनेऽनुरक्ता गुरुवचनं ये कुर्वन्ति भावेन । अशबला असङ्कलिष्टास्ते भवन्ति परीत्तसंसारिणः ॥ ४३ ॥ बालमरणाणि बहुशो बहुकानि च अकामानि मरणानि । त्रियन्ते ते वराका ये जिनवचनं न जानन्ति ॥ ४४ ॥ शब्दग्रहणं विषमक्षणं च ज्वलनश्च जलप्रवेशश्च । अनाचारभाण्डसेवी (वा)

अणपारभेदसेवी जन्ममरणानुबंधीणि ॥ ४५ ॥ १०८ ॥ बहुमदे तिरियंमिचि मयाणि जीवेण बालमर-
णाणि । दंसणनाणसहगओ पंडिअमरणं अनुमरिसं ॥ ४६ ॥ १०९ ॥ उवेयणं जाई मरणं नरएसु वेपणाओ
य । एयाणि संभरंतो पंडियमरणं मरसु इणिह ॥ ४७ ॥ ११० ॥ जइ उप्पज्जइ बुक्खं तो दढवो सहावओ
नवरं । किं किं मए न पत्तं संसारे संसरंतेणं ? ॥ ४८ ॥ १११ ॥ संसारचक्खाळंमि सवेडविय पुग्गला मए
बट्टसो । आहारिया य परिणामिया य नाहं गओ तित्ति ॥ ४९ ॥ ११२ ॥ तणकट्टेहि ष अग्गी लवणजलो
वा नईसहस्सेहि । न इमो जीवो सक्को तित्थेवं कामभोगेहि ॥ ५० ॥ ११३ ॥ आहारनिमिसेणं मच्छा
गच्छंति सत्तमिं पुव्विं । सचित्तो आहारो नं लंमो मणसावि पत्थेवं ॥ ५१ ॥ ११४ ॥ पुव्विं कयपरिकम्मो
अनियाणो ऊहिऊण महवुद्धी । पच्छा मलियकंसाओ सज्जो मरणं पडिच्छामि ॥ ५२ ॥ ११५ ॥ अक्खंहेडचिर-

(एवाणि) जन्ममरणानुबन्धीनि ॥ ४५ ॥ ऊर्ज्जुमधस्तिरस्यपि मृतानि जीवेन बाळगणानि । दर्शयन्नानसहगवः पण्डितमरणमुत्तारित्वे
॥ ४६ ॥ उवेयणकं जातिर्मरणं नरकेषु वेदनाश्च । एवानि सारम् पण्डितमरणं श्रियस्येदानीम् ॥ ४७ ॥ यत्ति उत्पद्यते दुःखं तद्धिं द्रष्टव्यः
स्वभावः परम् । किं किं मया न प्राप्तं संसारे संसरता ॥ ४८ ॥ संसारचक्रवाले सर्वेऽपि य पुत्रला मया बहुसाः । आहारिताश्च परिणामि-
ताश्च न चाहं गतस्तस्मिन् ॥ ४९ ॥ दृणफाणैरभिरिय नदीसहस्रैर्येणोद इव । नायं जीवः कामभोगैस्तर्पितुं शक्यः ॥ ५० ॥ आहारनि-
मिचेन गत्स्या गच्छन्ति सप्तमीं पृथिवीम् । सचित्त आहारो न क्षमो मनसाऽपि प्रार्थयितुम् ॥ ५१ ॥ पूर्वं कृतपरिकर्मो अनिदान ऊहि-
त्वा मतिपुद्धी । पश्चान् मर्दितकषावः सज्जो मरणं प्रतीच्छामि ॥ ५२ ॥ अक्खंहेडचिरभावित्वाले पुरुषाः कृतपूर्वकर्मपरिभावयन्ता पश्चान्

भाविय ते पुरिसा मरणदेसकालस्मि । पुष्कयकम्मपरिभावाणए पच्छा परिवडंति ॥ ५३ ॥ ११६ ॥ तम्हा
चंदगविज्झं सकारणं उल्लुएण पुरिसेणं । जीवो अविरहियगुणो कायवो सुखलमगंगंमि ॥ ५४ ॥ ११७ ॥ बाहि-
रजोगविरहिओ अडिभतरक्षाणजोगमल्लीणो । जह तंमि देसकाले अमूढसन्नो चयइ देहं ॥ ५५ ॥ ११८ ॥
हंतूण रागदोसं छिच्छूण य अट्टकम्मसंघायं । जम्मणमरणऽरहं भित्तूण भवा विमुच्चिहिसि ॥ ५६ ॥ ११९ ॥
एयं सच्चुवएसं जिणदिट्ठं सदहामि तिविहेणं । तसयावरखेमकरं पारं निद्याणमगगस्स ॥ ५७ ॥ १२० ॥ न हु
तम्मि देसकाले सक्को बारसविहो सुयकखंधो । सबो अणुचिंतं धणियंमि समत्थचिसेणं ॥ ५८ ॥ १२१ ॥
एगंमिवि जम्मि पए संवेगं वीयरायमगंगंमि । गच्छइ नरो अभिक्खं तं मरणं तेण मरियधं ॥ ५९ ॥ १२२ ॥
ता एगंपि सिलोणं जो पुरिसो मरणदेसकालस्मि । आराहणोवउत्तो चिंतंतो राहगो होइ ॥ ६० ॥ १२३ ॥

मरणदेशकाले परिपतन्ति ॥ ५३ ॥ तस्मान्नान्द्रकवेध्यं सकारणं (प्रति) उद्युक्तेन (अजुक्तेन) पुरुषेण जीवोऽविराधितगुणः कर्तव्यो मोक्षमार्गो
॥ ५४ ॥ बाह्ययोगविरहितोऽभ्यन्तरध्यानयोगमाश्रितः (कर्तव्यः) । यथा तस्मिन्देशकालेऽमूढसञ्ज्ञस्यजति देहम् ॥ ५५ ॥ हत्वा रागद्वेषौ
छित्त्वा चाष्टकर्मसङ्घातम् । जन्ममरणारहं भित्त्वा भवाद विमोक्षये ॥ ५६ ॥ एतं सर्वोपदेशं जिनदृष्टं श्रद्धे त्रिविधेन । त्रसस्था-
वरक्षेमकरं पारं निर्वाणमार्गस्य ॥ ५७ ॥ नैव तस्मिन् देशकाले शक्यो द्वादशविधः श्रुतस्कन्धः । सर्वोऽनुचिन्तयितुं वाढमपि समर्थचित्तेन
॥ ५८ ॥ एकस्मिन्नपि यस्मिन् पदे संवेगं वीतरागमार्गो । गच्छति नरोऽभीक्ष्णं तन्मरणं तेन मर्तव्यम् ॥ ५९ ॥ तदेकमपि श्लोकं यः पुरुषो

आराहणोवउत्तो कालं काज्ज सुविहिओं सम्मं । उक्कोसं तिसि भवे गंतूणं लहइ निघाणं ॥ ६१ ॥ १२४ ॥
 समणोसि अहं पदमं पीयं सवत्थ संजओमिसि । सधं च घोसिरामि एयं भणियं समासेणं ॥ ६२ ॥ १२५ ॥
 लज्जं अलद्धपुणं जिणवयण सुभासियं अमियभूयं । गहिओ सुग्गइमगो नाहं मरणस्स बीहेमि ॥ ६३ ॥
 ॥ १२६ ॥ घीरेणवि मरियधं काउरिसेणवि अवस्स मरियधं । दुण्हंपि णु मरियधे वरं खु धीरत्तणे मरिउं
 ॥ ६४ ॥ १२७ ॥ सीलेणवि मरियधं निस्सीलेणवि अवस्स मरियधं । दुण्हंपि णु मरियधे वरं खु सीलसणे
 मरिउं ॥ ६५ ॥ १२८ ॥ नाणस्स वंसणस्स य सम्मत्तस्स य चरिस्सजुत्तस्स । जो काही उवओगं संसारा सो
 यिमुचिहिस्सि ॥ ६६ ॥ १२९ ॥ चिरउसियधंभयारी पप्फोडेऊण सेसयं कम्मं । अणुपुधीइ विसुद्धो गच्छइ
 सिद्धिं धुयकिलेसो ॥ ६७ ॥ १३० ॥ निक्कसायस्स वंतस्स, सूरस्स वचसाइणो । संसारपरिभीयस्स, पच-

मरणवेसाकाले । आराधनोपयुक्तश्चिन्तयन्(भवति सः)आराधको भवति ॥६०॥ आराधनोपयुक्तः कालं कृत्वा सुविहितः समर्थः । उत्कृष्टवर्त्मान्
 भवान् गत्वा लभते निर्वाणम् ॥६१॥ अहं भ्रमण इति प्रथमं द्वितीयं सर्वत्र संयतोऽस्मीति । सर्वं च व्युत्सृजामि एतद्भणितं समासेन ॥६२॥
 उक्त्यमलङ्घ्यपूर्वं जिनवचनं सुभाषितममृतभूतम् । गृहीतः सुगतिमार्गो नाहं मरणाद्विभेमि ॥६३॥ घीरेणापि मर्त्तव्यं कापुरुषेणाप्यवश्यं मर्त्त-
 व्यम् । द्वयोरापि मर्त्तव्ये घरेमेव धीरत्वेन मर्त्तव्यम् । द्वयोरापि मर्त्तव्ये घरेमेव धीलवता
 मर्त्तुम् ॥६५॥ ज्ञानस्य दर्शनस्य च सम्यक्सत्यस्य च चारित्र्ययुक्तस्य । यः करिव्यत्युपयोगं संसारस्य विमोक्षयते ॥६६॥ चित्तोपित्तद्वान्नापि
 प्रसक्तोऽत्र शेषकं कर्म । आनुपूर्व्यां विमुक्तो गच्छति सिद्धिं पुनश्चेष्टः ॥६७॥ निष्कपायस्य दूरस्य व्यवसायिनः । संसारपरिमीतस्य

॥ ८५ ॥ ३६० ॥ सृष्टं जहा ससुत्ता न नस्सई कयवरंमि पडिआवि । जीवोऽवि तह ससुत्तो न नस्सइ गओवि
संसारे ॥ ८६ ॥ ३६१ ॥ खंडसिलोगेहि जवो जइ ता मरणाउ रखिओ राया । पत्तो अ सुसामभं किं पुण
जिणउत्तासुत्तेणं ? ॥ ८७ ॥ ३६२ ॥ अहवा चिलाइपुत्तो पत्तो नाणं तहाऽमरत्तं च । उवसमविवेगसंवरपयसु-
मरणमित्तसुअनाणो ॥ ८८ ॥ ३६३ ॥ परिहर छब्बीववहं सम्मं मणवयणकायजोगेहिं । जीवचिसेसं नाउं
जावब्बीवं पयत्तेणं ॥ ८९ ॥ ३६४ ॥ जह ते न पिअं दुक्खं जाणिअ एमेव सयजीवाणं । सबायरसुवउत्तो
अत्तोवम्ममेण कुणसु दयं ॥ ९० ॥ ३६५ ॥ तुंगं न मंदराओ आगासाओ विसालयं नत्थि । जह तह जयंमि
जाणसु धम्ममहिंसासमं नत्थि ॥ ९१ ॥ ३६६ ॥ सधेवि य संयंधा पत्ता जीवेण सबजीवेहिं । तो मारंतो

यथा मर्कटः क्षणमपि मध्यस्थः स्थातुं न शक्नोति । तथा क्षणमपि मध्यस्थं विपर्ययिना न भवति मनः ॥ ८४ ॥ तस्मात्स उत्थातुमना
मनोमर्कटो जिनोपदेशेन । कृत्वा सूत्रनिबद्धो रमयितव्यः शुभे ध्याने ॥ ८५ ॥ शूची यथा ससूत्रा न नश्यति कचचरे पतिताऽपि । जीवो-
ऽपि तथा ससूत्रो न नश्यति गतोऽपि संसारे ॥ ८६ ॥ खण्डश्लोकैर्यवर्षिर्यदि तावन्मरणाद्रक्षितो राजा । प्राप्तश्च सुश्रामण्यं किं पुनर्जिनो-
क्तसूत्रेण ? ॥ ८७ ॥ अथवा चिलतीपुत्रो ज्ञानं प्राप्तश्चाऽमरत्वं च । उपशमविवेकसंवरपद्सारणमात्रश्रुतज्ञानः ॥ ८८ ॥ परिहर पइजीवपधं
सम्यग् मनोवचनकाययोगैः । जीवविशेषं ज्ञात्वा यावज्जीवं प्रयत्नेन ॥ ८९ ॥ यथा ते न प्रियं दुःखं ज्ञात्वावमेव सर्वजीवानाम् । सर्वोद-
रेणोपयुक्त आत्मीपम्येन कुरु दयाम् ॥ ९० ॥ तुङ्गं न मन्दरात् आकाशाद्विशालं नास्ति । यथा तथा जगति जानीहि धर्मोऽहिंसासमो

जीवे मारुह संबन्धिनो सये ॥ ९२ ॥ ३६७ ॥ जीवबहो अप्वबहो जीवदया अप्पणो दया होइ । ता सबजीव-
 हिंसा परिचक्षा असाकामेहिं ॥ ९३ ॥ ३६८ ॥ जावइआइं दुक्खाइं हुंति चउगइगयस्स जीयस्स । सबाइं
 ताइं हिंसाफलाइं निउणं यिआणाहि ॥ ९४ ॥ ३६९ ॥ जंकिंनि सुइसुआरं पट्टसाणं पयइसुवरं जं च । आरुगं
 सोइगं तं तमहिंसाफलं सयं ॥ ९५ ॥ ३७० ॥ पाणोऽयि पाडिहेरं पसो छुओऽयि सुंसमारवहे । पणेणयि
 पगव्णिणऽज्जिणऽहिंसाघयगुणेणं ॥ ९६ ॥ ३७१ ॥ परिहर असच्चयणं सवंपि चउविहं पयसेणं । संजमवंतावि
 जओ भासादोसेण लिप्पंति ॥ ९७ ॥ ३७२ ॥ हासेण च कोहेण च लोहेण भएण वायि तमसधं । मा भणसु
 भणसु सबं जीयहिअत्थं पसत्थमिणं ॥ ९८ ॥ ३७३ ॥ विस्ससणित्थो माया च होइ पुज्जो गुरुव लोअस्स । सयणुव

नाहि ॥ ९१ ॥ सर्वेऽपि च सम्यग्धाः प्राप्ता जीवेन सर्वजीविः । तन्मारयन् जीवान् मारयति सम्यग्धितः सर्वान् ॥ ९२ ॥ जीवयथ
 आलोक्यो जीवदयाऽऽत्मनो दया भवति । तत्सर्वजीवहिंसा परित्यज्यऽऽत्मकामैः ॥ ९३ ॥ यायन्ति दुःखानि भवन्ति प्यतुर्गेतिगतस्य
 जीवस्य । सर्वानि कालि हिंसाफलानि निपुणं विजानीहि ॥ ९४ ॥ यत्किञ्चित्सुखसुखदार् प्रभुत्वं प्रकृति सुन्दरं यथा । आरोग्यं सौभाग्यं
 तत्तद्विंसाफलं सर्वम् ॥ ९५ ॥ चण्डालोऽपि प्रातिहार्यं प्राप्तः क्षित्तोऽपि मुंसुमाप्यदे । एकेनाऽप्येकदिनार्जितेनाहिंसाप्रतगुणेन ॥ ९६ ॥
 परिहराऽऽलस्यपपनं सर्वमपि चतुर्विधं प्रयत्नेन । संयमवन्तोऽपि यतो भाषादोयेण लिप्यन्ते ॥ ९७ ॥ हास्येन वा क्रोधेन वा लोभेन भयेन
 याऽपि तदरात्मम् । ना भण भण सत्यं जीवहितायं प्रदत्तमिदम् ॥ ९८ ॥ विषयसनीयो मातेव भवति पूज्यो गुणरिच लोकस्य । स्वजन

सचवाई पुरिसो सधरस होइ पिओ ॥ ९९ ॥ होउ व जडी सिंहडी मुंडी वा वक्कली व नगो वा ।
लोए असचवाई भन्नइ पासंडचंडालो ॥ १०० ॥ ३७५ ॥ अलिअं सइपि भणिअं विहणइ बहुआइं सचवय-
णाइं । पडिओ नरयंमि वसू इक्केण असचवयणेणं ॥ १०१ ॥ ३७६ ॥ मा कुणसु धीर बुद्धिं ! अप्पं व बहुं व
परधणं धित्तुं । दंतंतरसोहणयं किलिंचमित्तपि अविदिन्नं ॥ १०२ ॥ ३७७ ॥ जो पुण अत्थं अवहरइ तस्स
सो जीविअंपि अवहरइ । जं सो अत्थकएणं उज्झइ जीअं न उण अत्थं ॥ १०३ ॥ ३७८ ॥ तो जीवदयाप-
रमं धम्मं गहिऊण गिण्ह माडदिन्नं । जिणगणहरपडिसिद्धं लोगविरुद्धं अहम्मं च ॥ १०४ ॥ ३७९ ॥ चोरो
परलोगंमिडवि नारयतिरिएसु लहइ दुक्खाइं । मणुअत्तणेवि दीणो दारिद्रोवहुओ होइ ॥ १०५ ॥ ३८० ॥
चोरिक्कनिविचीए सावयपुत्तो जहा सुहं लहइ । किहि मोरपिच्छचित्तिअ गुट्ठीचोराण चलणेसु ॥ १०६ ॥

इव सत्यवादी पुरुषः सर्वस्य भवति प्रियः ॥ १०१ ॥ भवतु वा जटी शिखावान् मुण्डो वा वल्कली वा नम्रो वा । लोकेऽसत्यवादी भण्यते
पापपण्डचाण्डालः ॥ १०० ॥ अलीकं सकृदपि भणितं विहन्ति बहुकानि सत्यवचनानि । पतितो नरके वसुरेकेनासत्यवचनेन ॥ १०१ ॥
मा कुरु धीर ! बुद्धिमत्त्वं वा बहु वा परधनं ग्रहीतुम् । दन्तान्तरशोधनकं शलाकामात्रमप्यविदत्तम् ॥ १०२ ॥ यः पुनरर्थमपहरति तस्य
स जीवितमप्यपहरति । यत्सोऽर्थकृते उज्झति जीवितं न पुनरर्थम् ॥ १०३ ॥ ततो जीवदयापरमं धर्मं गृहीत्वा गुहाण माऽदत्तम् । जिन-
गणधरप्रतिपिद्धं लोकविरुद्धमधर्मं च ॥ १०४ ॥ चौरः परलोकेऽपि नारकतिर्यक्षु लभते दुःखानि । मनुजत्वेऽपि दीनो दारिद्र्योपद्रुतो
भवति ॥ १०५ ॥ चौर्यनिवृत्त्या श्रावकपुत्रो यथा सुखमलभत । किढ्यामयूरपिच्छचित्रितेषु गोष्ठिकचौराणां चरणेषु ॥ १०६ ॥

॥ ३८१ ॥ रक्ताहि यंमचेरं यंमगुत्तीहिं नवहिं परिसुद्धं । निधं जिणाहि कामं दोसपकामं विआणिता
 ॥ १०७ ॥ ३८२ ॥ जावइआ किर दोसा इहपरलोप हुहावहा हुंति । आवइइ ते उ सवे मेहुणसभा मणू-
 सरस ॥ १०८ ॥ ३८३ ॥ रहअरइतरलजीहाजुण संकप्पउब्भडफणेणं । विसयविलयासिणा मयमुहेण विब्भो-
 अरोसेणं ॥ १०९ ॥ ३८४ ॥ काममुअंगेण वट्ठा लब्धानिम्मोअदप्पदाहेणं । नासंति नरा अवसा दुस्सहदुक्खा-
 यहवित्सेणं ॥ ११० ॥ ३८५ ॥ लह्दुक्कनिरयविअणाओ घोरसंसारसायरुधहणं । संगच्छइ न य पिच्छइ तुच्छसं-
 कामिअसुहस्स ॥ १११ ॥ ३८६ ॥ यम्महस्सरसयचिद्धो गिद्धो वणिउय रायपत्तीण । पाउकलालपगेहे दुग्गं-
 चेउणेगसो पसिओ ॥ ११२ ॥ ३८७ ॥ कामासत्तो न मुणइ गम्मागम्मंवि धेसिआणुध । सिद्धी कुयेरदसो
 निअयसुआसुरयरइरसो ॥ ११३ ॥ ३८८ ॥ पडिपिट्ठिअ कामकलं कामगयथासु सुअसु अणुयन्धं । महि-

रथ प्रहृषयं प्रहृगुत्तिभिर्नवभिः परिसुद्धम् । निरयं जय कामं प्रकामदोषं विनाय ॥ १०७ ॥ यावन्तः किल दोषा इहपरलोफयोर्दुःखायहा
 भवन्ति । आपहति तांस्तु सर्वान् मैथुनसंख्या मनुष्यस्य ॥ १०८ ॥ रत्नरतिवरलजिहायुगेन सहस्योद्भटफणेन । विषयविलयासिना
 मदमुत्प्रेन विव्योक्रोशेण ॥ १०९ ॥ कामभुजंगेन वट्ठा लब्धानिमोक्तदपदंष्ट्रेण । नश्यन्ति नरा अवशा दुःसहदुःखावहविवेण ॥ ११० ॥
 लक्ष्मणरक्तेदना घोरसंसारसागरोद्ध्वनम् । संगच्छते न च प्रेक्षते तुच्छत्वं कामी (कामित) सुखस्य ॥ १११ ॥ मन्मथशरशतविद्यो
 गृहो वणिगि य राजपत्न्याम् । पायुश्चालनगृहे दुर्गन्धेऽनेकश उपितः ॥ ११२ ॥ आभासच्छो न जानाति गन्ध्यागन्धमपि घेययायन इव ।
 भेदी कुयेरदसो निजमुतासुरतरतिरक्तः ॥ ११३ ॥ प्रतिप्रेर्य कामकलं कामप्रस्तासु गुत्थानुबन्धम् । महिलासु दोषविषयहीणु प्रकृति

लासु दोसविसवल्लीसु पयइं नियच्छंतो ॥ ११४ ॥ ३८९ ॥ महिला कुलं सुवंसं पियं सुअं मायरं च पिअरं
च । विसयंधा अगणंती दुक्खसमुद्धम्मि पाडेइ ॥ ११५ ॥ ३९० ॥ नीअंगमाहिं सुपओहराहिं उप्पिच्छमं-
थरगईहिं । महिलाहिं निन्नयाहि व गिरिवरगुरुआवि भिज्जंति ॥ ११६ ॥ ३९१ ॥ सुट्ठुवि जिआसु सुट्ठुवि
पिआसु सुट्ठुवि परूढपेमासु । महिलासु सुअंगीसु व वीसंभं नाम को कुणइ ॥ ११७ ॥ ३९२ ॥ वीसंभ-
निअभरंपिट्ठु उवयारपरं परूढपणयंपि । कयविप्पिअं पिअं झत्ति निहणं हयासाओ ॥ ११८ ॥ ३९३ ॥
रमणीअदंसणाओ सोमालंगीओ गुणनिबद्धाओ । नवमालइमालाउ व हरंति हिअयं महिलिआओ ॥ ११९ ॥
॥ ३९४ ॥ किं तु महिलाण तासिं दंसणसुंदरजणिअमोहाणं । आलिंगणमइरा देइ वज्झमालाण व विणासं
॥ १२० ॥ ३९५ ॥ रमणीण दंसणं चेव सुंदरं होउ संगमसुहेणं । गंधुच्चिय सुरहो मालईइ मलणं पुण विणासो

नियच्छन् ॥ ११४ ॥ महिला कुलं सुवंशं प्रियं सुतं मातरं च पितरं च । विषयान्धाऽगणयन्ती दुःखसमुद्रे पातयति ॥ ११५ ॥ नीचै-
र्गमाभिः सुपयोधराभिरुत्प्रेक्ष्यमन्थरगतिभिः । महिलाभिर्निभ्रगाभिरिव गिरिवरगुरुका अपि भियन्ते ॥ ११६ ॥ सुप्तुपि जितासु सुप्तुपि
प्रियासु सुप्तुपि परूढप्रेमसु । महिलासु भुजङ्गीष्विव विश्रम्भं नाम कः करोति ? ॥ ११७ ॥ विश्रम्भनिर्भरमपि उपकारपरं प्ररूढप्रणयमपि ।
कृतविप्रियं पतिं झटिति नयन्ति निधनं हताशाः ॥ ११८ ॥ रमणीयदर्शनाः सुकुमालाङ्ग्यो गुणनिबद्धाः । नवमालतीमाला इव हरन्ति
हृदयं महिलाः ॥ ११९ ॥ किन्तु महिलानां तासां दर्शनसौन्दर्यजनितमोहानाम् । आलिङ्गनमचिराद्दाति वक्ष्यमालानामिव विनाशम्

॥ १२१ ॥ ३९६ ॥ साकेअपुराहिवइ देवरई रजसुखस्वपन्भट्टो । पंगुलहेतुं दूढो बुढो ज्ञ नईइ देवीण ॥ १२२ ॥
 ॥ ३९७ ॥ सोअसरी दुरिअवरी कषडकुडी महिलिआ किलेसकरी । वहरविरोअणअरणी दुक्खखणी सुक्ख-
 पडियक्खला ॥ १२३ ॥ ३९८ ॥ अमुणिअमणपरिकम्मो सम्मं को नाम नासिअं तरइ । वम्महसरपसरोहे दिट्ठि-
 च्छोहे मयच्छीणं ? ॥ १२४ ॥ ३९९ ॥ घणमालाओ प दूरुअमंतसुपओहराउ वहुंति । मोहविसं महिलाओ
 अलक्कयिसं च पुरिसस्स ॥ १२५ ॥ ४०० ॥ परिहरसु तओ तासिं दिट्ठिं विट्ठीयिसस्स च अहिस्स । जं रम-
 णिनयणयाणा चरिसपाणे चिणासंति ॥ १२६ ॥ ४०१ ॥ महिलासंसग्गीए अग्गी इच जं च अप्पसारस्स ।
 मयणं च मणो मुणिणोऽयि हंत सिग्घं निअ चिलाइ ॥ १२७ ॥ ४०२ ॥ जइचि परिचत्तसंगो तयतणुअंगो

॥ १२० ॥ रमणीना दर्शनमेव सुन्दरं कृतं सद्गमसुखेन । गन्ध एव सुतभिर्गालित्या मर्दनं पुनर्विनाशः ॥ १२१ ॥ साकेतपुराधिपति-
 र्देवरासी राग्यसुरासमभ्रष्टः । पशुदेतोः क्षिप्तो द्यूढश्च नद्या वेढ्या ॥ १२२ ॥ शोकसरित् दुरितदरी कपटकुटी महिला कुशकटी । वैरवि-
 रोधनाऽरणिर्दुःखलनिः सुरप्रतिपक्षा ॥ १२३ ॥ अज्ञातमनःपरिकर्मा सम्यक् को नाम नष्टुं शक्नोति । मन्मथशरप्रसरीचे दृष्टिक्षोभे
 गुणाधीनाम् ? ॥ १२४ ॥ पनमाला इव दूरोन्नतसुपोधरा यत्नयन्ति । मोहचिपं महिला अलर्कविषयसुठपस्य ॥ १२५ ॥ परिहर तत-
 तासां दृष्टे दृष्टिविपर्येवादेः । यद् रमणीनयनयाणाश्चारित्रप्राणान् विनाशयन्ति ॥ १२६ ॥ महिलासंसर्गेण अभेरेच यच्चालसारस्य । मदन-
 पन्मनो गुनेरपि दन्त ! क्षीप्रमेव विलीयते ॥ १२७ ॥ यद्यपि परित्यक्तसङ्गसपसन्वद्गस्तथाऽपि परिपवति । महिलासंसर्गा कोशमभवतोपित

तहावि परिवडह । महिलासंसर्गीए कोसाभवणूसिअव रिसी ॥ १२८ ॥ ४०३ ॥ सिंगारतरंगाए विलास-
वेलाइ जुवणजलाए । पहसिअफेणाइ मुणी नारिनईए न बुडुंति ? ॥ १२९ ॥ ४०४ ॥ विसयजलं मोहकलं
विलासविब्वोअजलयराइन्नं । मयमयरं उत्तिन्ना तारुन्नमहन्नवं धीरा ॥ १३० ॥ ४०५ ॥ अडिंभतरवाहिरए
सव्वे संगे (गंधे) तुमं चिवज्जेहि । कयकारिअणुमईहिं कायमणोवायजोगेहिं ॥ १३१ ॥ ४०६ ॥ संगनिमित्तं
मारइ भणइ अलीअं करइ चोरिक्कं । सेवह मेहुण मुच्छं अपपरिमाणं कुणइ जीवो ॥ १३२ ॥ ४०७ ॥ संगो
महाभयं जं विहेडिओ सावएण संतेणं । पुत्तेण हिए अत्थंमि मणिवई कुंचिएण जहा ॥ १३३ ॥ ४०८ ॥
सव्वगंथविमुक्को सीईभूओ पसंतचित्तो अ । जं पावइ मुत्तिसुहं न चक्कवट्ठीवि तं लहइ ॥ १३४ ॥ ४०९ ॥
निस्सल्लस्सेह महवयाइं अक्खंडनिवणगुणाइं । उवहम्मंति अ ताइं नियाणसल्लेण मुणिणोऽवि ॥ १३५ ॥ ४१० ॥

अपि वि ॥ १२८ ॥ शृङ्गारतरङ्गायां विलासवेलायां यौवनजलायां । के के जगति पुरुषा (प्रहसितफेणायां) मुनयः नारीतयां न बुडन्ति ? ॥ १२९ ॥
विषयजलं मोहकलं विलासविब्वोक्कजलचराकीर्णम् । मंदमकं मुत्तीर्णास्तारुण्यमहार्णवं धीराः ॥ १३० ॥ अभ्यन्तरवाहान् सर्वान् सङ्गान्
(ग्रन्थान्) त्वं विवर्जय । कृतकारितानुमतिभिः कायमनोवाङ्मयैः ॥ १३१ ॥ सङ्गनिमित्तं मारयति भणत्यलीकं करोति चौर्यम् । सेवते
मैथुनं मूर्खोऽपपरिमाणं करोति जीवः ॥ १३२ ॥ सङ्गो महाभयं यद्वाधितः श्रावकेण सता । पुत्रेण हृतेऽर्थे मुनिपतिः कुञ्चिकेन यथा
॥ १३३ ॥ सर्वग्रन्थविमुक्तः शीतीभूतः प्रशान्तचित्तश्च । यत्प्राप्नोति मुक्तिसुखं न चक्रवर्त्येऽपि तत् लभते ॥ १३४ ॥ निःशल्यस्येह महा-

अहं रागदोसगन्धं मोहगन्धं च तं भवेति विहं । घम्मत्यं क्षीणकुलाहपत्यं मोहगन्धं च ॥ १३६ ॥ ४११ ॥
 रागेण गंगदत्तो दोसेण विस्समूहमाईआ । मोहेण चंडपिगलमाईआ हुंति विट्ठता ॥ १३७ ॥ ४१२ ॥ अग-
 णिअं लो मुखं सुहं कुणइ निआणं असारसुहहेडं । सो कायमणिक्कणं वेरुद्धिअमणिं पणासेइ ॥ १३८ ॥
 ॥ ४१३ ॥ दुक्खं कल्लय कम्मकल्लय समाहिमरणं च बोहिलाभो अ । एअं पत्थेअधं न पत्थणिज्जं तओ अन्नं
 ॥ १३९ ॥ ४१४ ॥ उज्झअनिआणं सल्लो निसिभत्तनिअत्तिसमिइगुत्तीहिं । पंभमहयपरक्खं कयसियसुक्खं
 पसाहेइ ॥ १४० ॥ ४१५ ॥ इदिअयिसयपसत्ता पडंति संसारसापरे जीया । पक्खिक्ख छिन्नपक्खा सुसील-
 गुणपेष्ठुणविहणा ॥ १४१ ॥ ४१६ ॥ न लहइ जहां लिहंतो मुहिह्मिअं अट्ठिअं रसं सुणओ । सो तइ ताहु-

प्रदान्यसाण्डनिर्ग्रणगुणानि । उपहन्त्यन्ते च तानि, निदानशत्येन मुनेरपि ॥ १३५ ॥ अथ रागद्वेषगर्भं मोहगर्भं च तद्भवेन्नियमिधम् ।
 धर्माधं क्षीणकुलादि प्रार्थनं मोहगर्भं च एतत् ॥ १३६ ॥ रागेण गङ्गादत्तो द्वेयेण विश्वभूत्यादिकाः । मोहेन चण्डपिङ्गलाद्याः (निदानेषु)
 भयंति दृष्टान्ताः ॥ १३७ ॥ अगणमित्या वो मोक्षसुखं करोति निदानमसारसुखदेतोः । ॥ काचमणिक्कते वेद्वर्यमणिं प्रणाशयति ॥ १३८ ॥
 दुःस्पर्शयः कर्मक्षयः समाधिमरणं च बोधिलासत्र । एतत् प्रार्थयितव्यं न प्रार्थनीयं ततोऽन्यत् ॥ १३९ ॥ उज्झत्तनिदानशत्यो निशा-
 भच्छनिष्ठचित्समितिगुप्तिभिः । पञ्चमहाप्रवरक्षां कृतशिवसौख्यां प्रसाधयति ॥ १४० ॥ इन्द्रियविषयप्रसक्ताः पतन्ति संसारसागरे जीवाः ।
 पक्षिण इव छिन्नपक्षाः सुशीलगुणपिच्छविहीनाः ॥ १४१ ॥ न लभते यथा लिहन् शुष्कमासो रसं वा । स स्वकीयतादुरसं विलिहन्

अरसिअं विलिहंतो मन्नए सुक्खं ॥ १४२ ॥ ४१७ ॥ महिलापसंगसेवी न लहइ किंचिवि सुहं तथा पुरिसो ।
सो मन्नए वराओ सयकायपरिस्समं सुक्खं ॥ १४३ ॥ ४१८ ॥ सुहुवि मगिज्जंतो कत्थवि केलीइ नत्थि जह
सारो । इंदिअविसएसु तथा नत्थि सुहं सुहुवि गविट्ठं ॥ १४४ ॥ ४१९ ॥ सोएण पवसिअपिआ चक्खूरा-
एण माद्धुरो वणिओ । घाणेण रायपुत्तो निहओ जीहाइ सोदासो ॥ १४५ ॥ ४२० ॥ फासिंदिएण दुट्ठो नट्ठो
सोमालिआमहीपालो । इक्किणवि निहया किं पुण जे पंचसु पसत्ता ? ॥ १४६ ॥ ४२१ ॥ विसयाविवखो
निवडइ निरविवखो तरइ दुत्तरभवोहं । देवीदेवसमागयभाउयजुअलं व भणिअं च ॥ १४७ ॥ ४२२ ॥ छलिआ
अवयक्खंता निरावयक्खा गया अविग्घेणं । तम्हा पवयणसारो निरावयक्खेण होअवं ॥ १४८ ॥ ४२३ ॥
विसए अवियक्खंता पडंति संसारसायरे घोरे । विसएसु निराविवक्खा तरंति संसारकंतारं ॥ १४९ ॥ ४२४ ॥

मन्यते सौख्यम् ॥ १४२ ॥ महिलाप्रसङ्गसेवी न लभते किञ्चिदपि सुखं तथा पुरुषः । स मनुते वराकः स्वकायपरिश्रमं सौख्यम् ॥ १४३ ॥
सुष्टुपि मार्गमाणः कुत्रापि कदल्यां यथा नास्ति सारः । इन्द्रियविषयेषु तथा नास्ति सुखं सुष्टुपि गवेयितम् ॥ १४४ ॥ श्रोत्रेण प्रोषित-
पिता चक्षुरागेण माथुरो वणिक् । घ्राणेन राजपुत्रो निहंतो जिहया सौदासः ॥ १४५ ॥ स्पर्शनेन्द्रियेण दुष्टो नटः सुकुमालिकामही-
पालः । एकैकेनापि निहताः किं पुनर्ये पञ्चसु प्रसक्ताः ? ॥ १४६ ॥ विषयापेक्षो निपतति निरपेक्षस्तरति दुस्तरभवौघम् । देवीदेवस-
मागतभ्रातृयुगलवद्भणितं च ॥ १४७ ॥ छलिता अपेक्षमाणा निरपेक्षा गता अविन्नेन । तस्मात्प्रवचनसारे (लब्धे) निरपेक्षेण भवित-
व्यम् ॥ १४८ ॥ विषयानपेक्षमाणाः पतन्ति संसारसागरे घोरे । विषयेषु निरपेक्षास्तरन्ति संसारकान्तारम् ॥ १४९ ॥

ता भीर ! धीयलेणं दुर्गते दमस्तु इंदिवमईदे । तेणुक्लयपडिवक्त्वो हरादि आराहणपडागं ॥ १५० ॥ ४२६ ॥
 कोहार्ईण विवागं नाऊण य तेसि निगगेहेण गुणं । निगिणह तेण सुपुरिस ! कसायकलिणो पपसेणं ॥ १५१ ॥
 ॥ ४२७ ॥ जं अइतिक्कं मुक्कं जं च सुहं उत्तमं तिलोईण । तं जाण कसायाणं दुद्धियलयहेउअं सघं ॥ १५२ ॥
 ॥ ४२७ ॥ कोहेण नंदमार्ई निहया माणेण फरसुरामार्ई । मायाह पंडरब्बा लोहेणं लोहनंदाई ॥ १५३ ॥ ४२८ ॥
 इअ उययसामयपाळणण पल्हाइअम्मि चिसंभि । जाओ सुनियओ सो पाऊण य पाणिअं तिसिओ ॥ १५४ ॥
 ॥ ४२९ ॥ इच्छामो अणुराट्ठि भंते ! भयपंक्तरणव्वलट्ठिं । जं जह उत्तं तं तह करेमि यिणओणओ भणइ
 ॥ १५५ ॥ ४३० ॥ जइ कहयि असुहकम्मोवपण वेहम्मि संभये यिअणा । अहया तण्हाईआ परिसहा से
 उव्वीरिब्बा ॥ १५६ ॥ ४३१ ॥ निद्धं महुरं पल्हायणिअहिअयंगमं अणल्लिअं च । तो सेहावेअघो सो लवओ

तह भीर ! धृतियलेण दुर्गन्तान् दाम्बेन्द्रियगुणेन्द्रान् । तेनोत्तरातप्रतिपक्षो हरायपनापताकाम् ॥ १५० ॥ क्रोधादीनां विपाकं शाल्या प
 सेतो निमहेण गुणम् । निगृहाण तेन गुणम् ! कपायकलीन् प्रयत्नेन ॥ १५१ ॥ यवतितीक्ष्णं दुरां यव गुल्बगुलमं त्रिलोक्यम् । राज्ञानीहि
 कपायाणां वृद्धिभयहेतुकं सर्वम् ॥ १५२ ॥ क्रोधेन नन्दनाया निहता मानेन परधुरमाद्याः । मायया पाण्डुरययां लोभेन लोभनन्यादयः
 ॥ १५३ ॥ इत्युपदेशामृतपानेन प्रह्लादिते चित्ते । जातः मुनिर्गुतः स पीत्येव पानीयं वृषितः ॥ १५४ ॥ इच्छामोऽणुशास्त्रि भदन्त !
 भयपशुतरणटटगट्ठिम् । यद् यथोक्तं तत्तथा कटोमि विनयावन्तो भणति ॥ १५५ ॥ यरि कथमप्यनुभक्तमोदयेन देहे संभयेद् चेदना ।
 अथवा कृपायाः परीपहासस्त्रोदीरयेयुः ॥ १५६ ॥ अिगं भणुरं प्रह्लादनीयं हृदयक्रममनलीकं च । तदा दिक्षयितव्यः स क्षपकः

पञ्चवतेणं ॥ १५७ ॥ ४३२ ॥ संभरसु सुअण ! जं तं मज्झंमि चउधिहस्स संघस्स । वुढा महापइन्ना अहयं
 आराहइस्सामि ॥ १५८ ॥ ४३३ ॥ अरिहंतसिद्धकेवलपच्चत्खं सघसंघसविस्स ॥ पच्चक्खाणस्स कयस्स
 भंजणं नाम को कुणइ ? ॥ १५९ ॥ ४३४ ॥ भालुंकीए करुणं खजंतो घोरविअणत्तोवि । आराहणं पवन्नो
 द्वाणेण अवंतिसुकुमालो ॥ १६० ॥ ४३५ ॥ मुग्गिह्लगिरिंमि सुकोसलोऽवि सिद्धत्थइअओ भयवं । वग्धीए
 खजंतो पडिबन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १६१ ॥ ४३६ ॥ गुट्टे पाओवगओ सुबंधुणा गोमए पलिविअम्मि । डज्झंतो
 चाणक्को पडिबन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १६२ ॥ ४३७ ॥ अवलंघिज्जण सत्तं तुमंपि ता धीर ! धीरयं कुणसु । भावेसु
 अ नेगुन्नं संसारमहासमुद्दस्स ॥ १६३ ॥ ४३८ ॥ जम्मजरामरणजलो अणाइमं वसणसावयाइन्नो । जीवाण
 दुक्खहेज्ज कट्ठं रुद्धो भवसमुद्धो ॥ १६४ ॥ ४३९ ॥ धन्नोऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्दम्मि । भवससय-

प्रज्ञापयता ॥ १५७ ॥ सार सुजन ! तद् यत् चतुर्धिधस्य सत्त्वस मध्ये । अहमाराधयिष्यामीति महाप्रतिज्ञा ब्यूढा ॥ १५८ ॥ अहंस्ति-
 द्धकेवलप्रत्यक्षं सर्वसत्त्वसंक्षिणः । कृतस्य प्रत्याख्यानस्य भद्रं को नाम करोति ? ॥ १५९ ॥ शिवया करुणं खाद्यमानो घोरवेदनात्तो-
 ऽपि । आराधनां प्रतिपन्नो ध्यानेनावन्तीसुकुमालः ॥ १६० ॥ मौद्गल्यगिरी सुकोशलोऽपि सिद्धार्थदयितो भगवान् । व्याख्या खाद्य-
 मानः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ १६१ ॥ गोष्ठे पादपोषणतः सुबन्धुना गोमये प्रदीप्ते । दक्षामानश्चाणक्यः प्रतिपन्न उत्तमार्थम् ॥ १६२ ॥
 अवलम्ब्य सत्त्वं त्वमपि तद्धीर ! धीस्तां कुरु । भावय च नैर्गुण्यं संसारमहासमुद्रस्य ॥ १६३ ॥ जन्मजरामरणजलोऽनादिमान् व्यस-
 नश्चापदाकीर्णः । जीवानां दुःखहेतुः कष्टं रुद्धो भवसमुद्रः ॥ १६४ ॥ धन्योऽहं येन मयाऽनर्वाक्यपारे भवसमुद्रे । भवशतसहस्रदुर्लभं

सहस्रसदुलहं लद्धं सद्वन्मजाणमिणं ॥ १६५ ॥ ४४० ॥ एअस्त पभायेणं पालिजंतस्स सह पयत्तेणं । जम्मं-
 तरेऽपि जीया पावति न बुक्खदोगयं ॥ १६६ ॥ ४४१ ॥ चिंतामणी अउवो एअमपुवो अ कप्पक्खलुत्ति । एअं
 परमो मंतो एअं परमामयसरिच्छं ॥ १६७ ॥ ४४२ ॥ अहं मणिमंदिरसुंदरफुरंतजिणगुणनिरंजणुज्जोओ । पं-
 चममुज्जारसमे पाणे पणओ विसज्जेइ ॥ १६८ ॥ ४४३ ॥ परिणामविमुद्धीए सोहम्मे सुरवरो महिह्वीओ । आ-
 राहिज्जण जायइ भत्तपरिधं जहत्तं सो ॥ १६९ ॥ ४४४ ॥ उक्कोसेण गिहत्थो अद्युअकप्पमि जायए अमरो ।
 निपाणसुत्तं पावइ साहू स्वढसिद्धिं चा ॥ १७० ॥ ४४५ ॥ इअ जोइसरजिणवीरभद्भणिआणुसारिणीमिणमो ।
 भत्तपरिधं धत्ता पठंति निमुणंति भायंति ॥ १७१ ॥ ४४६ ॥ सत्तरिसयं जिणाण व गाहाणं समयखित्तपन्नसं ।
 आराहतो चिहिणा सासयसुखलं लहइ सुखलं ॥ १७२ ॥ ४४७ ॥ इति भत्तपरिधापयणं सम्मसं ॥ ४ ॥

लब्धं सद्वर्नयानमिदम् ॥ १६५ ॥ एतस्य प्रभावेण पात्यमानस्य सफलं प्रयत्नेन । जन्मान्तरेऽपि जीवाः प्राप्नुवन्ति न दुःखदौर्गत्यम् ॥ १६६ ॥
 चिन्तामणिरपूर्य एतदपूर्यत्र कल्पपृष्ठ इति । एतत् परमो मन्त्र एतत्परमामृतसहस्रम् ॥ १६७ ॥ अथ मनोमन्दिरे सुन्दरस्तुरग्निगुण-
 निरञ्जनोद्गोवः । पञ्चनमस्कारसमं प्राणान् प्रणतो विसर्जयति ॥ १६८ ॥ परिणामविशुद्ध्या सौषमे सुरवरो महर्षिकः । आराध्य जायते
 भक्तपरिज्ञां जपन्यां ततः ॥ १६९ ॥ उत्कृष्टेन गृहस्थोऽच्युतकल्पे जायतेऽमरः । निर्वाणसुतं प्राप्नोति साधुः सर्वार्थसिद्धिं चा ॥ १७० ॥
 इति योगीश्वरजिनवीरभद्रमणितानुसारिणीमिमाम् । भक्तपरिज्ञां धन्याः पठन्ति शृण्वन्ति भावयन्ति ॥ १७१ ॥ जिनानां सप्ततं शतमिव
 गायानां समयक्षेत्रे प्रसप्तम् । तत् आराधयन् विधिना शश्वतसौख्यं लभते मोक्षम् ॥ १७२ ॥ इति भक्तपरिज्ञाप्रीक्षाक्रीर्णकं समाप्तम् ॥ ४ ॥

॥ अथ तन्दुलवेयालियपइण्णयं ॥ ५ ॥

निज्जरियजरामरणं वंदित्ता जिणवरं महावीरं । वोच्छं पइत्तगमिणं तंदुलवेयालियं नाम ॥ १ ॥ ४४८ ॥ सुणह
गणिणं दस दसा वाससयाउसस जह विभज्जंति । संकलिणं वाससणं (वोगसिणं) जं चाऊ सेसयं होइ ॥ २ ॥
॥ ४४९ ॥ जत्तियमित्ते दिवसे जत्तिय राई मुहुत्ता ऊसासे । गब्भंमि वसइ जीवो आहारविहिं च वोच्छामि ॥ ३ ॥
(द्वारगाथा) ४५० ॥ दोत्ति अहोरत्तसणं संपुण्णे सत्तासत्तारिं चैव । गब्भंमि वसइ जीवो अद्धमहोरत्तमन्नं च ॥ ४ ॥
॥ ४५१ ॥ एणं उ अहोरत्ता नियमा जीवस्स गब्भवासंमि । हीणाहिया उ इत्तो उवघायवसेण जायंति ॥ ५ ॥
॥ ४५२ ॥ अट्ट सहस्सा तिन्नि उ सया मुहुत्ताण पणवीसा य । गब्भगओ वसइ जीवो नियमा हीणाहिया
इत्तो ॥ ६ ॥ ४५३ ॥ तिन्नेव य कोडीओ चउदस य हवंति सयसहस्साइ । दस चैव सहस्साइ दोत्ति सया

अथ तन्दुलवैचारिकप्रकीर्णकम् ॥ ५ ॥ निर्जोणजरामरणं वन्दित्वा जिनवरं महावीरं । वक्ष्ये प्रकीर्णकमिदं तन्दुलवैचारिकं
नाम ॥ १ ॥ शृणुत गणिते वर्षशतायुक्त्स्य यथा दश दशा विभज्यन्ते । सङ्कलिते वर्षशते (व्यवकलिते) यथायुः शेषं भवति ॥ २ ॥
यावन्मात्रान् दिवसान् यावती रात्रीर्मुहूर्तान् उच्छासान् । गर्भे वसति जीवः (ताम्) आहारविधिं च वक्ष्ये ॥ ३ ॥ द्वे अहोरात्रशते
संपूर्णे सप्तसप्ततिं चैव । गर्भे वसति जीवोऽद्धमहोरात्रमन्यच ॥ ४ ॥ एतान्यहोरात्राणि नियमात् जीवस्य गर्भवासे । हीनाधिकानीत
उपघातवशेन जायन्ते ॥ ५ ॥ अट्ट सहस्राणि त्रीणि तु शतानि मुहूर्तानां पञ्चविंशतिं च । गर्भगतो वसति जीवो नियमात् हीनाधिका

पतवीसा य ॥ ७ ॥ ४५४ ॥ उस्तासा निस्तासा इतिअमिता हवन्ति संकलिया । जीवस्त गन्मवासे नियमा
हीणाहिआ इत्तो ॥ ८ ॥ ४५५ ॥ आउसो !-इत्थीए नाभिहिट्ठा सिरादुगं पुप्फनालियागारं । तस्स य हिट्ठा
जोणी अहोमुट्ठा संठिया कोसा ॥ ९ ॥ ४५६ ॥ तस्स य हिट्ठा वयस्स मंजरी तारिसा उ मंसस्स । ते रिउ-
फाले फुडिया सोणियल्लया चिमुंचन्ति ॥ १० ॥ ४५७ ॥ कोसायारं जोणीं संपत्ता सुकुमीसिया जइया ।
तइया जीयुवचाए जोग्गा भणिया जिणिदेहिं ॥ ११ ॥ ४५८ ॥ वारस चैव मुहुत्ता उवरि विद्धंस गच्छई सा
उ । जीवानं परिसंत्वा लक्खणुहुत्तं च उक्कोसा ॥ १२ ॥ ४५९ ॥ पणपणाय परेणं जोणी पमिलायए महिलि-
याणं । पणसत्तरीय परओ पाएण पुमं भवेड्वीओ ॥ १३ ॥ ४६० ॥ वाससयाउयमेयं परेण जा होइ पुव-

इतः ॥६॥ तिस्र एव कोट्यध्वजुर्वश च भवन्ति शतसहस्राणि । वक्षेव सहस्राणि द्वे शते पञ्चविंशतिश्च ॥ ७ ॥ उच्छ्रुत्वा निःश्वासा एताय-
न्मात्रा भवन्ति सङ्कलिताः । जीयस्य गर्भवासे नियमात् हीनाधिका इतः ॥ ८ ॥ आयुष्मन् !-स्तिया नाभेरथः शिराद्विकं पुष्पनालिकाकारम् ।
तस्य चाधो योनिरधोमुखसंस्थितकोशाकारः ॥ ९ ॥ तस्या अधश्चतस्र वाटश्यो मध्यस्तादश्यो मांसस्य (मज्जर्यः) । सा अतुफाले स्फुटिताः
शोणितल्वान् विमुञ्चन्ति ॥ १० ॥ कोशाकारं योनिं संग्रामाः शुक्रमिश्रिता यदा (ते) । तदा जीवोत्पादे योग्या भजिता जिनेन्द्रैः ॥ ११ ॥
द्वादशभ्य एव मुहूर्तेभ्य उपरि विध्वंसमागच्छति सा तु । जीवानां परिसङ्ग्रा लक्षप्रयत्नं चोत्कर्षात् ॥ १२ ॥ पञ्चपञ्चाशतः परतो
योनिः प्रम्लायते महिलानाम् । पञ्चसप्तत्याः परतः प्रायेण पुमान् भवेद्वीजः ॥ १३ ॥ वर्षशताद्युप एतत् परतो यावद् भवन्ति पूर्वकोट्यः ।

कोडीओ । तस्सद्धे अमिलाया सवाडयवीसभागो उ ॥ १४ ॥ ४६१ ॥ रत्तुक्कडा य इत्थी लक्खलपुहुत्तं च वारस
सुहुत्ता । पिउसंख सयपुहुत्तं वारस वासा उ गव्वमस्स ॥ १५ ॥ ४६२ ॥ दाहिणकुच्छी पुरिसस्स होइ वामा उ
इत्थियाए उ । उभयंतरं नपुंसे तिरिए अट्टेव वरिसाहं ॥ १६ ॥ ४६३ ॥ इमो खल्ल जीवो अम्मपिउसंयोगे
माऊओयं पिउसुक्कं तं तदुभयसंसट्ठं कल्लसं किविसं तप्पढमयाए आहारं आहारित्ता गव्वमत्ताए वक्कमइ
(सू० १) (सू० २) सत्ताहं कललं होइ, सत्ताहं होइ अब्बुयं । अब्बुया जायए पेसी, पेसीओवि घणं भवे
॥ १७ ॥ ४६४ ॥ तो पढमे मासे करिस्सुणं पलं जायई वीए मासे पेसी संजायए घणा तईए मासे माउए
डोहलं जणइ चउत्थे मासे माऊए अंगाहं पीणेइ पंचमे मासे पंच पिंडियाओ पाणिं पायं सिरं चेव निवत्तेइ
छट्ठे मासे पित्तसोणियं उवचिणेइ सत्तमे मासे सत्ता सिरासयाइं पंच पेसीसयाइं नव धमणीओ नवनउयं

तस्यार्द्धेऽम्लाना, (पुंसः) सर्वायुषो विंशतितमभागस्तु ॥ १४ ॥ रक्तोल्कटा तु स्त्री, लक्षपृथक्त्वं च, द्वादश सुहूर्त्तान् । पितृसत्या शतपृथक्त्वं,
द्वादश वर्षाणि गर्भस्य ॥ १५ ॥ दक्षिणकुक्षिः पुरुषस्य भवति वामा तु स्त्रियाश्च । उभयान्तरं नपुंसकस्य, तिरश्चि अष्टावेव वर्षाणि ॥ १६ ॥
अयं खल्ल जीवो मातापितृसंयोगे मातुरोजः पितुः शुक्रं तत्तदुभयसंसट्ठं कल्लयं किल्लियं तत्प्रथमतयाऽऽहारमाहार्यं गर्भतया व्युल्लगमति
(सू० १) सत्ताहं कललं भवति सत्ताहं भवत्यर्धुदम् । अर्धुदाल्जायते पेशी, पेशीतोऽपि घनं भवेत् ॥ १७ ॥ ततः प्रथमे मासि कर्पेन
पलं जायते, द्वितीये मासे पेशी संजायते घना, तृतीये मासे मातुर्देहिदं जनयति, चतुर्थे मासे मातुरङ्गानि प्रीणयति, पञ्चमे मासे पञ्च
पिण्डिकाः पाणी पादौ शिरश्चेति निर्वर्त्तयति, षष्ठे मासे पित्तशोणितमुपचिनोति, सप्तमे मासि सप्त शिराशतानि पञ्च पेशीशतानि नव धमनीः

च रोमकूवसयंसहस्तादं ९०००००० निघत्तेइ, विणा केसमंमुणा, सह केसमंमुणा अबुद्धाओ रोमकूवकोडी-
उ निघत्तेइ ३५०००००० अट्टमे मासे वित्तीकप्पो हवइ (सू० २) (सू० ३) जीयस्स णं भंते ! गब्भगयस्स
समाणस्स अत्थि उचारैइ चा पासवणेइ चा खेलेइ चा सिंघाणेइ वा पित्तेइ वा सुक्केइ वा सोणिणइ वा ? , नो
इणंठे समंठे, से केणट्ठेणं भंते ! एवं बुच्चइ-जीयस्स गब्भगयस्स समाणस्स नत्थि उचारैइ वा जाव सोणि-
णइ वा ? , गोयमा ! जीवे णं गब्भगए समाणे जं आहारमाहारैइ तं चिणाइ सोइदियत्ताए चयखुइंदियत्ताए
घाणिदिअत्ताए जिळिभदियत्ताए फासिंदियत्ताए अट्ठिअट्ठिभिजकेसमंसुरोमनहत्ताए, से एएणं अट्ठेणं
गोयमा ! एवं बुच्चइ-जीयस्स णं गब्भगयस्स समाणस्स नत्थि उचारैइ वा जाव सोणिणइ वा (सू० ३) (सू० ४)
जीवे णं भंते ! गब्भगए समाणे पट्ट सुहेणं कावलियं आहारं आहारित्ताए ? , गोयमा ! नो इणंठे समंठे, से

तवणयति च रोमकूवसयंसहस्ताणि निर्यसंयति, निना केसमंमुणा, सह केसमंमुणा अच्युद्धा रोमकूवकोटीनिर्यसंयति, अट्टमे मासे दृत्तिकल्पो
भयति (सू० २) जीयस्य भदन्त ! गर्भगतस्य सतः अस्युषारो या प्रश्रयणं वा निषीवनं वा नासिकारोमाया धान्तं वा पित्तं वा शुक्रं वा
क्षोणितं वा ? , नायमर्थः समर्थः, तत्वेनार्थेन भदन्त ! एवमुच्यते जीवस्य गर्भगतस्य सतो नास्त्युषारो वा यावच्छोणितं वा ? , गौतम ! जीवो
गर्भगतः सन् यमाहारमाहारयति तं चिनोति श्रोत्रेन्द्रियतया चक्षुरिन्द्रियतया घ्राणेन्द्रियतया रसनेन्द्रियतया अरुच्यस्थिसिद्धाके-
न्द्रियतया मनस्तया, तद् एतेनार्थेन गौतम ! एवमुच्यते-जीवस्य गर्भगतस्य सतो नास्त्युषारो वा यावच्छोणितं वा (सू० ३) जीवो
भदन्त ! गर्भगतः सन् प्रमुहुलेन कायलिकमाहारमाहर्षुम् ? , गौतम ! नायमर्थः समर्थः ! तत्वेनार्थेन भदन्त ! एवमुच्यते-जीवो गर्भ-

केणट्टेणं भंते ! एवं बुचइ-जीवे णं गवभगए समाणे नो पट्ट सुहेणं कावलियं आहारं आहारित्तए ? गोयमा ! जीवे णं गवभगए समाणे सवओ आहारेइ सवओ परिणामेइ सवओ ऊससइ सवओ नीससइ अभिक्खणं आहारेइ अभिक्खणं परिणामेइ अभिक्खणं ऊससइ अभिक्खणं नीससइ आहच आहारेइ आहच परिणा-मेइ आहच ऊससइ आहच निस्ससइ, से माउजीवरसहरणी पुत्तजीवरसहरणी माउजीवपडियद्धा पुत्तजीवं फुडा तम्हा आहारेइ तम्हा परिणामेइ, अवराडवि य णं पुत्तजीवपडियद्धा माउजीवफुडा तम्हा चिणाइ तम्हा उवचिणाइ, से णणं अट्टेणं गोयमा ! एवं बुचइ-जीवे णं गवभगए समाणे नो पट्ट सुहेणं कावलियं आहारं आहारित्तए (सू० ४) (सू० ५) । जीवे णं गवभगए समाणे किमाहारं आहारेइ ? गोयमा ! जं से साया नाणाविहाओ रसविगईओ तित्ताकट्टअकसाथंधिलमहुराइं दयाइं आहारेइ तओ गगदेसेणं ओअमा-

गतः सन् न प्रशुभुखेन कावलिकमाहारमाहर्तुम् ? , गौतम ! जीवो गर्भगतः सन् सर्वत आहारयति सर्वतः परिणमयति सर्वतः उच्छ्वसिति सर्वतो निःश्वसिति अभीक्ष्णमाहारयति अभीक्ष्णं निःश्वसिति आहवाहारयति आहत्य परिणमयति आहत्योच्छ्वसिति आहत्य निःश्वसिति, अथ मातृजीवरसहरणी मातृजीवप्रतिवद्धा पुत्रजीवसृष्टा तस्मादाहारयति तस्मात्परिणमयति, अपराडपि च पुत्रजीवप्रतिवद्धा मातृजीवसृष्टा तस्मादुपचिनोति, तदेतेनार्थेन गौतम ! पृथगुच्यते-जीवो गर्भगतः सन् मुखेन कावलिकमाहारमाहर्तुं न प्रशुः । (सू० ४) जीवो गर्भगतः सन् किमाहारमाहारयति ? गौतम ! यत्तस्य माता नानाविधा रसविकृतीस्ति कटुककपायाम्लगंधुराणि द्रव्याण्याहारयति तदेकदेशेन ओज आहारयति, तस्या फलानुत्तसदृशी उत्पलनालोपमा भवति

हारेइ, तस्स फलपिंसरिस्सा उप्पलनालोवमा भवइ नाभी, रसहरणी जणणीए सयाइ नाभीए पडियद्धा नाभीए, ताओ गन्धो ओयं आइयइ, अण्हयंतीए ओयाए तीए गन्धोडवि बहइ जाव जाउत्ति (सू० ५) (सू० ६) कइ णं भंते! माउअंगा पणत्ता?, गोयमा! तओ माउअंगा पणत्ता, तंजहा, मंसे सोणिए मत्तु-
 लुंगे। कइ णं भंते! पिउअंगा पणत्ता?, गोयमा! तओ पिउअंगा पणत्ता, तंजहा-अट्टि अट्टिमिजा केस-
 मंसुरोमनहा (सू० ६) (सू० ७)। जीवे णं भंते! गन्धगए समाणे नरएसु उवयज्जिञ्जा?, गोयमा! अन्धे-
 गइए उवयज्जिञ्जा अत्थेगइए नो उवयज्जिञ्जा, से केणट्टेणं भंते! एवं बुबइ-जीवे णं गन्धगए समाणे नरएसु
 अत्थेगइए उवयज्जिञ्जा अत्थेगइए नो उवयज्जिञ्जा?, गोयमा! जे णं जीवे गन्धगए समाणे सत्ती पंचिदिए
 सव्वाहिं पज्जसीहिं पज्जत्तए वीरियलद्धीए चिभंगनाणलद्धीए चेउच्चिअलद्धीए, चेउच्चिलद्धिपत्ते पराणीअं आगयं

नामि: रसहरणी जनन्या: सदा नाभौ प्रतियद्वा, तेन नामिना गर्भं ओज आदत्ते, अभत्यां ओजत्ता तेन गन्धोडपि वर्द्धते यावज्जात इति
 (सू० ५) कति भदन्त! मात्राद्रानि प्रक्षप्तानि?, गौतम! त्रीणि मात्राङ्गानि प्रक्षप्तानि, तद्यथा-मांसं शोणितं मत्तुलुङ्गम् । कति भदन्त!
 पैटकात्रानि प्रक्षप्तानि? गौतम! त्रीणि पैटकाद्रानि प्रक्षप्तानि, तद्यथा-अस्थि अस्थिमिञ्जा केदारमधुरोमनखाः । (सू० ६) जीवो भदन्त!
 गर्भगतः सन् नरकेपूत्पद्यते?, गौतम! अस्त्येकक उत्पद्येत अस्त्येकको नोत्पद्येत, तत्केनार्येन भदन्त! एयमुच्यते जीवो गर्भगतः सन्
 नरकेपु अस्त्येकक उत्पद्येत अस्त्येकको नोत्पद्येत?, गौतम! यो जीवो गर्भगतः सन् सञ्चरी पञ्चेन्द्रियः सर्वाभिः पर्योप्तिभिः पर्याप्तको
 वीर्यलब्धिको विभङ्गानलब्धिको वैज्रियलब्धिकः, वैक्रियलब्धिप्राप्तः परानीकमागतं धृत्वा निश्चन्य प्रदेशाभिराशयति, निष्काश्य वैक्रि-

सुचा निसम्म पएसे निच्छहइ निच्छहिता वेडविसमुघाएणं समोहणइ समोहणिता चाउरंगिणिं सेनं सत्ताहेइ सत्ताहिता पराणीएण सद्धिं संगमं संगामेइ, से णं जीवे अत्यकामए रज्जकामए भोगकामए काम-कामए अत्यकंखिए रज्जकंखिए भोगकंखिए अत्यपिवासिए रज्जपिवासिए भोगपिवासिए काम-पिवासिए, तच्चित्ते तम्मणे तद्धेसे तदज्जवसिए तत्तिवज्जवसाणे तयट्ठोवउत्ते तदप्पियकरणे तवभा-वणाभाविए, एयंसिं च णं अंतरंसि कालं करिजा नेरइएसु उववज्जिजा, से एएणं अट्ठेणं एवं बुचइ-गोयमा ! जीवे णं गवभगए समाणे नेरइएसु अत्येगइए उववज्जिजा, अत्येगइए नो उववज्जिजा (सू० ७) (सू० ८) । जीवे णं भंते ! गवभगए समाणे देवलोएसु उववज्जिजा ? अत्येगइए उववज्जिजा अत्ये-गइए नो उववज्जिजा, से केणट्ठेणं भंते ! एवं बुचइ-अत्येगइए उववज्जिजा अत्येगइए नो उववज्जिजा ? ,

यसमुद्धतेन समवहन्ति समवहत्या चातुरङ्गिणीं सेनां सन्नाहयति, सत्राल परानीकेन सद्धं सद्दामं सद्दामयति, स जीवोऽर्थकामको राज्यकामको भोगकामकः, अर्थकाङ्क्षितो राज्यकाङ्क्षितो भोगकाङ्क्षितः कामकाङ्क्षितः, अर्थपिपासितो राज्यपिपासितो भोगपि-पासितः कामपिपासितः, तच्चित्तस्नाननास्तेऽश्वस्तदध्यसितस्तत्तीव्राध्यवसानः तदर्थोपयुक्तस्तदर्थितकरणस्तद्भावनाभावित एतसिञ्चेदन्तरे कालं कुर्यान् नैरथिकेपूषयेत, तदेतेनार्थेन एवमुच्यते-गौतम ! जीवो गर्भगतः सन् नैरथिकेपु अस्त्येक उपपेयते अस्त्येकको नोत्पयेत । (सू० ७) जीवो भदन्त ! गर्भगतः सन् देवलोकेपूषयेत ? गौतम ! अस्त्येक उपपेयते अस्त्येकको नोत्पयेत । तत्तेनार्थेन भदन्त ! एवमुच्यते ? अस्त्येक उपपेयते अस्त्येकको नोत्पयेत ? , गौतम ! यो जीवो गर्भगतः सन् सञ्चिषश्चेन्द्रियः सर्वभिः पर्याप्तिभिः

गोयमा ! जे नं जीवे गन्भगए समाणे सण्णी पंचिदिए सवाहिं पञ्चत्तए चिउघिपलद्दीए वीरिय-
 लद्दीए ओहिनाणलद्दीए तहारूवस्स समणस्स या माहणस्स या अत्तिए एगमवि आयरियं घम्मियं सुवयणं
 सुवा निसम्म तओ से भवइ तिषसंवेगसंजायसहे तिषघम्माणुरायस्से, से नं जीवे धम्मकामए पुण्णकामए
 सगगकामए मुखवकामए धम्मकंखिए पुन्नकंखिए सगगकंखिए सुखकंखिए घम्मपियासिए पुद्गपियासिए
 सगगपियासिए मुखवपियासिए, तघित्ते तम्मणे तल्लेसे तदज्झयसिए तत्तिवज्झयसाणे तदप्पियकरणे तय-
 द्धोवउत्ते तन्भावणाभाविए, एयंसि नं अंतरंसि कालं करिज्जा देयलोएसु उवयज्जिज्जा, से एएणं अट्ठेणं
 गोयमा ! एवं चुचइ-अत्थेगइए उवयज्जिज्जा अत्थेगइए नो उवयज्जिज्जा ॥ (सू० ८) (सू० ९) जीवे नं भत्ते !
 गन्भगए समाणे उत्ताणए या पासिहए या अयखुज्जए या अक्खिज्जा या चिट्ठिज्जा या निसीइज्जा या तुयट्ठिज्जा

पर्याप्तकः वैक्रियलब्धिको पीर्यलट्ठिकोऽयधिज्ञानलब्धिकस्तथारूपस्य धमणस्य या माहृतस्य याऽन्तिके एकमप्यायं धार्मिकं सुवचनं
 सुत्या निशम्य ततः स भवति तीव्रसंवेगसञ्जातभद्रस्तीव्रधर्मानुयागरक्तः स जीवो धर्मकामः पुण्यकामः स्वर्गकामो मोक्षकामः,
 धर्मकान्तिः पुण्यकान्तिः स्वर्गकान्तिः, धर्मपिपासितः पुण्यपिपासितः स्वर्गपिपासितो मोक्षपिपासितः, तच्चित्तल-
 ग्मनास्सहृदयस्तदध्ययसितस्तत्तीव्राध्ययसानस्तद्वर्णितकरणस्तदयोपयुक्तस्त्राधानाभावितः, एतस्मिन्नन्तरे चेत्कालं शुशान् देयलोकेपुत्प-
 सेत, तदेतेनार्थेन गीतम् ! एयमुच्यते अस्त्येकक उत्पद्येत ॥ (सू० ८) जीवो भदन्त ! गर्भगतः सन् उत्ता-
 गको या पार्थगो वा आम्रकुञ्जको वा आसीत वा शिष्टेद् वा निपीदेत् वा त्वगूर्तयेद्वा आश्रयेद्वा दृशीत वा मातरि स्वपन्त्यां स्वपिति

वा आसहज वा सहज वा माऊए सुयमाणीए सुयइ जागरमाणीए सुहिआए सुहिओ भवइ दुहि-
आए दुक्खिओ भवइ?, हंता गोयमा! जीवे णं गवभगए समाणे उत्ताणए वा जाव दुक्खिआए दुक्खिओ
भवइ (सू० ९) (सू० १०) । थिरजायंपि हु रक्खइ सम्मं सारक्खइ तओ जगणी । संवाहइ तुयट्ठइ
रक्खइ अप्पं च गवभं च ॥ १८ ॥ ४६५ ॥ अणुसुयइ सुयंतीए जागरमाणीए जागरइ गवभो । सुहियाए होइ
सुहिओ दुहिआए दुक्खिओ होइ ॥ १९ ॥ ४६६ ॥ उच्चारे पासवणे खेले सिंघाणओऽवि से नत्थि । अट्ठडी-
मिंजनहकेसमंसुरोमेलु परिणामो ॥ २० ॥ ४६७ ॥ आहारो परिणामो उस्सासो तह य चेव नीसासो । सब-
पएसेसु भवइ कवलाहारो य से नत्थि ॥ (प्र०) एवं बुंदिमइगओ गवभे संवसइ दुक्खिओ जीवो । परमतमसं-
घयारे अमेज्झभरिए पएसंसि ॥ २१ ॥ ४६८ ॥ आउसो! तओ नवमे मासे तीए वा पडुप्पन्ने वा अणागए

जाग्रत्यां जागर्ति सुखितायां सुखितो भवति दुःखितायां दुःखितो भवति?, हन्त! गौतम! जीवो गर्भगतः सन् उत्तान्को वा यावहुः खि-
तायां दुःखितो भवति ॥ (सू० ९) स्थिरजातमपि रक्षति सम्यक् संरक्षति ततो जननी । संवाहयति त्वग्वर्त्तयति रक्षत्यात्मानं च गर्भे
च ॥ १८ ॥ अनुस्यपिति स्वपत्यां जाग्रत्यां जागर्ति गर्भः । सुखितायां भवति सुखितो दुःखितायां दुःखितो भवति ॥ १९ ॥ उच्चारः
प्रश्रवणं श्लेष्मा सिद्धान्तोऽपि तस्य नास्ति । अस्थ्यस्थिमिज्ञानखकेशश्मश्रुमतया परिणामः ॥ २० ॥ आहारः परिणाम उच्छ्वासस्त-
थैव परिणामः । सर्वप्रदेशेषु भवति कवलाहारश्च तस्य नास्ति ॥ (प्र०) एवं शरीरमतिगतो गर्भे संवसति जीवः । परमतमोऽन्धकारेऽमे-
ध्यभृते प्रदेशे ॥ २१ ॥ आयुष्मन्! ततो नवमे मासेऽतीते वा प्रत्युत्पन्ने वाऽनागते वा चतुर्णामन्यतरत् माता प्रसूते, तद्यथा-स्त्री वा

वा चउण्हं माया अत्तरं पयायइ, तंजहा-इत्तिं वा इत्थिरूवेणं १ पुरितं वा पुरिसरूवेणं २ नपुंसगं वा
 नपुंसगरूवेणं ३ पियं वा पियरूवेणं ४ । अप्पं सुक्कं यहुं अउयं, इत्थीया तत्थ जायइ । अप्पं अउयं यहुं सुक्कं,
 पुरिसो तत्थ जायइ ॥ २२ ॥ ४६९ ॥ दुण्हं पि रत्तमुक्खणं, तुल्लभावे नपुंसओ । इत्थीओयसमाओगे, पियं
 (या) तत्थ जायइ ॥ २३ ॥ ४७० ॥ (सू० १०) (सू० ११) ॥ अहं णं पसवणकालसमयंसि सीसेण वा पापहिं वा
 आगच्छं समागच्छइ, तिरियमागच्छइ विणिघायमावज्जइ (सू० ११) (सू० १२) । कोइ पुण पावकारी धारस
 संवच्छराइं एक्कोसं । अच्छइ उ गम्भयासे असुइप्पभवे असुइयंमि ॥ २४ ॥ ४७१ ॥ जायमाणस्स जं दुक्खं,
 मरमाणस्स वा पुणो । तेण दुक्खेण संमूढो, जाइं सरइ नऽप्पणो ॥ २५ ॥ ४७२ ॥ विस्सरसरं ररंतो सो
 जोणीमुहाउ निप्पिफडइ । माऊण अप्पणोऽपि य चेयणमउलं जणेमाणे ॥ २६ ॥ ४७३ ॥ गम्भघरयंमि जीवो

क्षीरूपेण, पुरुषं वा पुरुषरूपेण, नपुंसकं वा नपुंसकरूपेण, विम्बं वा विम्बरूपेण, अल्पं शुक्रं यद्भार्यं स्त्री तत्र जायते । अल्पमातृपं यद्भु-
 शुक्रं पुरुषसन्त्र जायते ॥ २२ ॥ द्वयोरपि रणशुक्रयोस्तुल्यभावे नपुंसकं, रुयार्तयसमायोगे विम्बं तत्र जायते ॥ २३ ॥ (सू० १०) अथ
 प्रसवकालसमये शीर्षेण वा पादाभ्यां वा आगच्छति समागच्छति, तिर्यगागच्छति विनिघातमापयते ॥ (सू० ११) कश्चित् पुनः पाप-
 कारी ब्रह्मदा संयत्तराण्युत्कृष्टतः । विष्टति तु गर्भं वासे अशुचिप्रभवेऽशुचिके ॥ २४ ॥ जायमानस्य यदुःखं त्रियमाणस्य वा पुनः । तेन
 दुःखेन संमूढो जातिं सरति नात्मानः ॥ २५ ॥ विस्सरस्वरं रसरन् स योनिमुत्प्राक्निर्गच्छति । मातृपल्लवोऽपि च वेदनामल्लवं जनयन्

कुंभीपागम्भि नरयसंकासे । वुच्छो अमिज्झमज्झे असुइप्पभवे असुइयमि ॥ २७ ॥ ४७४ ॥ पित्तस्स य
सिंभस्स य सुक्कस्स य सोणियस्सऽविअ मज्झे । सुत्तस्स पुरीसस्स य जायइ जह वच्चकिमिउव्व ॥ २८ ॥ ४७५ ॥
तं दाणिं सोयकरणं केरिसयं होइ तस्स जीवस्स ? । सुक्करुहिरागराओ जस्सुप्पत्ती सरीरस्स ॥ २९ ॥ ४७६ ॥
एआरिसे सरीरे कलमलभरिए अमिज्झसंभूए । निययं विगणिज्जंतं सोयमयं केरिसं तस्स ? ॥ ३० ॥ ४७७ ॥
आउसो ! एवं जायस्स जंतुस्स कमेण दस दसाओ एवमाहिज्जंति, तंजहा-वाला १ किड्डा २ मंदा ३ चला
य ४ पत्ता य ५ हायणि ६ पवंचा ७ । पग्भारा ८ मुम्मुही ९ सायणी य १० दसमा य कालदसा ॥ ३१ ॥ ४७८ ॥
जायमित्तस्स जंतुस्स, जा सा पढमिआ दसा । न तत्थ भुंजिउं भोए, जइ से अत्थि घरे धुवा ॥ ३२ ॥ ४७९ ॥

॥ २६ ॥ गर्भगृहे जीवः (नरक) कुम्भीपाकसदृशे । उपितोऽमेध्यमध्येऽशुचिप्रभवेऽशुचिके ॥ २७ ॥ पित्तस्य च श्लेष्मणश्च शुक्रस्य च
शोणितस्यापि च मध्ये । मूत्रस्य पुरीपस्य च जायते यथा वर्चसि कृमिरिव ॥ २८ ॥ तदिदानीं शौचकरणं कीदृशं भवति तस्य जीवस्य ।
शुक्ररुधिराकराद् यस्योत्पत्तिः शरीरस्य ॥ २९ ॥ एतादृशे शरीरे कलमलभृतेऽमेध्यसंभूते । नियतं विगण्यमानं शौचमयत्वं कीदृशं तस्य ?
॥ ३० ॥ आयुष्मन् ! एवं जातस्य जन्तोः क्रमेण दश दशा एवमाख्यायन्ते, तद्यथा-वाला १ क्रीडा २ मन्दा ३ चला ४ च प्रज्ञा ५ च
हापनी ६ प्रपञ्चा ७ । प्राग्भारा ८ मुन्मुखी ९ शायनी १० दशमा च कालदशा ॥ ३१ ॥ जातमात्रस्य जन्तोर्यो सा प्रथमा दशा । न

१ जायमित्तस्स जंतुस्स, जा सा पढमिया दसा । न तत्थ सुहं दुक्खं वा, न हु जाणंति वालया ॥ १ ॥

वीयं च दसं पत्तो, नाणाकीलाहिं कीडई । न य से कामभोजेसु, तिन्वा उप्पजई रई ॥ २ ॥ (प्रत्यं)

धीयाए किडुया नामं, जं नरो दसमस्सिओ । किडुारमणभावेण, दुलहं गमइ नरभवं ॥ ३३ ॥ ४८० ॥ तई-
याए मंदया नामं, जं नरो दसमस्सिओ । मंदस्स मोहभावेणं, इत्थीभोगेहिं मुच्छिओ ॥ १३४ ॥ ४८१ ॥
चउत्थी उ पलानाम, जं नरो दसमस्सिओ । समत्थो पलं दरिसेउं, जइ सो भवे निरुववो ॥ ३५ ॥ ४८२ ॥
पंचमी उ दसं पत्तो, आणुपुधीइ जो नरो । समत्थोऽत्थं विचिंतेउं, कुट्ठं चाभिगच्छइ ॥ ३६ ॥ ४८३ ॥ छट्ठी उ

तत्र भोक्तुं भोगान् (क्षमः) यदि तस्य सन्ति गृहे पुत्राः ॥ ३२ ॥ द्वितीयायाः क्रीडा नाम यां नरो दशमाश्रितः । क्रीडारमणभावेन
दुर्लभं गमयति नरभवम् ॥ ३३ ॥ तृतीयाया मन्दा नाम यां नरो दशमाश्रितः । मन्दस्य मोहभावेन स्त्रीभोगैर्मूर्च्छितो (भवति) ॥ ३४ ॥
चतुर्थी तु पला नाम यां नरो दशमाश्रितः । समर्थो पलं दर्शयितुं यदि स भवेन्निरुपद्रवः ॥ ३५ ॥ पञ्चमी तु दशां प्राप्त आणुपुर्व्यां यो
नरः । समर्थोऽर्थं विचिन्तयितुं कुटुम्बं चाभिगच्छति ॥ ३६ ॥ षष्ठी तु हापनी नाम यां नरो दशमाश्रितः । विरज्यते च कामेभ्य इन्द्रियैः

तद्वत् च दत्तं पत्तो, पंच कामगुणे नरो । समर्थो भुञ्जितं भोए, जइ ते भत्थि घरे पुत्रा ॥ ३२ ॥

इति जीर्णप्रती ॥ ५६०-१० ति० तृती ॥ 'मुरदुक्कतं बहुं वणंति' इत्यायगायोत्तरादे ।

जातभाग्रस्य जन्तोर्था सा प्रथमा दशा । न तत्र सुखं दुःखं वा नैव जानन्ति बालकाः ॥ १ ॥

द्वितीयां च दशां प्राप्तो ज्ञानाच्छीदामिः क्रीदति । न तस्य कामभोगेषु तीव्रोत्पद्यते रतिः ॥ २ ॥

तृतीयां च दशां प्राप्तः पञ्च कामगुणान् नरः । समर्थो भोक्तुं भोगान् यदि तस्य सन्ति गृहे पुत्राः ॥ ३ ॥

१ धन्यं पादान्तराणि सदैव () भोक्तृष्वन्तरे निवेक्षितानि, अत्र तु बहुपण्यसिमावाद् अत्र पूर्वं पादन्तरे ।

हायणी नाम, जं नरो दसमस्सिओ । विरज्जई अ कामेसुं, इदिणसु पहायई ॥ ३७ ॥ ४८४ ॥ सत्तमी य पवंचा
उ, जं नरो दसमस्सिओ । निच्छुभइ चिक्कणं खेलं, खासई य खणे ॥ ३८ ॥ ४८५ ॥ संकुइअवलीचम्मो,
संपत्तो अट्ठमिं दसं । नारीणं च अणिट्ठो य, जराए परिणामिओ ॥ ३९ ॥ ४८६ ॥ नवमी मुम्महीनाम, जं
नरो दसमस्सिओ । जराघरे विणस्संते, जीवो वसइ अकामओ ॥ ४० ॥ ४८७ ॥ हीणभिन्नसरो दीणो,
विवरीओ विचित्तओ । दुब्बलो दुक्खिओ सुयइ, संपत्तो दसमिं दसं ॥ ४१ ॥ ४८८ ॥ दसगस्स उवद्वेवो
वीसइवरिसो उ गिण्हई विज्जं । भोगा य तीसगस्स य चत्तालीसस्स बलमेव (विज्ञानं) ॥ ४२ ॥ ४८९ ॥
पन्नासयस्स चक्खुं हायइ सट्ठिकयस्स बाहुवलं । भोगा य सत्तारिस्स य, असीययस्सा य विज्ञानं ॥ ४३ ॥
॥ ४९० ॥ नउई नमइ सरीरं वाससए जीविअं चयइ । कित्तिओऽत्थ सुहो भागो दुहभागो य कित्तिओ ?

प्रहीयते ॥ ३७ ॥ सप्तमी च प्रपञ्चा तु यां नरो दशमाश्रितः । निष्ठीव्यति चिक्कणं श्लेष्माणं कासते च क्षणे क्षणे ॥ ३८ ॥ सङ्कुचित-
वलीचर्मा संप्राप्तोऽष्टमीं दशाम् । नारीणां चानिष्टञ्च जराया परिणामितः ॥ ३९ ॥ नवमी मुम्मही नाम यां नरो दशमाश्रितः । जरा-
गृहे विनश्यति जीवो वसत्यकामः ॥ ४० ॥ हीनभिन्नसरो दीनो विपरीतो विचित्तकः । दुर्बलो दुःखितः स्वपिति संप्राप्तो दशमीं दशाम्
॥ ४१ ॥ दशवर्षस्योपनयनं विशतिवर्षस्तु गृहाति विद्याम् । भोगाश्च त्रिंशत्कस्य चत्वारिंशत्कस्य बलमेव (विज्ञानं) ॥ ४२ ॥ पञ्चाश-
त्कस्य चक्षुर्हीयते पष्टिकस्य बाहुवलम् । भोगाश्च सप्ततिकस्य अशीतिकस्य चैव विज्ञानम् ॥ ४३ ॥ नवतिकस्य नमति शरीरं वर्षशते जीवितं
त्यजति । कियान् अत्र सुखो भागो ? दुःखभागश्च कियान् ? ॥ ४४ ॥ (सू० १२) यो वर्षशतं जीवति सुखी भोगाञ्च भुनक्ति । तस्यापि

॥४४॥ ४९१॥ (सू० १२) (सू० १३) जो वाससयं जीवह, सुही भोगे य मुंजई। तस्साचि सेचिउं सेओ, धम्मो य जिणदेसिओ ॥ ४५॥ ४९२॥ किं पुण सपचयाए, जो नरो निचदुक्खिओ। सुदुपरं तेण कायघो, धम्मो य जिणदेसिओ ॥ ४६॥ ४९३॥ नंदमाणो चरे धम्मं, घरं मे लट्ठतरं भवे। अणंदमाणोचि चरे, मा मे पावतरं भवे ॥४७॥४९४॥ नयि जाई कुलं चाचि, धिज्जा चाचि सुसिखिया। तारे नरं च नारिं या, सघं पुण्णेहिं बहूई ॥४८॥४९५॥ पुण्णेहिं हायमाणेहिं, पुरिसगारोडचि हायई। पुण्णेहिं बहूमाणेहिं, पुरिसगारोडचि बहूई ॥ ४९॥ ४९६॥ पुण्णाइं खलु आउसो। किचाइं करणिज्जाइं पीइकराइं वत्तकराइं घणकराइं (जसकराइं) कित्तिकराइं, नो य खलु आउसो। एवं चिंतयेधं-एसंति खलु बहये समया आवलिया खणा आणापाणू धोवा लवा मइसा विवसा अहोरत्ता पक्खा मासा रिज अयणा संवच्छरा जुगा वाससया वाससहत्ता वाससपस-

सेषितुं भेषान् धर्मश्च जिनदेशितः ॥ ४५ ॥ किं पुनः सत्रत्यपाये यो नरो नित्यदुःखितः । सुमुत्तरं तेन कर्षन्व्यो धर्मश्च जिनदेशितः ॥ ४६ ॥ नन्दैश्चरेद् धर्मं परं मे लष्टवरं भवेत् । अनन्दश्चरि धरेत् ॥ मे पापतरं भवेत् ॥ ४७ ॥ नैव जातिः कुलं पादपि विद्या याऽपि सुशिक्षिता । तारयति नरं वा नारीं वा सर्वं पुण्यैर्वन्दते ॥ ४८ ॥ पुण्येषु हीयमानेषु पुरुषकारोऽपि दीयते । पुण्येषु वर्धमानेषु पुण्यकारोऽपि वर्द्धते ॥ ४९ ॥ पुण्यानि सखु आयुष्मन् ! कृत्यानि करणीयानि प्रीतिकराणि वर्णकराणि (यशःकराणि) कीर्तिकराणि, न च सखु आयुष्मन् ! एवं चिन्तयितव्यं—एष्यन्ति घट्टयः समया आवलिक्काः क्षणा आनप्रणाः क्षोका लवा मुहूर्त्ता विपसा अहो-रात्राः पक्षा मासा व्रतबोऽयनानि संवत्सरा युगानि वर्षशतानि वर्षसहस्राणि वर्षप्रशतसहस्राणि वर्षकोट्यो वर्षकोटाकोट्यः, यत्र वयं

हस्सा वासकोडीओ वासकोडाकोडीओ जत्थ णं अम्हे वहूइं सीलाइं वयाइं गुणाइं वेरमणाइं पच्चक्खाणाइं पोसहोचवासाइं पडिवज्जिस्सामो पट्टविस्सामो करिस्सामो, ता किमत्थं आउसो! नो एवं चिंतियवं भवइ? अंतरायवहुले खलु अयं जीविए, इमे य वहवे वाइयपित्तिअसिंभियसन्निवाइया विविहा रोगायंका फुसंति जीविअं (सू० १३) (सू० १४) आसी य खलु आउसो! पुर्विं मणुया ववगयरोगायंका बहुवाससयसहस्स-जीविणो, तंजहा-जुयलधम्मिआ अरिहंता वा चक्खवट्ठी वा बलदेवा वा वासुदेवा वा चारणा विज्जाहरा, ते णं मणुया अणतिवरसोमचारूवा भोगुत्तमा भोगलक्खणधरा सुजायसवंगसुंदरंगा रतुप्पलपउमकरचरण-कोमलगुलितला नगणगरमगरसागरचक्कंधरंकलक्खणं कियतला सुपइट्ठियकुम्ममचारुचलणा अणुपुविमुजा-यपीवरंगुलिआ उन्नयतणुतंवनिद्धनहा संठिअसुसिलिट्ठगुहगुप्फा एणीकुरुविंदावत्तवट्ठाणुपुविजंघा समुग्गनि-

वहूनि शीलानि व्रतानि गुणान् विरमणानि प्रत्याख्यानानि पौषधोपवासान् प्रतिपत्स्यामहे प्रस्थापयिष्यामः करिष्यामः, तत्किमत्र आयुष्मन्! नैवं चिन्तयितव्यं भवति?, अन्तरायवहुलं खल्विदं जीवितम्, इमे च वहवो वातिकपैत्तिककैल्मिकसान्निपातिका विविधा रोगा-तद्वाः स्पृशन्ति जीवितम् ॥ (सू० १३) आसीरंअ खलु आयुष्मन्! पूर्वं मनुजा व्यपगतरोगातद्वा बहुवर्षतसहस्रजीविनस्तद्यथा—युगलधार्मिकाः अर्हन्तो वा चक्रवर्त्तिनो वा बलदेवा वा वासुदेवा वा चारणा विद्याधराः, ते मनुजा अनतिवरसोमचारूपा भोगोत्तमा भोगलक्षणधराः सुजातसर्वाङ्गसुंदराङ्गाः, रकोत्पलपद्मकरचरणकोमलाङ्गुलीतलाः, नगनगरमकरसागरचक्राङ्गधराङ्गलक्षणोद्धिततलाः, सुप्र-तिष्ठितकूर्मचारुचरणाः, आनुपूर्वी सुजातपीवराङ्गुलिकाः, उन्नततनुताम्रक्षिग्धनखाः, संस्थितसुश्लिष्टगूढगुल्फाः, एणीकुरुवृन्दावर्त्तधृतानुपूर्वी-

म्मुग्गगदजाणू गयससणसुजायसन्निभोरू धरवारणमस्ततुल्लुविक्रमविलासियगई सुजायवरतुरयपुज्जसेदेसा
 आइस्रहयव निरुवलेवा पमुइअवरतुरंगसीहअहेरगवद्वियकडी साहअसोणंदमुसलदप्पणनिगरियवरकणग-
 च्छरुसरिसवरइरयलिअमज्झा गंगावत्तपयाहिणावत्तरंगभंगुररविकिरणतरुणयोहियउक्कोसायंतपडमगभी-
 रविअडनामा उज्जुयसमसहियसुजायजचतणुफिसिणनिद्धयाइज्जलडहसुकुमालमउयरमणिज्जरोमराई झसवि-
 हगसुजायपीणकुच्छी झसोयरा पम्हविअडनाभा संगयपासा सुंदरपासा सुजायपासा मिअमाह-
 यपीणरइयपासा अकरंदुयकणगरुयगनिम्मलसुजापनिरुयहयदेहधारी पसत्थयत्तीसलक्खणधरा कणगसि-
 लायलुज्जलपसत्थसमतलउयचिअचित्थिअपिहुलवच्चा सिरिवच्छं कियवच्चा पुरयरफल्लिहवद्वियमुपा सुयगी-
 सरविउलभोगआयाणफलिहउच्छूददीहयाहू जुगसन्निभपीणरइअपीवरपउट्टसंठियउवचियघणथिरसुयद्वसुव-

ज्झाः, समुद्रफनिमप्रदुज्जागुकाः, गज्जभसनमुजातसन्निभोरवः, मत्तधरधारणतुल्यविक्रमविलासितगतयः, सुजातयतुरगगुहवेशाः,
 आग्निर्णेइयवन्निरुपलेपाः, प्रमुदितयतुरगसिंहातिरेकवर्त्तितकटयः, संहृतसोनन्दमुशालद्वर्पणनिगारितवरकनकत्सरुसट्गवरयअयलितमभ्याः,
 गद्गायत्तंप्रदक्षिणायत्तंतद्गभट्टुररविकिरणतरुणयोधितविकोदीकृतपद्मगमीरविकटनाभाः, ऋजुकसमतहितसुजातजालततुकुण्णदिग्गधरेयल-
 टभसुकुमालमुट्टुरमणीयरोमराजिकाः, झपविहगमुजातपीनकुशयः शयोदराः पद्मविकटनाभयः सप्ततपार्थाः सप्ततपार्थाः सुन्दरपार्थाः
 मुजातपार्थाः, मितमात्रिकपीनरतिदपार्थाः, अपट्टकरणडकनकरुचफनिर्मलमुजातनिरुपहृतवेहधारिणः प्रशस्तद्वार्तिदक्षक्षणधराः फनक-
 शिलातलोज्जलप्रशस्तसमतलोपचितविस्तीर्णपृथुलवक्षमः श्रीवत्साङ्कितवक्षसः पुरवरपरिपथवर्त्तितमुजाः भुजगेधरविपुलभोग(दारीर)-

दुसुसिलिष्टपद्मसंधी रत्नतलोवचियमउयमंसलसुजायलक्खणपसत्थअच्छिहजालपाणी पीवरवट्टियसुजायको-
मलवरंगुलिआ तंवतलिणसुइरुहरनिद्धनक्खा चंदपाणिलेहा सूरपाणिलेहा चक्खपाणिलेहा सो-
त्थिअपाणिलेहा ससिरविसंखचक्खसोत्थियविभत्तसुचिरइयपाणिलेहा वरमहिसवराहसीहसहूलउसभनागवर-
विउलउन्नयमउदक्खंधा चउरंगुलसुपमाणकंबुवरसरिसगीवा अवट्ठिअसुविभत्तचित्तमंसू मंसलसंठियपसत्थ-
सहूलविउलहणुआ ओअवियसिलप्पवालबिंक्खलसंनिभाधरुद्धा पंडुरससिसगलविमलनिम्मलसंखगोखीरकुं-
ददगरयमुणालियाधवलदंतसेढी अखंडदंता अफुडियदंता सुनिद्धदंता सुजायदंता एगदंतसेढी
विव अणेगदंता हुयवहनिद्धंतधोयतत्तवणिज्जरत्तलतालुजीहा सारसनवथणियमहुलगंभीरकुंचनिग्घोसदुंडु-
हिसरा गरुलाययउज्जुतुंगनासा अवदारिअपुंडरीयवयणा कोकासियधवलपुंडरियपत्तलच्छा आनामिअचाव-

आदानपरिघोत्क्षिप्तदीर्घवाहवः, युगसन्निभपीनरतिदीपीवरप्रकोष्ठसंस्थितोपचितघनस्थिरसुवद्धसुवृत्तसुश्लिष्टपर्वसन्धयः रक्तलोपचितमृदुक-
मांसलसुजातलक्षणप्रशस्ताच्छिद्रजालपाणयः, पीवरवर्तितसुजातकोमलवराङ्गुलिकाः, तात्रतलिनशुचिरुचिरस्निग्धनखाः चन्द्रपाणिरेखाः
सूर्यपाणिरेखाः शङ्खपाणिलेखाश्चक्रपाणिरेखाः स्वस्तिकपाणिरेखाः शशिरविशङ्खचक्रस्वस्तिकविभक्तसुविरचितपाणिरेखाः, वरमहिषवराह-
सिंहशार्दूलपभनागवरविपुलोन्नतमृदुस्कन्धाः, चतुरङ्गुलसुप्रमाणकम्बुवरसहस्रग्रीवाः अवस्थितसुविभक्तचित्रशम्भुका मांसलसंस्थितप्रशस्तशार्दू-
लविपुलहनुकाः, परिकर्मितशिलाप्रवालविम्बफलसन्निभाधरोष्ठाः पाण्डुरशशिशकलविमलशङ्खगोक्षीरकुन्दकजोमृणालिकाधवलदन्तश्रेणिकाः
अखण्डदन्ता अस्फुटितदन्ता अविरलदन्ता सुस्निग्धदन्ताः सुजातदन्ताः एकदन्तश्रेणीवानेकदन्ताः दुतवहनिर्भ्रांतधौततप्तपनीयरक्तलता-

कलकिण्हचिहुराहसुसंठियसंगयआययसुजायमुमया अष्टीणपमाणजुससवणा सुसवणा पीणमंसलक-
 बोलदेसमागा अहरुगगयसमगणसुनिद्वचंवद्वसंठिअनिडाला बहुवइपडिपुल्लसोमवयणा छत्तागारुसमंगवेसा
 घणनिचियसुबल्लफलपुअयकूडागारनिरुवमपिडियगसिरा ह्रुयवहनिद्वंतघोयतत्तवणिज्जकेसंतकेसम्ममी
 सामलीयोंडप्पणनिचिअच्छोडिअमिडविसयसुहुमलक्खणपसत्थसुगंधिसुंदरसुयमोयगभिगनीलकज्जलपहट्ट-
 भमरगणनिद्वनिउरंयनिचियकुंचिअपयाहिणावस्तमुदत्तिसरया लक्खणवंजणगुणोयेवेया माणुग्माणपमाणपडि-
 पुल्लसुजायसंवंगसुंदरंगा ससिसोमागारा फंता पियदंसणा सन्भावसिंसारचारुखा पासाईया दरिसणिज्जा
 अभिरूवा पडिरूवा, ते णं मणुया ओहस्सरा मेहस्सरा हंसस्सरा कोंचस्सरा नंदिस्सरा नंदिघोसा सीह-

छुजिह्वा, सारसनवस्तनितमधुरगन्मीरओअनिघोपणुन्दुमित्तरा गरुडायवजुंनुअनासिका, विफसितपुण्डरीकवदनाः विफसितधयलपुण्ड-
 रीकपत्राक्षा आनामितचापरुचिरुष्णचिकुराजीसुसंस्थितसङ्गतायवसुजातभुवः, आलीनप्रमाणयुक्तप्रवणाः सुश्रयणाः पीनगांसलफोल-
 वेदभागाः, अचिरोद्गतसमप्रसुक्षिपचन्द्रार्द्धसंस्थितललाटाः, उडुपतिप्रतिपूर्णसौम्यवदनाः छत्राकारोत्तमाङ्गदेहाः पन्ननिचितसुबल्लक्षणो-
 न्नतपूटाकारनिभनिरुपमपिण्डिकाप्रशिरसः, हुतवहनिष्मांतघोवतप्ततपनीयेकेशान्तकेशभूमयः, शास्त्रमलीबोण्डनिचितच्छोदितमृदुविशद-
 सूक्ष्मलक्षणप्रदस्तुगन्धिधसुन्दरगुजमोचकभुङ्गनीलकज्जलप्रहृष्टभ्रमरगणजिग्धनिकुरम्यनिचितकुञ्चितप्रदक्षिणावर्तमूर्द्धाधिराजाः, लक्षणव्य-
 ज्ञगुणोपपेत्ता मानोन्मानप्रमाणप्रसिपूर्णसुजातसर्वान्नसुन्दराङ्गाः शशिसौम्याकाराः फान्ताः प्रियदर्शनाः सद्भावात्प्रचारचारुखाः प्रासादीया
 पर्योनीया अमिरूपाः प्रविरूपाः, ते मनुजा ओचस्सरा मेघस्सरा हंसस्सरा नन्दीस्सरा नन्दीघोपाः सिंहस्सराः सिंहपोपा मनु-

स्सरा सीहघोसा मंजुस्सरा सुस्सरा सुसरघोसा अनुलोमवाडवेगा कंकगहणी कवोयपरिणामा-
सउणीफोसपिटंतरोरुपरिणया पउमुप्पलसुगंधिसरिसनीसासा सुरभिवयणा छवी निरायंका उत्तमपसत्था-
इसेसनिरुवमतणू जल्लमलकलंकसेयरयदोसवज्जियसरीरा निरुवलेवा छायाउल्लोवियंगमंगा वज्जरिसहना-
रायसंघयणा समचउरंसंठाणसंठिया छधणुसहस्साइ उहुं उच्चत्तेणं पणत्ता, ते णं मणुया दो छप्पन्नापिट्ट-
करंडगसया पणत्ता, समणाउसो !, ते णं मणुया पगइभइया पगइविणीया पगइउवसंता पगइपयणुकोह-
माणमायालोभा मिउमइवसंपन्ना अल्लीणा भइया विणीया अप्पिच्छा असन्निहिंसंचया अचंडा असिमसि-
क्सिवाणिज्जविवज्जिया विडिमंतरनिवासिणो इच्छियकामकामिणो गेहागाररुक्खकयनिलया पुढविपुप्फफ-
लाहारा ते णं मणुयगणा पणत्ता ॥ (सू० १४) (सू० १५) आसी य समणाउसो ! पुंविं मणुयाणं छविहे

स्वरा मंजुघोषाः सुस्वराः सुस्वरघोषाः अनुलोमवायुवेगाः कङ्कग्रहणयः कपोतपरिणामाः शकुनीयोसपृष्टान्तरोरुपरिणताः पद्मोत्पलसुगन्धस-
दृग्निःश्वासाः सुरभिवदनाः छविमन्तः निरातङ्का उत्तमप्रशस्तातिशेषनिरुपमतनवः जल्लमलकलङ्कस्वेदरजोदोयवर्जितनिरुपशरीराः, छायोद्-
द्योतिताङ्गोपाङ्गाः, वज्रपभनाराचसंहननाः समचतुरस्रसंस्थानसंस्थिताः पङ्कधनुःसहस्राण्यूर्ध्वोच्चत्वेन प्रज्ञप्ताः, ते मनुजाः पदपञ्चाशदधिकद्वि-
शतपृष्ठकरण्डकाः प्रज्ञप्ताः, श्रमणायुष्मन् ! ते मनुजाः प्रकृतिभद्रकाः प्रकृत्युपशान्ताः प्रकृतिप्रतनुकोधमानमायालोभाः मृदु-
मार्दवसंपन्ना आलीना भद्रका विनीता अल्पेच्छा असंनिधिसंचया अचण्डाः असिमपीकृपिवाणिज्यविवर्जिता विडिमान्तरनिवासिनः ईप्सित-
कामकामाः गृहाकारवृक्षकृतनिलयाः पृथिवीपुष्पफलाहारा ते मनुजंगणाः प्रज्ञप्ताः (सू० १४) आसीरंश्च श्रमणायुष्मन् ! पूर्वं मनुजानां पृथिव्यानि

संघयणे, तंजहा—वज्ररिसहनारायसंघयणे १ रिसहनारायसंघयणे २ नारायसंघयणे ३ अद्धनारायसंघयणे ४ कीलियासंघयणे ५ छेवट्टसंघयणे ६, संपइ खलु आवसो ! मणुयाणं छेवट्टसंघयणे वट्ठइ । आसी य आवसो ! पुर्विमणुयाणं छविहे संठाणे, तंजहा—समचउरंसे १ नगगोहपरिमंडले २ सादि ३ खुल्ले ४ वामणे ५ हुंडे ६, संपइ खलु आवसो ! मणुयाणं हुंडे संठाणे वट्ठइ ॥ (सू० १५) (सू० १६) संघयणं संठाणं उचत्तं आवयं च मणुयाणं । अनुसमयं परिहायइ ओसप्पिणिकालदोसेणं ॥ ५० ॥ ४९७ ॥ कोहमयमायलोभा, उत्सन्नं वट्ठइ य मणुयाणं । कूडतुला फूडमाणा तेणऽणुमाणेण संवति ॥ ५१ ॥ ४९८ ॥ विसमा अल्ल तुलाओ विसमाणि य जणवएसु माणाणि । विसमा रायकुलाइं, तेण च विसमाइं वासाइं ॥ ५२ ॥ ४९९ ॥ विसमेसु य वासेसु हुंति असाराइं ओसहियलाइं । ओसहिदुन्यहेण य, आउं परिहायइ नराणं ॥ ५३ ॥ ५०० ॥ एवं परिहाय-

संहननानि, वयथा—यअर्पमनारायसंहननं कणभनापसं० नारायसं० अर्धनारायसं० कीलिकासं० सेवार्त्तसंहननं, संप्रति खलु आयु-
त्मन् ! मनुजानां सेवार्त्तं संहननं वर्त्तते । आसीरंथायुष्मन् ! पूर्वं मनुजानां पट्टविधानि संस्थानानि, वयथा—तमचतुरत्तं न्यमोघपरिमण्डले
सादि कुट्टजं वामनं हुण्डं, संप्रति खलु आयुष्मन् ! मनुजानां हुण्डं संस्थानं वर्त्तते । (सू० १५) संहननं संस्थानमुत्तवमायुअ मनु-
जानाम् १ अनुसमयं परिहीयतेऽयसर्विणीकालदोयेण ॥ ५० ॥ कोपमदमायालोभा उत्सन्नं वर्त्तते च मनुष्याणाम् । वूटतुलाः वूटमानास्ते-
नानुमानेन सर्वमिति ॥ ५१ ॥ विपमा अद्य तुल्य विपमाणि च जनपदेषु मानानि । विपमाणि राजकुलानि तेन तु विपमाणि वयंणि
॥ ५२ ॥ विपमेषु च वपेसु भवन्त्यसाण्यौपधिलानि । औपधिवौर्ध्वेन च आयुः परिहीयते नराणाम् ॥ ५३ ॥ एवं परिहीयमाणे

माणे लोए चंदुव कालपखंमि । जे धम्मिया मणूसा सुजीवियं जीवियं तेसिं ॥ ५४ ॥ ५०१ ॥ आउसो ! से जहा नामए केह पुरिसे ण्हाए कयबलिकम्मे कयकोउयमंगलपायच्छित्ते सिरसिण्हाए कंठमालकडे आविद्धमणिसुवण्णे अहअसुमहघवत्थपरिहिए चंदणोक्खिण्णगायसरीरे सरससुरहिगंधगोसीसचंदणाणुलित्तगत्ते सुइमालावन्नगविलेवणे कप्पियहारद्धहारतिसरयपालंबपलंवमाणे कडिसुत्तयसुकयसोहे पिणिद्धगेविज्जे अंगुलिज्जगल्लियंगयल्लियकयाभरणे नाणामणिकणगरयणकडगुडियथंभियसुए अहिअरूवे सस्सिसरीए कुंडलुज्जोवियाणणे मडडदित्तिसिरए हारूरुच्छयसुकयरइयवच्छे पालंचपलंबमाणसुकयपडउत्तरिज्जे सुदियापिंगुलगुलिए नाणामणिकणगरयणविमलमहरिहनिउणोवियमिसिमिसितविरइयसुसिलिट्टविसिट्टलट्टआविद्धवीरवलए, किं बहुणा ? कप्परुक्खए चेव अलंकियविभूसिए सुइपयए भविता अम्मापियरो अभिवादइज्जा,

लोके चन्द्रवत्कृष्णपक्षे ये धार्मिका मनुष्यास्तेषां जीवितं सुजीवितम् ॥ ५४ ॥ आयुधम् ! तद्यथा नाम कश्चित् पुरुषः स्नातः कृतबलिकर्मा कृतकौतुकमङ्गलप्रायश्चित्तः शिरसिस्नातः कण्ठेकृतमालः आविद्धमणिसुवर्णः परिहिताहतसुमहार्घवस्त्रः चन्दनचर्चितगात्रशरीरः सरससुरभिगन्धगोशीर्षचन्दनानुलिप्तगात्रः शुचिमालावर्णकविलेपनः कल्पितहारार्द्धहारत्रिसरिकप्रलम्बमानप्रालम्बः कटिसूत्रकसुकृतशोभः पिनद्धग्रैवेयकोऽङ्गुलीयकललितान्नादललितकचाभरणः नानामणिकनकरत्नकटकट्युटिकस्ताम्बितभुजः, अधिकरूपः सश्रीकः, कुण्डलोदयोतिताननः मुकुटदीप्तशिरस्कः हारावस्तृतसुकृतरतिदवक्षाः प्रलम्बमानप्रालम्बसुकृतपटोत्तरीयः मुद्रिकापिङ्गलाङ्गुलिकः आविद्धनानामणिकनकरत्नविमलमहार्घनिपुणपरिकर्मितदीप्यमानविरचितसुरिष्टविशिष्टलष्टवीरवलयः, किं बहुना ? कल्पवृक्ष इवालङ्कृतविभूषितः शुचिप्रयतो भूत्वा

तए णं तं पुरिसं अग्मापियरो एवं चहज्जा-जीव पुत्ता! वाससयंति, तं पि आहं तस्स नो बहुयं भवइ,
 कम्हा?, वाससयं जीवंतो वीसं जुगाहं जीवइ, वीसं जुगाहं जीवंतो दो अयणसयाहं जीवइ, दो अयणसयाहं
 जीवंतो छ उज्जसयाहं जीवइ, छ उज्जसयाहं जीवंतो बारस माससयाहं जीवइ, बारस माससयाहं जीवंतो
 चउवीसं पक्खसयाहं जीवइ, चउवीसं पक्खसयाहं जीवंतो छत्तीसं राहंदिअसहस्साहं जीवइ, छत्तीसं राहं-
 वियसहस्साहं जीवंतो दस असीयाहं मुहुत्तसयसहस्साहं जीवइ, दसअसीआहं मुहुत्तसयसहस्साहं जीवंतो
 चत्तारि ज्जासकोडिसए सत्त य कोडीओ अबयालीसं च सयसहस्साहं चत्तालीसं च ज्जाससहस्साहं
 जीवइ, चत्तारि य ज्जासकोडिसए जाव चत्तालीसं च ज्जाससहस्साहं जीवंतो अब्बतेवीसं तंदुलवाहे
 मुंजइ, कहमाउसो! अब्बतेवीसं तंदुलवाहे मुंजइ?, गोयमा! दुब्बलाए खंडियाणं पलियाए छडियाणं खइ-

मातापितरावनिषादयेत्, ततस्त्वं पुरुषं मातापितरावेवं वदेतां-जीव पुत्र! वर्षशतमिति, तदपि च तस्य नो षट् भवति, कस्मात्? वर्षशतं जीवन्
 विंशतिं युगानि जीयति, विंशतिं युगानि जीवन् द्वे अयनशते जीवति, द्वे अयनशते जीवति, षट् क्षतुशतानि जीवति, षट् क्षतुशतानि जीवन्
 द्वादश मातशतानि जीयति, द्वादश मासशतानि जीवन् चतुर्विंशतिपञ्चशतानि जीवति, चतुर्विंशतिपञ्चशतानि जीवन् पद्मत्रिंशतं रात्रिदिवसह-
 स्ताणि जीवति, पद्मत्रिंशद् रात्रिदिवसहस्ताणि जीवन् अशीतिसहस्राधिकदशमुद्धर्त्तशतशहस्याणि जीयति, अशीतिसहस्राधिकदशमुद्धर्त्तशतसा-
 स्ताणि जीवन् चतुःशतसप्तकोट्यष्टपत्वारिंशल्लक्षचत्वारिंशत्सहस्रोच्छ्रासान् जीयति, चतुःशतसप्तकोट्यष्टपत्वारिंशत्सहस्रोच्छ्रासान्
 जीवन् अर्द्धत्रयोविंशतिं तन्दुलवाहान् मुनकि, कथमायुष्मन्! अर्द्धत्रयोविंशतिं तन्दुलवाहान् मुनकि? गौतम! दुर्यलया खण्डितानां बलवत्या

रमुसलपचाहयाणं ववगयतुसकणियाणं अखंडाणं अफुडियाणं फलगसरियाणं इक्किक्कीयाणं अद्धत्तेरसप-
लियाणं पत्थएणं, सेडविय णं पत्थए मागहए, कल्लं पत्थे ? सायं पत्थो २, चउसट्टिसाहस्सीओ मागहओ
पत्थो, विसाहस्सिएणं कवलेणं वत्तीसं कवला पुरिसस्स आहारो, अट्ठावीसं इत्थियाए, चउवीसं पंडगस्स,
एवामेव आउसो ! एयाए गणणाए दो असईओ पसईओ य सेइया होइ चत्तारि सेइया कुलओ
चत्तारि कुलया पत्थो चत्तारि पत्था आढगं सट्टिए आढगाणं जहन्नए कुंभे असीई आढयाणं मज्झिमे कुंभे
आढगसयं उक्कोसए कुंभे अट्टेव य आढगसयाणि वाहे, एएणं वाहप्पमाणेणं अद्धत्तेवीसं तंदुलवाहे सुंजइ,
ते य गणियनिद्धिआ-चत्तारि य कोडिसया सट्टिं चेव य हवंति कोडीओ । असीइं च तंदुलसयसहस्साणि
हवंतित्तिमक्खायं ४६०८००००० ॥ ५५ ॥ ५०२ ॥ तं एवं अद्धत्तेवीसं तंदुलवाहे सुंजंतो अद्धच्छट्ठे सुग्गकुंभे

छटितानां खदिरमुशलप्रत्याहृतानां व्यपगततुपकणिकानामखण्डानामस्फुटितानां फलकसारितानामैकैकवीजानां सार्द्धादशपलानां (तन्दुलानां)
प्रस्थकः, सोऽपि च प्रस्थको मागधः, प्रातः प्रस्थकः सायं प्रस्थकः, चतुःपष्टिसहस्रतन्दुलो मागधकः प्रस्थः, द्विसाहस्रिकेण कवलेन द्वात्रिं-
शत् कवलाः पुरुपस्थाहारः, अष्टाविंशतिः स्त्रियाः, चतुर्विंशतिः पण्डकस्या, एवमेवायुष्मन् ! एनया गणनया द्वे असृती प्रसृतिः, द्वे प्रसृती
सेतिका भवति, चतस्रः सेतिकाः कुलवः, चत्वारः कुलवाः प्रस्थाः आढकः, पष्ट्याऽऽढकानां जघन्यः कुम्भः, अशीत्याऽऽ-
ढकानां मध्यमः कुम्भः, आढकशतमुत्कृष्टः कुम्भः, अष्टैवाऽऽढकशतानि वाहः, एतेन वाहप्रमाणेनार्द्धत्रयोविंशतिं तन्दुलवाहान् भुङ्क्ते, ते च
गणितनिर्दिष्टाः—चत्वारि च कोटिशतानि पष्टिश्चैव भवन्ति कोट्यः । अशीतिश्च तन्दुलानां शतसहस्राणि भवन्तीत्याख्यातम् ॥ ५५ ॥ तदे-

मुंजइ अदछट्टे मुग्गकुंभे मुंजंतो षडवीसं नेहादगसयाइं मुंजइ षडवीसं नेहादगसयाइं मुंजंतो छत्तीसं
 लवणपलसहस्साइं मुंजइ छत्तीसं लवणपलसहस्साइं मुंजंतो छप्पडसाडगसयाइं नियंसेइ दोमासिएणं
 परिअट्टणं मासिएण वा परियट्ठेणं पारस पडसाडगसयाइं नियंसेइ । एवामेव आउसो ! वाससयाउयस्स
 सबं गणिअं तुलिअं मयियं नेहलवणभोयणच्छायणंपि, एयं गणियप्पमाणं वुचिइं भणियं महरिसीहिं,
 जस्सइत्थि तस्स गणिज्जइ, जस्स नत्थि तस्स किं गणिज्जइ ? । ववहारगणिअ विट्ठं सुहुमं निच्छयगं मुणेयधं ।
 जइ एयं नचि एयं विसमा गणणा मुणेयघा ॥ ५६ ॥ ५०३ ॥ कालो परमनिरुद्धो अचिभज्जो तं तु जाण समयं
 तु । समया य असंखिज्जा हयंति उस्सासनिस्सासे ॥ ५७ ॥ ५०४ ॥ इट्ठस्स अणवगल्लस्स, निरुयकिट्ठस्स
 जंतुणो । एगे ऊसासनीसासे, एस पाणुत्ति चुचइ ॥ ५८ ॥ ५०५ ॥ सस पाणूणि से थोवे, सत्ता थोवाणि से

वगर्हथयोविशति तदुलयाहान् मुञ्जन् अर्द्धपञ्चान् मुद्रकुम्भान् मुनकि, अर्द्धपञ्चान् मुद्रकुम्भान् मुञ्जन् षडुर्विशति क्षेयादकशतानि भुनक्ति,
 षडुर्विशति क्षेयादकशतानि मुञ्जन् षडुर्विशतं लवणपलसहस्राणि भुङ्क्ते, षडुर्विशतं लवणपलसहस्राणि मुञ्जन् षट् षट्शदकशतानि परि-
 वधाति द्विमासिकेन परिवर्त्तेन, मासिकेन वा परिवर्त्तेन द्वादश षट्शदकशतानि परिवधाति, एयमेवायुष्मन् ! षड्शतायुष्मन् ! सर्वं गणितं
 तुलितं मापितं, क्षेयलवणभोजनाच्छादनान्यपि, एतद्रणितप्रमाणं द्विविधं भणितं महर्षिभिः । यस्यालि सस गण्यते, यस्य नास्ति सस किं
 गण्यते ? । व्यवहारगणितं दृष्टं सूक्ष्मं निश्चयगतं ज्ञातव्यम् । यत्तेतद् नैवेतद् विषया गणना ज्ञातव्या ॥ ५६ ॥ कालः परमनिरुद्धोऽवि-
 भाग्यो जानीहि यं समयम् । समयाव्यासङ्क्षेया भवत उच्छ्वासनिःश्वासौ ॥ ५७ ॥ इट्ठस्यानवकल्पस्य निरुपछिट्ठस्य जंतोः । एक उच्छ्वा-

लवे । लबाणं सप्तहसरीए, एस मुहुत्से वियाहिए ॥ ५९ ॥ ५०६ ॥ एगमेगस्स णं भंते ! मुहुत्तस्स केवइया
ऊसासा वियाहिया?, गोयमा !-तिमि सहरसा सत्त य सयाइं तेवत्तरे च ऊसासा । एस मुहुत्तो भणिओ
सबेहिं अणंतनाणीहिं ॥ ६० ॥ ५०७ ॥ दो नालिया मुहुत्तो सट्ठिं पुण नालिया अहोरत्तो । पक्करस अहोरत्ता
पक्खो पक्खा दुवे मासो ॥ ६१ ॥ ५०८ ॥ दाडिमपुष्पागारा लोहमई नालिआ उ कायवा । तीसे तलम्मि
छिइं छिइपमाणं पुणो वोच्छं ॥ ६२ ॥ ५०९ ॥ छन्नउई पुच्छवाला तिवासजायाएँ गोतिहाणीए । अस्संब-
लिया उल्लुय नायवं नालियाछिइं ॥ ६३ ॥ ५१० ॥ अहवा उ पुच्छवाला दुवासजायाएँ गयकरेणूए । दो
वाला उ अभग्गा नायवं नालियाछिइं ॥ ६४ ॥ ५११ ॥ अहया सुवण्णमासा चत्तारि सुवट्ठिया घणा सूई ।
चउरंगुलप्पमाणं नायवं नालियाछिइं ॥ ६५ ॥ ५१२ ॥ उदगस्स नालिआए भवंति दो आढयाउ परिमाणं ।

सनिःश्वास एय प्राण इत्युच्यते ॥ ५८ ॥ ते सप्त प्राणाः स्तोके, ते सप्त स्तोका लये । लवानां सप्तसप्ततिरेप मुहुत्तो व्याख्यातः ॥ ५९ ॥
एकैकस्य भवन्त ! मुहुर्त्तस्य कियन्त उच्छ्वासा व्याख्याताः ? गौतम ! त्रीणि सहस्राणि सप्त च शतानि त्रिसप्ततिश्चोच्छ्वासाः । एय मुहुत्तो
भणितः सर्वैरनन्तशानिभिः ॥ ६० ॥ द्वे नालिके मुहुर्त्तः षष्टिः पुनर्नालिका अहोरात्रः, पक्खमाहोरात्राः पक्खः, पक्खो द्वौ मासः ॥ ६१ ॥
दाडिमपुष्पाकारा लोहमयी नालिका तु कर्त्तव्या । तस्यास्तले छिद्रं छिद्रप्रमाणं पुनर्वक्ष्ये ॥ ६२ ॥ पण्णवतिः पुच्छवालास्त्रिवर्षजाताया
गोवत्सिकायाः । असंबलिता ऋजुकाः ज्ञातव्यं नालिकाछिद्रम् ॥ ६३ ॥ अथवा तु पुच्छवालौ द्विवर्षजाताया गजकलभिकायाः । द्वौ
वालौ अभग्नौ ज्ञातव्यं नालिकाछिद्रम् ॥ ६४ ॥ अथवा सुवर्णमाषास्त्रारः सुवर्षिता घना सूची । चतुरङ्गुलप्रमाणा ज्ञातव्यं नालिका-

उदगं च भाणियं जातिसयं तं पुणो बुद्धं ॥ ६३ ॥ ६१३ ॥ उदगं खलु नायवं कायं दूषयत्परिपुं । मेहो-
दगं पसधं सारश्यं वा गिरिर्नृप ॥ ६७ ॥ ६१४ ॥ आरस मासाः संवच्छरो उ पक्खा य ते उ च्छदीसं ।
तिष्ठेव य सद्विसया ह्वंति राहंदिआणं च ॥ ६८ ॥ ६१५ ॥ एगं च समयसहस्सं तेरस चैव य भवे सहस्साइं ।
एगं च सयं नउयं ह्वंति राहंदिज्जसासा ॥ ६९ ॥ ६१६ ॥ तिस्सीस समयसहस्सा पंषाणउई भवे सहस्साइं ।
ससा य सया अणूणा ह्वंति मासेण ज्जसासा ॥ ७० ॥ ६१७ ॥ चत्तारि य कोडीओ सत्तेव य हुंति समयसह-
स्साइं । अडयालीससहस्सा चत्तारि सया य वरिसेण ॥ ७१ ॥ ६१८ ॥ चत्तारि य कोडिसया सत्त य कोडीओ
हुंति अवराओ । अडपाल समयसहस्सा चत्तालीसं सहस्सा य ॥ ७२ ॥ ६१९ ॥ वाससयाउस्सेप उरसासा

छिद्रम् ॥ ६५ ॥ उदकस्य नालिकायां भवतो द्वे आदके परिमाणम् । उदकं च भणितव्यं यादत्तं वस्तुनर्वक्ष्ये ॥ ६६ ॥ उदकं खलु ज्ञातव्यं
कर्तव्यं दूषयत्परिपूषम् । मेपोदकं प्रसन्नं शारदिकं वा गिरिनद्याः ॥ ६७ ॥ द्वादश मासाः संवत्सरश्च । पक्षालु ते चतुर्विंशतिः ।
त्रीण्येव च शतानि पक्षधिकानि भवन्ति रात्रिदिवानाम् ॥ ६८ ॥ एकं च शतसहस्रं त्रयोदशैव भवेयुः सहस्राणि । एकं च द्रुतं नवत्य-
धिकं भवन्ति रात्रिद्वयोच्छ्रयाः ॥ ६९ ॥ त्रयस्त्रिंशच्छतसहस्राणि पञ्चनवतिः सहस्राणि भवेयुः । सप्त च शतान्यन्यूनानि भवन्ति मासेनो-
च्छ्रयाः ॥ ७० ॥ पतयः फोव्यः सप्तैव भवन्ति शतसहस्राणि । अष्टचत्वारिंशत्सहस्राणि चत्वारि च शतानि वर्षेण ॥ ७१ ॥ चत्वारि कोटि-
शतानि सप्त च कोट्यो भवन्त्यपराः । अष्टचत्वारिंशच्छतसहस्राणि चत्वारिंशत्सहस्राणि ॥ ७२ ॥ वर्षत्रयायुःकस्यैवे उच्छ्रयासा पता-

इत्ति या मुणेयवा । पिच्छह आउस्स खयं अहो निसं क्षिज्झमाणस्स ॥ ७३ ॥ राहंदि एण तीसं तु मुहुत्ता
नव सया उ मासेणं । हायंति पमत्ताणं न य णं अबुहा वियाणंति ॥ ७४ ॥ ५२१ ॥ तिन्नि सहस्से सगले छच्च
सए उडुवरो हरह आउं । हेमंते गिम्हासु य वासासु य होइ नायवं ॥ ७५ ॥ ५२२ ॥ वाससयं परमाउं इत्तो
पत्तास हरह निदाए । इत्तो वीसह हायइ बालत्ते बुहुभावे य ॥ ७६ ॥ ५२३ ॥ सीउण्हपंथगमणे खुहा पिवासा
भयं च सोगे य । नाणाविहा य रोगा हवंति तीसाइ पच्छे ॥ ७७ ॥ ५२४ ॥ एवं पंचासीइ नट्टा पन्नरसमेव
जीवंति । जे हुंति वाससइया न य सुलहा वाससयजीवी ॥ ७८ ॥ ५२५ ॥ एवं निस्सारे माणुसत्तणे जीविए
अहिवडंते । न करेह चरणधम्मं पच्छा पच्छाणुतप्पिह हा ॥ ७९ ॥ ५२६ ॥ बुद्धिम्मि सयं मोहे जिणेहिं वरध-
म्मतिथमग्गस्स । अत्ताणं च न याणह इह जाया कम्मभूमीए ॥ ८० ॥ ५२७ ॥ नइवेगसमं चवलं जीवियं

वन्तो ज्ञातव्याः । प्रेक्षस्वायुषः क्षयमहोनिशं क्षीयमाणस्य ॥ ७३ ॥ रात्रिदिवेन त्रिंशत्तु मुहूर्त्तो नव शतानि मासेन । हीयन्ते प्रमत्तानां
न चैतद् अबुधा विजानन्ति ॥ ७४ ॥ त्रीणि सहस्राणि सकलानि षट् च शतानि ऋतुवरो हरत्यायुषः । हेमन्ते ग्रीष्मे च वर्षासु च भवति
ज्ञातव्यम् ॥ ७५ ॥ वर्षशतं परमायुः इतः पञ्चाशतं हरति निद्रया । इतो विंशतिर्हीयते बालत्वे वृद्धभावे च ॥ ७६ ॥ शीतोष्णपथि-
गमनानि क्षुत्पिपासे भयं च शोकश्च । नानाविधाश्च रोगा भवन्ति त्रिंशतः पञ्चाद्वे ॥ ७७ ॥ एवं पञ्चाशीतिर्नष्टा पञ्चदशैव जीवन्ति ।
ये भवन्ति वर्षशतिका न च सुलभा वर्षशतजीविनः ॥ ७८ ॥ एवं निस्सारे मनुज्यत्वे जीविते अभिपतति । न कुरुत चरणधर्मं हा पञ्चादनु-
तप्स्यथ ॥ ७९ ॥ घोषिते स्वयं ओघे [मोहे] जिनैर्वर्धर्मतीर्थमार्गे । आत्मानं च न जानीथ इह जाताः कर्मभूम्याम् ॥ ८० ॥ नदीवेगसमं

जोषणं च कुसुमसमं । सुखत्वं च जमनियस्तं तिम्रिवि तुरमाणसुखाहं ॥ ८१ ॥ ५२८ ॥ एयं खु जरामरणं
 परिस्त्रिवइ वगगुरा व मियजूहं । न य णं पिच्छह पत्तं समूढा मोहजालेणं ॥ ८२ ॥ ५२९ ॥ आउसो ! जंषि
 इमं सररीरं इट्ठं यियं कंतं मणुणं मणामं मणाभिरामं धेज्जं वेसासियं समयं बहुमयं अणुमयं भंडकरंडगस-
 माणं रयणकरंडओधिव सुसंगोवियं बेलापेडाएविव सुसंपरिवुडं तिछुपेडाविव सुसंगोवियं मा णं उण्हं मा
 णं सीयं मा णं खुहा मा णं यियासा मा णं बोरा मा णं याला मा णं वंसा मा णं मसगा मा णं दाइयपि-
 स्सियसिंभियसंनियाइया विविहा रोगायंका फुसंतुत्तिकहु, एयंपि याइं अयुवं अनियं असासयं चओव-
 चइयं विप्पणासयग्गं पच्चा य पुरा व अयस्स विप्पचइययं, एयस्सवि याइं आउसो ! अणुपुषेणं अट्टारस य
 पिट्टकरंडगसंधीओ पारस पांसुलिकरंडया छप्पंसुलिण कडाहे विहत्थिया कुच्छी चउरंगुलिआ गीवा चउप-
 पपलं जीयितं योयनं च कुमुमसमम् । सौख्यं च यद्वियतं त्रीण्यपि त्वय्यमानभोग्यानि ॥ ८१ ॥ एतत् तल्लु जरामरणं परिस्त्रिपति या-
 गुरेय गृगयूयम् । न चैनं प्रेषण्यं प्राप्तं समूढा मोहजालेन ॥ ८२ ॥ आयुष्मन् ! यदपि चेदं शरीरमिष्टं त्रियं फाल्तं मनोदं मनोमं मनो-
 ऽमिरामं स्वयं वैश्वलिकं संमतं बहुमतमनुमतं भाण्डकरण्डकसमानं रत्नकरण्डकमिव सुसद्गोप्यं चेलमखूयेय सुसंपरिपुतं तैलभाजनमिव
 सुसद्गोषितं मा उण्यं मा दीतं मा ह्रुषा मा पिपासा मा चौरा मा व्याला मा दंशा मा मसका मा च यातिकपैत्तिकरैत्तिकसत्त्रिया-
 तिका विविषा रोगावद्वाः स्पृशन्त्यतिकृत्वा, एवमपि चाश्रुवमनियतमशाश्वतं चयापचयिकं विप्रणाशधर्मं पञ्चात् पुण याऽवश्यं विप्रहा-
 तव्यं, एतस्यापि चायुष्मन् ! आनुपूर्वेणाष्टादश पृष्ठकरण्डकसन्धयः द्वादश पांशुलिकरण्डकाः पट्पांशुलिकः कटाहः द्विद्वलिका कुक्षिः चतु-

लिआ जिन्ना दुपलियाणि अच्छीणि चउक्कवालं सिरं बत्तीसं दंता सत्तंगुलिया जीहा अद्धुपलियं हिययं पणवीस पलाइं कालिज्जं, दो अंता पंचवामा पणत्ता, तंजहा-धूलंते य तणुअंते य, तत्थ णं जे से थूलंते तेण उचारे परिणमइ, तत्थ णं जे से तणुयंते तेण पासवणे परिणमइ, दो पासा पणत्ता, तंजहा-वामे पासे दाहिणे पासे य, तत्थ णं जे से वामे पासे से सुहपरिणामे, तत्थ णं जे से दाहिणे पासे से दुहपरिणामे । आउसो ! इमंमि सरीरए सट्ठिं संधिसयं सत्तुत्तरं मम्मसयं तिन्नि अट्ठिदामसयाइं नव प्हारुयसयाइं सत्त सिरासयाइं पंच पेसीसयाइं नव धमणीउ नवनउइं च रोमकूवसयसहस्साइं विणा केसमंसुणा, सह केसमंसुणा अद्धुडाउ रोमकूवकोडीओ । आउसो ! इमंमि सरीरए सट्ठिं सिरासयं नाभिप्पभवाणं उट्ठुगामिणीणं सिरमुवागयाणं जाउ रसहरणीओत्ति वुच्चंति, जाणंसि निरुवघातेणं चक्खुसोयघाणजीहावलं च भवइ,

रड्डुलिका प्रीवा चतुप्पला जिह्वा द्विपले अक्षिणी चतुक्कपालं शिरः द्वाविंशदन्ताः सप्ताङ्गुला जिह्वा अद्युष्टपलं हृदयं पञ्चविंशतिपलं कालेय्यकं द्वे अत्रेः पञ्चवामे प्रद्वेते, तद्यथा—स्थूलान्नं च तन्वन्नं च, यत्तत् स्थूलान्नं तेनोच्चारः परिणमति, तत्र यत्तत्तनुकाञ्चं तेन प्रश्रवणं परिणमति, द्वे पार्श्वे प्रद्वेते, तद्यथा—वामपार्श्वं दक्षिणपार्श्वं च, तत्र यत्तद्द्वामपार्श्वं तत्सुखपरिणामं, तत्र यत्तद्दक्षिणपार्श्वं तद्दुःखपरिणामम् । आयुष्मन् ! अस्मिन् शरीरे पटं सन्धिगतं सप्तोत्तरं मर्मगतं त्रीण्यसिदामशतानि नव स्यादशतानि सप्त शिराशतानि पञ्च पेशीशतानि नव धमन्यः नवनवतिश्च रोमकूपशतसहस्राणि विना केशशमश्रुणा अद्युष्टा रोमकूपकोट्यः सह केशशमश्रुणा, आयुष्मन् ! अस्मिन् शरीरे पट्टा-धिकं शिराणां शतं, नाभिप्रभन्नाणामूर्ध्वगामिनीनां शिरः उपागतानां या रसहरण्य इत्युच्यन्ते, यासां निरुपघातेन चक्षुःश्रोत्रघ्राणजिह्वावलं

जाणंसि उवघाणुं, बक्खुसोयघाणजीहावलं उवहम्मइ, आउसो! इमंमि सरीएण सद्धं सिरासयं नाभिप्प-
भवाणं अहोगामिणीयं पायतलमुवगयाणं जाणंसि निरुवघाणुं जंघावलं हवइ, जाणं वेव से उवघाणुं
सीसवेयणा अदसीसवेयणा मत्थयसूले अन्धीणि अधिज्जंति । आउसो ! इमंमि सरीएण सद्धिं सिरासयं
नाभिप्पभवाणं तिरियगामिणीणं हत्थतलमुवगयाणं जाणंसि निरुवघाणुं याहुवलं हवइ, ता णं चेव से
उवघाणुं पासवेयणा दोदवेयणा (पुट्टिवेयणा) कुच्छिवेयणा कुच्छिसूले भवइ, आउसो ! इमस्स जंतुस्स
सद्धिं सिरासयं नाभिप्पभवाणं अहोगामिणीणं गुत्थपयिद्याणं जाणंसि निरुवघाणुं मुत्तापुरीसयाउकम्मं पव-
राइ, ताणं चेव उवघाणुं मुत्तापुरीसयाउनिरोहेणं अरिसाओ खुब्भंति पंडुरोगो भवइ, आउसो ! इमस्स
जंतुस्स पणवीसं सिराओ सिंभघारिणीओ पणवीसं सिराओ पित्तघारिणीओ वत्त सिराउ सुक्खघारिणीओ,

प भवति, यातामुपपातेन चक्षुःधोत्रप्राणजिह्वायलमुपहन्यते, आयुष्मन् ! अस्मिन् शरीरे पक्षधिकं शिराणां शतं नाभिप्रभवाणामयो-
नामिमीनां पादतलमुपागतानां, यासां निरुपपातेन जह्वावलं भवति, यासामेवोपपातेन शीर्षवेदना अर्द्धशीर्षवेदना मत्स्यकण्ठं (भवंति)
आक्षिणी अन्धीयेते, आयुष्मन् ! अस्मिन् शरीरे पक्षधिकं शिराणां शतं नाभिप्रभवानां तिर्यग्गामिनीनां दृक्कतलमुपागतानां, यासां निरु-
पपातेन याहुवलं भवति, यासामेवोपपातेन पार्श्ववेदना उपरवेदना (पुट्टिवेदना) कुक्षिवेदना कुक्षिशूलं भवति, आयुष्मन् ! अस्य जन्तोः
पक्षधिकं शिराणां शतं नाभिप्रभवाणामयोगामिनीनां गुदप्रविष्टानां, यासां निरुपपातेन मूत्रपुरीषवायुकर्म प्रयत्नेन, सासामेवोपपातेन
मूत्रपुरीषवायुनिरोधेनाशांसि क्षुभ्यन्ति पाण्डुरोगो भवति, आयुष्मन् ! अस्य जन्तोः पञ्चविंशतिः शिराः श्लेष्मधारिण्यः, पञ्चविंशतिः शिराः

सन्त सिरासयाइं पुरिसस्स तीसूणाइं इत्थीयाए वीसूणाइं पंडगस्स, आउसो ! इमस्स जंतुस्स रुहिरस्स
आढयं वसाए अद्धाढयं मत्थुलंगस्स पत्थो मुत्तास्स आढयं पुरीसस्स पत्थो पित्तस्स कुलवो सिंभस्स कुलवो
सुक्कस्स अद्धकुलवो, जं जाहे दुट्ठं भवइ तं ताहे अहप्पमाणं भवइ, पंचकोट्टे पुरिसे छक्कोट्टा इत्थिया, नव-
सोए पुरिसे इक्कारससोया इत्थिया, पंच पेसीसयाइं पुरिसस्स तीसूणाइं इत्थियाए वीसूणाइं पंडगस्स (सू०
१६) (सू० १७) अब्भंतरंसि कुणिमं जो (जइ) परियत्तेउ बाहिरं कुज्जा । तं असुइं दहूणं सयावि जणणी दुगु-
छिज्जा ॥ ८३ ॥ ५३० ॥ माणुस्सयं सररीं पूइयं मंससुक्कहरेणं । परिसंठविं सोहइ, अच्छायणगंधमल्लेणं ॥ ८४ ॥
५३१ ॥ इमं चेव य सररीं सीसघडीमेयमज्जमंसट्टियमत्थुलंगसोणिअवालुंडयचम्मकोसनासियसिंघाणय-
धीमलालयं अमणुणगं सीसघडीभंजियं गलंतनयणकणोट्टगंडतालुयं अवालुयाखिल्लचिक्खणं चिलिचिलियं

पित्तधारिण्यः, दश शिराः शुक्रधारिण्यः, सप्त शिराशतानि पुरुषस्य त्रिशदूतानि स्त्रियाः विंशत्यूनानि पण्डकस्य, आयुष्मन् ! अस्य जन्तोः
रुधिरस्याढकं वसाया अर्द्धाढकं मत्तुलङ्गस्य प्रस्थः, मूत्रस्याढकं पुरीपस्य प्रस्थः पित्तस्य कुलवः श्लेष्मणः कुलवः शुक्रस्यार्द्धकुलवः, यद्
यदा दुष्टं भवति तत्तदाऽतिप्रमाणं भवति, पञ्चकोट्टा स्त्री, नवस्रोताः पुरुषः एकादशस्रोताः स्त्री, पञ्च पेशीशतानि पुरु-
षस्य, त्रिशदूतानि स्त्रियाः, विंशत्यूनानि पण्डकस्य, ॥ (सू० १६) अभ्यन्तरमस्य कुणिमं यदि परावर्त्य वाहं कुर्यात् । तदशुचि
दद्या सदा(स्वका)ऽपि जननी जुगुप्सेत् ॥ ८३ ॥ मानुष्यकं शरीरं पूतिकं मांसशुक्रास्थिभिः । परिसंस्थापितं शोभते आच्छादनगन्धमाल्येन
॥ ८४ ॥ इदमेव शरीरं शीर्षघटिकाभेदोमज्जामांसास्थिमत्तुलङ्गशोणितवालुण्डकचर्मकोशनासिकासिङ्गानकधिक्षुमलालयममनोङ्गं शीर्षघटीभक्तं

[illegible][illegible]

जोणीशुहनिप्फिडिओ थणगच्छीरेण वड्डिओ जाओ । पगईअमिज्झमइओ कह देहो घोइउं सक्को ? ॥ ८६ ॥
॥ ५३३ ॥ हा ! असुइसमुप्पत्ता(नया) निगया य जेण चैव दारेणं । सत्ता(त्ताया)मोहपसत्ता(त्ताया) रमंति
तत्थेव असुइद्वारम्मि ॥ ८७ ॥ ५३४ ॥ किह ताव घरकुडीरी कइसहस्सेहिं अपरितंतेहिं । वन्निज्झइ असुइ-
धिलं जघणंति सकज्जसूदेहिं ? ॥ ८८ ॥ ५३५ ॥ रागेण न जाणंति य वराया कलमलस्स निद्धमणं । ताणं परिण-
दंती फुल्लं नीलुप्पलवणं व ॥ ८९ ॥ ५३६ ॥ कित्तिअमित्तं वण्णे ? अमिज्झमइयम्मि वच्चसंधाए । रागो हु न
कायवो विरागमूले सरीरम्मि ॥ ९० ॥ ५३७ ॥ किमिकुलसयसंकिण्णे असुइमचुक्खे असासयमसारे । सेय-
मलपुवडंमी निव्वेयं वच्चह सरीरे ॥ ९१ ॥ ५३८ ॥ दंतमलकणगूहगसिंघाणमले य लालमलबहुले । एयारिसे
वीभत्थे दुगुंछणिज्जंमि को रागो ? ॥ ९२ ॥ ५३९ ॥ को सडणपडणविकिरिणविद्धंसणचयणमरणधम्मम्मि ।

तदेवामेध्यरसं नव मासान् घुण्टितं सत् (त्वा श्रान्तः) ॥ ८५ ॥ योनिमुखनिर्गतः स्तन्यक्षीरेण वृद्धिं गतः । प्रकृत्याऽमेध्यमयः कथं देहः क्षालयितुं
शक्यः ? ॥ ८६ ॥ हा ! अशुचिसमुत्पन्ना निर्गता येन चैव दारेण । सत्त्वा मोहप्रसक्ता रमन्ते तत्रैवाशुचिद्वारे ॥ ८७ ॥ कथं तावद्दृह-
कुट्याः कविसहस्रैरपरितान्तैः । वर्णयतेऽशुचिचिलं जघनं स्वाकार्यमूढैः इति ॥ ८८ ॥ रागेण न जानन्ति च वराकाः कलमलस्य निर्धमनम् । ततः
(तासामक्षि) परिनन्दन्ति फुल्लनीलोत्पलवनमिव ॥ ८९ ॥ कियन्मात्रं वर्णयामि अमेध्यमये वर्चःसङ्घाते । रागो नैव कर्तव्यो विरागमूले
शरीरे ॥ ९० ॥ कृमिकुलशतसङ्कीर्णे अशुचावचोक्षेऽशाश्वतेऽसारे । स्वेदमलचिकचिकायमाने निर्वेदं व्रजत शरीरे ॥ ९१ ॥ दन्तमलकर्ण-
गूथकसिद्धानकमले च लालमलबहुले । एतादृशि वीभत्से जुगुप्सनीये को रागः ? ॥ ९२ ॥ कः शदनपतनविकिरणविध्वंसनच्यवनमरण-

देहम्नि अहीलासो ? कुहियकदिणकद्धमूयम्मि ॥ ९३ ॥ ५४० ॥ कागसुणगाणा भक्खे किमिकुलभत्तो य बाहि-
भत्तो य । देहम्नि मशु(मच्छ)भस्से सुसाणभत्ताम्मि को रागो ? ॥ ९४ ॥ ५४१ ॥ असुईअमिज्झपुन्नं कुणिम-
कलेवरकुडिं परिसवन्ति । आगंतुय संठवियं नवच्छिद्दमसासयं जाण (जाणे) ॥ ९५ ॥ ५४२ ॥ पिच्छसि मुहं
सतिलयं सविसेसं रापएण अहरेणं । सकडक्खं सवियारं तरलच्छिज्ज जोवणत्थीए ॥ ९६ ॥ ५४३ ॥ पिच्छसि
बाहिरमट्ठं न पिच्छसी उल्लारं फल्लिमलस्स । मोहेण नच्चयंतो सीसघडीकंजियं पियसि ॥ ९७ ॥ ५४४ ॥
सीसघडीनिगालं जं निद्दूहसि दुगुंछसी जं च । तं चेव रागरत्तो मूढो अइमुच्छिओ पियसि ॥ ९८ ॥ ५४५ ॥
पूइयसीसकवालं पूइयनासं च पूइवेहं च । पूइअछिद्दुविच्छिद्दं पूइअचम्मेण य पिणद्धं ॥ ९९ ॥ ५४६ ॥ अंज-
णगुणसुयिसुद्धं प्हाणुवट्ठणगुणेहिं सुकुमालं । पुप्फुग्मीसियकेसं जणेइ बालस्स तं रागं ॥ १०० ॥ ५४७ ॥
जं सीसपूरवत्तिअ पुप्फाहं भणन्ति मंदविद्याणा । पुप्फाहं पिय ताइ सीसस्स पूरयं मुणह ॥ १०१ ॥ ५४८ ॥

धर्मे । देहेऽगिलापः कुथितकठिनकाष्ठभूते ॥ ९३ ॥ काकशुनोर्भक्ष्ये कृमिकुलभक्ते च व्याधिभक्ते च । देहे मृत्यु(मत्स्य)भक्ते इमशानभक्ते
को रागः ? ॥ ९४ ॥ अशुच्यभेष्यपूर्णं कुणिमकडेवरकुटिं परिसयत् । आगन्तुकसंस्थापितं नवच्छिद्रमशाश्वतं जानीहि (जाने) ॥ ९५ ॥
प्रेक्षसे मुलं सतिलकं सविशेषं रागेणाधरेण । सकटाक्षं सविकारं तरलाक्षि यौवनस्त्रियाः ॥ ९६ ॥ प्रेक्षसे बालमर्थं न प्रेक्षसे निर्झरं
कलिमलस्य । मोहेन भर्त्यगानः शीर्षघटीक्राश्विकं पियसि ॥ ९७ ॥ शीर्षघटीनिर्गलद् यत् निष्ठीव्यसि यच्च जुगुप्ससे । तदेव रागरक्तो
गुदोऽतिमूर्च्छितः पियसि ॥ ९८ ॥ पूतिकक्षीर्षकपालं पूतिकनासं च पूतिदेहं च । पूतिकच्छिद्रविच्छिद्रं पूतिकचर्मणा च पिन्दम् ॥ ९९ ॥

मेदो वसा य रसिया खेले सिंघाणए य छुभए अ । अह सीसपूरओ भे नियगसरीरम्मि साहीणो ॥ १०२ ॥
॥ ५४९ ॥ सा किर दुप्पडिपूरा वचकुडी दुप्पया नवच्छिदा । उक्कडगंधविलित्ता बालजणो अइमुच्छियं गिद्धो
॥ १०३ ॥ ५५० ॥ जं पेम्मरागरत्तो अवयसेऊण गूढ(थ)मुत्तोले । दंतमलचिक्खणं सीसघडीकंजियं पियसि
॥ १०४ ॥ ५५१ ॥ दंतमुसलेसु गहणं गयाण मंसे य ससगमीयाणं । बालेसु य चमरीणं चम्मनहे दीविघाणं
च ॥ १०५ ॥ ५५२ ॥ पूइयकाए य इहं चवणमुहे निचकालवीसत्थो । आइवखसु सब्भावं किम्हसि गिद्धो
तुमं मूढ ! ॥ १०६ ॥ ५५३ ॥ दंतावि अक्खकरा बालावि विवहुमाणवीभच्छा । चम्मंपि य वीभच्छं भण
किमसि तं गओ रागं ? ॥ १०७ ॥ ५५४ ॥ सिंभे पित्ते मुत्ते गूहम्मि वसाइ दंतकुंडीसु । भणसु किमत्थं

अञ्जनगुणसुविशुद्धं स्नानोद्धर्त्तनगुणैः सुकुमालम् । पुष्पोन्मिश्रितकेशं जनयति बालस्य तद्रागम् ॥ १०० ॥ यत् शीर्षपूरक इति च पुष्पाणि
भणन्ति मन्दविद्यानाः । पुष्पाण्येव तानि शीर्षस्य पूरकं जानीत ॥ १०१ ॥ मेदो वसा च रसिका श्लेष्मा सिद्धान्तं च क्षिपेत्तत्
असौ शीर्षपूरको भवतां निजशरीरे स्थायीनः ॥ १०२ ॥ सा किल दुष्प्रतिपूरा वर्चःकुटी द्विपदा नवच्छिद्रा । उक्तगन्धविलिप्ता
बालजनोऽतिमूर्च्छितो गृद्धोऽत्र ॥ १०३ ॥ यत् प्रेमरागरक्त आलिङ्गा गूढमुज्जोलीम् । दन्तमलचिक्खणं शीर्षघटीकञ्जिकं पिचसि
॥ १०४ ॥ दन्तमुसलयोर्महणं गजानां मांसे च शशकमृगाणाम् । बालेषु च चमरीणां चर्मनालयोर्दोषपिकानां च ॥ १०५ ॥ पूतिककाये
चेह च्यवनमुखे नित्यकालविद्यतः । आचक्ष्व सद्भावं कथमसि गृद्धस्त्वं मूढ ! ॥ १०६ ॥ दन्ता अपि अकार्यकरा बाला अपि विवर्द्ध-
मानवीभत्साः । चर्मोपि च वीभत्सं भण केन मियेण (तंसि तं-तस्मिन् तत् प्र०) गतो रागम् ॥ १०७ ॥ श्लेष्मणि पित्ते मूत्रे गूढे च

तुज्झं असुइम्मिधि वहिओ रागो ? ॥ १०८ ॥ ५५५ ॥ जंघट्टियासु ऊरु पहाट्टिया ऊरु पहाट्टिया कड ॥ ५५६ ॥ १०९ ॥ ५५६ ॥ दो अन्धिअट्टियाइं सोलस गीघट्टिया मुणेयघा ।
 यट्टिवेदियाइं अट्टारस पिट्टिअट्टीणि ॥ १०९ ॥ ५५६ ॥ दो अन्धिअट्टियाइं सोलस गीघट्टिया मुणेयघा ।
 पिट्टीपट्टीयाओ घारस किल पंसुली हुंति ॥ ११० ॥ ५५७ ॥ अट्टियकट्टिणे सिरणहारुंधणे मंसचम्मलवम्मि ।
 विट्टाकोट्टागारे को वचघरोचमे रागो ? ॥ १११ ॥ ५५८ ॥ जह नाम वच्चकुवो निचं भिणिभिणिभिणंत काय-
 कली । किमिपहिं सुलसुलायइ सोएहि य पृहयं वहइ ॥ ११२ ॥ ५५९ ॥ उट्टियनयणं खगमुहविकट्टियं विप्प-
 इत्तयाहुलयं । अंतधिकट्टियमालं सीसघडीपागड्डियघोरं ॥ ११३ ॥ ५६० ॥ भिणिभिणिभिणंतसहं विसप्पियं
 सुलसुलंतमंसोडं । मिसिमिसिमिसंतकिमियं थिविधिविधिवंत वीमत्थं ॥ ११४ ॥ ५६१ ॥ पागड्डियपासु-
 लीयं विगरालं सुंक्षसंधिसंघायं । पड्डियं निर्वेयणं सरीरमेपारिसं जाण ॥ ११५ ॥ ५६२ ॥ वच्चाओ असुइ-

वसायां दन्तकुड्याम् । भण किमत्र तथाशुचिनि अपि वर्द्धितो रागः ॥ १०८ ॥ जम्मासोरू प्रविष्टितो तत्सिते कटिपृष्ठी । फट्टयस्थिवेष्टि-
 तानि षट्पादश पृष्ठिकास्थानि ॥ १०९ ॥ द्वे अक्षिणो अस्थिनी षोडश प्रीवास्थानि ज्ञातव्यानि । पृष्ठप्रविष्टिषा द्वादश किल पंशुलिका
 भवन्ति ॥ ११० ॥ अस्थिकटिने शिरालायुक्त्वा मंसचर्मलेपे । विद्याकोष्ठागारे को वर्चोगृहोपमे रागः ? ॥ १११ ॥ यथा नाम
 वर्चःकूपो नित्यं भिनिभिनिभणत्कांकलिः । कृमिभिः सुलसुलायते श्रोतोभिश्च पूतिकं वहति ॥ ११२ ॥ उद्धृतनयनं खगमुखविफुट्टं
 विप्रकीर्णबाहुलतम् । विकर्षिताभ्रमालं शीर्षपटिकया प्रकटितयोरत्नम् ॥ ११३ ॥ भिनिभिनिभिनायमानसन्दं विसर्पन् सुलसुलायमानमा-
 सपुटम् । मिसिमिसिमिसत्कमिकं थिविधिविधिवद्भीमत्सम् ॥ ११४ ॥ प्रकटितपंशुलिकं विकण्ठं शुक्रसन्धिसङ्घातम् । पतितं निर्वे-

तरे नवहिं सोएहिं परिगलंतेहिं । आमगमल्लगरूवे निवेयं वच्चह सरीरे ॥ ११६ ॥ ५६३ ॥ दो हत्था दो पाया
सीसं उच्चपियं कबंधम्मि । कलिमलकोट्टागारं परिवहसि दुयादुयं वच्चं ॥ ११७ ॥ ५६४ ॥ तं च किर रुववंतं
वच्चंतं रायमगमोइत्तं । परगंधेहिं सुगंधय मन्नंतो अप्पणो गंधं ॥ ११८ ॥ ५६५ ॥ पाडलचंपयमल्लियअगुरु-
यचंदणतुरुक्खवामीसं । गंधं समोयरंतं मन्नंतो अप्पणो गंधं ॥ ११९ ॥ ५६६ ॥ सुहवाससुरहिगंधं वातसुहं
अगुरुगंधियं अंगं । केसा प्हाणसुगंधा कयरो ते अप्पणो गंधो ॥ १२० ॥ ५६७ ॥ अन्निमलो कन्नमलो खेलो
सिंघाणओ अ पूओ अ । असुइ सुत्तपुरीसो एसो ते अप्पणो गंधो ॥ १२१ ॥ (सू० १८) (सू० १९) जाओवि
अ इमाओ इत्थियाओ अणेगेहिं कइवरसहस्सेहिं विविहपासपडिवेदेहिं कामरागमोहेहिं वन्नियाओ ताओड-
वि एरिसाओ, तंजहा-पगइविसमाओ (पियरुसणाओ कतिपयइचहुप्परुत्ताओ अवक्कहसियभासियविलास-

जकं शरीरमेतादृशं जानीहि ॥ ११५ ॥ वर्चसोऽशुचितरे नवमिः श्रोतोमिः परिगलद्भिः । आमगल्लकरूपे निर्वेदं व्रजत शरीरे ॥ ११६ ॥
द्वौ हस्तौ द्वौ पादौ शीर्षमुच्चम्पितं कन्धे । कलिमलकोट्टागारे परिवहसि शीघ्रं वाच्यम् ॥ ११७ ॥ तच्च किल रूपवत् व्रजत् राज्यमार्ग-
मवतीर्णम् । परगन्धैश्च सुगन्धं मन्यमान आत्मनो गन्धम् ॥ ११८ ॥ पाटलचम्पकमल्लिकाऽगुरुचन्दनतुरक्कव्यामिश्रम् । गन्धं समवत-
रत् मन्यमान आत्मनो गन्धम् (मोदसे) ॥ ११९ ॥ मुखवाससुरभिगन्धं वातसुखमगुरुगन्धितमङ्गम् । केशाः स्नानसुगन्धाः कतरस्ते
आत्मनो गन्धः ॥ १२० ॥ अक्षिमलः कर्णमलः श्लेष्मा सिद्धानकश्च पूतिकश्च । अशुची मूत्रपुरीषौ एष ते आत्मनो गन्धः ॥ १२१ ॥
(सू० १८) या अपि चेमाः स्त्रियोऽनेकैः कविवरसहस्रैर्विविधपाशप्रतिबद्धैः कामरागमूर्खैर्वर्णितास्ता अपीदृश्यः, तद्यथा—प्रकृतिविपमाः

धीसंभमूयाओ अधिणयथातुलीड मोहमहावसिणीओ विसमाओ) पियवपणवहुरीओ कइयवपेमगिरित-
 डीओ अघराहसहसघरिणीओ ४, पमवो सोगस्स विणासो यलस्स सूणा पुरिसाणं नासो लज्जाए संकरो
 अयिणयस्स निलओ निअडीण १० खाणी चइरस्स सरीरं सोगस्स भेओ मज्जायाणं आसओ रागस्स निलओ
 दुयरियाणं माईए सम्मोहो खलणा नाणस्स चलणं सीलस्स विग्घो घम्मस्स अरी साहूण २० दूत्तणं आया-
 रपसाणं शारामो कम्मरयस्स फलिहो मुखमग्गस्स भवणं दरिदस्स २४, अवि आई ताओ आसीविसो
 मिय कुयियाओ मरागओ पिय मयणपरयसाओ चग्घी विच दुट्ठहिअयाओ तणच्छन्नकूवो विच अप्पगासहि-
 अगाओ मायाफारओ पिय उयगारत्तयापंधणपओत्तीओ आयरिसयिंपिव दुग्गिज्झसब्भावाओ ३० कुंफ-
 गा पिय अंतोवहनसीलाओ नगगमग्गो विच अणवट्ठिअचिस्ताओ अंतोदुट्ठवणो विच कुहियहिययाओ कणह-

१ (प्रियरोपाः कतिपयातिपादुमरुतिताः अयाकयहसितभापितविळासविधम्मभूताः अविनयवात्या मोहमहावसिन्धयः विपमाः) प्रिय-
 वपणरत्तयः २ कैतापपेमगिरितटिन्धयः ३ अपयथसहसगृहिण्यः ४ प्रभवः शोकस्य ५ विनाशो यलस्य ६ शूना पुरुषाणाम् ७ नाशो
 लज्जायाः ८ सङ्करोऽविनयस्य ९ निलयो निरुक्तीनाम् १० खानिर्वरस्य ११ शरीरं शोकस्य १२ भेदो मर्यादानाम् १३ आश्रयो रागस्य
 १४ निलयो दुःखरितानाम् १५ मातृकायाः संमोहः १६ स्खलना ज्ञानस्य १७ चलनं शीलस्य १८ विप्रो धर्मस्य १९ अरिः साधूनां
 २० पूषणमापारभासाणाम् २१ आरागः कर्मरत्नसः २२ परिपो मोक्षमार्गस्य २३ भवनं दारिद्र्यस्य २४, अपिचेमा आशीविष इव
 दुःखिणाः २५ गतपण इव मनपरवशाः २६ व्याघ्रीय दुष्टहृदयाः २७ वृणच्छन्नकूप इयाप्रकाशहृदयाः २८ मायाकारक इवोपचारश-

सम्पो विव अविस्ससणिज्जाओ संधारो विव छन्नमांधाओ संज्झवभरागो विव मुहुत्तरागाओ समुहवीचीओ
विव चलस्सभावाओ मच्छो विव दुपरियत्तणसीलाओ वानरो विव चलचित्ताओ मच्चू विव निविसेसाओ ४०
कालो विव निरणुकंपाओ वरुणो विव पासहत्थाओ सलिलमिव निन्नगामिणीओ किवणो विव उत्ताणह-
त्थाओ नरओ विव उत्तासणिज्जाओ खरो इव दुस्सीलाओ दुट्ठस्सो विव दुहमाओ चालो इव मुहुत्तहिय-
याओ अंधकारमिव दुप्पवेसाओ विसवल्ली विव अणल्लियणिज्जाओ ५० दुट्ठगाहा इव वावी अणवगाहाओ
ठाणभट्ठो विव इसरो अप्पसंसणिज्जाओ किंपागफलमिव मुहमहुराओ रित्तमुट्ठी विव चाललोभणिज्जाओ
मंसपेसीगहणमिव सोवदवाओ जलियचुडली विव अमुच्चमाणडहणसीलाओ अरिट्टमिव दुल्लंयणिज्जाओ

तावन्धनप्रयोकक्यः २९ आदर्शविन्धमिव दुर्माहिसद्भावाः ३० (बहुगिज्झसब्भावाओ बहुमाहसद्भावाः ३०) कुम्भुक इवान्तर्दहनशीलाः
३१ नगमार्गे इवानवस्थितचित्ताः ३२ अन्तर्दुष्टव्रणमिव कुथितहृदयाः ३३ कृष्णसर्प इवाविश्वसनीयाः ३४ संहार इव छन्नमायाः ३५
सन्ध्याभ्रराग इव मुहूर्तरागाः ३६ समुद्रवीचय इव चलस्वभावाः ३७ मत्स्य इव दुष्परिवर्त्तनशीलाः ३८ वानर इव चलच्चित्ताः ३९
मृत्युरिव निर्विशेषाः ४० काल इव निरणुकम्पाः ४१ वरुण इव पाशहस्ताः ४२ सलिलमिव निम्नगामिन्यः ४३ कृष्ण इवोत्तानहस्ताः
४४ नरक इवोन्नासनीयाः ४५ खर इव दुःशीलाः ४६ दुष्टाश्च इव दुर्दमाः ४७ बाल इव मुहूर्त्तहृदयाः ४८ अन्धकारमिव दुष्प्रवेशाः
४९ विपचल्लीवानाश्रयणीयाः ५० दुष्टमाहा वापीवानवगाह्याः ५१ स्थानभ्रष्ट ईश्वर इवाप्रशंसनीयाः ५२ किंपाकफलमिव मुखमधुराः
५३ रिक्तमुष्टिरिव बाललोभनीयाः ५४ मांसपेशीग्रहणमिव सोपद्रवाः ५५ प्रदीप्तवृणपूलिकेवामुच्यमाना दहनशीलाः ५६ अरिष्टमिव

कूडकरिसावणो धिव कालधिसंवापणसीलाओ चंडसीलो धिव दुक्खरवित्थयाओ अइधिसाओ ६० दुगुंछि-
 याओ दुक्खचराओ अंगंभीराओ अविस्ससणिज्जाओ अणवत्थियाओ दुक्खरवित्थयाओ दुक्खपाळियाओ अर-
 इकराओ कक्कसाओ ददयेराओ ७० रूवसोहगमउम्मत्ताओ सुयगगइकुडिलहिययाओ कंतारगइट्टाणभूयाओ
 कुलसयणमित्तभेयणकारियाओ परदोसपगासियाओ कयग्घाओ घलसोहियाओ एगंतहरणकोलाओ चंच-
 लाओ जाइयमंडोयगारोचिव (जघभंडोवरागो इव) मुहरागचिरागाओ ८० अचि याइ ताओ अंतरं भंगसयं
 अरल्लुओ पासो अदाकया अडयी अणालस्सनिलओ अ(ण)इक्खा वेयरणी अनामिओ वाही अचिओगो
 चिप्पलायो अरू उवसगो रइयंतो चित्तचिन्ममो सवंगओ दाहो ९० अणन्मप्पसूया (अणन्मा) वज्झासणी
 असलिलप्पवाहो समुद्धरओ ९३॥ अचि याइ तासि इत्थिआणं अणेगाणि नामनिरुत्ताणि पुरिस्से कामरागप्प-

दुल्लेखनीयाः ५७ कूटकार्पाण इय फालविसंवादनशीलाः ५८ चण्डशील इय दुःखरक्षिताः ५९ अतिविपाः ६० जुगुप्सनीयाः ६१
 पुरुषपाराः ६२ अगन्मीराः ६३ अविभसनीयाः ६४ अनवस्थिताः ६५ दुःखरक्ष्याः ६६ दुःखपात्याः ६७ अरतिकराः ६८ फकेशाः
 ६९ दृढदैराः ७० रूपसौभाग्यमदोन्मत्ताः ७१ गुजगगतिकुटिलद्वयाः ७२ कान्तारगतिस्थानभूताः ७३ कुलस्यजनमित्रभेदगकारिकाः
 ७४ परलोपप्रकाशिकाः ७५ कृतघ्न्यः ७६ घलशोधिकाः ७७ एकान्तहरणकोलाः ७८ चन्द्रलाः ७९ याचितभागधोपकार (जात्यभा-
 ण्धोपराग) इय मुत्तरागचिरागाः ८० अपि चन्ता आन्तरं भङ्गशतम् ८१ अरल्लुः पाशः ८२ अदाकयाऽटवी ८३ अनालस्यनिलयः
 ८४ अनीक्ष्या धैतरणी ८५ अनागिक्को व्याधिः ८६ अवियोगो विप्रलापः ८७ अरुगुपसंगः ८८ रतिगान् चित्तविभ्रमः ८९ सर्वा-

डिबद्धे नाणाविहेहिं उवायसयसहसेहिं वहबंधणमाणयति पुरिसाणं नो अन्नो एरिसो अरी अत्थित्ति नारीओ, तंजहा-नारीसमा न नराणं अरीओ नारीओ, नाणाविहेहिं कम्मोहिं सिप्पइयाएहिं पुरिसे मोहंतित्ति महिलाओ, पुरिसे मत्ते करंतित्ति पमयाओ, महंतं कलं जणयंतित्ति महिलियाओ, पुरिसे हावभावमाइएहिं रमंतित्ति रामाओ, पुरिसे अंगाणुराए करंतित्ति अंगणाओ, नाणाविहेसु जुद्धभंडणसंगामाडवीसु सुहारणगिण्हणसीउण्हडुक्खकिलेसमाइएसु पुरिसे लालंतित्ति ललणाओ, पुरिसे जोगनिओएहिं वसे ठाविंतित्ति जोसियाओ, पुरिसे नाणाविहेहिं भावेहिं चण्णिंतित्ति चणिआओ, काई पमत्तभावं काई पणयं सविभमं काई सासिक्ख ववहरंति काई सत्तुक्ख रोरौ इव काई पयएसु पणमंति काई उवणएसु उवणमंति काई कोउयनम्मंतिकाउं सुकडक्खनिरिक्खिएहिं सचिलासमहुरोहिं उवहसिएहिं उवसइहिं गुरु(उच्च)ग-

ङ्गिको दाहः ९० अनभ्रप्रसूता (अनभ्रा) वप्पाशनिः ९१ असलिलः प्रवाहः ९२ समुद्ररयः ९३॥ अपि च तासां स्त्रीणामनेकानि नामनिरुक्तानि, पुरुषान् कामरागप्रतिबद्धान् नानाविधैरुपायशतसहस्रैर्वधवन्धनमानयन्ति पुरुषाणां नान्य ईदृशोऽरिस्तीति नार्यस्तत्रथा-नारीसमा न नराणां मरयो नार्यः १, नानाविधैः कर्मशिल्पैः पुरुषान् मोहयन्तीति महिलाः २, पुरुषान् मत्तान् कुर्वन्तीति प्रमदाः ३, महान्तं कलं जनयन्तीति महिलाकाः (महलिजा) ४ पुरुषान् हावभावै रमयन्तीति रामाः ५, पुरुषान्झातुरागान् कुर्वन्तीत्यङ्गनाः ६, नानाविधेषु युद्धमण्डनसङ्घामाटवीषु सुधारणग्रहणशीतोष्णदुःखलेशादिषु पुरुषान् लालयन्तीति ललनाः ७, पुरुषान् योगनियोगैर्वशे स्थापयन्तीति योपिताः ८, पुरुषान् नानाविधैर्भावैर्वर्णयन्तीति वर्णिताः ९, काश्चित् प्रमत्तभावं, काश्चित् प्रणयं सविभ्रमं, काश्चित्सशब्दं श्वासीव व्यव-

દરિસળેહિં મૂમિલિહણધિલિહળેહિં ચ આરુહણનદ્વળેહિં જા ચાલયડવગ્રહળેહિં ચ અંગુલીફોડળથળપીલળક-
 દ્વિતડજાયળાહિં તજ્જળાહિં ચ, અચિ યાંડ તાઓ પાસો ચિચ સિડં જે પંકુપ લુપ્પિલં જે મશુધ મારેડં જે અગ-
 ણિધ ઢહિંડં જે અસિપ છિજ્જિડં જે । (સૂ૦ ૧૮) (સૂ૦ ૨૦) અસિમસિસારિચ્છીણં કંતારફયાડચારયસ-
 માણં । ઘોરનિડરંયકંદરચલંતયીમચ્છમાવાણં ॥ ૨૨ ॥ ૫૬૧ ॥ દ્વોસસયગાગરીણં અજસસયયિસપ્પમાણહિ-
 યયાણં । કહપથપલસરીણં તાણં અઘ્ઘાયસીલાણં ॥ ૨૩ ॥ ૫૭૦ ॥ અહં રયંતિ અહં રમંતિ અત્તસ વિંતિ
 ઝહ્ઘાધં । અઘ્ઘો કહપંતરિઓ અઘ્ઘો પયહંતરે ઢચિઓ ॥ ૨૪ ॥ ૫૭૧ ॥ ગંગાપ ઘાલુયાપ સાપરે જલં હિમપઓ
 ય પરિમાણં । ડગ્ગસ્સ તયસ્સ ગંઢં ગન્ધુપ્પપિં ચ ચિલયાપ ॥ ૨૫ ॥ ૫૭૨ ॥ સીહે કુંડુપપારસ્સ પુદલં કુલ્લુ-

हरन्ति काश्चित् शत्रुरिय रोर इय काश्चित् पाषयोः प्रणमन्ति, काश्चिदुपनतेरुपनमन्ति, काश्चित् कौतुकनर्मेतिष्ठत्वा तुफटाधुनिरिश्चिरोः
सपिलारामयुरैरुपपत्तितैरुपगृहीतैरुपशब्दैर्गुरु(स्त्र)कदर्शनैर्भूमिलिरनचिलिरनैः आरोहणनर्त्तनैर्धोलकोपगृहैश्च अङ्गुलीमोदग्लानगीउनफटी-
पटगातनाभिलार्जनभिश्च ॥ अपि च ताः पाश इय सेतुं (षट्) पङ्क्त इय क्षेप्तुं मृत्युरिय मारयितुं अग्निरिव दग्धुमसिरिय छेत्तुम् । (सू०)
भस्मिधीसट्शीनो कागत्तारकपटपारकसमानाम् । घोरनिकुरम्बफन्दरपलट्टीभस्मभायानाम् ॥ १२२ ॥ दोषशतगर्गरिकाणामयशःशत-
विसर्पपृष्ठवयानाम् । पैतवप्रश्मनीनां सारामशतशीलानाम् ॥ १२३ ॥ अन्यं रजन्ति अन्यं रमयन्त्यस्य द्रवत्युदापम् । अन्यः कटकान्-
न्तरितोऽन्यः पटफान्तरे सापितः ॥ १२४ ॥ गङ्गाया पाण्डुकायाः सागरे जलस्य हिमवतश्च परिमाणम् । उपस्य तपसो गतिं गर्भोत्पत्तिं
च वनितायाः ॥ १२५ ॥ सिंहे तुटुम्बकारस्य पोटुलं कुकुदायितं अथे । जानन्ति बुद्धिमन्तो महिलाह्वयं न जानन्ति ॥ १२६ ॥

हाइयं अस्से । जाणंति बुद्धिमंता महिलाहियं न याणंति ॥ २६ ॥ ५७३ ॥ एरिसगुणजुत्ताणं ताणं कइय-
वसंठियमणाणं । न हु भे वीससियं महिलाणं जीवलोगम्मि ॥ २७ ॥ ५७४ ॥ निद्धन्नयं च खलयं पुप्फेहि
चिवज्जियं च आरामं । निहुद्धियं च धेणुं लोएवि अतिहियं पिंडं ॥ २८ ॥ ५७५ ॥ जेणंतरेण निमिसंति लोयणा
तक्खणं च विगसंति । तेणंतरेण हियं चित्तसहस्सा(वियारसहसा)उलं होइ ॥ २९ ॥ ५७६ ॥ जड्डाणं बुद्धाणं
निद्विण्णाणं च निद्विसेसाणं । संसारसूयराणं कहियं पि निरत्थं होइ ॥ ३० ॥ ५७७ ॥ किं पुत्तोहि पियाहि
व अत्थेण विदप्पिएण (वि पिंडिएण) बहुएणं । जो मरणदेसकाले न होइ आलंबणं किंचि ॥ ३१ ॥ ५७८ ॥
पुत्ता चयंति मित्ता चयंति भज्जावि णं मयं चयइ । तं मरणदेसकाले न चयइ सुविइज्जओ धम्मो (सुविअ-
ज्जिओ) ॥ ३२ ॥ ५७९ ॥ धम्मो ताणं धम्मो सरणं धम्मो गइ पइट्ठा य । धम्मेण सुचरिएण य गम्मइ अय-

ईदृशगुणयुक्तानां तासां कपिरिवा(कैतव)संस्थितमनसाम् । नैव भवता विश्वसितव्यं महिलाणां जीवलोकं ॥ १२७ ॥ निर्धान्यं खलमिव
पुष्पैर्विवर्जित आराम इव । निर्दुग्धा घेनुरिव अतैलः पिण्ड इव लोके यथा (तथा महिला) ॥ १२८ ॥ यस्मिन्नन्तरे निमिपन्ति लोच-
नानि तत्क्षणमेव विक्रसयन्ति । तस्मिन्नन्तरे हृदयं चित्त (विचार) सहस्राकुलं भवति ॥ १२९ ॥ जड्डानां निर्विज्ञानानां च निर्वि-
शेषणाम् । संसारसूकराणां कथितमपि निरर्थकं भवति ॥ १३० ॥ किं पुत्रैः प्रियाभिर्वा अर्थेनोपार्जितेन (०नापि पिण्डितेन) बहुकेन ।
यो मरणदेशकाले न भवत्यालम्बनं किञ्चित् ॥ १३१ ॥ पुत्रास्त्वजन्ति मित्राणि त्यजन्ति भार्योऽपि एनं मृतं त्यजति । तन्मरणदेशकाले न
त्यजति सुद्वितीयो (सुव्यर्जितो) धर्मः ॥ १३२ ॥ धर्मस्त्वाणं धर्मः शरणं धर्मो गतिः प्रतिष्ठा च । धर्मेण सुचरितेन च गम्यतेऽजरामरं

रामरं ठाणं ॥ ३३ ॥ ५८० ॥ पीईकरो चणकरो भासकरो जसकरो रइकरो य । अभयकरो निव्युइकरो (य
अभयकरो) निव्युइकरो य सययं) पारत्तायिइज्जओ धम्मो ॥ ३४ ॥ ५८१ ॥ अमरचरेसु अणोवमख्वं भोगोव-
भोगरिद्धी य । विद्याणानाणमेव ग लब्भइ सुकएण धम्मं ॥ ३५ ॥ ५८२ ॥ देविंदचक्खवट्ठिणाइं रज्जाइं
इच्छिया भोगा । एयाइं धम्मलाभा फलाइं जं वावि निधाणं ॥ ३६ ॥ ५८३ ॥ आहारो उस्सासो संधिच्छि-
राओ य रोमकूवाइं । पित्तं रुधिरं सुकं गणियं गणियप्पदाणेहिं ॥ ३७ ॥ ५८४ ॥ एयं सोडं सरीरस्स वासाणं
गणिय पागडमहत्थं । सुक्खपडमस्स ईहह सम्मत्तसहरसपत्तास्स ॥ ३८ ॥ ५८५ ॥ एयं सगडसरीरं जाइजरा-
मरणवेयणाधहुलं । तह घत्ताह फाउं जे जह सुचह सधदुक्खाणं ॥ ३९ ॥ ५८६ ॥

॥ तन्दुलवेयालीपइणायं सम्मत्तं ॥ ५ ॥

स्यानम् ॥ १३३ ॥ प्रीतिक्रो दर्णकरो भाःकरो यशःकरो रतिक्रथ अभयकरो निर्वृत्तिक्रः । (०रत्राभयकरो निर्वृत्तिक्रथ सततं)
परत्र द्वितीयको धर्मः ॥ १३४ ॥ अमरचरेष्वनुपमरूपं भोगोपभोगा नद्वयथ । विज्ञानं ज्ञानमेव च लभ्यते मुकृतेन धर्मेण ॥ १३५ ॥
देवेन्द्रपक्रवर्तित्यानि राश्यानीप्सिता भोगाः । एतानि धर्मलाभस्य फलानि यथापि निर्धोणम् ॥ १३६ ॥ आहार उच्छ्वासः सन्धयः शिराश्च
रोमदूषानि । पित्तं रुधिरं शुक्रं च गणितं गणितप्रयानैः ॥ १३७ ॥ एतत् ध्रुत्वा क्षरीरस्य वर्षाणां गणितं प्रकटं महार्थम् । मोक्षपद्माये-
ह्यर्थं सम्यक्त्वसहस्रपत्राय ॥ १३८ ॥ एतत् क्षरीरशकटं जातिजराभरणवेदनाधहुलम् । तथा यतञ्च कर्तुं यथा मुच्यथं सर्वदुःखैः
॥ १३९ ॥ इति तन्दुलवैचारिकप्रकीर्णकं समाप्तम् ॥ ५ ॥

काऊण नमुक्कारं जिणवरवसहस्स वद्धमाणस्स । संथारंमि निवद्धं गुणपरिवाडिं निसामेह ॥ १ ॥ ५८७ ॥
एस किराराहणया एस किर मणोरहो सुविहिआणं । एस किर पच्छिमंते पडागहरणं सुविहिआणं ॥ २ ॥
॥ ५८८ ॥ भूर्गहणं जह नक्कयाण अवमाणयं अवज्झा(वड्झा)णस्स । मल्लानं च पडागा तह संथारो सुविहि-
आणं ॥ ३ ॥ ५८९ ॥ पुरिसवरपुंडरीओ अरिहा इव सवपुरिससीद्धानं । महिलाण भगवईओ जिणजणणीओ
जयंमि जहा ॥ ४ ॥ ५९० ॥ वेरुलिउव मणीणं गोसीसं चंदणं व गंधाणं । जह व रघणेसु चहरं तह संथारो
सुविहिआणं ॥ ५ ॥ ५९१ ॥ वंसाणं जिणवंसो सवकुलाणं च सावयकुलाइं । सिद्धिगई व गईणं मुत्तिमुहं
सवसुक्खाणं ॥ ६ ॥ ५९२ ॥ धम्माणं च अहिंसा जणवयवयणाण साहुवइणाइं । जिणवयणं च सुईणं सुद्धीणं
दंसणं च जहा ॥ ७ ॥ ५९३ ॥ कल्लानं अब्भुदओ देवानं दुल्लहं तिहुअणंमि । वत्तीसं देविंदा जं तं ध्यायंति

कृत्वा नमस्कारं जिनवरवृषभाय वर्धमानाय । संस्कारके निवद्धां गुणपरिपाटीं निशमय ॥ १ ॥ एषा किलाराधना एष किल मनोरथः
सुविहितानां । एतत् किल पश्चिमान्ते पताकाहरणं सुविहितानाम् ॥ २ ॥ भूतिग्रहणं यथा दरिद्राणां(!) अपमानाध्यापधानस्य । मल्लानां च
पताका तथा संस्तरः सुविहितानाम् ॥ ३ ॥ सर्वपुरुषसिद्धानां पुरुषवरपुण्डरीकोऽर्हन्निव । महिलाणां यथा भगवत्यो जिनजनन्यो जयन्ति
(तथाऽयं) संस्तरः ॥ ४ ॥ वैदूर्यो मणीनामिव गोशीर्षं चन्दनमिव गन्धानाम् । रत्नेषु यथा वा वज्रं तथा संस्तरः सुविहितानाम्
॥ ५ ॥ वंशानां जिनवंशः सर्वकुलानां च श्रावककुलानि । गतीनां सिद्धिगतिरिव सर्वसौख्यानां मुक्तिसुखम् ॥ ६ ॥ धर्माणां चाहिंसा
जनपदवचनानां साधुवचनानि । श्रुतीनां च जिनवचनं यथा च शुद्धीनां दर्शनम् ॥ ७ ॥ कल्याणमभ्युदयो देवानां दुर्लभं त्रिभुवने ।

एगमणा ॥ ८ ॥ ५९४ ॥ लद्धं तु तप एयं पंडिअमरणं तु जिणवरकल्यायं । हंतूण कम्ममल्लं सिद्धिपढागा तुमे
लद्धा ॥ ९ ॥ ५९५ ॥ ज्ञाणाणा परमसुद्धं नाणाणं केवलं जहा नाणं । परिनिषाणं च जहा कमेण भणिअं
जिणपरेहिं ॥ १० ॥ ५९६ ॥ सव्युत्तमलाभाणं सामलं चेय लाभ मल्लंति । परमुत्तम तित्थयरो परमगई परम-
सिद्धुत्ति ॥ ११ ॥ ५९७ ॥ मूलं तह संजमो वा परलोगरयाण किलिद्धकम्माणं । सव्युत्तमं पहाणं सामलं वेध
मल्लंति ॥ १२ ॥ ५९८ ॥ लेसाण सुकलेसा निअमाणं धंभचेरवासो अ । गुत्तिसमिई गुणाणं मूलं तह संज-
मोपाओ ॥ १३ ॥ ५९९ ॥ सव्युत्तमतित्थाणं तित्थयरपयासिअं जहा तित्थं । अभिसेजप सुराणं तह संगारो
सुयिहियाणं ॥ १४ ॥ ६०० ॥ सिअकमलकलससत्थिअनंवायसयरमद्दवामाणं । तेसिंप्पि मंगलाणं संगारो
मंगलं अहिअं ॥ १५ ॥ ६०१ ॥ तवअग्गिनियमसूरा जिणवरनाणा यिसुद्धपत्थयणा । जे निपहंति पुरिसा

प्रातिशेधैन्द्रा यथाक्षायन्त्येकमनसः ॥ ८ ॥ लब्धं तु त्वयेतात् पण्डितवरणं तु जिनाख्यातम् । हृत्वा कर्मफलं सिद्धिपताका त्वया
लब्धा ॥ ९ ॥ ध्यानादीनां परमशुद्धं ज्ञानानां केवलं यथा ज्ञानम् । परिनिर्माणं च यथा क्रमेण भणितं जिनवरेन्द्रेः ॥ १० ॥ सर्वोपाग-
साभ्यानां आगम्यमेव क्षामं मन्यन्ते । परमोपागमस्तीर्थकरः परमगतिः परमसिद्ध इति ॥ ११ ॥ मूलं तथा संगतो या परलोकरत्नानां
छिटिकर्मणाम् । सर्वोपमं प्रयानं भाग्यं चैव मन्यन्ते ॥ १२ ॥ हेइयानां शुद्धेश्वर्या नियमानां ब्रह्मपर्यवसानम् । गुप्तिसमितयो गुणानां
मूलं तथा संगमोपायः ॥ १३ ॥ सर्वोपागतीर्धानां तीर्थकरप्रकाशितं यथा तीर्थम् । अभिमेक इव सुराणां तथा सुविद्विषानां संसारकः
॥ १४ ॥ सितकमलफल्गुस्त्यागिकनन्यावर्षावरगात्यवामभ्याः । तेभ्योऽपि गम्लेभ्यः संस्कारकोऽधिकं गम्लम् ॥ १५ ॥ तपोऽग्निनियम-

संधारगइंदमारुढा ॥ १६ ॥ ६०२ ॥ परमट्टो परमउलं परमाययणंति परमकप्पुत्ति । परमुत्तमत्तित्थयरो परम-
गई परमसिद्धिन्ति ॥ १७ ॥ ६०३ ॥ ता एअं तुमि लद्धं जिणवयणामयविभूसिअं देहं । धम्मरयणंसिआ ते
(०णस्सिसया ०णामया) पडिआ भवणंमि वसुहारा ॥ १८ ॥ ६०४ ॥ पत्ता उत्तमपुरिसा कल्लाणपरंपरा पर-
मदिद्वा । पावयण साहु धीरं (०धीरा) कयं च ते अज्ज सप्पुरिसा ! ॥ १९ ॥ ६०५ ॥ सम्मत्तनाणदंसणवर-
यणा नाणतेअसंजुत्ता । चारित्तसुद्धसीला तिरयणमाला तुमे लद्धा ॥ २० ॥ ६०६ ॥ सुविहिअगुणवित्थारं
संधारं जे लहंति सप्पुरिसा । तेसिं जिअलोगसारं रयणाहरणं कयं होइ ॥ २१ ॥ ६०७ ॥ तं तित्थं तुमि
लद्धं जं पवरं सव्वजीवलोगंमि । णहाया जत्थ मुणिवरा निघाणमणुत्तरं पत्ता ॥ २२ ॥ ६०८ ॥ आसव-
संवरनिज्जर तिन्निवि अत्था समाहिआ जत्थ । तं तित्थंति भणंती सीलवयवद्धसोवाणा ॥ २३ ॥ ६०९ ॥

शूरा जिनवरज्ञाना विमुद्धपथ्यदत्ताः । ये पुरुषाः संस्तारकजेन्द्रमारुढाः (ते) निर्वहन्ति ॥ १६ ॥ परमार्थः परमतुलं(ला)परमायतनमिति
परमकल्प इति । परमोत्तमतीर्थकरः परमगतिः परमसिद्ध इति ॥ १७ ॥ तदेतत्त्वया लब्धं जिनवचनामृतविभूषितं शरीरं । धर्मरत्ना-
श्रिता तव पतिता भवने वसुधारा ॥ १८ ॥ प्राप्ता उत्तमपुरुषा कल्याणपरम्परा परमदिव्या । प्रवचने साधु धैर्यं कृतं त्वयाऽद्य सत्पुरुष !
॥ १९ ॥ सम्यक्त्वज्ञानदर्शनवररत्ना नाना(ज्ञान)तेजःसंयुक्ता । चारित्रशीलशुद्धा त्रिरत्नमाला त्वया लब्धा ॥ २० ॥ सुविहितगुणवि-
स्तारं संस्तारकं ये लभन्ते सत्पुरुषाः । तेर्जीवलोकसारं रत्नाहरणं कृतं भवति ॥ २१ ॥ तत्तीर्थं त्वया लब्धं यत् प्रवरं सर्वजीवलोकं ।
ज्ञाता यत्र मुनिवरा निर्वाणमनुत्तरं प्राप्ताः ॥ २२ ॥ आश्रवसंवरनिर्जराः त्रयोऽप्यर्थाः समाहिता यत्र । तत्तीर्थमिति भणन्ति शीलव्रत-

भंजिय परीसंहचमूं उचामसंजमवलेण संजुत्ता । सुंजंति कम्मरहिआ निघाणमणुत्तरं रज्जं ॥ २४ ॥ ६१० ॥ तिहुअणर-
 ज्जसमाहि पत्तोऽसि तुमं हि (पि) समयकप्पंमि(त्ति) । रज्जाभिसेयमउलं विउलफलं लोइ विहरंति ॥ २५ ॥ ६११ ॥
 अभिनंदइ मे हिअयं तुब्भे मुखस्स साहणोवाओ । जं लद्धो संधारो सुविहिअ ! परमत्थनित्थारो ॥ २६ ॥
 ॥ ६१२ ॥ देवाधि देवलोए भुंजंता बहुविहाइ भोगाइं । संधारं चितंता आसणसयणाइं सुंचंति ॥ २७ ॥ ६१३ ॥
 चंद्रुष पिच्छणिज्जो खरो इव तेअसा चिदिप्पंतो । घणयंतो गुणयंतो हिमयंतमंहतचिक्खाओ ॥ २८ ॥ ६१४ ॥
 गुत्तीसमिहउवेओ संजमतयनिअमजोगजुत्तमणो । समणो समाहिअमणो वंसणानो अणझमणो ॥ २९ ॥
 ॥ ६१५ ॥ मेरुष पवपाणं सयंभुरमणुष चेव उदहीणं ! चंदो इय ताराणं तह संधारो सुविहिआणं ॥ ३० ॥
 ॥ ६१६ ॥ भण केरिसस्स भणिओ संधारो केरिसे य अचगासे । उक्खंपिगस्स (० भिफस्स) करणं पृअं ता

पद्धतोपायाः ॥ २३ ॥ भङ्गत्वा परिपह्यमूं उत्तमसंयमश्लेन संयुष्ठाः । मुञ्चन्ति कर्मरहिता निर्वाणमनुसरं राज्यं ॥ २४ ॥ त्रिमुघन-
 राज्यसमाधिं प्राप्नोऽसि त्वं हि सर्वकस्स्येषु । राग्याभिपेकमतुलं विपुलफलं लोकेशुभूतवान् ॥ २५ ॥ अभिनन्दति मे हृदयं त्वया मोक्षस्य
 सार्धनोपायः । यत्कथ्यः संस्कारकः सुविहितः परमार्थनिस्सारः ॥ २६ ॥ देवा अपि देवलोके भुञ्जन्तां बहुविधान् भोगान् । संस्कारकं
 चिन्तयन्त आसतसयनानि गुञ्चन्ति ॥ २७ ॥ चन्द्र इव प्रेक्षणीयः सूर्य इव तेजसा विदीप्यमानः । धनवान् गुणवान् हिमवद्बद्धं मद्गान्
 विदधातः ॥ २८ ॥ गुप्तिमितिभिर्दुपेतः संयमतपोनियमयोगयुष्मन्ताः । श्रमणः समाहितमन्ताः दर्शनज्ञानयोरनन्यमन्ताः ॥ २९ ॥
 मेरुरिव पर्वतानां स्वयम्भूरमण इव उदधीनामेव । चन्द्र इव चारुकाणां यथा संस्कारकः सुविहितानाम् ॥ ३० ॥ भण फीटशस्यं भणितः

इच्छिमो नाउं ॥ ३१ ॥ ६१७ ॥ हायंति जस्स जोगा जरा य विविहा य हुंति आयंका । आरुहइ अ संधारं
सुविमुद्धो तस्स संधारो ॥ ३२ ॥ ६१८ ॥ जो गारवेण मत्तो निच्छइ आलोअणं गुरुसगासे । आरुहइ अ
संधारं अविमुद्धो तस्स संधारो ॥ ३३ ॥ ६१९ ॥ जो पुण पत्तन्वओ करेइ आलोअणं गुरुसगासे । आरुहइ
अ० सुवि० ॥ ३४ ॥ ६२० ॥ जो पुण दंसणमइलो सिद्धिलचरित्तो करेइ सामन्नं । आरु० अवि० ॥ ३५ ॥
॥ ६२१ ॥ जो पुण दंसणसुद्धो आयचरित्तो करेइ सामन्नं । आरु० सुवि० ॥ ३६ ॥ ६२२ ॥ जो रागदोसर-
हिओ तिगुत्तिगुत्तो तिसल्लमयरहिओ । आरुहइ० सुवि० ॥ ३७ ॥ ६२३ ॥ तिहिं गारवेहिं रहिओ तिदंड-
पडिमोयगो पहिअकित्ती । आरुहइ० सुवि० ॥ ३८ ॥ ६२४ ॥ चउविहकसायमहणो चउहिं विकहाहिं विर-

संस्मारकः ? कीदृशो वाऽवकाशः ? । उत्सकन्दितास्य (अनशनस्य) करणमेतत् तावदिच्छागो ज्ञातुम् ॥ ३१ ॥ हीयंते यस्य योगा जरा च
विविधाश्च भवन्त्यातङ्काः । आरोहति च संस्मारकं सुविशुद्धस्तस्य संस्मारकः ॥ ३२ ॥ यो गौरवेण मत्तो नेच्छत्यालोचनां गुरोः सकाशे ।
आरोहति च संस्मारकं अविशुद्धं ॥ ३३ ॥ यः पुनः पात्रभूतः करोत्यालोचनां गुरोः सकाशे । आरोहति च संस्मारकं सुविशुद्धं
॥ ३४ ॥ यः पुनर्मलिनदर्शनः अध्याचारित्रः करोति श्रामण्यम् । आरोहति च संस्मारकं अविशुद्धं ॥ ३५ ॥ यः पुनः शुद्धदर्शन आत्म-
चारित्रः करोति श्रामण्यम् । आरोहति च संस्मारकं सुवि० ॥ ३६ ॥ यो रागद्वेषरहितः त्रिगुप्तिगुप्तिशून्यमदरहितः । आरोहति च
संस्मारकं सुवि० ॥ ३७ ॥ त्रिभिर्गौरवै रहितस्त्रिदण्डप्रतिभोचकः प्रथितकीर्तिः । आरोहति च संस्मारकं सुवि० ॥ ३८ ॥ चतुर्विध-

हिओ निचं । आरुहइ० सुवि० ॥ ३९ ॥ ६२५ ॥ पंचमहृषयकलिओ पंचसु समिईसु सुहु आउत्तो । आरुहइ०
 सुवि० ॥ ४० ॥ ६२६ ॥ छक्काया पडिविरओ सत्तभयट्ठाणविरहिअमईओ । आरुहइ० सुवि० ॥ ४१ ॥ ६२७ ॥
 अट्ठमपठाणजहो कम्मट्ठविहस्स खवणहेउत्ति । आरुहइ० सुवि० ॥ ४२ ॥ ६२८ ॥ नवयंभंचेरगुत्तो उज्जुत्तो
 वसविहे समणयम्मे । आरुहइ० सुवि० ॥ ४३ ॥ ६२९ ॥ जुत्तस्स उत्तमट्ठे मलिअकसायस्स निधियारस्स ।
 भण केरिसो उ लाभो संधारगयस्स समणस्स ? ॥ ४४ ॥ ६३० ॥ जुत्तस्स उत्तमट्ठे मलिअकसायस्स निधि-
 आरस्स । भण केरिसं च सुफलं संधारगयस्स खमगस्स ? ॥ ४५ ॥ ६३१ ॥ पढमिहुगंमि विवसे संधारग-
 यस्स जो हवइ लाभो । को दाणि तस्स सक्का अगं काउं अणग्घस्स ॥ ४६ ॥ ६३२ ॥ जो संखिज्जभयट्ठिई

कपायमयनञ्चत्तुभिर्विक्रयामिर्विरहितो नित्यम् । आरोहति च संस्कारकं सुवि० ॥ ३९ ॥ पञ्चमहाव्रतफलितः पथ्यसु समितिषु सुव्रा-
 युक्तः । आरोहति च संस्कारकं सुवि० ॥ ४० ॥ पट्ठभ्यः कायेभ्यः प्रतिविरतः सप्तमयस्यानविरहितमतिक्रमः । आरोहति च संस्कारकं
 सुवि० ॥ ४१ ॥ तत्काण्डमदस्यानः कर्मणोऽष्टविषय क्षणहेतोरिति । आरोहति च संस्कारकं सुवि० ॥ ४२ ॥ नवप्रज्ञपर्यंगुप्त ण्णुत्तो दश-
 विधे भ्रमणयमे । आरोहति च संस्कारकं सुवि० ॥ ४३ ॥ युक्तोत्तमार्थे मर्दितकपायस्य निर्विकारस्य । भण कीदृशस्तु लाभः संस्कार-
 कगतस्य भ्रमणस्य ? ॥ ४४ ॥ युक्तोत्तमार्थे मर्दितकपायस्य निर्विकारस्य । भण कीदृशं च सौख्यं संस्कारकगतस्य क्षपकस्य ? ॥ ४५ ॥
 प्रथमे दियसे संस्कारकगतस्य यो भवति लाभः । क इदानीं तस्य शण्णोऽपि कर्तुमनर्थस्य ? ॥ ४६ ॥ यः संख्येयभयस्थितिकं सर्वमपि स

संधं पि खवेहं सो तर्हि कर्म । अनुसमयं साधुपयं साह्नुत्तो तर्हि समए ॥४७॥ ६३३॥ तणसंथारनिसन्नोऽवि
मुणिवरो भट्टरागमयमोहो । जं पावह मुत्तिसुहं कत्तो तं चक्कवटीवि ? ॥ ४८ ॥ ६३४ ॥ तप्पु(नियपु०) रिस-
नाडयंमिवि न सा(जा)रुहं तह सहस्स(त्थ)वित्थारे । जिणवयणंमिवि सा ते हेउसहस्सोवण्डंमि ॥४९॥ ६३५॥
जं रागदोसमइअं सुखं जं होइ विसयमईयं च । अणुहवइ चक्कवटी न होइ तं वीअरागस्स ॥ ५० ॥ ६३६ ॥
मा होइ वासगणया न तत्थ धासाणि परिगणिज्जंति । बह्वे गच्छं वुत्था जम्मणमरणं च ते खुत्ता ॥ ५१ ॥
॥ ६३७ ॥ पच्छावि ते पयाया खिप्पं काहिंति अप्पणो पत्थं । जे पच्छिमंमि काले मरंति संथारमारुढा ॥५२॥
॥ ६३८ ॥ नवि कारणं तणमओ संथारो नवि अ फासुआ भूमी । अप्पा खलु संथारो हवइ विसुद्धे चरि-
त्तंमि ॥ ५३ ॥ ६३९ ॥ निंबं पि तस्स भावुज्जुअस्स जत्थ वं जहिं व संथारो । जो होइ अहक्खाओ विहार-

क्षपयति तत्र कर्म । अनुसमयं साधुपदात् साधुरुक्तस्तत्र समये ॥ ४७ ॥ तृणसंस्तारकनिपण्णोऽपि मुनिवरो भट्टरागमदमोहः । यत्
प्राप्नोति मुक्तिसौख्यं कुतस्तत् चक्रवर्त्यपि ? ॥४८॥ निजपुरुषनाटकेऽपि तथा स्वहस्तविस्तारे सा(या)रतिर्न । जिनवचनेऽपि सा ते हेतुसह-
स्रोपगृहे ॥ ४९ ॥ यद् रागद्वेषमयं सौख्यं यद् भवति विषयमयं च । अनुभवति चक्रवर्ती न भवति तद् वीतरागस्य ॥ ५० ॥ मा भूत्
वर्षगणका न तत्र वर्षाणि परिगणयन्ते । बह्वो गच्छे उपिता जन्ममरणयोस्ते निमग्नाः ॥ ५१ ॥ पञ्चादपि ते प्रयाताः क्षिप्रं करिष्यन्त्या-
त्मनः पथ्यम् । ये पश्चिमे काले म्रियन्ते संस्तारकमारुढाः ॥ ५२ ॥ नैव कारणं तृणमयः संस्तारको नैव च प्रासुका भूमिः । आत्मा
खलु संस्तारको भवति विशुद्धे चारित्ते ॥ ५३ ॥ नित्यमपि तस्योद्युतभावस्य यत्र वा यदा वा संस्तारकः । यो भवति यथाख्यातो विहा-

मन्मुष्टिं(शु)ओ वृहो ॥ ५४ ॥ ६४० ॥ वांसारत्तंमि तंवं चित्तविचिन्ताइ सुदु काञ्जं । हेमंते संधारं आरुह
सवदथासु ॥ ५५ ॥ ६४१ ॥ आसीअ पोअणपुरे अञ्जा नामेण पुष्फचूलसि । तीसे धम्मापरिओ पविस्सुओ
अग्निआउसो ॥ ५६ ॥ ६४२ ॥ सो गंगमुत्तरंतो सहसा उस्सारिओ अ नावाए । पडियन्न उस्सिमहं तेणवि
आराहिअं मरणं ॥ ५७ ॥ ६४३ ॥ पंचमहपयकल्लिआ पंचसया अज्जया सुपुरिसाणं । नयरंमि कुंभकारे कडगंमि
निवेसिआ तइआ ॥ ५८ ॥ ६४४ ॥ पंचसया एगूणा यायंमि पराजिएण रुट्ठेणं । जंतंमि पावमइणा छुन्ना छेणेण
कम्मणेण ॥ ५९ ॥ ६४५ ॥ निम्ममनिरहंकारा निअयसरीरेवि अस्पडीयद्धा । तेवि तह छुज्जमाणा पडिवज्जा उरुसं
अट्ठं ॥ ६० ॥ ६४६ ॥ दंडुत्ति चिस्सुअजसो पडिमादसधारओ ठिओ पडिमं । जउणावंके नयरे सरेहिं चिद्धो
सयंगीओ ॥ ६१ ॥ ६४७ ॥ जिणययणनिच्छिअमई निअपंसरीरेडचि अस्पडीयद्धो । सोडचिं तह चिज्जमाणो

रमन्मुष्टितो रुद्धः ॥ ५४ ॥ वर्षरात्रे तपांसि त्रिचविचित्राणि मुमु कृत्वा । हेगन्ते संस्तारकमारोहवि सर्वोयथासु ॥ ५५ ॥ आसीच
पोतनपुरे आर्या नाम्ना पुष्पचूलेति । तस्या धर्मापायः प्रविश्रुतोऽर्जिकापुत्रः ॥ ५६ ॥ स गङ्गासुतरन् सहस्रोत्तारितो नावय्य । प्रतिपन्न
उत्तमार्थं तेनाप्याराद्धं मरणम् ॥ ५७ ॥ पञ्चमहाव्रतकलिताः पञ्च शतानि आर्योः सुपुरुषाणाम् । नगरे कुम्भकारे फटके नियेक्षितास्तादा
॥ ५८ ॥ पट्ट शतान्येकोनानि वारे पराजितेन रुटेन । यत्नेण पापमतिना हिसिताः प्रच्छन्नकर्मणा ॥ ५९ ॥ निर्मेमा निरहङ्कारा निजकशरीरे-
डचि अप्रतिवद्धाः । तेऽपि तथा पीत्यमानाः प्रतिपन्ना उत्तममर्थम् ॥ ६० ॥ दण्ड इति विप्रुतयथाः प्रतिमादशाधारकः स्थितः प्रतिमाय् ।
यंमुनायेके नगरे दूर्ध्विबद्धः स्वयं गीवाः ॥ ६१ ॥ जिणवचननिश्चितमतिनिजकशरीरेऽप्यप्रतिबद्धः । सोऽपि तथा विध्यमानः प्रतिपन्न उत्त-

पडि० ॥ ६२ ॥ ६४८ ॥ आसी सुकोसलरिसी चाउम्मासस्स पारणादिवसे । ओरुहमाणो अनगा खइओ
मायाइ वग्धीए ॥ ६३ ॥ ६४९ ॥ धीधणिअवद्धकच्छो पचक्खाणम्मि सुट्ठु उवउत्तो । सो तहवि खज्जमाणो
पडि० ॥ ६४ ॥ ६५० ॥ उज्जेणीनयरीए अवंतिनामेण विस्सुओ आसी । पाओवगमनिवन्नो सुसाणमउद्धम्मि
एगंतो ॥ ६५ ॥ ६५१ ॥ तिन्नि रयणीइ खइओ भल्लुकी रुट्ठिया चिकहुंती । सोवि तह खज्जमाणो पडि० ॥ ६६ ॥
॥ ६५२ ॥ जल्लमलंपंकधारी आहारो सीलसंजमगुणाणं । अज्जीरणो अ गीओ कत्तिअ अज्जो सुरवरं(णं)मि
॥ ६७ ॥ ६५३ ॥ रोहीडगंमि नयरे आहारं फासुअं गवेसंतो । कोवेण खसिएण य भिन्नो सत्तिप्पहारेण
॥ ६८ ॥ ६५४ ॥ एगंतमणावाए विच्छिन्ने थंडिले चइअ देहं । सोऽवि तह भिन्नदेहो पडि० ॥ ६९ ॥ ६५५ ॥
पाडल्लिपुत्तंमि पुरे चंदयगुत्तस्स चेव आसीअ । नामेण धम्मसीहो चंदसिरिं सो पयहिऊणं ॥ ७० ॥ ६५६ ॥

ममर्थम् ॥ ६२ ॥ आसीत् सुकोशलर्षिः चतुर्मास्याः पारणकदिवसे । अवरोहन् नगात् खादितो मात्रा व्याख्या ॥ ६३ ॥ गाढधृतिवद्ध-
कक्षाकः प्रत्याख्याते सुषु उपयुक्तः । स तथापि खाद्यमानः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ६४ ॥ उज्जयिनीनगर्यामवन्तिनाम्ना विधुत आसीत् ।
पादपोषगमनेन सुप्तः (निपण्णः) इमशानमध्ये एकान्ते ॥ ६५ ॥ तिस्रः रात्रिः खादितः श्रृगाल्या रुष्टया विकर्षयन्त्या । सोऽपि तथा
खाद्यमानः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ६६ ॥ जल्लमलपङ्कधारक आधारः शीलसंयमगुणानाम् । अजीर्णवान् गीतार्थञ्च कार्तिकार्यः सुरक्के
॥ ६७ ॥ रोहिडके नगरे आहारं प्रासुकं गवेपयन् । कोपेन च क्षत्रियेण भिन्नः शक्तिप्रहारेण ॥ ६८ ॥ एकान्तेऽनापाते विस्तीर्णे स्थण्डिले
त्यक्त्वा देहम् । सोऽपि तथा भिन्नदेहः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ६९ ॥ पाटलीपुत्रे पुरे चन्द्रगुप्तकस्यैव आसीत् । वाम्ना धर्म्मसिंहश्चन्द्रश्रि-

कुल्लउरंमि पुरचरे अह सो अन्मुट्टिओ ठिओ धम्मे । कासीअ गिद्धपट्टं पयक्खणं विगयसोगो ॥ ७१ ॥ ६५७ ॥
 अह सोवि चत्तदेहो तिरिअसहस्सेहि । खजमाणो अ । सोऽवि तह ॥ ७२ ॥ ६५८ ॥ पाडलिपुत्तंमि पुरे
 व्याणक्को नाम धिस्तुओ आसी । सवारंभनिअत्तो इंगिणिमरणं अह निवन्नो ॥ ७३ ॥ ६५९ ॥ अनुलोमपूअ-
 णाप अह से सत्त जओ छहइ देहं । सो तहवि डज्झमाणो पट्ठि ॥ ७४ ॥ ६६० ॥ गुट्टपपाओवगओ सुप-
 धुणा गोमये पल्लियियंमि । डज्झंतो चाणक्को पट्ठि ॥ ७५ ॥ ६६१ ॥ काइंदीनयरीप राया नामेण अमपयो-
 सुत्ति । तो सो सुअस्स रत्तं दाऊणं इह चरे धम्मे ॥ ७६ ॥ ६६२ ॥ आहिंविज्जण वसुहं सुसत्थयिसारओ
 सुअरहस्सो । काइंदिं चेय पुरि अह पत्तो विगयसोगो सो ॥ ७७ ॥ ६६३ ॥ नामेण चण्डवेगो अह से पट्ठि-

यं(भार्या) ॥ प्रहाय ॥ ७० ॥ कोलपुरे नगरे अय सोऽभ्युत्थितः स्थितो धर्मं । अकर्णीयं गुह्यं प्रत्याख्यानं विगतशोकः ॥ ७१ ॥
 अय सोऽपि त्यक्तदेहस्त्रिर्यस्तद्वैः खायमानः । सोऽपि तथा खाद्यमानः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ७२ ॥ पाटलीपुत्रे पुरे चाणक्यो नाम्ना
 विभुत आसीत् । सर्वारम्भनिवृत्त इक्षिणीमरणमथ निपणः ॥ ७३ ॥ अनुलोमपूजनयाऽथ तस्य शत्रुरहति वैहम् । स तथापि दहमानः
 प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ७४ ॥ गोष्ठे पादयोपगतः सुबन्धुना गोमये प्रदीपिते । दहमानश्चाणक्यः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ७५ ॥ काकण्या
 नगर्या राजा नाम्नाऽमृतयोप इति । ततः स सुताय खन्यं दत्त्वा इहाचरत् धर्मम् ॥ ७६ ॥ आहिण्ड्य वसुधां सूत्रार्थविशारदः सुतर-
 हस्यः । कारुन्दीमेव पुरीमथ प्राप्तो विगतशोकः सः ॥ ७७ ॥ नाम्ना चण्डवेगोऽथ तस्य प्रतिच्छिन्नमिति तत्कं वैहम् । स तथापि छिद्य-

छिंदद् तयं देहं । सो तद्वि छिज्जमाणो पडिबन्नो ॥ ७८ ॥ ६६४ ॥ कोसंवीनयरीण ललिअघडा नाम
विस्सुआ आसि । पाओवगमनिचत्ता वत्तीसं ते सुअरहस्सा ॥ ७९ ॥ ६६५ ॥ जलमज्झे ओगाढा नईह पूरेण
निम्ममसरीरा । तद्वि हु जलदहमज्झे पडिबन्ना ॥ ८० ॥ ६६६ ॥ आसी कुलाणनयरे राया नामेण वेस-
मणदासो । तस्स अमच्चो रिट्ठो मिच्छदिट्ठी पडिनिविट्ठो ॥ ८१ ॥ ६६७ ॥ तत्थ य मुणिवरवसहो गणिपि-
डमधरो तहासि आयरिओ । नामेण उसहसेणो सुअसायरपारगो धीरो ॥ ८२ ॥ ६६८ ॥ तस्सासी अ गण-
हरो नाणासत्थगहिअपेआलो । नामेण सीहसेणो वायंमि पराजिओ रुट्ठो ॥ ८३ ॥ २६९ ॥ अह सो निरा-
णुकंपो अंगिं दाऊण सुविहिअपसंते । सो तद्वि डज्झ ॥ ८४ ॥ ६७० ॥ कुरुदत्तोऽवि कुमारो सिंवलि-
फालिच्च अग्गिणा दहो । सो तद्वि डज्झ ॥ ८५ ॥ ६७१ ॥ आसी चिलाइपुत्तो मुइंगुलिआहिं चालणिच्च

मानः प्रतिपन्न उत्तममर्थम् ॥ ७८ ॥ कोशाम्ब्यां नगर्यां ललितघटानामानो विद्युता आसीत् । पादपोषगमने निपण्णा द्वाविंशत्ते द्रुतं-
हस्याः ॥ ७९ ॥ जलमध्येऽवगाढा नद्याः पूरेण निर्ममाः शरीरे । तथापि जलदहमध्ये प्रतिपन्ना उत्तममर्थम् ॥ ८० ॥ आसीत् कुलाण-
(कुणाल) नगरे राजा नाम्ना वैश्रमणदासः । तस्यामात्यो रिट्ठो मिथ्यादृष्टिः प्रतिनिविष्टः ॥ ८१ ॥ तत्र च मुनिवरवृषभो गणपितकधर-
स्त्वाऽऽसीदाचार्यः । नाम्ना ऋषभसेनः द्रुतसागरपारगो धीरः ॥ ८२ ॥ तस्यासीज गणधरो गृहीतनाशाल्पार्थसारः । नाम्ना सिंह-
सेनो वाहे प्रराजितो रुष्टः ॥ ८३ ॥ अथ स निरनुकम्पोऽपि दत्त्वा सुविहिते प्रदान्ते । स तथापि दहमानः प्रतिपन्नः उत्तममर्थम् ॥ ८४ ॥
कुरुदत्तोऽपि कुमारः, शाल्मलीकाष्टखण्ड इवाग्निना दग्धः । स तथापि दहमानः प्रतिपन्नः उत्तममर्थम् ॥ ८५ ॥ आसीत् चिलातिपुत्रः

कओ । सो तहचिं ल० ॥ ८६ ॥ ६७२ ॥ आसी गयसुकुमालो अद्यचम्मं च कीलयसपहि । धरणीअले
 उषिद्धो तेणचि आराहिअं मरणं ॥ ८७ ॥ ६७३ ॥ मंखलिणाचि य अरहओ सीसा तेअस्स उचगया दहा ।
 ते तहचिं बुज्झव ॥ ८८ ॥ ६७४ ॥ परिजाणई तिगुत्तो जावज्जीवाइ सवमाहारं । संधसमवायमज्जे सागारं
 गुरुत्तिओगेणं ॥ ८९ ॥ ६७५ ॥ अहया समाहिदेउं करेइ सो पाणगस्स आहारं । तो पाणगंपि पंचा वोसिरइ
 सुणी जहाफालं ॥ ९० ॥ ६७६ ॥ खामेमि सयसंधं संवेगं सेसगाण कुणमाणो । मणयइजोगेहि पुरा कयका-
 रिअअणुमए घाचि ॥ ९१ ॥ ६७७ ॥ सवे अचराहएए पस खमावेमि अज्ज निस्सहो । अम्मापिजसंसरिसया
 सवेइपि खमंतु मह जीया ॥ ९२ ॥ ६७८ ॥ घीरपुरिसपण्णत्तं सप्युरिसनिसेविअं परमघोरं । धम्मा सिलाय-
 लगया सादंती उत्तमं अट्ठं ॥ ९३ ॥ ६७९ ॥ नारयतिरिअगईए मणुस्सवेयत्ताणे घसंतेणं । जं पसं सुह-

विपीलिकाभिआलनीय कृतः । स तथापि साधमानः प्रतिपन्नः उत्तममर्थम् ॥ ८६ ॥ आसीद् गजदुकुमाल आर्द्रचर्मैव फीलकसहस्रैः ।
 परणितले उद्विहारेनाभ्यासार्थं मरणम् ॥ ८७ ॥ मन्द्रलिनाऽव्यर्हतः शिष्यो तेजसोपगमनेन दग्धो । तो तथापि ब्रह्ममानी प्रतिपन्नायुत्त-
 ममर्थम् ॥ ८८ ॥ परिजानीते त्रिगुणो यावज्जीवतया सर्वमाहारम् । सहस्रमवायमध्ये साकारं गुरुभियोगेन ॥ ८९ ॥ अथवा समाधि-
 हेतोः करोति पानकस्याहारम् । सतः पानकमपि पश्चात् व्युत्सृजति मुनिर्यथाफलम् ॥ ९० ॥ क्षमयामि सर्वसहं संवेगं शेषाणां कुर्वन् ।
 मनोयागयोगैः पुण कृतकारित्वानुमतीर्षोऽपि ॥ ९१ ॥ सर्वाणि अपराधपदानि एव क्षमयामि अद्य निश्चल्यः । मातापितृसदृशाः सर्वेऽपि
 क्षाम्यन्तु मयि जीवाः ॥ ९२ ॥ घीरपुरुषप्रव्रतं सत्पुरुषनिषेवितं परमपोरम् । धन्याः शिलतलगतः साधयन्त्युत्तममर्थम् ॥ ९३ ॥ नारकति-

दुःखं तं अणुचिंते अणन्नमणो ॥ ९४ ॥ ६८० ॥ नरएसु वेअणाओ असायबहुलाओ । काय-
निमित्तं पत्तो अणंतखुत्तो बहुविहाओ ॥ ९५ ॥ ६८१ ॥ देवत्ते मणुअत्ते पराभिओगत्तणं उवगएणं । दुक्ख-
परिकिलेसकरी अणंतखुत्तो समणभूओ ॥ ९६ ॥ ६८२ ॥ तिरिअगइं अणुपत्तो भीममहावेअणा अणोअरया
(यारा) । जम्मणमरणऽरहहे अणंतखुत्तो परिब्भमिओ ॥ ९७ ॥ ६८३ ॥ सुविहिअ ! अईयकाले अणंतकालं
तु आगयगएणं । जम्मणमरणमणंतं अणंतखुत्तो समणुभूओ ॥ ९८ ॥ ६८४ ॥ नत्थि भयं मरणसमं जम्मण-
सरिसं न विज्जए दुक्खं । जम्मणमरणायकं छिंद ममत्तं सरीराओ ॥ ९९ ॥ ६८५ ॥ अन्नं इमं सरीरं अन्नो
जीवत्ति निच्छयमईओ । दुक्खपरिकिलेसकरं छिंद ममत्तं ॥ १०० ॥ ६८६ ॥ जावंति केइ दुक्खा सारीरा
माणसा व संसारे । पत्तो अणंतखुत्तो कायस्स ममत्तदोसेणं ॥ १०१ ॥ ६८७ ॥ तम्हा सरीरमाइं सञ्चित्त-

र्यगत्योर्मानुष्यदेवत्वयोर्वसता । यत् प्राप्तं सुखदुःखं तदनुचिन्तयत्यनन्यमनाः ॥ ९४ ॥ नरकेषु वेदना अनुपमा असातबहुलाः । कायनि-
मित्तं प्राप्तोऽनन्तकृत्वो बहुविधाः ॥ ९५ ॥ देवत्वे मनुजत्वे पराभियोगत्वमुपगतेन । दुःखपरिक्षेपकरीरनन्तकृत्वः समनुभूतवान् ॥ ९६ ॥
तिर्यग्गतिमनुप्राप्तो भीमा महावेदना अनुत्ताराः । जन्ममरणारवहेऽनन्तकृत्वो(वेदयन्) परिभ्रान्तः ॥ ९७ ॥ सुविहित ! अतीतकालेऽनन्त-
कालं तु गतागताभ्यां । जन्ममरणमनन्तमनन्तकृत्वः समनुभूतवान् ॥ ९८ ॥ नास्ति भयं मरणसमं जन्मसदृशं न विद्यते दुःखम् । जन्म-
मरणातद्धं छिन्धि मगत्वं शरीरात् ॥ ९९ ॥ अन्यदिदं शरीरमन्यो जीव इति निश्चयमतिकः । दुःखपरिक्षेपकरं छिन्धि ममत्वं शरीरात्
॥ १०० ॥ यावन्ति कानिचिद् दुःखानि शरीराणि मानसानि वा संसारे । प्राप्तोऽनन्तकृत्वः कायस्य ममत्वदोषेण ॥ १०१ ॥ तस्मात्

पाहिरं निरवसेसं । छिंद ममत्तं सुविहिज ! जइ इच्छसि उत्तमं ठाणं ॥ १०२ ॥ ३८८ ॥ जगआहारो संघो
 सघो मह खमउ निरवसेसंपि । अहमवि खमामि सुद्धो गुणसंघायस्स संघस्स ॥ १०३ ॥ ३८९ ॥ आयरिअ
 उवज्झाप सीसे साहम्मिए कुलगणे य । जे मे केइ कसाया सबे तिविहेण खामेमि ॥ १०४ ॥ ३९० ॥ सधस्स
 समणसंघस्स भयवओ अंजलिं करिअ सीसे । सधं खमावइत्ता अहमवि खामेमि सधस्स ॥ १०५ ॥ ३९१ ॥
 सधस्स जीवरासिस्स भावओ धम्मनिहिअनिअचित्तो । सधं खमावइत्ता अहयंपि खमामि सबेसि ॥ १०६ ॥
 ॥ ३९२ ॥ इअ खमिआइआरो अणुत्तरं तवसमाहिमारूढो । पण्णोढंतो विहरइ बहुविहयाहाकरं कम्मं
 ॥ १०७ ॥ ३९३ ॥ जं यद्धमसंखिज्जाहि असुभभवसयसहस्सकोडीहिं । एगसमएण विहुणइ संघारं आरुहंतो
 य ॥ १०८ ॥ ३९४ ॥ इअ (ह) तह विहारिणो से विग्घकरी येअणा संमुट्टेइ । तीसे विज्झवणाए अणुसट्ठि

शरीरादौ साध्यन्तरे वासे निरवक्षेपे । छिन्द ममत्वं सुविहित ! यदीच्छसि उत्तमं स्वतन्त्रम् ॥ १०२ ॥ जगदाधारः सहः
 सर्वैः क्षाम्यन्तु मम निरवक्षेपमपि । अहमपि क्षमयामि शुद्धो गुणसंघाते सहे ॥ १०३ ॥ आचार्यान् उपाध्यायान् शिष्यान् साय-
 र्मिकान् कुलगणान् । ये मया कपायिताः सर्वाण् त्रिविधेन क्षमयामि ॥ १०४ ॥ सर्वस्य श्रमणसद्वस्य भगवतोऽञ्जलिं कृत्वा शीर्षे सर्व
 क्षमयित्वा अहमपि क्षमयामि सर्वस्य ॥ १०५ ॥ सर्वस्य जीवराक्षेर्भावतो धर्मे निहितनिजचित्तः । सर्वं क्षमयित्वा अहमपि क्षाम्यामि
 सर्वस्य ॥ १०६ ॥ इति क्षमितातिचारोऽणुत्तरं तपःसमाधिमारूढः । बहुविषयाधारं कर्म प्रस्फोटयन् विहरति ॥ १०७ ॥ यद् यद्ध-
 मसंख्येयानिरशुभमयशतउद्धर्षकोटीभिः । एकसमयेन विधुनाति संस्तारकमारोहश्रेव ॥ १०८ ॥ इह तथाविहारिणस्तस्य विघ्नकरी वेदना

दिति निज्वया ॥ १०९ ॥ ६९५ ॥ जह ताव ते मुनिवरा आरोविअवित्थरा अपरिकम्मा । गिरिपञ्चमार
विलग्गा बहुसावयसंकडं भीमं ॥ ११० ॥ ६९६ ॥ धीघणिअवद्धकच्छा अणुत्तरविहारिणो समक्खाया ।
सावयदाढगयाविहु साहेत्ती उत्तमं अट्ठं ॥ १११ ॥ ६९७ ॥ किं पुण अणगारसहायगेहिं धीरोहिं संगयम-
णेहिं । नहु नित्थरिज्जइ इमो संधारो उत्तमं अट्ठं ॥ ११२ ॥ ६९८ ॥ उच्छूढसरीरवरा अन्नो जीवो सरीरम-
न्नंति । धम्मस्स कारणे सुविहिआ सरीरं पि छडुंति ॥ ११३ ॥ ६९९ ॥ पोरणिअ पचुप्पत्तिआ उ अहिआसि-
ज्जणं विअणाओ । कम्मकलंकलवल्लीं विहुणइ संधारमारुढो ॥ ११४ ॥ ७०० ॥ जं अन्नाणी कम्मं खवेइ बहु-
आहिं वासकोडीहिं । तं नाणी तिहिं गुत्तो खवेइ ऊसासमित्तेणं ॥ ११५ ॥ ७०१ ॥ अट्ठविहकम्ममूलं बहु-
एहिं भवेहिं संचिअं पायं । तं नाणी० ॥ ११६ ॥ ७०२ ॥ एवं मरिज्जण धीरा संधारंमि उ गुरु पसत्थंसि ।

समुत्तिष्ठति । तस्या विध्यापनाथानुशास्ति ददति निर्यापका गीतार्थाः ॥ १०९ ॥ यदि तावत् ते मुनिवरा आरोपितवित्तरा अपरिकर्माणः ।
गिरिप्रागभारं विलग्ना बहुश्रापदसंकटं भीमम् ॥ ११० ॥ द्रष्टुं तव दृक्क्षणाः अनुत्तरविहारिणः समाख्याताः । श्रापददंश्रुगता अपि
साधयन्त्येवोत्तममर्थम् ॥ १११ ॥ किं पुनरनगरसहायकैर्धीरैः संगतमनोभिः । नैव निस्तीर्यतेऽयं संस्तरक उत्तममर्थमाश्रित्य ॥ ११२ ॥
त्यक्तशरीरगृहा अन्यो जीवः शरीरसन्यदिति । धर्मस्य कारणात् सुविहिताः शरीरमपि त्यजन्ति ॥ ११३ ॥ पौराणिकीः प्रत्युत्पन्ना अध्यास्य
वेदनाः । कर्मकलङ्कवल्लीं विधुनाति संस्तरकमारुढः ॥ ११४ ॥ यदज्ञानी कर्म क्षपयति बहुकामिर्वपकोटीभिः । तद् ज्ञानी तिसृभिर्गुप्तः
क्षपयत्युच्छ्वासमात्रेण ॥ ११५ ॥ अष्टविधकर्ममूलं चतुर्कर्मैवः संचितं प्रापम् । तद् ज्ञानी तिसृभिर्गुप्तः क्षपयत्युच्छ्वासमात्रेण ॥ ११६ ॥ एवं

तद्वैभवेण च तेन च सिद्धिज्ञा क्षीणकम्मरया ॥ ११७ ॥ ७०३ ॥ गुत्तीसमिद्गुणद्वौ संजमतवनिअमक-
रणकयमउडो । सम्मत्तानाणवंसणत्तिरणसंपाविअसमग्घो (महग्घो) ॥ ११८ ॥ ७०४ ॥ संघो सइंदयाणं
सवेचमणुआसुरम्मि लोगम्मि । दुद्धहतरो विसुद्धो सुविसुद्धो तो महामउडो ॥ ११९ ॥ ७०५ ॥ उज्झत्तेणवि
निग्गे कालसिलाप कवद्धिभूआपं । सरेण च चंडेण च किरणसहससंपयंडेणं ॥ १२० ॥ ७०६ ॥ लोगविजयं
कर्दितेण तेण प्राणोयउत्तचिचेणं । परिसुद्धनाणवंसणविमूहमंतेण चिचेणं ॥ १२१ ॥ ७०७ ॥ चंदगयिउत्तं
लद्धं केवलसरिसं समाउ परिहीणं । उत्तमलेसाणुगओ पडिवसो उत्तमं अट्ठं ॥ १२२ ॥ ७०८ ॥ पयं मए अभि-
गुआ संधारगइंदवंधमारुढा । सुत्तमणनरिंदचंदा सुहसंकमणं सया विवु ॥ १२३ ॥ ७०९ ॥ संधारगपइणणयं
सम्मत्तं ॥ ६ ॥

गृत्वा धीयः संस्कारके गुह्यमिति प्रदांसिते । तृतीयमयेन वा तेन वा सिद्ध्यन्ति क्षीणकर्मरजसः ॥ ११७ ॥ गुप्तिस्समितिगुणाढ्याः
संयमतपोनियमकरणकृतमुदुदः । सम्यक्त्वज्ञानदर्शनश्रितसंप्रापितसमर्पयः ॥ ११८ ॥ सङ्घः सेन्ध्रे सवेयमतुगासुरे लोके । दुल्लभतरो
विशुद्धः सुविशुद्धलतो महासुदुदः ॥ ११९ ॥ दसमानेनापि ग्रीष्मे कृष्णशिलायां कटाहभूवायाम् । सूर्येण वा चण्डेन किरणसहस्रप्रच-
ण्डेन ॥ १२० ॥ लोकविजयं कुर्यता तेन ध्यानोपयुक्तचिन्तेन । परिशुद्धज्ञानदर्शनविभूतिगता चिन्तेन ॥ १२१ ॥ पञ्चान्येष्वप्येकं लब्धं
केवलसदृशं साम्येनापरिहीणम् । उत्तमलेइयानुगतः प्रतिपन्न वत्तममर्थम् ॥ १२२ ॥ एवं मयाऽभिपुताः संस्कारकजेन्द्रकन्धमारुढाः ।
मुश्रमणनेन्द्रचन्द्राः सुत्तसंक्रमणं सदा ददवुं ॥ १२३ ॥ इति संस्कारकप्रकीर्णकम् ॥ ६ ॥

अथ गच्छाचारप्रकीर्णकम् ॥ ७ ॥

नमिज्ज महावीरं तिअसिंदनमंसियं महाभागं । गच्छाचारं किंची उद्धरिमो सुअससुद्धाओ ॥ १ ॥ ७१० ॥
अत्थेगे गोयमा ! पाणी, जे उम्मगगपट्टिए । गच्छंमि संवसित्ताणं, भमह भवपरंपरं ॥ २ ॥ ७११ ॥ जामद्धं
जाम दिणं पक्खं, मासं संवच्छरं पि वा । संमगगपट्टिए गच्छे, संवसमाणस्स गोयमा ! ॥ ३ ॥ ७१२ ॥ लीला-
अलसमाणस्स, निरुच्छाहस्स वीमणं । पक्खाविकखीइ अन्नसिं, महाणुभागाण साहूणं ॥ ४ ॥ ७१३ ॥
उज्जमं संवथामेसु, घोरं वीरतवाइअं । लज्जं संकं अइक्कम्म, तस्स विरियं समुच्छले ॥ ५ ॥ ७१४ ॥ वीरिएणं तु
जीवस्स, समुच्छलिएण गोयमा ! । जम्मंतरकए पावे, पाणि सुहुत्तेण निइहे ॥ ६ ॥ ७१५ ॥ तम्हा निउणं निहा-
लेउं, गच्छं सम्मगगपट्टियं । वसिज्ज तत्थ आजम्मं, गोयमा ! संजए मुणी ॥ ७ ॥ ७१६ ॥ मेढी आलंघणं खंभं,

अथ गच्छाचारप्रकीर्णकम् ॥ ७ ॥ नत्वा महावीरं त्रिदशेन्द्रनमसितं महाभागम् । गच्छाचारं कश्चित् उद्धरामि श्रुतसमुद्रात् ॥ १ ॥
सन्त्येके गौतम ! प्राणिनो ये उन्मार्गप्रतिष्ठिताः । गच्छे सगुण्य भ्राम्यन्ति भवपरम्पराम् ॥ २ ॥ यामाद्धं यामं दिनं पक्षं मासं संवत्सर-
मपि वा । सन्मार्गप्रस्थिते गच्छे संवसतो गौतम ! ॥ ३ ॥ लीलयाऽऽलस्यं कुर्याणस्य निरुद्यमस्य विमनस्कस्य पश्यतामन्येषां महातु-
भागानां साधूनाम् ॥ ४ ॥ उद्यमः सर्वक्रियांतु घोरं वीरे तपआदौ । लज्जां शङ्कामतिक्रम्य तस्य वीर्यं समुच्छलेत् ॥ ५ ॥ वीर्येण तु
जीवस्य समुच्छलितेन गौतम ! । जन्मान्तरकृतानि पापानि प्राणी मुहुर्त्तेन निर्दहेत् ॥ ६ ॥ तस्मात्त्रिपुणं निभाल्य सन्मार्गप्रस्थितं गच्छं ।
तत्राजन्म वसेत् गौतम ! संयतो मुनिः ॥ ७ ॥ यस्मात्सूरिर्गच्छस्य मेढी आलम्बनं क्षाम्यो दृष्टिः सुगुप्तं यानं भवति तस्मात्तमेव

विट्ठी जाणं सुउत्तमं । सूरी जं होइ गच्छस्स, तग्हा तं तु परित्खण ॥ ८ ॥ ७१७ ॥ भयवं ! केहिं लिंगेहि,
 सूरिं उम्मगपट्टियं ? । वियाणिज्जा छउमत्थे, मुणी तं मे निसामय ॥ ९ ॥ ७१८ ॥ सच्छंदयारिं दुस्सीलं, आरं-
 भेसु पवसयं । पीढयाइपडिबद्धं, आउक्कायविहिंसणं ॥ १० ॥ ७१९ ॥ मूलुत्तरगुणभट्ठं, सामायारीविराहअं ।
 अदिन्नालोअणं निबं, निबं विगहपरायणं ॥ ११ ॥ ७२० ॥ छत्तीसगुणसमन्नागण तेणवि अवस्स दायवा ।
 परसखिखा चिसोही सुदुवि बवहारकुसलेणं ॥ १२ ॥ ७२१ ॥ जह सुकुसलोडवि विज्जो अन्नस्स कहेइ
 अत्तणो धाहिं । विज्जुवएसं सुधा पच्छा सो कम्ममायरइ ॥ १३ ॥ ७२२ ॥ देसं खित्तं तु जाणिता, बत्थं पसं
 उवरसयं । संगहे साहुवगं च, सुत्तयं च निहालई ॥ १४ ॥ ७२३ ॥ संगहोवगहं विहिणा, न करेइ अ जो
 गणी । समणं समणिं तु दिक्खित्ता, सामायारिं न गाहणं ॥ १५ ॥ ७२४ ॥ बालाणं जो उ सीसाणं, जीहाए

परिक्षेत ॥ ८ ॥ भगवन् ! केहिं नैरुन्मार्गस्सितं सूरि उग्रस्थो मुनिर्विजानीयात् ? सत् (कथयतः) मम निशमय ॥ ९ ॥ सच्छन्द-
 यारिणं दुःशीलं आरंभेसु प्रवर्तकं । पीठादिप्रतिषद्गम्यफायविदिसकम् ॥ १० ॥ मूलोत्तरगुणभट्टं सामाचारीविराधकं नित्यं अदत्तालोचनं
 नित्यं चिकयापरायणम् ॥ ११ ॥ पदार्थिशद्वृणसमन्वागतेन तेनाप्यवश्यं परसाधिकी विशुद्धिः सुमृषि व्ययंदाकुशलेन कर्त्तव्या ॥ १२ ॥
 यथा मुकुटालोडपि येष आत्मनो व्याधिमन्यस्य कथयति । पश्चाद्वैद्योपदेशं श्रुत्वा सं कर्मोचरति ॥ १३ ॥ देशं क्षेत्रं तु ज्ञात्वा बलं
 पात्रमुपाश्रयम् । सङ्गृहीत्यान् साधुवर्गं च सूत्रार्थं च निरीक्षते ॥ १४ ॥ यो गणी विधिना सहस्रोपमहो न करोति । भ्रमणान् भ्रमणीभ्य
 दीक्षयित्वा सागाचारी न शिक्षयति ॥ १५ ॥ यस्तु बालान् शिष्यान् जिह्यान् उपलिम्पति (लालयति) । न सम्यग् मार्गं प्रादयति तं

उवल्लिपए । न सम्म मग्गं गाहेह, सो सूरी जाण वेरिओ ॥ १६ ॥ ७२५ ॥ जीहाए विलिहंतो न भद्दओ सारणा
जहिं नत्थि । ढुंढेणवि ताडंतो स भद्दओ सारणा जत्थ ॥ १७ ॥ ७२६ ॥ सीसोऽवि वेरिओ सो उ, जो गुरुं
नवि बोहए । पमायमहराघत्थं, सामायारीविराहयं ॥ १८ ॥ ७२७ ॥ तुम्हारिसावि मुणिवर ! पमायवसगा
हवंति ज़ह पुरिसा । तो को अन्नो अम्हं आलंबण दुल्ल संसारे १ ॥ १९ ॥ ७२८ ॥ नाणंमि दंसणम्मि अ चर-
णंमि य तिसुवि समयंसारेसु । चोएइ जो ठवेउं गणमप्पाणं च सो य गणी ॥ २० ॥ ७२९ ॥ पिंडं उवहिं
च सिज्जं उग्गमउप्पायणेसणासुद्धं । चारित्तरक्खणद्धा सोहिंतो होइ सचरिन्ती ॥ २१ ॥ ७३० ॥ अप्परि-
स्सावी सम्मं समपासी चेव होइ कज्जेसु । सो रक्खह चक्खुंपिव सवालवुहुडलं गच्छं ॥ २२ ॥ ७३१ ॥ सीआ
वेइ विहारं सुहसीलगुणेहिं जो अबुद्धीओ । सो नवरि लिंगधारी संजमजोएण निस्सारो ॥ २३ ॥ ७३२ ॥ कुलगा-

सूरिं जानीहि धैरिणम् ॥ १६ ॥ जिह्या विलिहन् यत्र सारणा नास्ति स न भद्रकः । दण्डेनापि ताडयन् स भद्रको यत्र सारणा ॥ १७ ॥
शिष्योऽपि वैयं व स तु यो गुरुं नैव बोधयेत् । प्रमादमदिराग्रस्तं सामाचारीविराधकम् ॥ १८ ॥ युष्मादृशोऽपि मुनिवराः ! प्रमादव-
शगा भवन्ति यदि पुरुषाः । तर्हि कोऽन्योऽस्माकमालम्बनं भवेत्संसारे ? ॥ १९ ॥ ज्ञाने दर्शने च चारित्रे च त्रिष्वपि समयसारेषु ।
प्रेरयति यः स्थापयितुं गणमात्मानं च स एव गणी ॥ २० ॥ पिण्डमुपधिं शय्यामुहसोत्पादनैपणाशुद्धम् । चारित्ररक्षणाय शोधयन् भवति
सचारिन्त्री ॥ २१ ॥ सम्यग् अपरिश्रावी कार्येषु भवत्येव समदर्शी । स रक्षति चक्षुरिव सवालवुद्धाकुलं गच्छम् ॥ २२ ॥ सांदयति
विहारं सुखशीलतागुणैर्योऽबुद्धिकः । स केवलं लिङ्गधारी संयमयोगेन निस्सारः ॥ २३ ॥ कुलग्रामनगराज्यानि प्रहाय यस्तेषु करोति

मनगररज्जं पयहिअ जो तेसु कुणइ अ ममत्तं । सो नवरि लिंगधारी संजमजोएण निस्सारो ॥ २४ ॥ ७३३ ॥
विहिणा जो उ चोएइ, सुत्तं अत्थं च गाहए । सो घणो सो च पुणो य, स धंघू सुक्खवायगो ॥ २५ ॥
॥ ७३४ ॥ स एव भवसत्ताणं, चक्खुभूए विआहिए । वंसेइ जो जिणुद्धिं, अणुट्ठाणं जहट्ठिअं ॥ २६ ॥
॥ ७३५ ॥ तित्थयरंसमो खूरी सम्मं जो जिणमयं पयासेइ । आणं अइकमंतो सो कापुरिसो न सप्पु-
रिसो ॥ २७ ॥ ७३६ ॥ भट्ठायारो खूरी भट्ठापाराणुवेक्खओ खूरी । उम्मगगिओ खूरी तिप्पिचि मगं पणा-
संति ॥ २८ ॥ ७३७ ॥ उम्मगगिए सम्मगगनासए जो अ सेवए खूरी । निअमेणं सो गोयम ! अएपं पाडेइ
संसारे ॥ २९ ॥ ७३८ ॥ उम्मगगिओ इक्कोडवि नासए भवसत्तासंघाए । तं मगमणुसरंते जह कुतारू नरो
होइ ॥ ३० ॥ ७३९ ॥ उम्मगगमगसंपट्ठिआण खूरीण गोअमा णूं । संसारो य अणंतो होइ य सम्मगग-

ममत्तं स केवलं लिङ्गधारी संयमयोगेन निस्सारः ॥ २४ ॥ विधिना यस्तु प्रेरयति सूत्रमर्थं पावगाहयति । ॥ धन्यः स य पुण्यव्य
॥ यन्धुमंधिदायकः ॥ २५ ॥ स एव भव्यसत्त्वानां पञ्चभूतो व्याख्यातः । दर्शयति यो जिनोद्धिमनुष्ठानं यथास्थितम् ॥ २६ ॥
तीर्थकरस्तमः सूरियो जिनमतं प्रकाशयति । आप्तामतिकाम्यन् स कापुरुषो न सत्पुरुषः ॥ २७ ॥ भ्रष्टाचारः सूरिर्धृष्टाचाराणामुपेक्षकः
सूरिः । उन्मार्गस्थितः सूरिस्त्वयोऽपि मार्गं प्रणाशयन्ति ॥ २८ ॥ उन्मार्गस्थितान् सन्मार्गनाशकान् यस्तु सेवते सूरीन् । नियमेन स
गौतम ! आत्मानं पातयति संसारे ॥ २९ ॥ उन्मार्गस्थित एकोऽपि नाशयति भव्यसत्त्वसङ्गतान् । सं मार्गेमनुसरतो यथा कुता-
रको नरो भवति ॥ ३० ॥ उन्मार्गमार्गसंप्रस्थितानां सूरीणां गौतम ! नूनम् । संसारध्यानन्तो भवत्येव सन्मार्गनाशकानाम् ॥ ३१ ॥

नासीर्णं ॥ ३१ ॥ ७४० ॥ सुद्धं सुसाहुमगं कहमाणो ठवइ तइयपवखंमि । अप्पाणं इयरो पुण गिहत्यधम्मोओ
बुक्कति ॥ ३२ ॥ ७४१ ॥ जइवि न सक्कं काउं सम्मं जिणभासिजं अणुट्ठाणं । तो सम्मं भासिज्जा जहं भणिअं
खीणरागेहिं ॥ ३३ ॥ ७४२ ॥ ओसन्नोऽवि विहारे कम्मं सोहेइ सुलभयोही अ । चरणकरणं विसुद्धं उववू-
हिंतो परूचिंतो ॥ ३४ ॥ ७४३ ॥ सम्मगमगसंपट्ठिआण साहूण कुणइ वच्छहं । ओसहभेसज्जेहि अ संयम-
झेणं तु कारेई ॥ ३५ ॥ ७४४ ॥ भूए अत्थि भविसंति केइ तेलुक्कनमिअकमजुअला । जेसिं परहिअकरणेक्क-
बद्धलक्खाण वोलिही कालो ॥ ३६ ॥ ७४५ ॥ सीआणागयकाले केई होहिंति गोअमा ! सूरि । जेसिं नाम-
गंहणेवि हुज्ज नियमेण पच्छित्तं ॥ ३७ ॥ ७४६ ॥ जओ-सयरीभवति अणविकखयाइ जहं भिच्चवाहणा
लोए । पंडिपुच्छसोहिअण तम्हा उ गुरू सया भयइ ॥ ३८ ॥ ७४७ ॥ जो उप्पमायदोसेणं, आलस्सेणं तहेव य ।

शुद्धं सुसाधुमार्गं कथयन् स्थापयति तृतीयपक्षे । आत्मानं इतरः पुनर्गुणैश्चार्थमार्गैश्चरयति ॥ ३२ ॥ यद्यपि न शक्यं कर्तुं सम्यग् जितभा-
पितमनुष्ठानम् । तथाऽपि सम्यग् भाषेत यथा भणितं क्षीणरागैः ॥ ३३ ॥ अवसन्नोऽपि विहारे कर्म शोधयति सुलभबोधिश्च । चर-
णकरणं विशुद्धं उपबृंहयन् प्ररूपयत्यर्थ ॥ ३४ ॥ सन्मार्गमार्गसंग्रहितां साधूनां करोति वात्सल्यम् । औपधर्मैष्यैश्च स्वयमन्येन तु
कारयेत् ॥ ३५ ॥ भूताः सन्ति भविष्यन्ति केऽपि त्रैलोक्यनतकमयुगलाः । येषां परहितकरणैकबद्धलक्षणं व्यतिव्रजति कालः ॥ ३६ ॥
॥ ३६ ॥ अतीतानागतकालयोः केचिद्विचिन्त्यन्ति गौतम ! सूरयः । येषां नामग्रहणेऽपि भवति नियमेन प्रायश्चित्तम् ॥ ३७ ॥ यतः—
अनपेक्षया यथा लोके भृत्यवाहनानि स्वैरीभवन्ति तथा प्रतिपृच्छाशुद्धिर्नोदना (बिना शिल्प्याः) तस्मादुक्तं सदा भजेत् ॥ ३८ ॥ यस्तु

सीसंचगं न बोपह, तेण आणा विराहिआ ॥ ३९ ॥ ७४८ ॥ संखेवेण मण सोमं, वणिअं गुरुलक्खणं ।
 गच्छस्स लक्खणं धीर !, संखेवेणं निसामय ॥ ४० ॥ ७४९ ॥ गीयत्थे जे सुसंविग्गे, अणालसी वववए ।
 अक्खलियचरित्से संययं, रागरोसविज्जाए ॥ ४१ ॥ ७५० ॥ निट्ठविअअट्ठमयठाणे, सुसिअकसाए जिहं-
 दिए । विहरिज्जा तेण सद्धिं तु, छउमत्थेणवि केवली ॥ ४२ ॥ ७५१ ॥ जे अणंहिअपरमत्थां, गोअमा ।
 संजया भये । तग्हा ते विवज्जिज्जा, दोग्गहंपयदायगे ॥ ४३ ॥ ७५२ ॥ गीअत्थस्स वयणेणं, चिसं हालाहलं
 पिबे । निविकल्पो य भविल्लज्जा, तक्खणे जं समुद्दवे ॥ ४४ ॥ ७५३ ॥ परमत्थओ चिसं णो तं, अमयरसायणं
 खु तं । निविग्घं जं न तं मारे, मओवि अमयस्समो ॥ ४५ ॥ ७५४ ॥ अगीअत्थस्स वयणेणं, अंसयंपि न
 पुंदए । जेण नो तं भवे अमयं, जं अगीयत्थदेसियं ॥ ४६ ॥ ७५५ ॥ परमत्थओ न तं अमयं, चिसं हालाहलं

प्रमादबोयेण आलयेन तथैव च । शिष्यपुर्न न नोदयति तेनासा विपादा ॥ ३९ ॥ सह्येण मया सोम्य ! यणितं गुरोर्लक्ष्णम् । गच्छेत्स्य
 लक्ष्णं धीर ! संक्षेपेण निशमय ॥ ४० ॥ गीतार्थो यः सुउपिगोऽनालस्यो दृढव्रतः । अस्खलितचरित्रः सततं रागद्वेषविवर्जकः ॥ ४१ ॥
 निष्ठिताष्टमवस्थानः शोषितकषायो जितेन्द्रियः । विहरेत्तेन छयास्येनापि सार्द्धं तु केवली ॥ ४२ ॥ चेऽनधीतपरमार्था गीतम ! संयता
 भवेयुः । तस्मात् एव दुर्गतिपयदायका इति विवर्जयेत् ॥ ४३ ॥ गीतार्थस्य वयनेन हालाहलं विपं पिबेत् । तत्क्षणे यत्समुपद्रवेत्तन्निर्वि-
 कल्पश्च भक्षयेत् ॥ ४४ ॥ परमार्थतो विपं न तत् अमृततरसायनमेव तत् । निर्विघ्नं यन्न तन्मारयेत् मृतोऽप्यमृतसमः ॥ ४५ ॥ अगी-
 तार्थस्य वचनेनामृतमपि न पिबेत् । येन न तद्भवेदमृतं यदंगीतार्थेन दिष्टम् ॥ ४६ ॥ परमार्थतो न तदमृतं विपं हालाहलमेव तत् ।

सु तं । न तेण अजरामरो दुज्जा, तत्तल्लणा निहणं चए ॥ ४७ ॥ ७५६ ॥ अगीअत्थकुसीलेहिं, संगं तिविहेण
वोसिरे । सुक्खमग्गसिमे विग्घं, पंही तेणगे जहा ॥ ४८ ॥ ७५७ ॥ पजालियं हुयवहं दट्ठुं, निस्संको तत्थ
पवेसिउं । अत्ताणं निव्वहिज्जाहिं, नो कुसीलस्स अहिए ॥ ४९ ॥ ७५८ ॥ पजलंति जत्थ धग्घग्घग्गस्स
गुरुणावि चोइए सीसा । राग्गोसेण विअणुसएण तं गोअम ! न गच्छं ॥ ५० ॥ ७५९ ॥ गच्छो महाणुभावो
तत्थ चसंताण निज्जरा चिउला । सारणवारणचोअणमार्इहिं न दोसपडिचत्ती ॥ ५१ ॥ ७६० ॥ गुरुणो
छंदणुचित्ती सुविणीए जिअपरीसहे धीरे । णचि थद्धे णचि लुद्धे णचि गारविए न विगहसीले ॥ ५२ ॥ ७६१ ॥
खंते दंते गुत्ते मुत्ते वेरग्गमग्गमल्लीणे । दसविहसामायारीआवस्सग्गसंजमुजुत्ते ॥ ५३ ॥ ७६२ ॥ सार-
फरुसकक्कासाएऽणिट्ठुट्ठाइ निट्ठुरगिराए । निब्भच्छणनिट्ठालणमार्इहिं न जे पउस्संति ॥ ५४ ॥ ७६३ ॥ जे अ न

न तेनाजरामरो भवेत्तत्क्षणे निधनं व्रजेत् ॥ ४७ ॥ अगीतार्थकुशीलेः सङ्गं तिविधेन व्युत्सृजेत् । मोक्षमार्गस्यैमे किञ्चाः पथि स्तेना
यथा ॥ ४८ ॥ प्रज्वलितं हुतवातं दृष्ट्वा निःशङ्कस्तत्र प्रवेश्य । आत्मानं निर्देहेत् नैव कुशीलमाश्रयेत् ॥ ४९ ॥ प्रज्वलन्ति यत्र धग्घ-
ग्घगेति गुरुणाऽपि नोदिते शिष्याः । रागद्वेषाभ्यां व्यनुशयाभ्यां स गौतम ! गच्छो न ॥ ५० ॥ गच्छो महानुभावस्तत्र यसतां निर्जरा
विपुला । सारणावारणान्नोदनादिभिर्न दोषप्रतिपत्तिः ॥ ५१ ॥ गुरुच्छन्दोऽनुवृत्तिः सुविनीतो जितापरीपहो धीरः । नैव स्तब्धो नैव
लुब्धो नैव गौरवितो न विकथाशीलः ॥ ५२ ॥ क्षान्तो वान्तो गुप्तो गुक्तो वैराग्यमार्गमाश्रितः । दशविधसामानार्थवश्यकसंयोगशुक्तः
॥ ५३ ॥ स्वरपरुषपर्कशयाऽनिष्टदुष्टया निष्ठुरगिरा । निर्भर्त्सननिर्घाटनादिभिर्न यः प्रद्विष्यति ॥ ५४ ॥ यश्च ताकीर्तिजनको नायशो-

अकिञ्चिजणपु नाजसजणपु नऽकज्जकारी अ । न पवयणउड्डाहकरे कंठगपपाणसेसेऽवि ॥ ५५ ॥
 ॥ ७६४ ॥ गुरुणा कज्जमकज्जे खरककंसदुद्धनिटुरगिराप । भणिपु तद्वत्ति सीसा भणंति तं गोअमा ! गच्छं
 ॥ ५६ ॥ ७६५ ॥ दूरुजिअ पत्ताइसु ममत्तापु निप्पिहे सरीरेऽवि । जायमजायाहारे बायालीसेसणाकुसले
 ॥ ५७ ॥ ७६६ ॥ तं पि न खयरसत्थं न य वण्णत्थं न चैव वप्पत्थं । संजमभरवहणत्थं अक्खोवंगं व वह-
 णत्थं ॥ ५८ ॥ ७६७ ॥ वेयण वेयावचे इरियट्ठापु य संजमट्ठापु । तह पाणवत्तिपापु छट्ठं पुण धम्मचिंतापु
 ॥ ५९ ॥ ७६८ ॥ जत्थ य जिट्ठकणिट्ठो जाणिज्जइ जिट्ठधिणययहुमाणो । दिवसेणवि जो जिट्ठो न हीलिज्जइ
 स गोअमा गच्छो ॥ ६० ॥ ७६९ ॥ जत्थ य अज्जाकप्पं पाणचाएवि रो(घो)र दुब्भिवत्ते । न य परिसुंजइ
 सहसा गोअम ! गच्छं तयं भणियं ॥ ६१ ॥ ७७० ॥ जत्थ य अज्जाहि समं धेरावि न उल्लविति गयवसणा ।

जमको नाकार्यकारी च । न प्रवचनोड्डाहकरः कंठगतप्राणशेषोऽपि ॥ ५५ ॥ गुरुणा कार्येऽकार्यं वा खरककंसदुद्धनिटुरगिराप । भणिते
 तथेति शिष्या भणन्ति यत्र गौतम ! तं गच्छं जानीहि ॥ ५६ ॥ दूरोज्जितवपान्नादिममत्वो निःस्पृहः शरीरेऽपि । जाताजाताहारपरिष्ठाप-
 नायां द्विचत्वारिंशद्वेषणासु कुशलः ॥ ५७ ॥ तदपि न रूपरसार्थं न च घर्णार्थं न चैव दर्पार्थं । संयमभरवहणार्थं बहूनाथं मक्षोपाञ्जन-
 मिव ॥ ५८ ॥ वेयूनायै वेयावत्स्याय ईर्यार्थं संयमार्थं तथा प्राणप्रत्ययं पष्ठं पुनर्थमचिन्तायै ॥ ५९ ॥ अत्र च इयेष्टकनिष्ठो क्षायते ज्येष्ठ-
 विनयपटुगान्धर्व । दिवसेनापि यो ज्येष्ठो न च स हील्यते यत्र स गौतम ! गच्छः ॥ ६० ॥ यत्र चार्यालब्धं रोरुभिधे प्राणत्यागोऽपि ।
 न च परिसुगम्यते सहसा गौतम ! गच्छः त्व भणितः ॥ ६१ ॥ यत्र चार्याभिः समं स्पष्टिरा अपि नोद्धपन्ति गतवदशनाः । न च ध्यायन्ति स्त्रीणा-

न य स्नायंति धीणं अंगोवंगाहं तं गच्छं ॥ ६२ ॥ ७७१ ॥ वज्रैह अप्पमत्ता अज्जासंसग्गि अग्गिविसस-
रिसी । अज्जाणुचरो साहू लहइ अकिंति खु अचिरेण ॥ ६३ ॥ ७७२ ॥ येरस्स तवस्सियस्स व बहुसुयरस्स
व पमाणभूअस्स । अज्जासंसग्गीए जणजंपणयं हविज्जाहि ॥ ६४ ॥ ७७३ ॥ किं पुण तरुणो अबहुस्सुओ अ
ण यऽविहु विगिट्ठतवचरणो । अज्जासंसग्गीए जणजंपणयं न पाविज्जा ? ॥ ६५ ॥ ७७४ ॥ जइवि सयं
थिरचित्तो तहावि संसग्गिलद्धपसराए । अग्गिसमीवेव दयं विलिज्ज चित्तं खु अज्जाए ॥ ६६ ॥ ७७५ ॥
सव्वथ इत्थिवग्गंमि अप्पमत्तो सया अवीसत्थो । नित्थरइ बंभचरं तथिवरीओ न नित्थरइ ॥ ६७ ॥ ७७६ ॥
सव्वथेसु विमुत्तो साहू सव्वथ होइ अप्पवसो । सो होइ अणप्पवसो अज्जाणं अणुचरंतो उ ॥ ६८ ॥ ७७७ ॥
खेलपडिअमंपाणं न तरइ जह मच्चिआ विमोएउं । अज्जाणुचरो साहू न तरइ अप्पं विमोएउं ॥ ६९ ॥
॥ ७७८ ॥ साहुस्स नत्थि लोए अज्जासरिसी हु बंधणे उवमा । धम्मणे सह ठवंतो न य सरिसो जाण असि-

मङ्गेपाङ्गानि स गच्छः ॥ ६२ ॥ वर्जयताऽप्रमत्ता आर्यासंसर्गमग्निविपसदृशम् । आर्यानुचरः साधुर्लभतेऽकीर्तिं सत्त्वचिरेण ॥ ६३ ॥
स्वविरस्य तपस्विनो बहुश्रुतस्य प्रमाणमूतस्यापि । आर्यासंसर्ग्या जनजल्पनं भवेत् ॥ ६४ ॥ किं पुनस्तारुणोऽबहुश्रुतश्च न चैव विकृष्ट-
तपश्चरणः । आर्यासंसर्ग्या जनजल्पनं न प्राप्नुयात् ? ॥ ६५ ॥ यद्यपि स्वयं शिरचित्तस्तथाऽपि संसर्गोलब्धप्रसरायाः । अप्रेः समीपे घृत-
मिव विलीयेत चित्तमार्यायाः ॥ ६६ ॥ सर्वत्र स्त्रीवर्गेऽप्रमत्तः सदाऽवियस्तः । निस्तरति ब्रह्मचर्यं तद्विपरीतो न निस्तरति ॥ ६७ ॥
सर्वार्थेषु विगुक्तः साधुः सर्वत्र भवत्यात्मवशः । स भवत्यात्मवश आर्याणांमनुचरं तु ॥ ६८ ॥ ऋग्मपतितमात्मानं यथा मक्षिका विमो-

लेसो ॥ ७० ॥ ७७९ ॥ वायाभिसेणवि जंत्य मट्ठचरिस्सत्स निगहं विहिणां । बहुलद्विजुअरसावि
 कीरह गुरुणा तयं गच्छं ॥ ७१ ॥ ७८० ॥ जंत्य य सत्तिद्विखलवआहंढमाइणं नामगहणेऽवि । पूर्वकम्मा
 मीआ आउत्ता कप्पत्तिप्पेसु ॥ ७२ ॥ ७८१ ॥ मउए निहुअंसहावे हांसदवविवाजिए विंगहमुके । असमं-
 जसमकरिते गोअरमूमट्ठ विहरंति ॥ ७३ ॥ ७८२ ॥ मुणिणं नाणाभिग्गह दुक्करपच्छिसमणुचरताणं । जायद
 चिसचमक्खं देविवाणंपि तं गच्छं ॥ ७४ ॥ ७८३ ॥ पुठविदग-अगणि-मारुअ-वणप्फद-तसाणं विविहजीवाणं ।
 मरणंतेवि न पीडा कीरह मणसा तयं गच्छं ॥ ७५ ॥ ७८४ ॥ खजूरिपत्तमुंजेण, जो पमज्जे उयस्सयं । नो
 वयां तरसं जीवेसु, सम्मं जाणाहि गोयमां ॥ ७६ ॥ ७८५ ॥ जत्थ य वाहिरपाणिस्स बिट्ठमिसंपि गिग्ग-

चयितुं न क्षाकोति तथाऽऽर्यानुचरः साधुर्न क्षाकोत्यात्मानं विमोचयितुम् ॥ ६९ ॥ आर्यासदृशी साधोर्वन्द्यते लोके वपमा नास्त्येव ।
 धर्मेण सह स्थापयन् न च सदृशोऽल्पं च वं जानीहि ॥ ७० ॥ यत्र वाद्यात्रेणापि भ्रष्टचारित्रस्य बहुलद्विषययुक्तस्यापि । विधिना निमहो गुरुणा
 (यत्र) क्रियते स गच्छः ॥ ७१ ॥ यत्र च संनिध्युपस्कृताहतादीनां नामग्रहणेऽपि पूतिकर्मभीताः कल्पत्रेपेज्वायुजाः ॥ ७२ ॥ गृधुको निधृत-
 सभाबो हास्यनर्मविवर्जितो विमदमुक्तः । असमग्रसमकुर्पन् गोचरभूग्न्यष्टकेन विहरति ॥ ७३ ॥ मुनीनां नानाभिप्रदानं दुष्करप्रायश्चित्तं
 चानुचरताम् । देवेन्द्राणांमपि चित्तचमत्कारो जायते यत्र स गच्छः ॥ ७४ ॥ दृष्ट्वीदकांमिमारुववनस्पतित्रसानां विविधजीवानां ।
 मरणांतेऽपि न पीडा क्रियते मनसा यत्र स गच्छः ॥ ७५ ॥ सर्वैर्हिपत्रमुत्पेन यः प्रमार्जयेदुपाश्रयम् । गौतम ! तस्य जीवेयु दया नेति
 सम्यग् जानीहि ॥ ७६ ॥ यत्र च वाहपानकस्य बिन्दुमात्रमपि प्रीज्यावितुं । एवणाक्षोपितप्राणा मरणेऽपि मुन्द्रो न गृहन्ति ॥ ७७ ॥

मार्हसु । तण्हासोसिअपाणा मरणेऽवि सुणी न गिण्हंति ॥ ७७ ॥ ७८६ ॥ इच्छिज्जइ जंत्य सया बीअपए-
णावि फासुयं उदयं । आगमचिहिणा निउणं गोअम । गच्छं तयं भणियं ॥ ७८ ॥ ७८७ ॥ जंत्य य सूल चि-
सूइअ अन्नयेरे वा विचित्तमायंके । उप्पन्ने जलणुज्जालणाइ न केरइ तं गच्छं ॥ ७९ ॥ ७८८ ॥ बीअपएणं
सारुविगाइसहाइमाइएहिं च । कारिंती जयणाए गोयम ! गच्छं तयं भणियं ॥ ८० ॥ ७८९ ॥ पुप्फाणं
बीआणं तयमार्हणं च विचिहदघाणं । संघट्टणपरिआवण जंत्य न कुज्जा तयं गच्छं ॥ ८१ ॥ ७९० ॥ हासं
खेड्डा कंदप्पं नाहियवायं न कीरए जंत्य । धावणडेवणलंघणममकारावणउच्चरणं ॥ ८२ ॥ ७९१ ॥
जत्थित्थीकरफरिसं अंतरिअं कारणेऽवि उप्पन्ने । दिट्ठीविसदित्तगगी विसं च वज्जिज्जए गच्छे ॥ ८३ ॥
॥ ७९२ ॥ बालाए बुद्धाए नत्तुय इहिआए अहव भइणीए । न य कीरइ तणुफरिसं गोअम ! गच्छं तयं

इण्यंते यत्र च सदा द्वितीयपदेनापि प्रासुकमुदकम् । आगमविधिना निपुणं गौतम ! गच्छः स भणितः ॥ ७८ ॥ यत्र च शूलविशूचि-
कादौ अन्यतरसिन्धु वा विचित्रे आतङ्गे उत्पन्ने ज्वलनोज्ज्वलनादि न करोति स गच्छः ॥ ७९ ॥ द्वितीयपदेन सारूपिकादिश्रद्धादिकेन्द्र । कार-
यन्ति यतनया गौतम ! गच्छः स भणितः ॥ ८० ॥ पुष्पाणां वीजानां त्वगादीनां च विविधद्रव्याणाम् । सङ्घट्टनपरितापने यत्र न कुर्यात्
स गच्छः ॥ ८१ ॥ हास्यं क्रीडाकन्दर्पो नास्तिकवादश्च यत्र न क्रियंते धावनप्लवनलङ्घनानि ममकारावर्णोच्चारणं च ॥ ८२ ॥ यत्रान्तरि-
तोऽपि स्त्रीकरस्पर्शः कारणेऽन्युत्पन्ने । वर्ज्यंते दृष्टिचिपदीप्राप्तिरिव चिपवच स गच्छः ॥ ८३ ॥ बालया बुद्धया नमुदुहियुरथवा भगिन्याः ।

भणियं ॥ ८४ ॥ ७९३ ॥ जतिघट्ठीकरफरिसं लिंगी अरिदाचि सयमचि करिजा । तं निच्छयओ गोअम ! जाणिजा मूलगुणभट्टं ॥ ८५ ॥ ७९४ ॥ कीरइ धीअपणं सुत्तमभणियं न जत्थडविहिणा उ । उत्पन्ने पुण कज्जे दिक्खताआयंकमाईए ॥ ८६ ॥ ७९५ ॥ मूलगुणेहि विमुक्कं बहुगुणकलिअंवि लद्धिसंपणं । उत्तमकुलेडवि जायं निद्धाद्धिज्जइ तयं गच्छं ॥ ८७ ॥ ७९६ ॥ जत्थ हिरणसुवण्णे धणघण्णे कंसतंघकलिहाणं । सयणाण आसणाण य.भुत्तिसराणं चेव परिभोगो ॥ ८८ ॥ ७९७ ॥ जत्थ ग धारडिआणं तत्त(तेक्क)डिआणं च तह य परिभोगो । मोत्तुं सुक्किलवत्थं का मेरा तत्थ गच्छम्मि ॥ ८९ ॥ ७९८ ॥ जत्थ हिरणसुवणं हत्थेण परागयं(णं)पि नो छिप्पे । कारणसमप्पिअंवि हु निमिसखणद्धं तं गच्छं ॥ ९० ॥ ७९९ ॥ जत्थ य अज्जालद्धं पडिगहमाई यिचिहमुवगरणं । परिमुंजइ साहूहिं तं गोअम ! केरिसं गच्छं ॥ ९१ ॥ ८०० ॥

न च क्रियते तनुरपक्षो गौतम ! स गच्छो भणितः ॥ ८४ ॥ यत्र स्त्रीकरस्पर्शं लिप्ती अहंमपि स्वयमपि कुर्यात् । गौतम ! निबध्यतस्ते मूलगुणभट्टं जानीयाः ॥ ८५ ॥ क्रियते द्वितीयपदेन सूत्रेऽभणितं न यत्राविधिना । उत्पन्ने पुनर्दीक्षाऽऽस्तादिके कार्ये ॥ ८६ ॥ मूलगुणविमुक्कं बहुगुणफलितमपि लब्धिसंपन्नम् । उत्तमकुलेऽपि जातं निर्धाटयति स गच्छः ॥ ८७ ॥ यत्र हिरण्यसुवर्णयोर्धनधान्ययोः कांस्तान्नाम्रस्फटिकानाम् । शयनागामासनानां च शुचिराणां चैव परिभोगः ॥ ८८ ॥ यत्र च रत्नयुक्त्यस्त्राणां भरतादियुक्तानां च तथा च परिभोगः । मुक्तरा शुद्धं धर्मं पा मर्यादां तत्र गच्छे ॥ ८९ ॥ यत्र हिरण्यसुवर्ण परकीयमपि कारणे समापतितेऽपि । निमेषक्षणादपि न स्पृशेत् त गच्छः ॥ ९० ॥ यत्र चार्यालब्धं प्रतिग्रहाद्यपि विविपमुपकरणम् । साधुभिः परितुष्यते स गौतम ! कीदृशो गच्छः ? ॥ ९१ ॥

अइदुल्लहभेसज्जं बलबुद्धिविवहुणंपि पुट्टिकरं । अज्जालद्धं भुंजइ का मेरा तत्थ गच्छंमि ? ॥ ९२ ॥ ८०१ ॥ एगो एगित्थिए सद्धिं, जत्थ चिट्ठिज्ज गोयमा ! । संजईए विसेसेणं, निम्मेरं तं तु भासिमो ॥ ९३ ॥ ८०२ ॥ दढचा-
रित्तं मोत्तुं आइज्जं मयहरं च गुणरासिं । इक्को अज्झावेई तमणायारं न तं गच्छं ॥ ९४ ॥ ८०३ ॥ घणग-
ज्जियहयकुहिअं चिज्ज दुगिगज्झ गूढहिअयाओ । अज्जा अवारिआओ इत्थीरज्जं न तं गच्छं ॥ ९५ ॥ ८०४ ॥
जत्थ समुद्देसकाले साहणं मंडलीइ अज्जाओ । गोअम ! ठवंति पाए इत्थीरज्जं न तं गच्छं ॥ ९६ ॥ ८०५ ॥
जत्थ मुणीण कसाए जगडिज्जंतावि परकसाएहिं । निच्छंति समुट्टेउं सुनिविट्ठो पंगुलो चेव ॥ ९७ ॥ ८०६ ॥
धम्मंतरायभीए भीए संसारगवभवसहीणं । न उईरंति कसाए मुणी मुणीणं तयं गच्छं ॥ ९८ ॥ ८०७ ॥
कारणमकारणेणं अह कहवि मुणीण उट्टहिं कसाए । उट्टिएवि जत्थ रुंभन्ति खामिज्जइ जत्थ तं गच्छं ॥ ९९ ॥

अतिदुर्लभं भैषज्यं बलबुद्धिविवर्द्धकमपि पुष्टिकरम् । आर्योऽलब्धं यत्र भुज्यते का मर्यादा तत्र गच्छे ? ॥ ९२ ॥ एकाकी एकाकिन्या स्त्रिया यत्र तिष्ठेत् गौतम ! विशेषेण संयत्या निर्मर्यादमेव तं भागामहे ॥ ९३ ॥ दढचारिज्जामादेयां गुणराशिं महत्तरिकां मुक्त्वा । एकोऽध्याप-
यति यत्र सोऽनाचारो न स गच्छः ॥ ९४ ॥ धनगर्जितहयलुहकविद्युद्गुह्रोग्राहगूढहृदया । आर्योऽवारिता यत्र तत् स्त्रीराज्यं न स गच्छः ॥ ९५ ॥ यत्र भोजनकाले साधूनां गण्डल्यामार्याः । पादौ स्थापयन्ति गौतम ! तत् स्त्रीराज्यं न स गच्छः ॥ ९६ ॥ यत्र मुनीनां परकपा-
दैर्दीप्यमाना अपि कपायाः सुनिविष्टपाङ्गुल इव न समुत्थातुमिच्छन्ति ॥ ९७ ॥ धर्मान्तरायभीता भीताः संसारगर्भवसतिभ्यः । नोदी-
रयन्ति कपायान् मुनीनां गुनयः स गच्छः ॥ ९८ ॥ कारणेऽकारणे च अथ कथमपि मुनीनां कपाया उत्तिष्ठन्ति । तानुदितानपि यत्र रुहन्ति

॥ ८०८ ॥ सीलतवदाणभावण षडविहग्गमन्तरायभयभीए । जत्थ यह् गीअत्थे गोअम ! गच्छं तयं
 भणियं ॥ १०० ॥ ८०९ ॥ जत्थ य गोयम ! पंचणह कहवि सृणाण इक्कमवि बुज्जा । तं गच्छं तिविहेणं वोसि-
 रिय बइज्ज अन्नत्थ ॥ १०१ ॥ ८१० ॥ सृणारंभपवत्तं गच्छं चेसुज्जलं न सेविज्जा । जं चारिदागुणेहिं उज्जलं
 तं तु सेविज्जा ॥ १०२ ॥ ८११ ॥ जत्थ य मुणिणो कयचिकयाइं कुपंति संजमुब्भट्ठा । तं गच्छं गुणसायर !
 विसं च वूरं परिहरिज्जा ॥ १०३ ॥ ८१२ ॥ आरंभेसु पसत्ता सिदंतपरम्मुहा विसयगिद्धा । मोत्तुं मुणिणो
 गोअम ! वसिज्ज मज्झे सुविहिआणं ॥ १०४ ॥ ८१३ ॥ तम्हा सम्मं निहालेउं, गच्छं सम्मगपट्ठिअं । वसिज्जा
 पक्ख मासं या, जावज्जीवं तु गोयमा ॥ १०५ ॥ ८१४ ॥ कुड्डो बुद्धो तहा सेहो, जत्थ रक्खे उवस्सयं । तरुणो
 वा जत्थ एगागी, का मेरा तत्थ आसिमो ? ॥ १०६ ॥ ८१५ ॥ जत्थ य एगा खुड्डी एगा तरुणी उ रक्खए

धम्मये च यत्र स गच्छः ॥ ९९ ॥ शीलतपोदानभावनारूपचतुर्विधघर्गान्तरायभयभीताः । यत्र यह्यो गीतार्थाः गौतम ! गच्छः स
 भणितः ॥ १०० ॥ यत्र च गौतम ! कथमपि पद्धानां शूनानामेकमपि भवेत् । तं गच्छं त्रिविधेन णुत्तुग्यान्यत्र प्रजेत् ॥ १०१ ॥
 शूनारम्भप्रवृत्तं गच्छं चेयोज्ज्वलं न सेवेत । यधारिग्रगुणैरुज्ज्वलमेव सेवेत ॥ १०२ ॥ यत्र च मुनयः क्रयविक्रयादि कुप्यन्ति संयमो-
 द्भूताः । तं गच्छं गुणसागर ! विपवदूरं परिहरेत् ॥ १०३ ॥ आरम्भेषु प्रसज्जन् सिद्धान्तपराङ्मुखान् विषयगृह्णान् । मुनीन् मुक्त्वा
 गौतम ! सुविहितानां मध्ये वसेत् ॥ १०४ ॥ तस्मात्सम्यग् निभाल्य गच्छं सन्मार्गप्रस्थितम् । यसेत् पक्षं मासं या यावज्जीवमेव वा
 गौतम ! ॥ १०५ ॥ शुद्धको धृदस्तथा दौश्रो यत्र रक्षेदुपाधयम् ! तरुणो वा यत्रैकाकी कां मर्यादां तत्र भाषामहे ? ॥ १०६ ॥ यत्र

वसहिं । गोअम ! तत्थ विहारे का सुद्धी वंभचेरस्स ? ॥ १०७ ॥ ८१६ ॥ जत्थ य उवस्सयाओ राइं गच्छे
 दुहत्थमित्तंपि । एगारत्तिं समणीं का मेरा तत्थ गच्छस्स ? ॥ १०८ ॥ ८१७ ॥ जत्थ य एगा समणी एगो
 समणो अ जंपए सोम्म ! । निअंबंधुणावि सद्धिं तं गच्छं गच्छगुणहीणं ॥ १०९ ॥ ८१८ ॥ जत्थ जयार-
 मयारं समणी जंपइ गिहत्थपच्चक्खं । पच्चक्खं संसारे अज्जा पक्खिवह अप्पाणं ॥ ११० ॥ ८१९ ॥ जत्थ य
 गिहत्थभासाह भासए अज्जिया सुरुद्धावि । तं गच्छं गुणसायर ! समणगुणविवज्जिअं जाण ॥ १११ ॥
 ॥ ८२० ॥ गणि गोअम ! जा उच्चियं, सेअं वत्थं विवज्जिअं । सेवए चित्तरूवाणि, न सा अज्जा विआहिआ
 ॥ ११२ ॥ ८२१ ॥ सीवणं तुन्नणं भरणं, गिहत्थाणं तु जा करे । तिह्लुउवट्ठणं वावि, अप्पणो य परस्स य
 ॥ ११३ ॥ ८२२ ॥ गच्छइ सविलासगई सयणीयं तूलियं सविच्चोअं । उवट्ठेइ सरीरं सिणाणमाईणि जा

चैका छुह्लिका एका तरुणी वा रक्षते वसतिम् । गौतम ! तत्र विहारे (संयमे) का शुद्धिर्ब्रह्मचर्यस्य ? ॥ १०७ ॥ यत्र चोपाश्रयाद्विहः
 श्रमणी एकां रात्रिम् । द्विहस्तमान्नमपि गच्छेत् तत्र गच्छस्य का मर्यादा ? ॥ १०८ ॥ यत्र चैका श्रमणी एकः श्रमणश्च (मिथः) जल्पति
 सौम्य ! । निजबन्धुनाऽपि सार्द्धं स गच्छो गच्छगुणहीनः ॥ १०९ ॥ यत्र गृहस्थप्रत्यक्षं श्रमणी जकारमकारं जल्पति । तत्राऽऽर्याऽऽत्मानं
 प्रत्यक्षं संसारे प्रक्षिपति ॥ ११० ॥ यत्र च सुरुष्टाऽपि आर्या गृहस्थभाषाभिर्भाषते । गुणसागर ! तं गच्छं श्रमणगुणविवर्जितं जानीहि
 ॥ १११ ॥ गणिगौतम ! उचितं श्रेतं वक्खं विवर्ज्य याऽर्या चित्ररूपाणि (वस्त्राणि) सेवते साऽर्या न व्याख्याता ॥ ११२ ॥ या
 गृहस्थानां सीवनतुण्णनभरणानि करोति । तैलोद्वर्तनं वाऽऽत्मनश्च परस्य च ॥ ११३ ॥ गच्छति सविलासगतिः शयनीयं तूलिकां

कुण्ड ॥ ११४ ॥ ८२३ ॥ गेहेसु गिहत्थणं गंतूण कदा कहेइ काहीआ । तरुणाइअहिबडते अणुजाणे जा उ
 सा पडणी (साइ पडिणीया) ॥ ११५ ॥ ८२४ ॥ युहुणं तरुणाणं रत्तिं अज्जा कहेइ जा धम्मं । सा गणिणी
 गुणसायर ! पडणीआ होइ गच्छस्स ॥ ११६ ॥ ८२५ ॥ जत्थ य समणीणमसंखडाइं गच्छंमि नेव जायंति ।
 तं गच्छं गच्छयरं गिहत्थभासाओ नो जत्थ ॥ ११७ ॥ ८२६ ॥ जो जत्तो वा जाओ नालोअइ दिवसप-
 विलअं वावि । सच्छंदा समणीओ मयहरयाए न ठायंति ॥ ११८ ॥ ८२७ ॥ विटलिआणि पंजंति गिलाण-
 सेहीण नेव तिप्पंति । अणगाढे आगाढं करेति अणगाढि अणगाढं ॥ ११९ ॥ ८२८ ॥ अजयणाए पकुवंति,
 पाहुणगाण अवच्छला । चित्तलयाणि सेवंति, चित्ता रयहरणे तथा ॥ १२० ॥ ८२९ ॥ गइविब्भमाइएहि
 आगारविगार तह पमासिंति । जह युहुणवि मोहो समुईरइ किं नु तरुणाणं ? ॥ १२१ ॥ ८३० ॥

सविब्भेना (करोति) । शरीरयुद्धत्वेयति ज्ञानादीनि वा करोति ॥ ११४ ॥ गृहस्थानां गृहेषु गत्वा कथिका कथाः कथयति । तरुणानभ्या-
 पत्वोऽनुजानाति सा प्रत्यनीका ॥ ११५ ॥ वृक्षानां तरुणानां याऽऽर्यां रात्रौ धर्मं कथयति । गुणसागर ! सा गणिनी गच्छस्य प्रत्यनीका
 भवति ॥ ११६ ॥ यत्र च गच्छे भ्रमणीनां फलदा नैव जायन्ते । यत्र च न गृहस्थभाषा स गच्छं गच्छयरं जानीहि ॥ ११७ ॥ यो
 यतो वा जातस्तमपि पारं देवसिक्कं पाक्षिकं वा नालोचयन्ति सच्छन्द्याः भ्रमण्यो महत्तरिकाशायो न सिद्ध्यन्ति ॥ ११८ ॥ विण्डलिकानि
 प्रयुज्यन्ति ग्लानानां दीक्षीणां च न वर्णयन्ति । अनागाढे आगाढं आगाढेऽनागाढं च कुर्वन्ति ॥ ११९ ॥ अयतनया प्रकुर्वन्ति प्राणू-
 कानामवत्सलाः । विग्राहि वस्त्राणि तथा चित्राणि रत्नोद्हरणानि सेवन्ते ॥ १२० ॥ गतिविभ्रमादिभिरागारविकारात् तथा प्रकाशयन्ति ।

बहुसो उच्छोलिंती मुहनयणे हृत्थपायकक्खाओ । गिणहेइ रागमंडल (मंडणु) भोइति अ तह य कब्बहे
॥ १२२ ॥ ८३१ ॥ जत्थ य थेरी तरुणी येरी तरुणी य अंतरे सुयइ । गोअम ! तं गच्छवरं वरनाणचरित्तआहारं
॥ १२३ ॥ ८३२ ॥ धोइति कंठिआओ पोइति तह य दिंति पोत्ताणि । गिहकज्जचिंतगीओ न हु अज्जा
गोअमा ! ताओ ॥ १२४ ॥ ८३३ ॥ खरघोडाइट्टाणे वयंति ते वावि तत्थ वच्चंति । वेसिस्थीसंसग्गी उवस्स-
याओ समीवंमि ॥ १२५ ॥ ८३४ ॥ सज्झाय (ज्झायं) सुक्खजोगा धम्मकहा विगहेपेसण गिहीणं । गिहि-
निस्सज्जं वाहिंति संधवं तह करंतीओ ॥ १२६ ॥ ८३५ ॥ समा सीसपरिच्छीणं, चोअणासु अणालसा । गणिणी
गुणसंपपणा, पसत्थपुरिसाणुगा ॥ १२७ ॥ ८३६ ॥ संविग्गा भीयपरिसा य, उग्गदंडा य कारणे । सज्झाय-

यथा दृढानामपि मोहः समुदेति किं नु तरुणानाम् ? ॥ १२१ ॥ बहुशो मुखनयनानि हस्तपादकक्षाश्च क्षालयन्ति । शिक्षते च रागम-
ण्डलं भोजयन्ति तथा च कल्पस्थकान् । (कल्पस्थकान् गृह्णाति रज्जयति मण्डयति भोजयति च तथा) ॥ १२२ ॥ यत्र च स्थविरा
तरुणी स्थविरा तरुणी अन्तरा स्वपिति । गौतम ! स गच्छवरो वरज्ञानचारिवाधारः ॥ १२३ ॥ क्षालयन्ति कण्ठप्रदेशान् प्रोतयन्ति
च तथा च ददति वस्त्राणि गृहिकार्यचिन्तिकाः गौतम ! नैव ता आर्याः ॥ १२४ ॥ खरघोटकादिस्थाने व्रजन्ति ते (नटविटादयः)
वाऽपि तत्र व्रजन्ति । उपाश्रयसमीपे वेद्यास्त्रीसंसर्गाः ॥ १२५ ॥ सुक्तस्वाध्याययोगा धर्मकथां विकथा गृहिणां भेषणं च (कुर्वन्ति)
गृहिनियथां वाहयन्ति संस्तवं तथा कुर्वन्ति च (यत्रार्गो स न गच्छः) ॥ १२६ ॥ शिष्यप्रतीच्छकयोः समा नोदनासु अनलसा । गुणसं-
पन्ना प्रशस्तपुरुषानुगा गणिनी ॥ १२७ ॥ संविग्गा भीतपर्पश्च कारणे उग्रदण्डा । स्वाध्यायध्यानयुक्ता सद्गृहे च विशारदा ॥ १२८ ॥

उद्भाणजुसा य, संगहे अ विसारया ॥ १२८ ॥ ८३७ ॥ जत्युत्तरपडित्तरवडिआ अज्जा च साहुणा सद्धिं ।
 पलवंति सुरुद्धावी गोअम ! किं तेण गच्छेण ? ॥ १२९ ॥ ८३८ ॥ जत्थ य गच्छे गोअम ! उत्पण्णे कारणंभि
 अज्जाओ । गणिणी पिट्ठिठिआओ भासंती मउअसद्धेणं ॥ १३० ॥ ८३९ ॥ माऊए दुहिआए सुण्हाए अहव
 भइणिमार्इणं । जत्थ न अज्जा अकलइ गुंत्तिविभेयं तयं गच्छं ॥ १३१ ॥ ८४० ॥ दंसणपारं कुणइ चरित्त-
 नासं जणेइ मिच्छत्तं । दुण्हवि वग्गेणज्जा विहारभेजं करेमाणी ॥ १३२ ॥ ८४१ ॥ तंमूलं संसारं जणेइ
 अज्जावि गोअम्मा ! नूनं । तग्हा घम्मुघएसं मुत्तुं, अन्नं न भासिज्जा ॥ १३३ ॥ ८४२ ॥ मासे मासे उ जा अज्जा,
 एगसित्थेण पारए । फलहइ गिहत्थभासाहिं, सधं तीए निरत्थयं ॥ १३४ ॥ ८४३ ॥ महानिसीहकप्पाओ,
 घवहाराओ तहेव य । साहुसाहुणिअट्ठाए, गच्छायांरं समुद्धिअं ॥ १३५ ॥ ८४४ ॥ पंतु साहुणो एअं, अस-

यत्रोत्तरप्रत्युत्तरपत्तिता आर्यां गद्या अपि साधुना सार्द्धं प्रलपन्ति गौतम ! किं तेन गच्छेन ? ॥ १२९ ॥ यत्र च गच्छे गौतम ! आर्याः
 फारणे उत्पन्ने । गणिनीपृष्ठसिता मृदुशब्देन भाषन्ते ॥ १३० ॥ मातुर्दुहितुः स्नुषया अथवा भगिन्यादीनां । यत्रार्यां गुप्तिविभेदं नाख्याति
 ॥ गच्छः ॥ १३१ ॥ यत्रार्यो विहारभेदं कुर्वती दर्शनातिचारं करोति । चारित्रनाशं जनयति द्वयोरपि वर्गयोर्भिध्यात्वं करोति ॥ १३२ ॥
 तन्मूलमार्याऽपि गौतम ! नूनं संसारं जनयति । तस्मादमोपदेशं मुबत्वा नान्यद् भाषेत् ॥ १३३ ॥ याऽऽर्या मासे मासे तु एकसि-
 क्थेन पारयेत् । गृहसभापाभिः फलहयेन तस्याः सर्वं निरर्थकम् ॥ १३४ ॥ महानिशीघात् कल्पात् व्यवहारतथैव च । साधुसाध्यै
 गच्छाचारः समुद्धतः ॥ १३५ ॥ पठन्तु साधव एनमस्वाध्यायं विचर्ज्य । उत्तमं धृतनिस्यन्दं सूतमं गच्छाचारम् ॥ १३६ ॥ गच्छाचारं

उक्षायं चिवज्जिह्वं । उत्तमं सुयनिस्संदं, गच्छायां तु उत्तमं ॥ १३६ ॥ ८४५ ॥ गच्छायां सुणित्ताणं, पठित्ता
भिवखुभिवखुणी । कुणंतु जं जहा भणियं, इच्छंता हियमप्पणो ॥ १३७ ॥ ८४६ ॥ गच्छाचारपइण्णयं सम्मत्तं ॥ ७ ॥

॥ अह गणिविज्जापइण्णयं ॥ ८ ॥

बुच्छं बलाबलविहिं नवबलविहिसुत्तमं विउपसत्थं । जिणवयणभासियमिणं पवयणसत्थम्मि जह दिहं
॥ १ ॥ ८४७ ॥ दिवस १ तिही २ नक्खत्ता ३ करण ४ गहदिवसया ५ सुहुत्तं च ६ । सउणवलं ७ लगगवलं ८
निमित्तवल ९ सुत्तमंवाचि ॥ २ ॥ ८४८ ॥ होरावल्लिआ दिवसा जुणहा पुण दुब्बला उभयपक्खे । विवरीयं
राईसु य बलाबलविहिं वियाणाहि ॥ ३ ॥ ८४९ ॥ दारं ॥ पाडिवए पडिवत्ती नत्थिविवत्ती भणंति वीआए ।
तइयाए अत्थसिद्धी विजयगगा पंचमी भणिया ॥ ४ ॥ ८५० ॥ जा एस सत्तमी सा उ बहुगुणा इत्थ संसओ

श्रुत्वा पठित्वा भिक्षुमिक्षुम्यः । कुर्वन्तु यद् यथा भणितमिच्छन्तो हितमात्मनः ॥ १३७ ॥ इति गच्छाचारप्रकीर्णकं समाप्तम् ॥ ७ ॥

अथ गणिविद्याप्रकीर्णकम् ॥ ८ ॥ वक्ष्ये बलाबलविधिं नवबलविध्युत्तमं विद्वत्प्रशस्तं । जिनवचनभाषितमिमं प्रवचनशास्त्रे यथा
दृष्टम् ॥ १ ॥ दिवसाः १ तिथयो २ नक्षत्राणि ३ करणानि ४ ग्रहदिवसाः ५ सुहूर्त्तं च । ६ शकुन्तवलं ७ लग्नवलं ८ निमित्तवल
९ सुत्तममपि च ॥ २ ॥ होरावल्लिका दिवसा ज्योत्स्ना पुनर्दुर्वला उभयपक्षयोः । विपरीतं रात्रिषु च बलाबलविधिं विजानीहि ॥ ३ ॥
अतिपदि प्रतिपत्तिर्नोस्ति द्वितीयायां विपत्तिं भणन्ति । तृतीयायामर्थसिद्धिं विजयाग्रा पञ्चमी भणिता ॥ ४ ॥ येषा सप्तमी सा तु बहु-

नत्थि । दसमीह पत्थिपणं भवन्ति निक्कटया पंथा ॥ ५ ॥ ८५१ ॥ आरुगमविघं खेमियं च इक्कारसिं विया-
 णाहि । जेऽचि हु हुंति अमित्ता ते तेरसि पिट्ठो जिणइ ॥ ६ ॥ ८५२ ॥ चाउहसिं पन्नरसिं यजिज्जा अट्ठमिं
 च नवमिं च । छट्ठि चउत्थि यारासिं च बुण्हं पि पक्खणं ॥ ७ ॥ ८५३ ॥ पढमीपंचमि दसमी पन्नरसिक्कारसी-
 चिय तहेच । पप्पसु य दिवसेसुं सेहे निक्खमणं करे ॥ ८ ॥ ८५४ ॥ नंदा भवा विजया उच्छा पुत्ता य पंचमी
 होइ । मासेण य छपारे इक्किफाचत्ता नियए ॥ ९ ॥ ८५५ ॥ नंदे जए य पुत्ते, सेहनिक्खमणं करे । नंदे भवे
 सुभवाये, पुत्ते अणस्सणं करे ॥ १० ॥ ८५६ ॥ पुत्तसडस्सिणिमिगसिरेयई य हत्थो तहेच चिसा य ।
 अणुराहजिह्मूला नय नक्खत्ता गमणसिद्धा ॥ ११ ॥ ८५७ ॥ मिगसिर महा य मूलो विसाहा तहेच होइ
 अणुराहा । हत्थुत्तारेचइअस्सिणी य सयणे य नक्खत्ते ॥ १२ ॥ ८५८ ॥ पप्पसु य अट्ठाणं पत्थाणं ठाणयं

गुणाऽत्र संशयो नास्ति । दशरथां प्रस्थितानां भवन्ति निष्कण्टकाः पन्थानः ॥ ५ ॥ आरोग्यमविघ्नं क्षेमं चैकादश्यां विजानीहि । यान्यपि
 च भवन्त्यभिघ्राणि तानि त्रयोदश्यां शुभतो जयति (प्रस्थाता) ॥ ६ ॥ चतुर्दशी पूर्णिमां वर्जयेदष्टमी च तथमी च । पष्ठी चतुर्थी द्वादशी
 च द्वयोरेपि पक्षयोः ॥ ७ ॥ प्रतिपत् पञ्चमी दशमी पूर्णिमैकादश्यपि च तथैव । एतेषु च दिवसेषु शिष्यो निष्क्रमणं कुर्यात् ॥ ८ ॥
 नन्दा भद्रा विजया तुच्छा पूर्णा च पञ्चमी भवति । मासेन च पट्वाण एकादश्वर्त्तते नियताः ॥ ९ ॥ नन्दायां जयायां पूर्णयां च
 शैक्षस्य निष्क्रमणं कुर्यात् । नन्दायां भद्रायां च मण्डयेत् पूर्णयां चानशनं कुर्यात् ॥ १० ॥ पुष्योऽश्विनी मृगशिरो रेवती च हस्तस्तथैव
 चित्रा च । अनुराधा ज्येष्ठा मूलं नव नक्षत्राणि गमनसिद्धानि ॥ ११ ॥ मृगशिरो मघा च मूलं विशाखा तथैव भवत्यनुराधा । हस्तो-

च कायवं । जह य गहुत्थं न चिट्ठइ संझामुक्कं च जह होइ ॥ १३ ॥ ८५९ ॥ उप्पन्नभत्तापाणो अद्धाणम्मि
सया उ जो होइ । फलपुण्णोवगवेओ गओवि खेमेण सो एइ ॥ १४ ॥ ८६० ॥ संझागयं रविगयं विट्ठे
सगगहं विलंबिं च । राहुगयं गहभिन्नं च वज्जए सवनक्खत्ते ॥ १५ ॥ ८६१ ॥ अत्थमणे संझागय रविगय
जहियं ठिओ उ आइओ । विट्ठेसवदारिय सगगह कूरगहठियं तु ॥ १६ ॥ ८६२ ॥ आइच्चपिट्ठओ से विलंबि
राहुहयं जाहिं गहणं । मज्झेण गहो जस्स उ गच्छइ तं होइ गहभिन्नं ॥ १७ ॥ ८६३ ॥ संझागयम्मि कलहो
होइ विवाओ विलंबिनक्खत्ते । विट्ठे परविजओ आइच्चगए अनिघाणी ॥ १८ ॥ ८६४ ॥ जं सगगहम्मि
कीरइ नक्खत्ते तत्थ निगगहो होइ । राहुहयम्मि य मरणं गहभिन्ने सोणिउग्गाले ॥ १९ ॥ ८६५ ॥ संझागयं

त्तरा रेवती अश्विनी च श्रवणं च नक्षत्राणि ॥ १२ ॥ एतेषु चाध्या प्रस्थानं स्थानं च कर्तव्यम् । यदि च ग्रहणमत्र न तिष्ठति सन्ध्या-
मुक्तं च यदि भवति ॥ १३ ॥ उत्पन्नभक्तपानोऽध्वनि सदा तु यो भवति । फलपुण्योपगोपेतः (फलपुण्यानि गौरिव) गतोऽपि क्षेमेण
स एति ॥ १४ ॥ सन्ध्यागतं रविगतं विट्ठेरं सम्राट् विलम्बि च । राहुगतं ग्रहभिन्नं वर्जयेत्सर्वनक्षत्रेषु ॥ १५ ॥ अस्तमयेन सन्ध्या-
गतं यत्र तु आदित्यः स्थितस्तद्रविगतम् । अवशीर्णं विट्ठेरं कूरग्रहस्थितिमतः सम्राट् ॥ १६ ॥ आदित्यपृष्ठतः यत् तद्विलम्बि, यत्र ग्रहणं
तद्राहुहतम् । यस्य मध्येन ग्रहो गच्छति तद्भवति ग्रहभिन्नम् ॥ १७ ॥ सन्ध्यागते कलहः भवति विवादो विलम्बिनक्षत्रे । विट्ठेरे पर-
विजयः आदित्यगते अनिर्वाणी (परमदुःखम्) ॥ १८ ॥ यत् सम्राट् क्रियते नक्षत्रे तत्र निग्रहो भवति । राहुहते च मरणं ग्रहभिन्ने
शोणितोद्धारः ॥ १९ ॥ सन्ध्यागतं राहुगतमादित्यगतं च दुर्बलमृक्षम् । सन्ध्यादिचतुर्विमुक्तं ग्रहमुक्तं चैव चलिष्ठानि ॥ २० ॥

राहुगयं आइयगयं च दुष्पलं रिक्तं । संज्ञाइचउविमुक्तं गहमुक्तं चेव बलियाइं ॥ २० ॥ ८६३ ॥ पुस्तो हृत्यो
अमीई य, अरिसणी भरणी तथा । एएसु य रिक्तेसुं, पाओचगमणं करे ॥ २१ ॥ ८६७ ॥ सवणेण घणिढाइ
पुणयसु नचि करिज्ज निक्खमणं । सयभिसयपूसंधंभे (हत्ये) विज्जारंभे पधित्तिज्जा ॥ २२ ॥ ८६८ ॥ मिगसिर अइ
पुस्तो त्तिप्पि घणिढा पुणपसु रोहिणी । पुस्तो

(१) ॥ २३ ॥ ८६९ ॥ पुणवसुणा
पुस्तो, सवणेण घणिढया । एएहिं चउरिक्खेहिं, लोयकम्माणि कारण ॥ २४ ॥ ८७० ॥ किस्सियाहिं विसा-
इहिं, मयाहिं भरणीहिं य । एएहिं चउरिक्खेहिं, लोयकम्माणि यज्जण ॥ २५ ॥ ८७१ ॥ तिहिं उत्तराहिं
रोहिणीहिं कुज्जा उ सेहनिप्पसमणं । सेहोचढायणं कुज्जा, अनुज्जा गणिचायए ॥ २६ ॥ ८७२ ॥ गणसंगहणं
कुज्जा, गणहरं नेय ठायए । उग्गाहं वसहिं ठाणं, पावराणि पवत्तण ॥ २७ ॥ ८७३ ॥ पुस्तो हृत्यो अभिइ,

पुच्यो एल्लोडमिज्जिदधिनी भरणी तथा । एतेषु च नक्षत्रेषु पादपोषणं कुर्यात् ॥ २१ ॥ अथने धनिष्ठायां पुनर्वसौ नैव कुर्यान्निष्क्रमणम् ।
शतभिषगुप्यदरेषु विचारम् प्रपद्येत् ॥ २२ ॥ (मिगसिर अइ पुस्तो तिमि य पुब्बाइ मूलमस्सेसा । हृत्यो विसा य तथा वत
वुट्टिकराइं गणरस) गगदिह आद्रां पुज्जं विधाय पूर्वाः मूलमस्सेसा । इत्थं विधाया च तथा दस वृद्धिकराणि ज्ञानस्य ॥

॥ २३ ॥ पुनर्वसौ पुच्ये अथने धनिष्ठायाम् । एतेषु चतुर्षु नक्षत्रेषु लोचकर्म कारयेत् ॥ २४ ॥ कुत्सिकायां विद्यासायां मगायां
मरणौ च । एतेषु चतुर्षु नक्षत्रेषु लोचकर्म वर्जयेत् ॥ २५ ॥ विपूत्तरासु रोहिण्यां च कुर्यात् शैशस्य निष्क्रमणम् । शैशोपस्थापनं कुर्यात्
अनुत्तो गणिचायकयोः ॥ २६ ॥ गणसंगहं कुर्यात् गणघरं चैव स्थापयेत् । अयमहं वसति स्थानं च स्थावरानि प्रवर्त्तयेत् ॥ २७ ॥ पुच्यो

अस्मिणी य तदेव य । चत्वारि विखण्डकारीणी, कज्जारंभेसु सोदृणा ॥ २८ ॥ ८७४ ॥ विज्ञानं धारणं कुञ्जा,
बंभजोगे य साहए । सज्झायं च अणुन्नं च, उद्वेसे य समुद्दिसे ॥ २९ ॥ ८७५ ॥ अणुराहा रेवई चेव, चित्ता
मिगसिरं तहा । मिक्कनियानि चत्तारि, मिउकम्मं तेसु कारए ॥ ३० ॥ ८७६ ॥ भिक्खाचरणमत्ताणं, कुञ्जा
गहणधारणं । संगहोवगहं चेव, वालवुद्धाण कारए ॥ ३१ ॥ ८७७ ॥ अद्या अस्सेस जिट्ठा य, मूलो चेव चउ-
त्थओ । गुरुणो कारए पडिमं, तवोकम्मं च कारए ॥ ३२ ॥ ८७८ ॥ दिवमाणुसतेरिच्छे, उवसग्गाहियासए ।
गुरू सुचरणकरणो, उग्गहोवगहं करे ॥ ३३ ॥ ८७९ ॥ महा भरणिपुद्धानि, तिन्नि उग्गा वियाहिया । एएसु
तवं कुञ्जा, सविंभतरवाहिरं चेव ॥ ३४ ॥ ८८० ॥ तिन्नि सयाणि सट्ठाणि, तवोकम्माणि आहिया । उग्ग-
नक्खत्तजोएसुं, तेसुमन्नंतरे करे ॥ ३५ ॥ ८८१ ॥ कित्तिया य विसाहा य, उम्हा एयाणि दुन्नि ड । लिंपणं

इत्तोऽभिजित् अग्धिनी च तथैव च । चत्वारि क्षिप्रकर्तृणि कार्याग्ग्भेषु शोभनानि ॥ २८ ॥ विद्यानां धारणं कुर्यात् ब्रह्मयोगांश्च
साधयेत् । स्वाध्यायं चानुज्ञां च उद्देशं च समुद्देशम् ॥ २९ ॥ अनुराधा रेवती चेव चित्रा गृगशिरस्तथा । मृदून्येतानि चत्वारि मृदुकर्म
तेषु कारयेत् ॥ ३० ॥ भिक्षाचरणमार्त्तानां कुर्याद् ब्रह्मधारणम् । सद्ब्रह्मोपग्रहं चैव बालवृद्धानां कुर्यात् ॥ ३१ ॥ आर्द्राऽश्लेषा ज्येष्ठा
मूलं चैव चतुर्थम् । गुरोः कारयेत् प्रतिमां तपःकर्म च कारयेत् ॥ ३२ ॥ दिव्यमानुष्यतैश्चान् उपसर्गान्दद्यासीत् । गुरुः चरणसुक-
रणयोरुद्ग्रहोपग्रहं कुर्यात् ॥ ३३ ॥ महा भरणी पूर्वोणि त्रीणि उग्रानि व्याख्यातानि । एतेषु तपः कुर्यात् साध्यन्तरवाह्यम् ॥ ३४ ॥ त्रीणि
शतानि पष्ठानि तपःकर्माण्याख्यातानि । उग्रनक्षत्रयोगेषु तेषामन्यतस्तत् कुर्यात् ॥ ३५ ॥ कृत्तिका विशाखा च उग्रे एते द्वे तु । लेपनं

सीवणं कुब्जा, संधारुगहधारणं ॥ ३६ ॥ ८८२ ॥ उवकरणभंडमार्हणं, विद्यायं बीवराणि य । उवगरणं
विभागं च, आयरियाणं तु फारण ॥ ३७ ॥ ८८३ ॥ घणिट्टा सयभिसा सार्हं, सवणो य पुणवत्स । एणसु गुरु-
सुस्सुसं, चेहयाणं च पूयणं ॥ ३८ ॥ ८८४ ॥ सज्झायकरणं कुब्जा, विज्जारय(विरहं च)कारण । वओवट्ठावणं
कुब्जा, अणुसं गणियायण ॥ ३९ ॥ ८८५ ॥ गणसंगहणं कुब्जा, सेहनिक्खमणं करे । संगहोपगहं कुब्जा,
गणावच्छेदयं तथा ॥ ४० ॥ ८८६ ॥ वव १ चालवं च २ तद् कोलवं च ३ धीलोयणं ४ गराहं च
५ । घणियं ६ चिट्ठी य तथा ७ सुद्धवडियए निसार्हिया ॥ ४१ ॥ ८८७ ॥ सवणि चउप्पय नागं किंथुगधं च
करणा पुवा धुंति । किण्हचउद्धसरत्तिं सउणी पडिवज्जए करणं ॥ ४२ ॥ ८८८ ॥ काऊण तिहिं धिऊणं जुण्हगे
सोहए न पुण काले । सत्ताहिं हरिज्ज भागं सेसं जं तं भये करणं ॥ ४३ ॥ ८८९ ॥ यये य चालवे चैव, कोलवे

सीवनं कुर्यात्संस्तारोपप्रदधारणम् ॥ ३६ ॥ उपकरणभाण्वादीनां विवादं बीवराणि च । उपकरणं विभागं च आपार्यः कारयेत् ॥ ३७ ॥
घनिट्टा शतभिर्पक्व स्नातिः श्रवणं च पुनर्वसुः । एतेषु गुरुशुश्रूषां बैतानां च पूजनम् ॥ ३८ ॥ स्वाध्यायकरणं कुर्यात् विद्यां विरतिं च
कारयेत् । प्रतोपस्थापनं कुर्यात् अनुतां गणियाचक्रयोः ॥ ३९ ॥ गणसंग्रहणं कुर्यात् दौक्षनिष्क्रमणं कुर्यात् । सद्बहोपग्रहं कुर्याद् गणावच्छेदिकतां
तथा ॥ ४० ॥ ववं चालवं च तथा कोलवं च खीलोचनं गरादि च । वणिक् विट्ठिश्च तथा शुद्धवडियविशदिकानि ॥ ४१ ॥ शकुनिश्चतुष्पदं नागं किंशुभ्रं
च करणानि शुवाणि भवन्ति । कुण्णवटुर्दशीरात्रौ शकुनिः प्रतिपद्यते फरणम् ॥ ४२ ॥ कृत्वा तिथिं द्विगुणां ज्योत्स्ने शोधयेत् न पुनः
कुल्ले । सप्तभिर्हरेद् भागं शेषं यत्तद् भवेत्करणम् ॥ ४३ ॥ यवे च चालवे चैव कोलवे धणिजि तथा । नागे चतुष्पदे चापि । दौक्षनि-

वणि ए तहा । नागे चउपए यावि, संहनिक्खमणं करे ॥ ४४ ॥ ८९० ॥ बवे उवट्ठावणं कुज्जा, अणुनं गणि-
चायए । सउणीमि य चिटीए, अणसणं तत्थ कारए ॥ ४५ ॥ ८९१ ॥ गुरुसुक्कसोमदिवसे, संह-
निक्खमणं करे । वओवट्ठावणं कुज्जा, अणुनं गणिवायए ॥ ४६ ॥ ८९२ ॥ (र)विभोमकोण(ड)दिवसे, चर-
णकरणाणि कारए । तवोकस्माणि कारिज्जा, पाओवगमणाणि य ॥ ४७ ॥ ८९३ ॥ रुद्धो उ मुहु-
त्ताणं आई छन्नवहअंगुलच्छाओ । सेओ उ हवइ सट्ठी वारसमित्तो हवइ जुत्तो ॥ ४८ ॥ ८९४ ॥ छचेव य
आरभडो सोमित्तो पंचअंगुलो होइ । चत्तारि य वइरिज्जो दुचेव य सावसू होइ ॥ ४९ ॥ ८९५ ॥ परिमंडलो
मुहुत्तो असीवि मज्झंति ते ठिए होइ । दो होइ रोहणो पुणवलो य चउरंगुलो होइ ॥ ५० ॥ ८९६ ॥ विजउ
पंचंगुलिओ छचेव य नेरिओ हवइ जुत्तो । वरुणो य हवइ वारस अजमदीवा हवइ सट्ठी ॥ ५१ ॥ ८९७ ॥

क्रमणं कुर्यात् ॥ ४४ ॥ बवे व्रतोपस्थापनं कुर्याद् अनुज्ञां गणिवाचकयोः । शकुनौ च विष्टौ अनशनं तत्र कारयेत् ॥ ४५ ॥ गुरुशुक्रसोम-
दिवसेषु शैक्षनिष्क्रमणं कुर्यात् । व्रतोपस्थापनं कुर्याद् अनुज्ञां गणिवाचकयोः ॥ ४६ ॥ रविभौमकौड(शनि)दिवसे चरणकरणानि
कुर्यात् । तपःकर्माणि कारयेत् पादपोषगमनानि च ॥ ४७ ॥ रुद्रस्तु मुहूर्त्तानामादिः पण्णवत्सङ्कुलच्छायः । श्रेयांस्तु भवति षष्टिर्द्वादश
मित्रो भवति युक्तः ॥ ४८ ॥ पट्ट चैवारभटः सौमित्रैः पञ्चाङ्गुलो भवति । चत्वारि च वैरैर्यः (वायव्यः) द्वावेव च सर्वसुः (सुप्रतीतः)
भवति ॥ ४९ ॥ परिमण्डलो मुहूर्त्तोऽसिरपि मध्याह्ने स्थिते भवति । द्वौ भवति रोहणः पुनर्वल्लंश्च चतुरङ्गुलो भवति ॥ ५० ॥ विजयः
पञ्चाङ्गुलिकः पट्ट चैव नैर्ऋतो भवति युक्तः । वरुणश्च भवति द्वादश अर्यमद्वीपौ भवतः पट्टिः ॥ ५१ ॥ पण्णवतिरङ्गुलानि, एते दिवस-

छन्नउड अंगुलाहं ॥ पृसा (७) दिवसमुहसारात्तिमुहता विंयाहिपा । दिवसमुहसगईए छायामाणं मुणेयवं ॥ ५२ ॥
॥ ८९८ ॥ मिसे नंदे तह सुट्टिए य; अभिई चंदे तहेव या । परुणगिगेवसेईसाणे आणंदे विजए इय ॥ ५३ ॥
॥ ८९९ ॥ एएसु मुहुत्तजोएसु, सेहनिकखमणं करे । धउवट्टावणाई च, अणुजा गणिवायए ॥ ५४ ॥ ९०० ॥
बंभे वलए धाउम्मि उस्तभे परुण तहा । अणसणपाउवगमणं, उत्तमट्टं च कारए ॥ ५५ ॥ ९०१ ॥
पुत्तामधिजसउणेसु, सेहनिकखमणं करे । धीनामेसु सउणेसु, समाहिं कारए विज ॥ ५६ ॥ ९०२ ॥ नपुंस-
एसु सउणेसु, सयकम्माणि यज्जए । वामिसेसु निमित्तेसु; सवारंभाणि यज्जए ॥ ५७ ॥ ९०३ ॥ तिरियं घाह-
रंतेसु, अट्टाणागमणं करे । पुष्पिकयफलए यच्छे, सज्झायं करणं करे ॥ ५८ ॥ ९०४ ॥ पुमत्तंघे वाहरंतेसु,
सेहुयट्टायणं करे । गयणे वाहरंतेसु, उत्तमट्टं तु कारए ॥ ५९ ॥ ९०५ ॥ यिलमूले वाहरंतेसु, ठाणं तु परिगि-

मुहूर्त्तो रात्रिमुहूर्त्ताद्य व्याख्याताः । दिवसमुहूर्त्तंगत्या छायामानं ज्ञातव्यम् ॥ ५२ ॥ मित्रे (३) नन्दे (१६) तथा सुस्मिते (५) च अभि-
जिति (७) चन्द्रे (६) । वारुणा (१५) प्रियेययोः (२२) ईशाने (११) आनन्दे (१६) विजये (१७) इति ॥ ५३ ॥ पत्तेषु मुहूर्त्तयोगेषु
दीर्घनिष्कमणं कुर्यात् । द्रतोपस्थापनाणि च अनुशां गणिवाचकयोः ॥ ५४ ॥ ब्रह्मणि (९) बलये (८) धायी (३) दृपभे (२८) परुणे
(१५) तथा । अनराणपादोपगमने उत्तमार्थं च कारयेत् ॥ ५५ ॥ पुंनामधेयशकुनेषु दीर्घनिष्कमणं कुर्यात् । खीनामसु शकुनेषु समाधि
कारयेद् विद्वान् ॥ ५६ ॥ नपुंसकेषु शकुनेषु सर्वकर्मणि यज्जयेत् । व्यामिषेषु निमित्तेषु सर्वांरम्भान् यज्जयेत् ॥ ५७ ॥ तिर्यग् व्याहरत्सु
अपगमनं कुर्यात् । पुष्पितफलिते वृक्षे स्वाध्यायं क्रियां च कुर्यात् ॥ ५८ ॥ द्रुमस्कन्धेषु व्याहरत्सु दीर्घोपस्थापनं कुर्यात् । गगने व्याह-

118611

॥ १९३ ॥ अप्सत्येसु लग्नेषु, सधकस्माणि वज्रप । विलग्नाः अतः काले
रसु उत्तमार्थं तु कारयेत् ॥ ५९ ॥ विलम्बे व्याहरत्सु स्थानं तु परिगृहीयात् । उत्पाते ब्रजत्सु शकुनेषु मरणं भवेत् ॥ ६० ॥ प्रका-
म्यत्सु शकुनेषु हर्षं तुष्टिं च व्याकुर्यात् । चलराशिविलम्बेषु शैश्चनिकमणं कुर्यात् ॥ ६१ ॥ स्थिराशिविलम्बेषु त्रतोपस्थापनं कुर्यात् ।
श्रुतस्कन्धानुज्ञा उद्देशां समुद्देशान् ॥ ६२ ॥ द्विशरीरविलम्बेषु स्वाध्यायकरणं कुर्यात् । रविहोराविलम्बेषु शैश्चनिकमणं कुर्यात् ॥ ६३ ॥
चन्द्रहोराविलम्बेषु शैशीणां सङ्ग्रहं कुर्यात् । सोम्यादिकोणलम्बेषु चरणकरणं तु कारयेत् ॥ ६४ ॥ कूणदिफोणलम्बेषु उत्तमार्थं तु कार-
येत् । एवं लग्नानि जानीयात् दिफोणेषु न संशयः ॥ ६५ ॥ सोमग्रहविलम्बेषु शैश्चनिकमणं कुर्यात् । क्रूरग्रहविलम्बेषु उत्तमार्थं तु काणि
येत् ॥ ६६ ॥ राहुकेतुविलम्बेषु सर्वकर्माणि वर्जयेत् । विलम्बेषु प्रशस्तेषु प्रशस्तानि तु आरभेत् ॥ ६७ ॥ अप्रशस्तेषु लम्बेषु सर्वकर्मार-

द्वारं ८ । न निमित्तां विवर्जंति, न मिच्छा रिसिभासिर्यं । बुद्धिद्वेणं निमित्तेणं, आदेसो ऽ विणस्सइ ॥ ६९ ॥
 ॥ ९१५ ॥ सुद्धिद्वेण निमित्तेणं, आदेसो न विणस्सइ । जाय उप्पाइया भासा, जं च जंपंति घालया ॥ ७० ॥
 ॥ ९१६ ॥ जं चित्थीओ पभासंति, नत्थि तस्स वइक्कमो । तज्जाएण य तजायं, तस्मिंहेण य तस्मिंभं ॥ ७१ ॥ ९१७ ॥
 तारूवेण य तारूवं, सरिसं सरिसेण निदिसे । धीपुरिसनिमित्तेसु, सेहनिक्खमणं करे ॥ ७२ ॥ ९१८ ॥
 नपुंसकनिमित्तेसु, सपक्कजाणि यज्जए । चामिस्सेसु निमित्तेसु, सघारंभे चियज्जए ॥ ७३ ॥ ९१९ ॥ निमित्ते
 किस्सिमे नत्थि, निमित्ते भायि सुज्जए । जेण सिद्धा वियाणंति, निमित्तुप्पायलक्खणं ॥ ७४ ॥ ९२० ॥ निमि-
 रोसु पसत्थेसु, वदेसु वलिएसु य । सेहनिक्खमणं कुब्जा, वडयद्वावणाणि य ॥ ७५ ॥ ९२१ ॥ गणसंगहणं

पनयेत् । विलमानि जानीयाद् ग्रहाणां जिनभाषिते ॥ ६८ ॥ न निमित्ताद् विपद्यन्ते न मिथ्या ऋषिभाषितम् । बुद्धिद्वेन निमित्तेन
 आदेशस्तु विनश्यति । सुद्धेन निमित्तेनादेशो न विनश्यति ॥ ६९ ॥ या चोत्पात्तिका भाषा यच्च जल्पन्ति घालकाः ॥ ७० ॥ यथापि
 स्त्रियः प्रभाप्यन्ते नास्ति तस्य व्यतिक्रमः । तज्जातेन च तज्जावं सन्निभम् ॥ ७१ ॥ तद्रूपेण च तद्रूप्यं सदृशं सदृशेन निर्दि-
 शेत् । स्त्रीपुरुषनिमित्तेषु दैक्षनिष्क्रमणं कुर्यात् ॥ ७२ ॥ नपुंसकनिमित्तेषु सर्वकार्याणि वर्जयेत् । व्यभिचरेषु निमित्तेषु सर्वोत्तरभागं विव-
 र्जयेत् ॥ ७३ ॥ निमित्ते कृत्रिमत्वा नास्ति निमित्तं भावि दर्शयेत् । येन सिद्धा विजानन्ति निमित्तोत्पातलक्षणम् ॥ ७४ ॥ निमित्तेषु
 प्रसस्तेषु ददेतु वलिकेषु च । दैक्षनिष्क्रमणं कुर्याद् प्रतोपस्थापनानि च ॥ ७५ ॥ गणसङ्ग्रहणं कुर्यात् गणधरोऽत्र वा प्रजेत् । ध्रुवस्कन्धा-

कुज्जा, गणहरे इत्य वा चण । सुयन्त्रांशुणाओ अणुजा गणिचायण ॥ ७३ ॥ १२२ ॥ निमिसेसुऽपसत्येसु,
सिट्टिलेसुऽवलेसु य । सबकज्जाणि वल्लिजा, अप्पसाहरणं करे ॥ ७७ ॥ १२३ ॥ पसत्येसु निमिसेसु, पस-
त्याणि सयारभे । अप्पसत्यनिमिसेसु, सबकज्जाणि वज्जण ॥ ७८ ॥ १२४ ॥ दिवसाओ तिही वल्लिओ तिहीउ
वलियं तु सुषई रिक्खं । नक्खत्ता करणमाहंसु करणाउ गह्वदिणा वलिणो ॥ ७९ ॥ १२५ ॥ गह्वदिणा उ मुट्टत्ता,
मुट्टत्ता सउणो वली । सउणाओ वलयं लगं, तओ निमिचं पहाणं तु ॥ ८० ॥ १२६ ॥ विलग्गाओ निमि-
त्ताओ, निमित्तवलमुत्तमं । न तं संविज्जण लोण, निमित्ता जं वलं भवे ॥ ८१ ॥ १२७ ॥ एसो बलावलविही
समासओ किञ्चिओ सुविट्ठिण्हिं । अणुओगनाणगज्जो नायतो अप्पमत्तेहिं ॥ ८२ ॥ १२८ ॥ गणिविज्जा-
पट्ठणं सम्मत्तं ॥ ८ ॥

मुत्ताममुत्तां गणिचायक्योः ॥ ७६ ॥ निमित्तेष्वप्रश्लोषु श्रयेष्ववलेषु च । सर्वकार्याणि वजयेत् आलसंभारणं कुर्यात् ॥ ७७ ॥ प्रश-
स्तेषु निमित्तेषु प्रशस्त्रानि सदाऽऽरभेत् । अप्रशस्तनिमित्तेषु सर्वकार्याणि वजयेत् ॥ ७८ ॥ दिवसातिरिच्यलीयात् तिथेर्बलीयस्तु भूयते
कश्चिद् । नक्षत्रात्करणमाहुः करणाद् गह्वदिना वलिनः ॥ ७९ ॥ गह्वदिनेभ्यो मुट्टर्तो मुट्टर्गच्छन्तुनो वली । दातुमाद्वलवत्प्रमं ततो निमित्तं प्रभानं
तु ॥ ८० ॥ विलग्गात्रिमित्तात्रिमित्तवलमुत्तमम् । न तद्विजते लोके निमित्ताद् गद्वलवद् भवेत् ॥ ८१ ॥ एष बलावलविधिः समास्तः
कीर्तितः सुविहितः । अनुयोगानामाणो ज्ञातव्योऽप्रमत्तैः ॥ ८२ ॥ इति गणिविद्याप्रकीर्णकम् ॥ ८ ॥

॥ अह देविदथयपदृणयं ॥ ९॥

अमरनरवंदिपु चंदिऊण उसभांइजिणवरिंदे । वीरवरअपच्छिंमंते तेल्लुक्कगुरू पणमिंऊणं ॥ १॥ ९२९ ॥
कोइ पढमपाउसंमि सावओ समयनिच्छयचिहिण्णू । वझेइ थयमुयारं जिणमाणे (माणो) वद्धमाणम्मि ॥ २॥
॥ ९३० ॥ तरस थुणंतस्स जिणं सोइ(सामि)पक्कडा पिया सुदहनिंसा । पंजलिउडा अभिसुही सुणइ थयं
वद्धमाणस्स ॥ ३ ॥ ९३१ ॥ इंवचिलयाहिं तिलयररणंकिपु लक्खणंकिपु सिरसां । पापं अवगयमाणस्स
घंविमो वद्धमाणस्स ॥ ४ ॥ ९३२ ॥ चिणयपणएहिं सिटिलमउडेहिं अप(पय)डियजस्सस्स वेवेहिं । पाया
पसंतरोस्सस्स वंदिमो वद्धमाणस्स ॥ ५ ॥ ९३३ ॥ यत्तीसं देविंदा जस्स गुणेहिं उवहम्मिया छायां । तो (नो)
तरस वियच्छेयं पायच्छायं उवेहामो ॥ ६ ॥ ९३४ ॥ यत्तीसं देविंदत्ति भणियम्मिसंमि सा पियं भणइ । अंत-

अथ देवेन्द्रस्तयप्रकीर्णकम् ॥ ९ ॥ अमरनरयन्दितान् घग्दिता अपभादिजिनयेन्द्रान् । अपध्विमयीरवरान् तान् (शेषान्)
प्रीळोक्कगुरून् प्रणम्य ॥ १॥ कञ्चित् भावकः समयनिश्चयविधिज्ञः प्रथमप्राप्तुपि पर्णयति स्तयमुदारं जातयदुमाने(?) यद्धमाने ॥ २ ॥ तस्य
जिनं सुवतः समीपे कृतमुक्तिका प्राञ्जलिपुटाऽभिगुह्य प्रिया यद्धमानस्य स्तवं सुखनिपण्णा शृणोति ॥ ३ ॥ इन्द्रवनितामिक्षिलकरद्रादितान्
लक्षणादितान् । अपगतमानस्य यद्धमानस्य पादान् शिरसा बन्धामहे ॥ ४ ॥ विनयप्रणतैः शिथिलमुकुटैर्देवैः प्रशान्तरोपस्थापति(प्रकटि)-
तयशसो यद्धमानस्य पादान् बन्धामहे ॥ ५ ॥ द्वाविंशद्-देवेन्द्रा गुणैर्यस्य छायायामागताः । ततस्तस्य विगतच्छेदां पादच्छायायामाश्रयामः

रभासं ताहे काहेमो कोउहलेणं ॥ ७ ॥ ९३५ ॥ कगरे ते वत्तीसं देविंदा को व कथ परिचसइ । केवइया कसस
ठिई को भवणपरिगहो तस्स ॥ ८ ॥ ९३६ ॥ केवइया व विमणा भवणा नगरा व हुंति केवइया । पुढ-
वीण व वाहल्लं उचत्त विमाणवन्नो वा ? ॥ ९ ॥ ९३७ ॥ का रंति व का लेणा उक्कोसं मज्झिमजहणं । उरसा-
स्सो निस्सासो ओही विसओ व को कसिं ? ॥ १० ॥ ९३८ ॥ विणओचयार ओवहम्मियाइ हासवसमुधहं-
तीए । पडिपुच्छिए पियाए भणइ सुअणु । तं निसामेइ ॥ ११ ॥ ९३९ ॥ सुअणाणसागराओ सुणिओ पडि-
पुच्छणाइ जं लद्धं । पुण वागरणावल्लं नामावल्लियाइ इंदणं ॥ १२ ॥ ९४० ॥ सुण वागरणावल्लं रयणं
व पणामियं च वीरेहिं । तारावल्लिघ धवलं हियण पसन्नचित्तोणं ॥ १३ ॥ ९४१ ॥ रयणप्पभाइकुडनिकुड-
वासी सुतणू । तेउलेसागा । वीसं विफासियनयणा भवणवई ते निसामेइ (समदिट्ठी सधेविंदा) ॥ १४ ॥

॥ ६ ॥ द्वाविंशद्देवेन्द्रा इति भणितमात्रे सा भणति । प्रियमन्तराणां करिष्यामि कौतूहलेन ॥ ७ ॥ कतरे ते द्वाविंशद् देवेन्द्राः ?
को वा कुत्र परियसति ? । कियती कस स्थितिः ? को भवनपरिग्रहस्त ॥ ८ ॥ कियन्ति वा विमानानि भवनानि नगराणि वा भवन्ति
कियन्ति ? ग्रथिव्या वा वाएल्लयमुगलं विमानवर्णो वा ? ॥ ९ ॥ किराणाः किलगनाः उरुट्टमप्यजगन्त्यैः । उक्कालो निःश्वासोऽवधि-
विपयो वा कः केयाम् ? ॥ १० ॥ विनयोपचास्याप्तया वननालीकार(भुसवध)मुद्धन्त्या । इह प्रियया प्रतिपुत्रो भणति सुतनो ! त्वं निशमय
॥ ११ ॥ श्रुतज्ञानसागरात् श्रुतं प्रतिपृच्छया यद्वचं । पुनर्व्याकरणवल्लिगावि इन्द्राणाम् ॥ १२ ॥ येषु व्याकरणवल्लवद् रत्नरद्
वीरैरुत्तं । तारावलीव धवलं हृदयेन प्रसन्नचेतसा ॥ १३ ॥ रत्नप्रभादिदुह्यनिगुटवासिनः सुवनो ! तेजोलेभ्यान्नाः । विंशतिर्विकसित-

॥ ९४२ ॥ भवणवई दो इंदा चमरे चहरोअणे असुराणं (चमरिंदर्यालिंद असुरनिकायं च) । दो नागकुमारिंदा भूयाणंदे ग धरणे य ॥ १५ ॥ ९४३ ॥ दो सुयणु ! सुयणिंदा वेणुवेधे यं वेणुवाली य । दो दीवकुमारिंदा पुण्णे य तथा यसिंदे य ॥ १६ ॥ ९४४ ॥ दो उदहिकुमारिंदा जलपभे य नामेणं । अमियगइअमियगहण विसाकुमाराण दो इंदा ॥ १७ ॥ ९४५ ॥ दो वाउकुमारिंदा वेलय पभंजणे य नामेण । दो थणियकुमारिंदा घोसे य तथा महाघोसे ॥ १८ ॥ ९४६ ॥ दो चिखुकुमारिंदा हरिकंत हरिस्तहे य नामेणं । अगिसिंहअगिमाणव हुयासणयईयि दो इंदा ॥ १९ ॥ ९४७ ॥ एए विकसियनगणे ! वंसविसि पियसियजसा मए कहिया । भयणयरसुएनिससे सुण भयणपरिगहमिमेसि ॥ २० ॥ ९४८ ॥ चमरयहरोअणाणं असुरिंदाणं महाणुभागानं । तेसिं भयणपराणं चउसट्टिमहे सयसहरसे ॥ २१ ॥ ९४९ ॥ नागकुमारिंदाणं भूयाणं-

तपणा भवनपवयल्लान् निशयय (तन्म्यगृहयः सर्वविद्येन्द्राः) ॥ १४ ॥ दो भवनपतीन्द्रो चमरो येरोचनोऽसुराणाम् । दो नागकुमारेंद्रो भूयाणन्यथ धरणश्च ॥ १५ ॥ दो सुतनो ! सुवर्णकुमारेंद्रो वेणुवेधश्च वेणुवालश्च । दो द्वीपकुमारेंद्रो पूर्णेश्वर तथा यशस्विश्च ॥ १६ ॥ द्वागुणधिकुमारेंद्रो जलफान्तो जलप्रभश्च नाम्ना । अमितगतिरमितवाहनो दिणुमांराणो द्वाविन्द्रो ॥ १७ ॥ दो वायुकुमारेंद्रो वेल्म्यः प्रभञ्जनश्च नाम्ना । दो सानिवकुमारेंद्रो पोषश्च तथा महापोषः ॥ १८ ॥ दो विणुकुमारेंद्रो हरिकान्तो हरिसिंहश्च नाम्ना । अग्निशिखोऽग्निमानयो हुताशनपती अपि द्वाविन्द्रो ॥ १९ ॥ एते विकसितनयने ! यशसिगुविकसितयशसो मया कथिताः । भवनवरसुतानियण्णे ! गृणु भवनपरिमहमेणम् ॥ २० ॥ चमरवैरोपनयोऽसुरेन्द्रयोर्महानुभागयोः । तेषां भवनवरयणां चतुःपट्टिरथः दत्तसहस्राणि

दधरणाण दुण्हं पि । तेसिं भवणवराणं बुलसीइमहे सयसहस्सं ॥ २२ ॥ ९५० ॥ दो सुयणु ! सुवणिंणदा वेणू-
देवे य वेणुदाली य । तेसिं भवणवराणं वावत्तरिमो सयसहस्सं ॥ २३ ॥ ९५१ ॥ वाउकुमारिंदाणं वेलंब-
पभंजणाण दुण्हं पि । तेसिं भवणवराणं छन्नवइमहे सयसहस्सं ॥ २४ ॥ ९५२ ॥ चउसट्ठी असुराणं बुलसीई
चेवं होइ नागाणं । वावत्तरि सुवणणाणं वाउकुमाराण छन्नउई ॥ २५ ॥ ९५३ ॥ दीवदिसाउदहीणं विज्जुकु-
मारिंदधणियमग्गीणं । छण्हं पि जुयलयाणं वावत्तरिमो सयसहस्सं ॥ २६ ॥ ९५४ ॥ इक्किम्मि य जुयले
नियमां वावत्तरि सयसहस्सं । सुंदरि ! लीलाइ ठिण् ठिई विसेसं निसामेहि ॥ २७ ॥ ९५५ ॥ चमरस्स साग-
रोचम सुंदरि ! उक्कोसिया ठिई भणिया । साहीया वोद्धवा चलिस्स वइरोयाणिंदस्स ॥ २८ ॥ ९५६ ॥ जे दाहि-
णाण इंदा चमरं मुत्तूण सेसया भणिया । पलिओचमं दिवहुं ठिई उक्कोसिया तेसिं ॥ २९ ॥ ९५७ ॥ जे

॥ २१ ॥ नागकुमारेन्द्रयोर्भूतानन्दधरणयोर्द्वयोरपि । तेषां भवनवराणां चतुरशीतिरधः शतसहस्राणि ॥ २२ ॥ द्वौ सुतनो ! सुवर्णेन्द्रौ
वैणुदेवश्च वैणुदालिश्च । तयोर्भवनवराणां द्वासप्ततिः शतसहस्राणि ॥ २३ ॥ वायुकुमारेन्द्रयोर्बलन्वप्रभजनयोर्द्वयोरपि । तेषां भवन-
वराणां पण्णवतिरधः शतसहस्राणि ॥ २४ ॥ चतुःपट्टिरसुराणां चतुरशीतिश्चैव भवति नागानाम् । द्वासप्ततिः सुवर्णानां वायुकु-
माराणां पण्णवतिः ॥ २५ ॥ द्वीपदिगुदधीनां विष्णुकुमारेन्द्रस्लानिताग्नीनाम् । पण्णामपि युगलानां द्वासप्ततिः शतसहस्राणि ॥ २६ ॥
एकैकस्मिन् युगले नियमाद्द्वासप्ततिः शतसहस्राणि । सुन्दरि ! लीलया स्त्रिते ! स्थितिचित्रेण निशमय ॥ २७ ॥ चमरस्स सागरोपमं
सुन्दरि ! उक्कष्टा स्थितिर्भणिता । साधिका वोद्धव्या वल्लेखरोचनेन्द्रस्य ॥ २८ ॥ ये दक्षिणानागिन्द्राश्चमरं मुक्त्वा शेषा भणिताः । पत्न्यो-

उत्तरेण इन्द्रा यलिं पमुत्तूण सेसया भणिया । पलिंओवमाइं दुण्णि उ देसूणाइं ठिई तेसिं ॥ ३० ॥ ९५८ ॥
 पसोधि ठिइविसेसो सुंदररूये ! विसिट्ठल्लवाणं । भोमिंज्जसुरवराणं सुण अणुभागो सुनयराणं ॥ ३१ ॥ ९५९ ॥
 जोअणसहस्समेगं ओगाहिन्तूण भवणनगराइं । रयणप्पभाइ सधे इक्कारस' जोअणसहस्से ॥ ३२ ॥ ९६० ॥
 अंतो चउरंसा खलु अहियमणोहरसंहावरमणिज्जा । पाहिरओऽविय वद्दा निम्मलघइरामया सपे ॥ ३३ ॥ ९६१ ॥
 उक्खिन्नंतरफलिहा अहिंमंतरओ उ भवणवासीणं । भवणनगरा विरायंति कणगसुसिलिट्ठपागारा ॥ ३४ ॥ ९६२ ॥
 घरपउमंकणिघामंडियाहिं हिट्ठा सहायलट्ठेहिं । सोहिंति पइट्ठाणेहिं विचिहमणिभसिचित्तेहिं ॥ ३५ ॥ ९६३ ॥
 चंदणपयट्ठिएहिं य आसत्तोस्सत्तमल्लदामेहिं । दारेहिं पुरवरा ते पडागमालाउरा रम्मा ॥ ३६ ॥ ९६४ ॥
 अट्टेय जोयणाइं उयिद्धा हुंति ते दुयारवरा । धूमघडियाउलाइं कंचणदामोवणद्धाणि ॥ ३७ ॥ ९६५ ॥ जाहिं

पमं द्वयद्धं स्थितिरुत्तुष्टा तेषाम् ॥ २९ ॥ ये उत्तरत इन्द्रा यलिं प्रमुच्य शेषा भणिताः । पत्योपमे द्वे एव देशेने स्थितिस्तेषाम् ॥ ३० ॥
 एषोऽपि स्थितिचिदेषः सुन्दररूपे ! विदिष्टरूपाणां । भौमेयसुरवरणां शृण्वनुभागं सुनगराणाम् ॥ ३१ ॥ योजनसहस्रमेकगगगा भवन-
 नगराणि । रत्नप्रभायां सर्वाणि एकादश योजनसहस्राणि ॥ ३२ ॥ अन्तश्चतुरस्त्राणि खलु अधिकमतोद्गरस्वभावरमणीयानि । बाह्यतोऽपि
 दृप्तानि निर्मल्यञ्जमयानि सर्वाणि ॥ ३३ ॥ उत्तरीर्णान्तरपरित्या अभ्यन्तरतस्तु भवनवासिनाम् । भवननगराणि विराजन्ते सुस्निष्टकनक-
 प्राकाराः ॥ ३४ ॥ घरपद्यकर्णिकामण्डिताभिरघः समावलट्टैः । शोभन्ते विविधमणिभक्षिचित्रैः प्रतिष्ठितैः ॥ ३५ ॥ चन्दनपद्मस्थितैरारस-
 फोरसक्तमात्ययाममिद्धारैः (शोभन्ते) तानि पुरवरानि पताकाभालातुराणि रम्याणि ॥ ३६ ॥ अष्टौ च योजनान्युत्तिष्ठानि भवन्ति

देवा भवणवर्हं चरतरुणीगीयवाइयरवेणं । निचसुहिया पमुह्या गयंपि कालं न याणंति ॥ ३८ ॥ ९६६ ॥ चमरे
धरणे तह वेणुदेव पुण्णे य होइ जलकंते । अमियगई वेलंवे घोसे हरी अ अगिसिहे ॥ ३९ ॥ ९६७ ॥ कण-
गमणिरयणथूभियरम्माइं सवेहयाइं भवणाइं । गणसिं दाहिणे(उत्तरे)पासे ॥ ४० ॥ ९६८ ॥
चउतीसा चोयाला अट्ठतीसं च सयसहस्साइं । चत्ता पन्नासा खलु दाहिणओ हुंति भवणाइं ॥ ४१ ॥ ९६९ ॥
तीसा चत्तालीसा चउतीसं च सयसहस्साइं । छत्तीसा छायाला उत्तरओ हुंति भवणाइं ॥ ४२ ॥ ९७० ॥
भवणविमाणवर्हणं तायत्तीसा य लोगपाला य । सर्वेसिं तिन्नि परिसा समाणचउगुणायरक्खा उ ॥ ४३ ॥
॥ ९७१ ॥ चउसट्ठी सट्ठी खलु छच्च सहस्सा तहेव चत्तारि । भवणवह्वाणमंतरजोइसियाणं च सामाणे

तानि द्वारवराणि । धूपवटिकाकुलानि काञ्चनद्यामोपनन्दानि ॥ ३७ ॥ यत्र देवा भवनपतयो वरतरुणीगीतवादितरवेण । नित्यसुखिताः
प्रमुदिता गतमपि कालं न जानन्ति ॥ ३८ ॥ चमरो धरणस्तथा वेणुदेवः पूर्णञ्च भवति जलकांतः । अमितगतिर्वैलम्ब्यो घोषो हरि-
श्चामिश्रितः ॥ ३९ ॥ कनकमणिरत्नस्तूपिकारम्याणि सवेदिकानि भवनानि । एतेषां दक्षिणतः शेषाणामुत्तरे पार्श्वे ॥ ४० ॥ चतुर्विं-
शत् चतुश्चत्वारिंशत् अष्टत्रिंशच्च शतसहस्राणि । चत्वारिंशत् पञ्चाशत् खलु दक्षिणस्यां भवन्ति भवनानि ॥ ४१ ॥ त्रिंशत् चत्वारिंशत्
चतुर्विंशत् शतसहस्राणि । पट्त्रिंशत् पट्चत्वारिंशत् उत्तरस्यां भवन्ति भवनानि ॥ ४२ ॥ भवनविमानपतीनां त्र्याविंशच्च लोकपा-
लाश्च । सर्वेषां तिस्रः पर्यदः सामानिकचतुर्गुणा आत्मरक्षाः ॥ ४३ ॥ चतुःपट्टिः पट्टिः खलु पट् च सहस्राणि तथैव चत्वारि । भवन-

॥ ४४ ॥ ९७२ ॥ पंचगमहिंसीओ चमरचलीणं हवंति नायघा । सेसपभवर्णिदाणं छचेव य अगमहिंसीओ
 ॥ ४५ ॥ ९७३ ॥ दो येव जंबुदीचे चत्तारि य माणुसुत्तरे सेले । छवाकणे समुहे अट्ठ यं अरुणम्मि दीवम्मि
 ॥ ४६ ॥ ९७४ ॥ जंन्नामए समुहे दीचे वा जंमि हुंति आवासा । तन्नामए समुहे दीचे वा तेसि उप्पाया ॥ ४७ ॥
 ॥ ९७५ ॥ असुराणं नागाणं उदहिक्कुमाराण हुंति आवासा । वरुणवरे दीवग्मी तत्थेव य तेसि उप्पाया
 ॥ ४८ ॥ ९७६ ॥ दीचदिस्साअग्गीणं धणियक्कुमाराण हुंति आवासा । अरुणवरे दीवग्मी य तत्थेव य तेसि
 उप्पाया ॥ ४९ ॥ ९७७ ॥ पाउसुचर्णिदाणं एएसि माणुसुत्तरे सेले । हरिणो हरिप्पहत्त य चिञ्जुप्पभमा-
 लवंतेसु ॥ ५० ॥ ९७८ ॥ एएसिं देवाणं पलवीरियपरक्कमो अ जो जस्स । ते सुंदरि ! वण्णेहं अहक्कमं आणु-
 पुयीए ॥ ५१ ॥ ९७९ ॥ जाव य जंबुदीवो जाव य चमररस्स चमरचंचा उ । असुरेहिं असुरकण्णाहिं तस्स

पतिव्यन्तरज्योतिष्काणां सामानिकाः ॥ ४४ ॥ पञ्चाममहिष्यश्चमरचलिनोः भवन्ति ज्ञातव्याः । शेषभयनेन्द्राणां पट् चैव चांममहिष्यः
 ॥ ४५ ॥ द्वयेव जम्बूद्वीपे पत्तारथ्य मानुषोत्तरे दीले । पट् वारुणे समुद्रे अष्टौ चारुणे द्वीपे ॥ ४६ ॥ यन्नामके समुद्रे द्वीपे वा
 यस्मिन् भवन्त्यावासाः । तन्नामके द्वीपे समुद्रे वा तेषामुत्पातपर्वताः ॥ ४७ ॥ असुराणां नागानामुदधिकुमारणां भवन्त्यावासाः । वरु-
 णवरे द्वीपे तत्रैव च तेषामुत्पाताः ॥ ४८ ॥ द्वीपदिग्मीनां सानिक्कुमारणां भवन्त्यावासाः । अरुणवरे द्वीपे तत्रैव च तेषामुत्पातपर्वताः
 ॥ ४९ ॥ वायुसुपर्णेन्द्राणामेतेषां मानुषोत्तरे दीले । हरेर्हरिप्रभस्य च विद्युत्प्रभमाल्यवतोः ॥ ५० ॥ एतेषां देवानां ब्रह्मवीर्यपराक्रमश्च यो
 यस्य । तं सुन्दरि ! वर्णयेदहं यथाक्रममानुपूर्व्या ॥ ५१ ॥ यावच्च जम्बूद्वीपो यावच्च चमरस्य चमरचंचा । असुरैरसुरकन्याभिर्भर्तुं तस्य

विसओ भरेडं जे ॥ ५२ ॥ ९८० ॥ तं चेव समइरेगं बलिस्स वइरोयणस्स वोद्धवं । असुरेहिं असुरकण्णाहिं
तस्स विसओ भरेडं जे ॥ ५३ ॥ ९८१ ॥ धरणोवि नागराया जंबुदीवं फडाइ छाइजा । तं चेव समइरेगं
भूयाणंदे य वोद्धवं ॥ ५४ ॥ ९८२ ॥ गुरुलोडवि वेणुदेवो जंबुदीवं छइज्ज पक्खेणं । तं चेव समइरेगं वेणुदा-
लिम्मि वोद्धवं ॥ ५५ ॥ ९८३ ॥ पुण्णोवि जंबुदीवं पाणितलेणं छइज्ज इक्खेणं । तं चेव समइरेगं हवइ वसि-
ट्ठेवि वोद्धवं ॥ ५६ ॥ ९८४ ॥ इक्काइ जलुम्मीए जंबुदीवं भरिज्ज जलकंतो । तं चेव समइरेगं जलप्पभे होइ
वोद्धवं ॥ ५७ ॥ ९८५ ॥ अमियगइस्सवि विसओ जंबुदीवं तु पायपण्णीए । कं पिज्ज निरवसेसं इयरो पुण तं
समइरेगं ॥ ५८ ॥ ९८६ ॥ इक्काइ वायुगुंजाइ जंबुदीवं भरिज्ज वेलंवो । तं चेव समइरेगं पभंजणे होइ वोद्धवं
॥ ५९ ॥ ९८७ ॥ घोसोडवि जंबुदीवं सुंदरि ! इक्खेण थणियसदेणं । वहिरीकरिज्ज सधं इयरो पुण तं समइरेगं

विपयः ॥ ५२ ॥ स एव समतिरेको वलेवैरोचनस्य वोद्धव्यः । असुरैरसुरकन्याभिर्भुं तस्य विपयः ॥ ५३ ॥ धरणोऽपि नागराजो
जम्बूद्वीपं फणेनाच्छादयेत् । तमेव समतिरेकं भूतानन्दे च वोद्धव्यः ॥ ५४ ॥ गरुडोऽपि वेणुदेवो जम्बूद्वीपमाच्छादयेत् पक्षेण । तमेव
समतिरेकं वेणुदालौ वोद्धव्यः ॥ ५५ ॥ पूर्णोऽपि जम्बूद्वीपं पाणितलेनाच्छादयेद्देकेन । तमेव समतिरेकं भवति वशिष्टेऽपि वोद्धव्यः
॥ ५६ ॥ एकया जलोर्म्या जम्बूद्वीपं भरेजलकान्तः । तमेव समतिरेकं जलप्रभे भवति वोद्धव्यः ॥ ५७ ॥ अमितातरेपि विपयो जम्बू-
द्वीपं तु पादपार्ष्णिना । कम्पयेन्निरवशेषमितरः पुनस्तं समतिरेकम् ॥ ५८ ॥ एकया वातगुञ्जया जम्बूद्वीपं भरेद्धलन्वः । तमेव समति-
रेकं प्रभञ्जने भवति वोद्धव्यः ॥ ५९ ॥ घोषोऽपि जम्बूद्वीपं सुन्दरि ! एकेन स्तानितशब्देन । वहिरीकुर्यात्सर्वमितरः पुनस्तं समतिरे-

॥ ६० ॥ ९८८ ॥ इकाइ विष्णुयाए जंबुद्वीपं हरी प्रकासिज्ज । तं चेय समइरेगं हरिस्सहे होइ वोद्धवं ॥ ६१ ॥
 ॥ ९८९ ॥ इपाइ अग्निजालाइ जंबुद्वीपं डहिज्ज अग्निस्सिहो । तं चेव समइरेगं माणवए होइ वोद्धवं ॥ ६२ ॥
 ॥ ९९० ॥ तिरियं तु असंखिज्जा दीवसमुदा सएहिं रुवेहिं । अवगाढाउ फरिज्जा सुंदरि ! एएसि एगयरो
 ॥ ६३ ॥ ९९१ ॥ पभू अन्नयरो इंदो जंबुद्वीपं तु चामहत्थेण । छत्तं जहा घरिज्जा अन्नयओ मंदरं धितुं ॥ ६४ ॥
 ॥ ९९२ ॥ जंबुद्वीपं काऊण छत्तयं मंदरं व से वंडं । पभू अन्नयरो इंदो एसो तेसिं यलविसेसो ॥ ६५ ॥ ९९३ ॥
 एसा भयणवईणं भयणठिई यत्तिया समासेणं । सुण चाणमंतराणं भयणवईआणुपुधीए ॥ ६६ ॥ ९९४ ॥
 पिसाय भूआ जखला य रक्खसा किन्नरा य किंपुरिसा । महोरगा य गंधपा अट्टचिहा घाणमंतरिया ॥ ६७ ॥
 ॥ ९९५ ॥ एए उ समासेणं कहिया भे चाणमंतरा देवा । पत्तोपि य चुच्छं सोलस इंदे महिहीए ॥ ६८ ॥ ९९६ ॥

कम् ॥ ६० ॥ एकया विद्युता जम्बूद्वीपं हरिः प्रकाशयेत् । तमेव समतिरेकं हरिस्सहे भवति वोद्धव्यः ॥ ६१ ॥ एकयाऽग्निज्वाल्या
 जम्बूद्वीपं ददेदग्निशिखः । तमेव समतिरेकं माणवके भवति वोद्धव्यः ॥ ६२ ॥ तिर्यक् तु असंख्येयान् द्वीपसमुद्रान् स्वैकै रूपैः । अय-
 गाढान् कुर्यात् सुन्दरि ! एतेषामेकतः ॥ ६३ ॥ प्रसुरेकतर इन्द्रो जम्बूद्वीपं तु चामहस्तेन । छत्रं यथा धर्तुमन्यतो मन्वरं प्रहीतुम्
 ॥ ६४ ॥ जम्बूद्वीपं कर्तुं छत्रं मन्दरं च तस्य दण्डम् । प्रसुरन्यतर इन्द्र एष तेषां यलविशेषः ॥ ६५ ॥ एषा भवनपत्तीनां भवनसि-
 त्तिर्वर्णिता समासेन । शृणु व्यन्तराणां भवनपत्त्यानुपूर्व्या ॥ ६६ ॥ पिशाचा भूता यक्षाश्च यक्षसाः किन्नराश्च किंपुरुषाः । महोरगाश्च
 गान्धर्वा अप्रविधा व्यन्तराः ॥ ६७ ॥ एते तु समासेन कथिता भवत्या व्यन्तर देवाः । प्रत्येकगणि च वक्ष्ये षोडशेन्द्रान् मद्भिक्कान्

काले य महाकाले सुखं पडिखं पुन्रभदे य । अमरवह माणभदे भीमे य तथा महाभीमे ॥ ६९ ॥ ११७ ॥
किन्नरकिंपुरिसे खलु सप्पुरिसे खलु तथा महापुरिसे । अइकायमहाकाए गीयरई चैव गीयजसे ॥ ७० ॥ ११८ ॥
सन्निहिंए सामाणे धाह विधाए विसी य इसिपाले । इस्सर महिस्सरे या हवइ सुवच्छे विसाले य ॥ ७१ ॥
॥ ११९ ॥ हासे हासरईविअ सेए अ तथा भवे महासेए । पयए पययावईविय नेयवा आणुपुवीइ ॥ ७२ ॥
॥ १२० ॥ उहुमहे तिरियंमि य वसहिं ओर्विति वंतरा देवा । भवणा पुणह रयणप्पभाइ उवरिल्लए कंडे
॥ ७३ ॥ १००१ ॥ इक्किम्मि य जुयले नियमा भवणा वरा असंखिजा । संखिज्जचित्थडा पुण नवरं एतत्थ
नाणत्तं ॥ ७४ ॥ १००२ ॥ जंबुदीवसमा खलु उद्धोसेणं भवंति भवणवरा । खुदा खित्तसमाविअ विदेह-
सजया य मज्झिमया ॥ ७५ ॥ १००३ ॥ जहिं देवा वंतरिया वतरुणीगीयवाइयरवेणं । निचमुहिया पमु-

॥ ६८ ॥ कालश्च महाकालः सुरूपः प्रतिरूपः पूर्णभद्रश्च । अमरपतिर्माणिभद्रो भीमश्च तथा महाभीमः ॥ ६९ ॥ किन्नरः किंपुरुपः
खलु सत्पुरुपः खलु तथा महापुरुपः । अतिकार्यो महाकार्यो गीतरतिश्चैव गीतयशः ॥ ७० ॥ सन्निहितः सामानो धाता विधाता
ऋषिः ऋषिपालः । ईश्वरो महेश्वरश्च भवति सुवत्सो विशालश्च ॥ ७१ ॥ हासो हासरतिरपि च श्वेतश्च तथा भवति महाश्वेतः । पत-
द्वाश्च पतङ्गपतिरपि च ज्ञातव्या आनुपूर्व्या ॥ ७२ ॥ ऊर्ध्वमधस्तिरश्चि च वसतिगुपयन्ति व्यन्तरा देवाः । भवनानि पुनरेषां रत्नप्रभाया
उपरितने काण्डे ॥ ७३ ॥ एकैकसिंश्च युगले नियमाद्भवन्तानि वराण्यसद्भवेयानि । सत्तातविस्तृतानि पुनः परमत्र नानात्वम् ॥ ७४ ॥
जम्बूद्वीपसमानि खलु उच्छृष्टेन भवन्ति भवनवराणि । क्षुद्धानि भरतश्चेत्रसमान्यपि च विदेहसमानि च मध्यमानि ॥ ७५ ॥ यत्र देवा

इया गयंति कालं न याजंति ॥ ७६ ॥ १००४ ॥ काले सुदृढ्य पुण्णे भीमे तह कित्तेरे य सप्पुरिसे । अइकाए
मीयरई अट्टेय य हुंति दाहिणओ ॥ ७७ ॥ १००५ ॥ मणिकणगरपणयूभिअजंबूणयेइयाइं भयणाइं । एएसिं
दाहिणओ सेसाणं उत्तरे पासे ॥ ७८ ॥ १००६ ॥ दस वाससहरसाइं ठिई जहन्ना उ वंतरसुराणं । पलिओ-
यमं तु इक्षं ठिई उ उक्कोसिया तेसिं ॥ ७९ ॥ १००७ ॥ एसा वंतरियाणं भवणठिई वन्निथा समासेणं । सुण
जोइसालयाणं आवासयिहिं सुरयराणं ॥ ८० ॥ १००८ ॥ चंदा सुरा तारागणा य नक्खस गहगणं समत्ता ।
पंचचिहा जोइसिया ठिई वियारी य ते गणिया ॥ ८१ ॥ १००९ ॥ अट्ठकविट्ठगसंठाणसंठिया फालियामया
रम्मा । जोइसियाण विमाणा तिरियंलोए असंतिज्जा ॥ ८२ ॥ १०१० ॥ धरणिपलाउ समाओ सत्ताहिं नउ-
पहिं लोयणसपहिं । हिट्ठिल्लो होइ तलो सुरो पुण अट्ठहिं सपहिं ॥ ८३ ॥ १०११ ॥ अट्ठसण आसीए चंदो

व्यन्तरा परत्तरणीगीतयाविग्रयेण । नित्यसुखिताः प्रमुदिता गतगपि कालं न जानन्ति ॥ ७६ ॥ कालः सुरूपः पूर्णो मीमलथा किम-
रथ सत्पुरुषः । अतिक्रयो गीतरतिः अष्टेय च भयन्ति दक्षिणस्याम् ॥ ७७ ॥ मणिकनकरत्नस्तूपिकानि जाम्बूनववैदिकानि भयनानि । एतेषां
दक्षिणतः शेषाणामुत्तरे पार्श्वे ॥ ७८ ॥ इना यर्पसहस्राणि जपन्त्या स्थितिस्तु व्यन्तरसुराणाम् । एतेषां स्वैकं स्थितिस्तुष्टैषाम् ॥ ७९ ॥
एषा व्यन्तराणां भयनस्थितिर्यर्गिता समासेन । शृणु ज्योतिष्कणामावासविधिं सुरयराणाम् ॥ ८० ॥ चन्द्राः सूर्योत्तारकागणश्च मक्ष-
त्राणि प्रहरणः रामस्ताः । पञ्चविधा ज्योतिष्काः स्थितिमन्त्रो विचारिणश्च ते गणिताः ॥ ८१ ॥ अट्ठकपित्ययंस्यानउंस्थितानि स्फटिक-
मयानि रम्यानि । ज्योतिष्काणां विमानानि तिर्यग्लोकेऽसद्व्यावानि ॥ ८२ ॥ समाद् धरणिबलात्सप्तभिर्नयेत्येयोजनशतैः । अधस्तानं

तह चेव होइ उचरितले । एगं दसुत्तरसयं वाहलं जोइसस्स भवे ॥ ८४ ॥ १०१२ ॥ एगट्टिभाय काऊण जोअणं तस्स भागछप्पणं । चंदपरिमंडलं खलु अडयाला होइ सूरस्स ॥ ८५ ॥ १०१३ ॥ जाहिं देवा जोइसिया वरतरुणीगीयवाइयरवेणं । निचसुहिया पसुइया गयंपि कालं न याणंति ॥ ८६ ॥ १०१४ ॥ छप्पन्नं खलु भागा विच्छिन्नं चंदमंडलं होइ । अडवीसं च कलाओ वाहलं तस्स वोद्धवं ॥ ८७ ॥ १०१५ ॥ अडयालीसं भागा विच्छिन्नं सूरमंडलं होइ । चडवीसं च कलाओ वाहलं तस्स वोद्धवं ॥ ८८ ॥ १०१६ ॥ अडुजोअणिया ड गहा तस्सद्धं चेव होइ नक्खत्ता । नक्खत्ताद्धे तारा तस्सद्धं चेव वाहलं ॥ ८९ ॥ १०१७ ॥ जोअणमद्धं तत्तो गाऊअं पंचधणुसया हुंति । गहनक्खत्तागणणं तारविमाणण विक्खंभो ॥ ९० ॥ १०१८ ॥ जो जस्सा विक्खंभो तस्सद्धं चेव होइ वाहलं । तं तिडणं सविसेसं परिरओ होइ वोद्धवो ॥ ९१ ॥ १०१९ ॥ सोलस

तलं भवति सूर्यः पुनरष्टभिः शतैः ॥ ८३ ॥ अष्टशालामशीत्यधिकायां चन्द्रस्तथैव भवत्युपरितले । एकं दशोत्तरशतं बाहल्यं ज्योतिषो भवति ॥ ८४ ॥ एकपट्टिभागं कृत्वा योजनं तस्य पट्टपञ्चाशद्भागाः । चन्द्रपरिमण्डलं खलु अष्टचत्वारिंशद्भवंति सूर्यस्य ॥ ८५ ॥ यत्र देवा ज्योतिष्का वरतरुणीगीतवादित्ररवेण । नित्यसुखिताः प्रमुदिताः गतमपि कालं न जानन्ति ॥ ८६ ॥ पट्पञ्चाशत् खलु भागा विस्तीर्णं चन्द्रमण्डलं भवति । अष्टाविंशतिश्च भागा बाहल्यं तस्य वोद्धव्यम् ॥ ८७ ॥ अष्टचत्वारिंशद्भागा विस्तीर्णं सूर्यमण्डलं भवति । चतुर्विंशतिश्च भागा बाहल्यं तस्य वोद्धव्यम् ॥ ८८ ॥ अर्द्धयोजनास्तु प्रहासं सार्द्धमेव भवति नक्षत्राणाम् । नक्षत्रार्द्धं तारकास्तद्वद्भवेव बाहल्यम् ॥ ८९ ॥ योजनमर्द्धं ततो गव्यूतं पञ्च धनुःशतानि च भवन्ति । ग्रहनक्षत्रगणानां ताराविमानानां विष्कम्भः ॥ ९० ॥ यो

चेव सहस्सा अट्ट य चउरो ण दुसि य सहस्सा । जोइसिआण विमाणा बहेति देवाभिउगाओ ॥ ९२ ॥ १०२० ॥
 पुरओ बहेति सीहा दाहिणओ कुंजरा महाकाया । पघत्थिमेण वसहा तुरगा पुण उत्तरे पासे ॥ ९३ ॥ १०२१ ॥
 चंदेहि उ सिग्घयरा सुरा सुरोहिं तह गहा सिग्घा । नक्खत्ता उ गहेहि य नक्खत्तेहिं तु ताराओ ॥ ९४ ॥
 ॥ १०२२ ॥ सयप्पगई चंदा तारा पुण हुंति सवसिग्घगई । एसो गईचिसेसो जोइसियाणं तु देवाणं ॥ ९५ ॥
 ॥ १०२३ ॥ जप्पिद्वियाओ तारा नक्खत्ता खलु तओ महिद्विप । नक्खत्तेहिं तु गहा गहेहिं सुरा तओ
 चंदा ॥ ९६ ॥ १०२४ ॥ सयप्पिमतर्ऽभीई मूलो पुण सवयाहिरो भमइ । सवोवरिं च साई भरणी पुण सव-
 हिद्विमया ॥ ९७ ॥ १०२५ ॥ साहा गहनक्खत्ता मज्झेगा हुंति चंदसूराणं । हिंदा समं च उप्पि ताराओ

यस्य विष्कम्भस्तस्य तद्वर्द्धमेव भवति ग्राह्यम् । सविशेषस्त्रिगुणः परिरयो भवति द्योढव्यः ॥ ९१ ॥ योढशैव सहस्राणि अष्टौ च
 बत्वारि च द्वे च सहस्रे । ज्योतिष्काणां विमानानि आमियोगिका देवा बहन्ति ॥ ९२ ॥ पुरतो बहन्ति सिद्धा दक्षिणतः कुञ्जरा महा-
 कायाः । पश्चिमायां दृपभासुरगाः पुनरुत्तरे पार्श्वे ॥ ९३ ॥ चन्द्रेभ्यस्तु शीघ्रतराः सूर्याः सूर्येभ्यस्तथा प्रहाः शीघ्राः । नक्षत्राणि तु
 प्रहेभ्यश्च नक्षत्रेभ्यस्तु तारकाः ॥ ९४ ॥ सर्वाल्पगतयश्चन्द्रास्तारकाः पुनर्भवन्ति सर्वशीघ्रगतयः । एष गतिविशेषो ज्योतिष्काणां तु देवा-
 नाम् ॥ ९५ ॥ अल्पद्विकास्तारका नक्षत्राणि खलु ततो महर्द्विकतराणि । नक्षत्रेभ्यस्तु प्रहा प्रहेभ्यः सूर्यास्तेभ्यः चन्द्राः ॥ ९६ ॥ सर्वो-
 भ्यन्तरेऽमिजिन्मूलः पुनः सर्वबाहो भ्राम्यति । सर्वोपरिष्टाय स्वातिर्भरणिः पुनः सर्वाधस्तात् ॥ ९७ ॥ साया प्रहानक्षत्राणि चन्द्रस्तूर्ययोः

चंद्रसूराणं ॥ ९८ ॥ १०२६ ॥ पंचेव धनुसयाहं जहन्नयं अंतरं तु ताराणं । दो चेव गाउआहं निवाघाएण
उक्कोसं ॥ ९९ ॥ १०२७ ॥ दोन्नि सए छावेट्टे जहन्नयं अंतरं तु ताराणं । वारस चेव सहस्सा दो वायाला य
उक्कोसा ॥ १०० ॥ १०२८ ॥ एयस्स चंदजोगो सत्तहिं खंडिओ अहोरत्तो । ते हुंति नव मुहुत्ता सत्तावीसं
कलाओ अ ॥ १०१ ॥ १०२९ ॥ सयभिसया भरणीओ अद्दा अस्सेस साइ जिट्ठा य । एए छन्नक्खत्ता पत्तर-
समुहुत्तसंजोगा ॥ १०२ ॥ १०३० ॥ तिलेय उत्तराहं पुणवसू रोहिणी विसाहा य । एए छन्नक्खत्ता पणयाल-
मुहुत्तसंजोगा ॥ १०३ ॥ १०३१ ॥ अवसेसा नक्खत्ता पनरसया हुंति तीसइमुहुत्ता । चंदमि एस जोगो
नक्खत्ताणं मुणेयवो ॥ १०४ ॥ १०३२ ॥ अभिई छच मुहुत्ते चत्तारि अ केवले अहोरत्ते । सूरेण समं चच्चइ
इत्तो सेसाण बुच्छामि ॥ १०५ ॥ १०३३ ॥ सयभिसया भरणीओ अद्दा अस्सेस साइ जिट्ठा य । चंचंति

काश्चिन्मध्ये । अयः सममुपरि च तारकाश्चन्द्रसूर्ययोः ॥ ९८ ॥ पंचेव धनुःशतानि जघन्यमन्तरं तु तारकाणाम् । द्वे एव गव्यूते नित्यार्वा-
घातेनोत्कृष्टम् ॥ ९९ ॥ द्वे शते पट्पक्षधिके जघन्यमन्तरं तु तारकयोः । द्वादश चैव सहस्राणि द्वे शते द्विचत्वारिंशोत्कृष्टतः ॥ १०० ॥
एतैश्चन्द्रयोगः सप्तपट्टिखण्डितोऽहोरात्रः । ते भवन्ति नव मुहूर्ताः सप्तविंशतिश्च भागाः (अभिजिति) ॥ १०१ ॥ शतमिपण् भरणी
आर्द्राऽश्वेपा स्वातिर्ज्येष्ठा च । एतानि पणनक्षत्राणि पञ्चदशमुहूर्तसंयोगानि ॥ १०२ ॥ ग्रीण्येवोत्तराणि पुनर्वसू रोहिणी विशाखा ज्ञ । एतानि
पणनक्षत्राणि पञ्चचत्वारिंशन्मुहूर्तसंयोगानि ॥ १०३ ॥ अवशेषाणि नक्षत्राणि पञ्चदश विंशन्मुहूर्तसंयोगानि । चन्द्रे एव योगो नक्षत्राणां
ज्ञातव्यः ॥ १०४ ॥ अभिजित् पट् च मुहूर्तान् चतुरथ केवलानहोरात्रान् । सूर्येण समं प्रजति अतः शेषाणां वक्ष्ये ॥ १०५ ॥ शतभि-

छऽहोरेते इक्ष्वधीसं मुहुत्से य ॥ १०६ ॥ १०३४ ॥ तिन्नेव उत्तराई पुणपस्रु रोहिणी विसाहा य । यधंति मुहुत्से
 तिन्नि चेव धीसषऽहोरेते ॥ १०७ ॥ १०३५ ॥ अवसेसा नक्खत्ता पणरसवि सूरसहगया जंति । यारस चेव
 मुहुत्से तेरस य समे अहोरेते ॥ १०८ ॥ १०३६ ॥ दो चंदा दो सूरानक्खत्ता खलु हवंति छप्पन्ना । छाव-
 तारं गहसयं जंबुदीवे वियारीणं ॥ १०९ ॥ १०३७ ॥ इकं च सयसहस्सं तिन्तीसं खलु भवे सहस्साई । नव
 य सया पपणासा तारागणकोडिकोडीणं ॥ ११० ॥ १०३८ ॥ चत्तारि चेव नंदा चत्तारि य सूरिया लवण-
 जले । धारं नक्खत्तासयं गहाण तिन्नेव पावन्ना ॥ १११ ॥ १०३९ ॥ दो चेव सयसहस्सा सत्तट्ठि खलु भवे
 सहस्साई । नव य सया लवणजले तारागणकोडिकोडीणं ॥ ११२ ॥ १०४० ॥ चउवीसं सत्तिरविणो नक्ख-
 तसया य तिणिण छत्तीसा । इकं च गहसहस्सं छप्पन्नं धायईसंडे ॥ ११३ ॥ १०४१ ॥ अट्टेव सयसहस्सा

यगू भरणी आर्द्राऽश्लेषा स्वातिर्गर्भेष्टा । म्रजन्ति पडहोराग्रान् पऊर्विदति गुहृत्तान् ॥ १०६ ॥ श्रीण्येवोत्तपणि पुनर्वसू रोहिणी
 विशाखा च । म्रजन्ति श्रीनेय मुहुत्तान् विदति चाहोराग्रान् ॥ १०७ ॥ अवशेषाणि नक्षत्राणि पञ्चदशाऽपि सूर्यसहगतानि यान्ति । द्वादशैव
 मुहुत्तान् प्रयोदश य समानहोराग्रान् ॥ १०८ ॥ द्वौ चन्द्रौ द्वौ सूर्यौ नक्षत्राणि खलु भवन्ति यद्वपञ्चाशत् । पदसप्तत्यधिकं प्रदशवं जम्बू-
 द्वीपे विचारि ॥ १०९ ॥ एकं च दशसहस्रं त्रयस्त्रिंशत्खलु भवन्ति सहस्राणि । नव च शतानि पञ्चाशच्च तारागणकोटीकोट्यः ॥ ११० ॥
 पत्वार एव चन्द्राश्चत्वारश्च सूर्या लयणजले । द्वादशं नक्षत्रदशं ग्रहाणां द्वापञ्चाशदधिकानि त्रीणि शतानि ॥ १११ ॥ द्वे एव शतसहस्रे
 सप्तपष्टिश्च खलु भवन्ति सहस्राणि । नव च शतानि लवणजले तारकगणकोटीकोटीनाम् ॥ ११२ ॥ चतुर्विंशतिः शशिनो रवयश्च नक्ष-

तिणिण सहस्सा य सत्ता य सया उ । धायईसंडे दीवे तारागणकोडिकोडीणं ॥ ११४ ॥ १०४२ ॥ वायालीसं
चंदा बायालीसं च दिणयरा दित्ता । कालोदहिंमि एए चरंति संबद्धलेसाया ॥ ११५ ॥ १०४३ ॥ नक्खत्त-
मिगसहस्सं एगमेव छावत्तरिं च सयमन्नं । छच्च सया छन्नउआ महग्गहाण तिन्नि य सहस्सा ॥ ११६ ॥ १०४४ ॥
अट्ठावीसं कालोदहिंमि बारस य सहस्साइं । नव य सया पन्नासा तारागणकोडिकोडीणं ॥ ११७ ॥ १०४५ ॥
चोयालं चंदसयं चोयालं चेव सूरियाण सयं । पुक्खवरम्मि एए चरंति संबद्धलेसाया ॥ ११८ ॥ १०४६ ॥
चत्तारिं च सहस्सा वत्तीसं चेव हुंति नक्खत्ता । छच्च सया वावत्तर महग्गहा बारस सहस्सा ॥ ११९ ॥ १०४७ ॥
छन्नउइ सयसहस्सा चोयालीसं भवे सहस्साइं । चत्तारी य सयाइं तारागणकोडिकोडीणं ॥ १२० ॥ १०४८ ॥

त्रशतानि च त्रीणि पट्विंशानि । एकं च ग्रहसहस्रं पट्पञ्चाशं धातकीखण्डे ॥ ११३ ॥ अष्टैव शतसहस्राणि त्रीणि सहस्राणि सप्त च
शतानि । धातकीखण्डे तारागणकोटीकोटीनाम् ॥ ११४ ॥ द्विचत्वारिंशच्चन्द्राः द्विचत्वारिंशच्च दिनकरा दीप्ताः । कालोदधावेते चरन्ति
संबद्धलेस्याकाः ॥ ११५ ॥ नक्षत्राणामेकं सहस्रं पट्सप्ततं शतमेकमन्यच्च । पट् च शतानि पण्णवतानि महाप्रहाणां त्रीणि च सह-
स्राणि ॥ ११६ ॥ अष्टाविंशतिर्लक्षाः कालोदधौ द्वादश च सहस्राणि । नव च शतानि पञ्चाशच्च तारागणकोटीकोटीनाम् ॥ ११७ ॥ चतुश्च-
त्वारिंशं चन्द्रशतं चतुश्चत्वारिंशमेव सूर्याणां शतम् । पुष्करवरे एते चरन्ति संबद्धलेस्याकाः ॥ ११८ ॥ चत्वारिं च सहस्राणि द्वात्रिं-
शान्येव भवन्ति नक्षत्राणि । पट् च शतानि द्वासप्ततानि महाप्रहा द्वादश सहस्राणि ॥ ११९ ॥ पण्णवतिः शतसहस्राणि चतुश्चत्वारिं-

याचत्तारिं च बंदा यावत्तारिमेव दिणयरा दित्ता । पुक्खवरदीचहे चरंति एए पगासिंता ॥ १२१ ॥ १०४९ ॥
 तिणिण सया छत्तीसा छच सहस्सा महग्गहाणं तु । नक्खत्ताणं तु भवे सोलाणि दुवे सहस्साणि ॥ १२२ ॥
 ॥ १०५० ॥ अडयालीसं लक्खा यावीसं खलु भवे सहस्साइं । दो अ सय पुक्खरद्धे तारागणकोडिकोडीणं
 ॥ १२३ ॥ १०५१ ॥ यत्तीसं चंदसयं यत्तीसं चेय सूरियाण सयं । सयलं मणुस्सलोकं चरंति एए पयासिंता
 ॥ १२४ ॥ १०५२ ॥ इक्कारस य सहस्सा छप्पिय सोला महग्गहसया उ । छच सया छन्नउआ नक्खत्ता तिणिण
 य सहस्सा ॥ १२५ ॥ १०५३ ॥ अट्टासीइ चत्ताइं सयसहस्साइं मणुयलोगम्मि । सत्ता य सयामणूणा तारा-
 गणकोडिकोडीणं ॥ १२६ ॥ १०५४ ॥ एसो तारापिंडो सव्वसमासेण मणुयलोगम्मि । यहिया पुण ताराओ
 जिणेहिं भणिया असंखित्ता ॥ १२७ ॥ १०५५ ॥ एयइयं तारगं जं भणियं मणुयलोग(मज्झ)म्मि । चार

शच भवन्ति शतसहस्राणि । यत्थारि च शतानि तारागणकोटीकोटीनाम् ॥ १२० ॥ द्वासप्ततिश्च चन्द्रा द्वासप्ततिरेव दिनकरा दीप्ताः ।
 पुष्करवद्वीपाद्धे चरन्त्येते प्रकाशयन्तः ॥ १२१ ॥ त्रीणि शतानि पट्त्रिंशानि पट् च सहस्राणि तु महामहाणाम् । नक्षत्राणां तु भवतः
 षोडशे द्वे सहस्रे ॥ १२२ ॥ अष्टपर्यारिशछद्धा द्वाविंशतिश्च खलु भवन्ति सहस्राणि । द्वे च शते पुष्कराद्धे तारफगणकोटीकोटीनाम्
 ॥ १२३ ॥ द्वात्रिंशं चन्द्रशतं द्वात्रिंशमेव सूर्याणां शतम् । सकलं मनुष्यलोकं चरत्येतत् प्रकाशयत् ॥ १२४ ॥ एकादश च सहस्राणि
 षोडशधिकाणि पट्त्रिंशानि महामहाः । पट् शतानि पण्णवतानि नक्षत्राणि त्रीणि च सहस्राणि ॥ १२५ ॥ चत्वारिंशत्सहस्राधिकाणि
 अष्टाशीतिः शतसहस्राणि । मनुजलोके सप्त च शतानि अन्यूनानि तारागणकोटीकोटीनाम् ॥ १२६ ॥ एए तारापिण्डः सर्वसमासेन

कलंबुयापुष्पसंठियं जोहसं चरह ॥ १२८ ॥ १०५६ ॥ रविससिगहनक्खत्ता एवइआ आहिया मणुयलोए ।
जेसिं नामागोयं न पागया पन्नवेइंति ॥ १२९ ॥ १०५७ ॥ छावट्ठिं पिडयाइं चंदाइचाण मणुयलोगम्मि । दो
चंदा दो सूरा य हुंति इक्खिए पिडये ॥ १३० ॥ १०५८ ॥ छावट्ठिं पिडयाइं नक्खत्ताणं तु मणुयलोगम्मि ।
छप्पन्नं नक्खत्ता य हुंति इक्खिए पिडए ॥ १३१ ॥ १०५९ ॥ छावटी पिडयाणं महग्गहाणं तु मणुयलो-
गम्मि । छावत्तरं गहसयं च होइ इक्खिए पिडए ॥ १३२ ॥ १०६० ॥ चत्तारि य पंतीओ चंदाइचाण मणुय-
लोगम्मि । छावट्ठिं छावट्ठिं होइ इक्खिया पंती ॥ १३३ ॥ १०६१ ॥ छप्पन्नं पंतीणं नक्खत्ताणं तु मणुयलो-
गम्मि । छावट्ठिं छावट्ठिं च होइ इक्खिया पंती ॥ १३४ ॥ १०६२ ॥ छावत्तरं गहाणं पंतिसयं होइ मणुय-

मनुजलोके । वहिस्तापुनस्तारका जिनैर्भणिता असंखेयाः ॥ १२७ ॥ एतावत्ताराग्रं यद्गणितं मनुजलोकमध्ये । कदम्बकपुष्पसंस्थितं
ज्योतिश्चारं चरति ॥ १२८ ॥ रविशशिग्रहनक्षत्राण्येतावन्याख्यातानि मनुजलोके । येषां नामगोत्रं न प्राकृताः प्रज्ञापयन्ति ॥ १२९ ॥
पट्पट्टिः पिटकानि चन्द्रादित्ययोर्मनुजलोके । द्वौ चन्द्रौ द्वौ सूर्यौ च भवन्त्येकस्मिन् पिटके ॥ १३० ॥ पट्पट्टिः पिटकानि नक्षत्राणां
तु मनुजलोके । पट्पञ्चाशन्नक्षत्राणि च भवन्त्येकस्मिन् पिटके ॥ १३१ ॥ पट्पट्टिः पिटकानि महामहाणां तु मनुजलोके । पट्सप्तत्य-
धिकं ग्रहशतं च भवत्येकस्मिन् पिटके ॥ १३२ ॥ चतस्रश्च पङ्कयश्चन्द्रादित्यानां मनुजलोके । पट्पट्टिः पट्पट्टिर्भवन्त्येकस्यां पङ्क्तौ ॥ १३३ ॥
पट्पञ्चाशत् पङ्क्त्यो नक्षत्राणां तु मनुजलोके । पट्पट्टिः २ भवन्त्येकस्यां पङ्क्तौ ॥ १३४ ॥ पट्सप्ततं ग्रहाणां पङ्क्तिशतं भवति मनुज-

लोगमि । छावटिं छावटिं च होइ इक्षिकाया पंती ॥ १३५ ॥ १०६३ ॥ ते मेरुमाणुसुत्तर पयाहिणावत्तमं-
 डला सवे । अणवटिं जोएहि चंदा सूर गहगणा य ॥ १३६ ॥ १०६४ ॥ नखत्ततारयाणं अवट्टिया
 मंडला मुणेयवा । तेवि य पयाहिणावत्तमेव मेकं अणुचरंति ॥ १३७ ॥ १०६५ ॥ रयणियरदिणयराणं उहुमेहे
 एव संकमो नटिप । मंडलसंकमणं पुण अर्निमतरयाहिंरं तिरियं ॥ १३८ ॥ १०६६ ॥ रयणियरदिणयराणं
 नखत्ततारं च महंगाहाणं च । चारयिसेसेण भवे सुहदुक्खविही मणुस्साणं ॥ १३९ ॥ १०६७ ॥ तेसिं पयि-
 संताणं तावक्खित्ते उ चहुए नियमा । तेणेव कमेण पुणो परिहायइ निक्खमिन्ताणं ॥ १४० ॥ १०६८ ॥ तेसिं
 कलंगुयापुण्फसंठिया हुंति तावक्खित्तमुदा । अंतो अ संकुला याहिं च यित्थडा चंदराराणं ॥ १४१ ॥ १०६९ ॥
 केणं बहुइ चंदो ? परिहाणी केण होइ चंदस्स ? । कालो वा जुण्हा वा केणऽणुमाधेण चंदस्स ? ॥ १४२ ॥

छेके । पट्टपट्टिः २ भपन्त्येकस्यां पट्टो ॥ १३५ ॥ ते मेरुमाणुसुत्तरयोः प्रवक्षिणावर्तमण्डलाः सूर्ये । अनवस्थितेयोगीश्वरान्द्राः सूर्यो महग-
 नाथ ॥ १३६ ॥ नक्षत्रतारकाणामवस्थितानि मण्डलानि ज्ञातव्यानि । तेषां च प्रवक्षिणावर्तमेव मेरुमणुपरन्ति ॥ १३७ ॥ रजनीकर-
 दिनकराणामूर्ध्वमधश्च सङ्क्रमो नास्ति । मण्डलसङ्क्रमणं पुनरभ्यन्तरयाहेषु तिरश्चि ॥ १३८ ॥ रजनीकरदिनकराणां नक्षत्राणां महा-
 मद्राणां च । चारविशेषेण भवति सुखदुःखविधिर्मनुष्याणाम् ॥ १३९ ॥ तेषु प्रविशत्यु वापक्षेत्रं तु यद्धते नियमात् । तेनैव क्रमेण पुनः
 परिहीयते निष्कामस्तु ॥ १४० ॥ तेषां कदम्बकपुष्पसंस्थितानि भवन्ति वापक्षेत्रमुत्तानि । अन्वद्य सङ्कुटानि घटिद्य वित्तुतानि चन्द्र-
 सूर्याणाम् ॥ १४१ ॥ केन चन्द्रो यद्धते ? परिहाणिः केन भवति चन्द्रस्व ? । कालिमा वा ज्योत्स्ना वा केनानुभावेन चन्द्रस्व ? ॥ १४२ ॥

॥ १०७० ॥ किण्हं राहुविमाणं निचं चंद्रेण होइ अविरहियं । चउरंगुलमप्यत्तं हिट्टा चंदस्स तं चरइ ॥ १०७१ ॥
॥ १०७१ ॥ छावट्ठिं छावट्ठिं दिवसे दिवसे उ सुक्कपक्खस्स । जं परिवहुइ चंदो खवेइ तं चेव कालेणं ॥ १०७२ ॥
॥ १०७२ ॥ पत्तरसइ भागेण य चंदं पत्तरसमेव चंकमइ । पत्तरसइ भागेण य पुणोवि तं चेव पक्कमइ ॥ १०७३ ॥
॥ १०७३ ॥ एवं बहुइ चंदो परिहाणी एव होइ चंदस्स । कालो वा जुण्हा वा तेण य (ऽणु) भावेण चंदस्स ॥ १०७४ ॥
॥ १०७४ ॥ अंतो मणुस्सखेत्ते हवंति चारोवगा य उववण्णा । पंचविहा जोइसिया चंदा सूरा गहगणा य ॥ १०७५ ॥
॥ १०७५ ॥ तेण परं जे सेसा चंदाइच गहतारनक्खत्ता । नत्थि गई नवि चारो अवट्ठिया ते सुणेयक्का ॥ १०७६ ॥
॥ १०७६ ॥ दो चंदा इह दीवे चत्तारि य सागरे लवणतोए । धायइसंडे दीवे वारस चंदा य सूरा य ॥ १०७७ ॥
॥ १०७७ ॥ एगे जंजुदीवे दुगुणा लवणे चउग्गुणा हुंति । कालोयए तिगुणिया ससिसूरा धायइसंडे ॥ १०७८ ॥

कृष्णं राहुविमाणं नित्यं चन्द्रेण भवत्यविरहितम् । चतुरङ्गुलान्यप्राप्तमधस्ताच्चन्द्रस्य तचरति ॥ १०७३ ॥ पट्पट्ठिं पट्पट्ठिं (भागं) दिवसे दिवसे तु शुक्लपक्षस्य । यत्परिवर्द्धयति चन्द्रं क्षपयति तावन्तमेव कृष्णस्य ॥ १०७४ ॥ पञ्चदशभागेन च चन्द्रस्य पञ्चदशभागमेवाकांशमिति । पञ्चदशभागेन च पुनरपि तत एव प्रकाम्यति ॥ १०७५ ॥ एवं वर्द्धते चन्द्रः परिहाणित्वेव भवति चन्द्रस्य । कालिमां वा ज्योत्स्ना वा तेन च भावेन चन्द्रस्य ॥ १०७६ ॥ अन्तर्मनुष्यक्षेत्रे भवन्ति चारोपगाश्चो (आरो)पपत्राः । पंचविधा ज्योतिषिकाः, चंद्राः सूर्यो ग्रहगणाश्च ॥ १०७७ ॥ ततः परं ये शेषाश्चन्द्रादित्या महास्तारका नक्षत्राणि । नास्ति गतिर्नैव चारः अवस्थितास्ते ज्ञातव्याः ॥ १०७८ ॥ द्वौ चन्द्राविह द्वीपे चत्वारश्च सागरे लवणतोये । धातकीखण्डे द्वीपे द्वादश चन्द्राश्च सूर्योश्च ॥ १०७९ ॥ एको जम्बूद्वीपे द्विगुणा लवणे चतुर्गुणा भवन्ति ।

प्रागइसंठप्पभिर्इ वदिट्ठा तिगुणिया भये चंदा । आइद्धचंवसहिंया अणंतराणंतरे खित्ते ॥ १५१ ॥ १०७९ ॥
 रिक्खलंगगहत्तारग्गा दीयसमुद्धान इच्छसे नाडं । तस्स ससीहिं उ गुणिंयं रिक्खलंगगहत्तारयगं तु ॥ १५२ ॥
 ॥ १०८० ॥ यणिया उ माणुसनगस्स चंवसुराणडवट्ठिया जोगा । चंदा अभीइजुत्ता सूरु पुण छुंति पुस्सेहिं
 ॥ १५३ ॥ १०८१ ॥ चंदाओ सूरस्स य सूरु ससिणो य अंतरं होइ । पण्णाससहस्साइं जोयणाणं अणूणाइ
 ॥ १५४ ॥ १०८२ ॥ सूरस्स य सूरस्स य ससिणो ससिणो य अंतरं होइ । यहिंया उ माणुसनगस्स जोअ-
 णाणे सयसहस्सं ॥ १५५ ॥ १०८३ ॥ सूरंतरिया चंदा चंवंतरिया उ विणयरा वित्ता । चित्तंतरलेसागा सुह-
 लेसा मंवलेसा य ॥ १५६ ॥ १०८४ ॥ अट्ठासीयं च गहा अट्ठासीसं च छुंति नक्खत्ता । पगससीपरिवारो
 पत्तो ताराण गुप्फाभि ॥ १५७ ॥ १०८५ ॥ छायट्ठि सएस्साइं नय चेव सयाइं पंचसयराइं । पगससीपरिवारो
 कालोपे त्रिगुणिताः शशिसूर्या धातकीतण्डे ॥ १५० ॥ धातकीतण्डाद् प्रवृत्ति वदिट्ठास्त्रिगुणिता भवेयुधन्वाः । आदिमचन्द्रसहिता अन-
 नारागन्तरे क्षेत्रे ॥ १५१ ॥ ऋक्षमहत्तारकामाणि प्रीपसयुग्रयोरिच्छति द्वातुं । तस्य शशिमिर्गुणितं ऋक्षमहत्तारकामं तु ॥ १५२ ॥
 महिः पुनर्गागुयोत्तरनगात् पन्त्रयूर्ययोरपक्षिता योगाः । पन्त्रा अभिजिता युष्ठाः सूर्याः पुनर्भवेन्ति पुढ्यैः ॥ १५३ ॥ चन्त्रात् सूर्यस्य
 रूपांश्च शशिनश्चान्तरे भव्यंति । पंचाराण सहस्राणि योजनानामनूतानि ॥ १५४ ॥ सूर्यस्य सूर्यस्य च शशिनः शशिनश्चान्तरे भवति ।
 पक्षिस्तान् मागुपनगात् योजनानां शतसहस्रं ॥ १५५ ॥ सूर्योन्वरित्वाग्रन्त्राः चन्त्रान्चरित्वाग्र विनकरा दीप्ताः । चित्रान्तरलेइयाकाः शुभ-
 लेइया भन्तरेइयाभ ॥ १५६ ॥ अष्टासीतिभ्य महाः अष्टाविंशतिभ्य भवन्ति नक्षत्राणि । एकशशिपरीवारः इतस्तारकाणां वन्द्ये ॥ १५७ ॥

तारागणकोडिकोडीणं ॥ १५८ ॥ १०८६ ॥ वाससहस्रं पलिओवमं च सूरण सा ठिई भणिया । पलिओवम
चंदाणं वाससयसहस्रमब्भहियं ॥ १५९ ॥ १०८७ ॥ पलिओवमं गहाणं नक्खत्ताणं च जाण पलियद्धं ।
पलियचउत्थो भाओ ताराणवि सा ठिई भणिया ॥ १६० ॥ १०८८ ॥ पलिओवमट्टभागो ठिई जहण्णा उ
जोइसगणस्स । पलिओवममुक्कोसं वाससयसहस्रमब्भहियं ॥ १६१ ॥ १०८९ ॥ भवणवहवाणवंतरजोइस-
वासी ठिई मए कहिया । कप्पवईवि य बुच्छं बारस इंदे महिद्धीए ॥ १६२ ॥ १०९० ॥ पढमो सोहम्मवई
ईसाणवई उ भन्नए बीओ । तत्तो सणकुमारो हवइ चउत्थो उ माहिंदो ॥ १६३ ॥ १०९१ ॥ पंचमए पुण
बंभो छट्ठो पुण लंतओउत्थ देविंदो । सत्तमओ महसुक्को अट्टमओ भवे सहस्सारो ॥ १६४ ॥ १०९२ ॥ नवमो
अ आणइंदो दसमो उण पाणउत्थ देविंदो । आरण इक्कारसमो बारसमो अञ्जुए इंदो ॥ १६५ ॥ १०९३ ॥ एए

पट्पट्ठिः सहस्राणि नव चैव शतानि पंचसप्ततानि । एकशशिपरीवारस्तारकगणकोटीकोटीनां ॥ १५८ ॥ वर्षसहस्रं पल्योपमं च सूर्याणां
सा स्थितिर्भणिता । पल्योपमं चन्द्राणां वर्षशतसहस्राभ्यधिकम् ॥ १५९ ॥ पल्योपमं ग्रहाणां नक्षत्राणां च जानीहि पल्योपमार्धं । पल्य-
चतुर्थो भागस्तारकाणां सा स्थितिर्भणिता ॥ १६० ॥ पल्योपमाष्टभागः स्थितिर्जघन्या तु ज्योतिष्कगणस्य । पल्योपममुत्कृष्टं वर्षशतसह-
स्राभ्यधिकं ॥ १६१ ॥ भवनपतिव्यन्तरज्योतिष्कवासिनां स्थितिर्मया कथिता । कल्पपतीनपि वक्ष्ये द्वादशेन्द्रान् महर्द्धिकान् ॥ १६२ ॥
प्रथमः सौधर्मपतिरीशानपतिस्तु भण्यते द्वितीयः । ततः सनत्कुमारो भवति चतुर्थस्तु माहेन्द्रः ॥ १६३ ॥ पंचमकः पुनर्ब्रह्मा षष्ठः पुनर्लोन्त-
कोऽत्र देवेन्द्रः । सप्तमस्तु महाशुक्रोऽष्टमो भवेत्सहस्रारः ॥ १६४ ॥ नवमश्चानतेन्द्रो दशमः पुनः प्राणतोऽत्र देवेन्द्रः । आरण एकाद-

वारस इदा कप्पवई कप्पसांमिया भणिया । आणाईसरियं वा तेण परं नत्थि देवाणं ॥ १६६ ॥ १०९४ ॥
 तेण परं देवगणा सयइच्छियभाचणाइ उववत्ता । नेविज्जेहिं न सक्को उववाओ अल्ललिंणेणं ॥ १६७ ॥ १०९५ ॥
 जे दंसणवावत्ता लिंगगहणे करंति सामण्णे । तेसिंपिय उववाओ उक्कोसो जाव नेविज्जा ॥ १६८ ॥ १०९६ ॥
 इत्थ किर विमाणाणं यस्सीसं यणिणया सयसहस्सा । सोहम्मकप्पवइणो सक्कस्स महाणुभागस्स ॥ १६९ ॥
 ॥ १०९७ ॥ ईसाणकप्पवइणो अट्ठावीसं भवे सयसहस्सा । वारस्स सयसहस्सा कप्पम्मि सणंक्कुमारम्मि
 ॥ १७० ॥ १०९८ ॥ अट्ठेव सयसहस्सा माहिंदम्मि उ भवंति कप्पम्मि । चत्तारि सयसहस्सा कप्पम्मि उ
 पंमलोगम्मि ॥ १७१ ॥ १०९९ ॥ इत्थ किर विमाणाणं पद्दासं लंतप सहस्साइं । चत्तारि महासुक्के छप
 सहस्सा सहस्सारे ॥ १७२ ॥ ११०० ॥ आणयपाणयकप्पे चत्तारि सया ५५रणजुपु तिन्नि । सत्ता विमाणस-
 शो द्वाइशोऽच्युत इन्द्रः ॥ १६५ ॥ एते द्वादश इन्द्राः कल्पपतयः कल्पस्वामिनो भणिताः । आश्वा पेश्वर्य वा ततः परं नास्ति इवानो
 ॥ १६६ ॥ ततः परं देवगणाः स्वकेप्तिवभावनायामुत्पन्नाः । प्रदेवकेषु न शक्योऽन्यलिङ्गोपपातः ॥ १६७ ॥ ये व्यापन्नदर्शना लिङ्ग-
 प्रहर्णं कुर्वन्ति श्रामण्ये । तेषामपि पोपपात उत्पद्ये वायद् प्रदेवके ॥ १६८ ॥ अत्र किल विमानानां द्वाविंशद्वर्णितानि शतसहस्राणि ।
 सौधर्मकल्पपतेः शक्रस्य महाभुभागस्य ॥ १६९ ॥ ईशानकल्पपतेरष्टाविंशतिर्भवन्ति शतसहस्राणि । द्वादश शतसहस्राणि फल्पे सनत्कु-
 मारे ॥ १७० ॥ अष्टौव शतसहस्राणि मादेन्द्रे तु भवन्ति फल्पे । चत्वारि शतसहस्राणि फल्पे तु ब्रह्मलोके ॥ १७१ ॥ अत्र किल विमा-
 नानां पंचाशत् तान्त्रके सहस्राणि । चत्वारिंशत् महाशुक्के पट् च सहस्राणि सहस्रारे ॥ १७२ ॥ आनतप्राणतकल्पयोश्चत्वारि शतानि

याहं चउसुवि एएसु कल्पेषु ॥ १७३ ॥ ११०१ ॥ एयाइ विमाणाहं कहियाहं जाहं जत्थ कप्पम्मि । कप्पवई-
णवि सुंदरि ! ठिईविसेसे निसामेहि ॥ १७४ ॥ ११०२ ॥ दो सागरोवमाहं सक्कस्स ठिई महाणुभागस्स ।
साहीया ईसाणे सत्तेव सणकुमारम्मि ॥ १७५ ॥ ११०३ ॥ माहिंदे साहियाहं सत्त दस चैव वंभलगम्मि ।
चउदस लंतइ कल्पे सत्तरस भवे महासुक्के ॥ १७६ ॥ ११०४ ॥ कप्पम्मि सहस्सारे अट्टारस सागरोवमाहं
ठिई । एगूणाऽऽणयकल्पे वीसा पुण पाणए कल्पे ॥ १७७ ॥ ११०५ ॥ पुण्णा य इक्खवीसा उदहिसनामाण
आरणे कल्पे । अह अचुयम्मि कल्पे वावीसं सागराण ठिई ॥ १७८ ॥ ११०६ ॥ एसा कप्पवईणं कप्पठिई
वणिणया समासेणं । गेचिज्जऽणुत्तराणं सुण अणुभागं विमाणानं ॥ १७९ ॥ ११०७ ॥ तिण्णेव य गेविज्जा
हिट्ठिह्हा मज्झिमा य उवरिह्हा । इक्किक्कंपि य तिविहं नव एवं हंति गेविज्जा ॥ १८० ॥ ११०८ ॥ सुदंसणा अमोहा य,

आरणाच्युतयोत्सीणि । सप्त विमानशतानि चतुर्ण्वपि एतेषु कल्पेषु ॥ १७३ ॥ एतानि विमानानि कथितानि यानि यत्र कल्पे । कल्पप-
तीनामपि सुन्दरि ! स्थितिविशेषान् निशमय ॥ १७४ ॥ द्वे सागरोपमे शक्य स्थितिर्महानुभागस्य । साधिके ईशाने सप्तैव सनत्कुमारे
॥ १७५ ॥ माहेन्द्रे साधिकानि सप्त दशैव ब्रह्मलोके । चतुर्दश लान्तके कल्पे सप्तदश भवन्ति महाशुके ॥ १७६ ॥ कल्पे सहस्रारे
अष्टादश सागरोपमाणि स्थितिः । एकोनविंशतिरानतकल्पे विंशतिः पुनः प्राणते कल्पे ॥ १७७ ॥ पूर्णो एकविंशतिः उदधिसनानां आरणे
कल्पे । अथाच्युते कल्पे द्वाविंशतिः सागरोपमाणां स्थितिः ॥ १७८ ॥ एषा कल्पपतीनां कल्पस्थितिर्विनिता समासेन । भ्रैवेयकानुत्तराणां
शृणु अनुभागं विमानानां ॥ १७९ ॥ त्रीण्येव भ्रैवेयकाणि अधस्तनानि मध्यमान्युपरितनानि च । एकैकसिंशत्रि विधानि तत्रैवं भवन्ति

सुप्पबुद्धा जसोधरा । यच्छा सुवच्छा सुमणा, सोमणस्तां पियदंसणा ॥ १८१ ॥ ११०९ ॥ एकारसुत्तरं हेट्ठि-
 मए ससुत्तरं च मज्झिमए । सयमेगं उवरिमए पंचेय अणुत्तरविमाणा ॥ १८२ ॥ १११० ॥ हेट्ठिमगेविज्जाणं
 तेवीसं सागरोचमाइं ठिई । इक्किक्कमाकहिज्जा अट्ठहिं सेसेहिं नमियंगी ! ॥ १८३ ॥ ११११ ॥ विजयं च वेजयंतं
 जयंतमपराजियं च योद्धवं । सधट्टसिद्धनामं होइ चउण्हं तु मज्झिमयं ॥ १८४ ॥ १११२ ॥ पुवेण होइ विजयं दाहि-
 णओ होइ वेजयंतं तु । अवरेणं तु जयंतं अयराइयसुत्तरे पासे ॥ १८५ ॥ १११३ ॥ एएसु विमाणेसु उ तिसीसं
 सागरोचमाइं ठिई । सधट्टसिद्धनामे अजहल्लुक्कोस तिसीसा ॥ १८६ ॥ १११४ ॥ हिट्ठिइया उवरिल्ला दो वो
 जुयलऽद्धचंदसंठाणा । पडिपुण्णचंदसंठाणसंठिया मज्झिमा चउरो ॥ १८७ ॥ १११५ ॥ नेविज्जाऽऽचलिसरिसा

नैवेयकानि ॥ १८० ॥ सुदर्शनः अमोघः सुप्रबुद्धो यशोधरः । यक्षाः सुवक्षाः सुमन्ताः सौमनसाः प्रियदर्शनः ॥ १८१ ॥ अपस्तने
 एकाग्रशोचरं शतं सप्तोत्तरं शतं च मध्ये । शतमेकं उपरितने पंचेबासुत्तरविमानानि ॥ १८२ ॥ अपस्तनापस्तननैवेयकानां प्रयोधि-
 दातिः सागरोपमानि स्थितिः । एकैकं यथेयेत् अष्टसु शेषेषु नगितांगि ! ॥ १८३ ॥ विजयं च वेजयंतं जयन्तमपराजितं च बोद्धव्यं ।
 सर्वार्थसिद्धनाम भवति चतुर्णां तु मध्यमं ॥ १८४ ॥ पूर्वस्यां भवति विजयं दक्षिणतो भवति वेजयंतं तु । अपरस्यां तु जयन्तं अपरा-
 जितमुत्तरे पार्श्वे ॥ १८५ ॥ एतेषु विमानेषु तु द्रव्यद्विधत्वा सागरोपमानि स्थितिः । सर्वार्थसिद्धनाम्नि अजयन्योत्कृष्टा द्रव्यसिद्धसागरो-
 पमानि ॥ १८६ ॥ अपस्तने उपरितने च द्वे द्वे युगले अर्धचन्द्रसंस्थाने । प्रतिपूर्णेचन्द्रसंस्थानसंस्थिता मध्यमाश्चत्वारः (कल्पाः) ॥ १८७ ॥

नेविज्जा तिणिण आसन्ना । दुल्लुयसंठाणाइं अणुत्तराइं विमाणाइं ॥ १८८ ॥ १११६ ॥ घणउदहिपइ-
ट्टाणा सुरभवणा दोसु हुंति कप्पेसुं । तिसु वाउपइट्टाणा तदुभयसुपइट्टिया तिसि ॥ १८९ ॥ १११७ ॥ तेण
परं उवरिमया आगासंतरपइट्टिया सवे । एस पइट्टाणविही उहुं लोए विमाणानं ॥ १९० ॥ १११८ ॥ किण्हा
नीला काज तेज्जलेसा य भवणचंतरिया । जोइससोहम्मीसाणं तेउलेसा सुणेयवा ॥ १९१ ॥ १११९ ॥ कप्पे
सणकुमारे माहिंदे चैव वंभलोए य । एएसु पम्हलेसा तेण परं सुकलेसा उ ॥ १९२ ॥ ११२० ॥ कणगत्तय-
रत्ताभा सुरवसभा दोसु हुंति कप्पेसु । तिसु हुंति पम्हगोरा तेण परं सुक्खिहा देवा ॥ १९३ ॥ ११२१ ॥
भवणवहवाणमंतरजोइसिया हुंति सत्तरयणीया । कप्पवईणइसुंदरि ! सुण उच्चत्तं सुरवराणं ॥ १९४ ॥ ११२२ ॥
सोहम्मीसाणसुरा उच्चत्ते हुंति सत्तरयणीया । दो दो कप्पा तुहा दोसुवि परिहायए रयणी ॥ १९५ ॥ ११२३ ॥

अवेयकावलिसट्टशानि अवेयकाणि त्रीणि आसन्नानि । दुल्लुकसंस्थानानि अनुत्तराणि विमानानि ॥ १८८ ॥ घनोद्धिप्रतिष्ठानानि
सुरभवनानि द्वयोर्भवन्ति कल्पयोः । त्रिषु वायुप्रतिष्ठानानि तदुभयसुप्रतिष्ठितान्युपरि त्रिषु ॥ १८९ ॥ ततः पर्युपरित्तानि आकाशान्तरप्र-
तिष्ठितानि सर्वाणि । एष प्रतिष्ठानविधिः ऊर्ध्वलोके विमानानां ॥ १९० ॥ कृष्णा नीला कापोती तेजोलेख्या च भवनप्रतिव्यन्तराणां ।
ज्योतिष्कसौधर्मशानानां तेजोलेख्या ज्ञातव्या ॥ १९१ ॥ कल्पे सनत्कुमारे माहेन्द्रे चैव ब्रह्मलोके च । एतेषु पद्मलेख्या ततः परं शुक्ल-
लेख्या तु ॥ १९२ ॥ कनकत्वक्काभाः सुरवृषभा भवन्ति द्वयोः कल्पयोः । त्रिषु भवन्ति पद्मगौरास्ततः परं शुक्लेलेख्याका देवाः ॥ १९३ ॥
भवनप्रतिव्यन्तरज्योतिष्का भवन्ति सप्तरत्नयः । कल्पपतीनां अतिसुन्दरि ! त्र्यणूत्त्वं सुरवराणां ॥ १९४ ॥ सौधर्मशानसुरा उच्चत्वेन

नेविज्जेतु य देवा रयणीओ दुप्पि हुंति उच्चाओ । रयणी पुण उच्चसं अणुस्तरविमाणवासीणं ॥ १९६ ॥ ११२४ ॥
 कप्पाओ कप्पम्मि उ जस्स ठिई सागरोवमन्महिंया । वस्सेहो तस्स भवे इक्कारसभागपरिदीणो ॥ १९७ ॥
 ॥ ११२५ ॥ जो अ विमाणुस्सेहो पुट्ठीणं जं च होइ याहल्लं । दुण्हं पि तं पमाणं यत्तीसं जोयणसयाइं ॥ १९८ ॥
 ॥ ११२६ ॥ भवणयइवाणभंतरजोइसिया हुंति कायपवियारा । कप्पवईणवि सुंदरि ! दुच्चं पवियारणविही
 उ ॥ १९९ ॥ ११२७ ॥ सोहम्मसीसानेसुं सुरवरा हुंति कायपवियारा । सणकुमारमाहिंवेसु फासपवियारया
 देवा ॥ २०० ॥ ११२८ ॥ यंभे छंतयकप्पे सुरवरा हुंति खयपवियारा । महसुक्कसहस्सारे सदपवियारया देवा
 ॥ २०१ ॥ ११२९ ॥ आणयपाणयकप्पे आरण तह अणुए सुकप्पम्मि । देवा मणपवियारा तेण परं अूप-
 वियारा ॥ २०२ ॥ ११३० ॥ गोसीसागुकेयइपत्तापुत्तागबडलगंथा य । चंपयकुवलयगंथा तगरेलसुगंधगंधा

भवन्ति सप्त रत्नयः । द्वौ द्वौ कल्पौ तुल्यौ द्वयोरपि परिहीयते रत्निः ॥ १९५ ॥ त्रैवेयकेषु देवा द्वे द्वे रत्नी भवन्त्युषाः । रत्निः पुनरुत्पत्य
 अनुत्तरविमानवादिनां ॥ १९६ ॥ कल्पान् कल्पे तु यस्य स्थितिः सागरोपमेणाधिका । वस्सेयसस्य भवेत् एकादशभागपरिहीणः ॥ १९७ ॥
 यत्र विमानानागुत्सेधो बाहस्यं यत्र भवति पृथिव्याः । द्वयोरपि सत्प्रमाणं द्वात्रिंशद्योजनशतानि ॥ १९८ ॥ भवमपतिष्ठयन्तरज्योतिष्का
 ॥ भवन्ति कायप्रविचारः । कल्पपत्तीनामपि सुंदरि ! यद्वये परिचाराविधिः ॥ १९९ ॥ सौधर्मेशानयोः सुरवरा भवन्ति कायप्रवीचाराः ।
 सनत्कुमारमादेन्द्रयोः स्पर्शप्रविचारका देवाः ॥ २०० ॥ ब्रह्मदेवलोके लांतके कल्पे सुरवरा भवन्ति रूपप्रवीचाराः । महशुकसहस्रा-
 रयोः शब्दप्रवीचारका देवाः ॥ २०१ ॥ ज्ञानतप्राणतत्कल्पयोरारणे तथा अच्युते सुकल्पे । देवा मनःप्रवीचाराः ततः परं द्युतप्र-

य ॥ २०३ ॥ ११३१ ॥ एसा णं गंधविही उवमाए वणिगया समासेणं । दिट्ठीएवि य तिविहा थिरसुकुमारा
य फासेणं ॥ २०४ ॥ ११३२ ॥ तेवीसं च विमाणा चउरासीहं च सयसहस्साहं । सत्ताणउहं सहस्साहं उहु-
लोए विमाणाणं ॥ २०५ ॥ ११३३ ॥ अउणाणउहं सहस्सा चउरासीहं च सयसहस्साहं । एगूणयं द्विवहुं सयं
च पुप्फावकिण्णाणं ॥ २०६ ॥ ११३४ ॥ सत्तेव सहस्साहं सयाहं वावत्तराहं अट्ट भवे । आवलियाह विमाणा
सेसा पुप्फावकिण्णाणं ॥ २०७ ॥ ११३५ ॥ आवलिआह विमाणाण अंतरं नियमसो असंखिज्जं । संखिज्ज-
मसंखिज्जं भणियं पुप्फावकिण्णाणं ॥ २०८ ॥ ११३६ ॥ आवलियाह विमाणा वट्ठा तंसा तहेव चउरंसा ।
पुप्फावकिण्णया पुण अणेगविहरूवसंठाणा ॥ २०९ ॥ ११३७ ॥ वट्ठं खु वलयगंपिव तंसा सिंघाडयंपिव
विमाणा । चउरंसविमाणा पुण अवखाडयसंठिया भणिया ॥ २१० ॥ ११३८ ॥ पढमं वट्ठविमाणं बीयं तंसं

वीचाराः ॥ २०२ ॥ गोशीर्पागुरुकेतकीपत्रपुन्नागवकुलगन्धाश्च । चम्पककुवलयगन्धाः तगरैलासुगन्धिगन्धाश्च ॥ २०३ ॥ एष गन्ध-
विधिरूपमया वर्णितः समासेन । दृष्ट्याऽपि च त्रि(वि)विधाः स्थिरसुकुमाराश्च स्पर्शेन ॥ २०४ ॥ त्रयोविंशतिश्च विमानानि चतुरशीतिश्च
शतसहस्राणि । सप्तनवतिः सहस्राणि ऊर्ध्वलोके विमानानां ॥ २०५ ॥ एकोननवतिः सहस्राणि चतुरशीतिश्च शतसहस्राणि । एकोनं
चार्धद्वयशतं च पुष्पावकीर्णानाम् ॥ २०६ ॥ सप्तैव सहस्राणि द्वासप्ततानि शतानि चाष्ट भवन्ति । आवलिकासु विमानानि शेषाणि पुष्पा-
वकीर्णानि ॥ २०७ ॥ आवलिकायां विमानानामन्तरं नियमेनासंख्येयं (योजनानां) । संख्येयमसंख्येयं भणितं पुष्पावकीर्णानां ॥ २०८ ॥
आवलिकायां विमानानि दृप्तानि त्र्यस्याणि चतुरस्याणि तथैव । पुष्पावकीर्णानि पुनरनेकविधरूपसंस्थानानि ॥ २०९ ॥ दृप्तानि खलु वल-

[illegible]

ह्याणं रम्मा भोस्मनगरा असंखिज्जा । तत्तो संखिज्जगुणा जोहसियाणं विमाणा उ ॥ २१८ ॥ ११४६ ॥ थोवा
 विमाणवासी भोमिज्जा वाणमंतरमसंखा । तत्तो संखिज्जगुणा जोहसवासी भवे देवा ॥ २१९ ॥ ११४७ ॥
 पत्तेयविमाणणं देवीणं छब्भवे सयसहस्सा । सोहम्मे कप्पम्मि उ ईसाणे हुंति चत्तारि ॥ २२० ॥ ११४८ ॥
 पंचेवणुत्तराहं अणुत्तरगईहिं जाहं दिट्ठाहं । जत्थ अणुत्तरदेवा भोगसुहमणुवमं पत्ता ॥ २२१ ॥ ११४९ ॥
 जत्थ अणुत्तरगंधा तहेव रूवा अणुत्तरा सदा । अचिच्चपुग्गलाणं रसो अ फासो अ गंधो अ ॥ २२२ ॥ ११५० ॥
 पप्फोडियकलिकलुसा पप्फोडियकमलरेणुसंकासा । वरकुसुममहुकरा इव सुहुमयरं नंदि (दंति) घोहंति
 ॥ २२३ ॥ ११५१ ॥ वरपडमगब्भगोरा सवे ते एगगब्भवसहीओ । गब्भवसहीविमुक्का सुंदरि ! सुक्खं अणु-
 हवंति ॥ २२४ ॥ ११५२ ॥ तेतीसाए सुंदरि ! वाससहस्सेहिं होइ पुण्णेण । आहाराडवहि देवाणऽणुत्तरवि-
 संख्येयगुणानि ज्योतिष्काणां विमानानि ॥ २१८ ॥ लोका विमानवासिनो भौमेया व्यन्तरा असंख्येयाः । ततः संख्येयगुणा ज्योतिष्क-
 वासिनो भवन्ति देवाः ॥ २१९ ॥ प्रत्येकं वैमानिकानां देवीनां पट् भवन्ति शतसहस्राणि । सौधर्मे कल्पे तु ईशाने भवन्ति चत्वारि
 शतसहस्राणि ॥ २२० ॥ पंचैवानुत्तराणि अनुत्तरगतिभिर्यानि दृष्टानि । यत्रानुत्तरदेवा भोगसुखमनुपमं प्राप्ताः ॥ २२१ ॥ यत्र अनुत्तर-
 गन्धास्तथैव रूपाणि अनुत्तराणि शब्दाश्च । अचिच्चपुहलानां रसश्च स्पर्शश्च गन्धश्च ॥ २२२ ॥ प्रस्फोटितकलिकालुष्याः प्रस्फुटितकमलरे-
 णुसंकाशाः । वरकुसुममधुकरा इव सूक्ष्मतरं नन्दि घोषयन्ति (आस्वादयन्ति) ॥ २२३ ॥ वरपद्मगर्भगोराः सर्वे ते एकगर्भवसतयः । गर्भवसति-
 विमुक्ताः सुन्दरि ! सौख्यमनुभवन्ति ॥ २२४ ॥ त्रयस्त्रिंशति पूर्णियां वर्षसहस्राणां सुन्दरि ! पुण्येन । आहारावधिदेवानां अनुत्तरविमानवा-

माणवासिणं ॥ २२५ ॥ ११५३ ॥ सोलसहि सहस्सेहि पंचेहि सएहि होइ पुणेहिं । आहारो देवानं मज्झि-
 ममावं धरिताणं ॥ २२६ ॥ ११५४ ॥ वस वाससहस्साइं जहन्नमावं धरंति जे देवा । तेसिंपि य आहारो
 चउत्थभस्सेण बोद्धवो ॥ २२७ ॥ ११५५ ॥ संवच्छरस्स सुंदरि ! मासाणं अद्धपंचमाणं च । उरसासो देवानं
 अनुत्तरचिमाणयासीणं ॥ २२८ ॥ ११५६ ॥ अद्धट्ठमेहिं राइंदिएहिं अट्ठहि य सुतणु ! मासेहिं । उरसासो
 देवानं मज्झिममावं धरिताणं ॥ २२९ ॥ ११५७ ॥ सत्तण्हं धोवानं पुण्णाणं पुण्णइंदुसरिसमुहे ! । ऊसांसो
 देवानं जहन्नमावं धरिताणं ॥ २३० ॥ ११५८ ॥ जइ सागरोयमाइं जस्स ठिई तरस तत्तिएहिं पयलेहिं ।
 ऊसासो देवानं वाससहस्सेहिं आहारो ॥ २३१ ॥ ११५९ ॥ आहारो ऊसासो एसो मे वंस्सिओ समासेणं ।
 उहुमंतरायनाहि ! (घणाहि) सुंदरि ! अचिरेण कालेण ॥ २३२ ॥ ११६० ॥ पंपसि देवानं ओही उ चिंसे-
 तिनाम् ॥ २२५ ॥ षोडशभिः सदक्षैः पूर्णैः पद्मभिः शतैर्भवति । आहारो देवानां मध्यममायुर्धरताम् ॥ २२६ ॥ दश वर्षसप्तश्राणि जय-
 न्यमायुर्धन्वि ये देवाः । तेषामपि चादारव्यतुर्धर्भकेन बोद्धव्यः ॥ २२७ ॥ संबत्सरे अर्धपद्मगु मासेषु ष मुन्वरि ! । उच्छ्वासो देवा-
 नामनुत्तरचिमानयासिनाम् ॥ २२८ ॥ अष्टसु मासेषु सार्धसप्तसु सुतनो ! रात्रिन्निद्रेषु ष । उच्छ्वासो देवानां मध्यममायुर्धरताम् ॥ २२९ ॥
 सप्तसु श्लोकेषु पूर्णेषु पूर्णैन्दुसदृशमुखि ! । उच्छ्वासो देवानां जपन्यमायुर्धरताम् ॥ २३० ॥ यति सागरोपमाणि यस्य स्थितिसास्य पतिभिः
 पथैः । उच्छ्वासो देवानां वर्षसहस्रैराहारः ॥ २३१ ॥ आहार उच्छ्वास एष मया वर्णितः समासेन । सूक्ष्मान्तरायनाभे ! सुन्दरि ! अचि-
 रेण कालेन ॥ २३२ ॥ प्लेतां देवानामवधिषु विशेषतस्तु यो यस्य । तं मुन्वरि ! वर्णयिष्याम्यहं यथाक्रमं आनुपूर्व्या ॥ २३३ ॥

सओ उ जो जस्स । तं सुवरि । वण्णेऽहं अहकमं आणुपुवीए ॥ २३३ ॥ ११६१ ॥ सोहम्मीसाण पढमं दुच्चं च सणकुमारमाहिंदा । तच्चं च बंभलंतग सुक्कसहस्सारय चउत्थि ॥ २३४ ॥ ११६२ ॥ आणयपाणयकप्पे देवा पासंति पंचमिं पुढविं । तं चैव आरणच्चुय ओहियमाणेण पासंति ॥ २३५ ॥ ११६३ ॥ छट्ठिं हिट्ठिममज्झिममेविज्जा सत्तामिं च उवरिह्ठा । संभिन्नलोगनालिं पासंति अणुत्तरा देवा ॥ २३६ ॥ ११६४ ॥ संखिज्जजोयणा खलु देवाणं अद्धसागरे जणे । तेण परमसंखिज्जा जहन्नयं पन्नवीसं तु ॥ २३७ ॥ ११६५ ॥ तेण परमसंखिज्जा तिरियं दीवा य सागरा चैव । बहुययरं उवरिमया उहुं तु सकप्पयूभाहं ॥ २३८ ॥ ११६६ ॥ नेरइयदेवतित्थं करा य ओहिस्सऽवाहिरा हुंति । पासंति सवओ खलु सेसा देसेण पासंति ॥ २३९ ॥ ११६७ ॥ ओहिन्नाणे विसओ एसो मे वणिणओ समासेणं । बाहल्लं उच्चत्तं विमाणवन्नं पुणो वुच्छं ॥ २४० ॥ ११६८ ॥ सत्तावीसं

सौधर्मेज्ञानाः प्रथमां द्वितीयां च सनक्कुमारमाहेन्द्राः । तृतीयां च ब्रह्मलान्तकाः शुक्रसहस्रारकाश्च चतुर्थीम् ॥ २३४ ॥ आनतप्राणत-
कल्पयोर्देवाः पश्यन्ति पञ्चमीं पृथ्वीम् । तामेवारणान्युता अवधिज्ञानेन पश्यन्ति ॥ २३५ ॥ पथीं अधस्तनमध्यमप्रैवेयकाः सप्तमी
चोपरितनाः । संपूर्णलोकनालिकां पश्यन्त्यनुत्तरा देवाः ॥ २३६ ॥ देवानामनूेर्धसगरोपमे आयुषि संख्येययोजनानि । ततः परम-
संख्येयानि जघन्यतः पञ्चविंशतिं (पश्यन्ति) ॥ २३७ ॥ ततः परेऽसंख्येया द्वीपाः सागराश्चैव तिर्यक् । उपरितना बहुकं ऊर्ध्वं तु
स्वकल्पस्तूपान् ॥ २३८ ॥ नैरयिकदेवतीर्थकराश्चावधेखाणा भवन्ति । पश्यन्ति सर्वतः खलु शेषा देशेन पश्यन्ति ॥ २३९ ॥ अव-
धिज्ञाने विषय एव मया वर्णितः समासेन । बाहल्यं उच्चत्वं विमानवर्णं पुनर्वक्ष्ये ॥ २४० ॥ सप्तविंशतिर्योजनशतानि पृथ्वीनां तयोः

लोपनामपादं पुष्पीना ताना [मो] वादद्वि । सोहृन्मीमानेसु रयणयिषिता न सा पुष्पी ॥ २४१ ॥ २१६० ॥
 तस्य निमाना बहुविधा यामागमगद्वेदयारम्भा । नेकस्त्रियनूत्रिपागा रयणामगद्वामन्कारा ॥ २४२ ॥ २१७० ॥
 केदमदन्त्रियविताया अंजनाभाउसरिता समार्येण । अद्वयदिद्विसवण्णा जतपावासा सुरगणानं ॥ २४३ ॥
 ॥ २१७१ ॥ केद न हरिगयिमाणा मेयगभाऊसरिता समार्येण । मोदगीश्वरसवण्णा जतपावासा सुरगणानं
 ॥ २४४ ॥ २१७२ ॥ धीनसिद्धासरितस्त्वयिणत्थ केदं जातुमणग्रसरितसवणा । दिगुलुगभाउवण्णा जतपावासा
 सुरगणानं ॥ २४५ ॥ २१७३ ॥ कोरिटपाउवणिणत्थ केदं फूदकणिगारसरितसवणा य । हालिश्चमेगवण्णा
 जतपावासा सुरगणानं ॥ २४६ ॥ २१७४ ॥ अविउत्तागद्वयामा निम्मलगाया दुगंयनीसासा । सवे अचद्विग-
 मता मर्गमा अणिमिमत्ता न ॥ २४७ ॥ २१७५ ॥ वायत्तरिकलाणंदिगा उ देया ह्वयंति सवेडवि । भवसं-
 वररत्न । भोपर्मसालयोः । रत्नविश्वः य मा टप्पी ॥ २४८ ॥ यत्त विमानाणि बहुविधाणि प्रमाणप्रकृतिरेविकारव्यानि । वेद्वयंल-
 विचानि रत्नमवशान्तगद्गातानि ॥ २४९ ॥ कानिचिदत्र कृष्णाणि विमानाणि अत्रजपागुहस्ताणि स्वभावेन । व्याघ्रंहरितासक्त्यानि यत्रा-
 वासाः सुरगणानाम् ॥ २५० ॥ कानिचिच्च हरिकाणि विमानाणि मेरुकणगुहस्ताणि स्वभावेन । मयूषीरगवर्ज्यानि यत्रावासाः सुरगणा-
 नाम् ॥ २५१ ॥ धीनक्षिमागद्वस्तर्ज्यन्त्र कानिचिन् जपागुहस्तवर्ज्यानि । दिगुलुगभाउवर्ज्यानि यत्रावासाः सुरगणानाम् ॥ २५२ ॥
 कोलदधानुवर्ज्यन्त्र कानिचिन् विचगिगवर्जिवागद्वस्तर्ज्यानि । इगीश्वरेवर्ज्यानि यत्रावासाः सुरगणानाम् ॥ २५३ ॥ धविनुत्तमा-
 हरितागानो निर्मउगायाः सुगन्धिपनिःश्यामाः । सर्वेऽवन्तिउवण्णाः स्वयंयमा अनिमेवाश्याम ॥ २५४ ॥ इमामसविचित्राविद्वन्नागु देवा भवन्ति

कमणे तेसिं पडिवाओ होइ नायवो ॥ २४८ ॥ ११७६ ॥ कल्याणफलविवागा सच्छन्दविउद्वियाभरणधारी ।
आभरणवसणरहिया हवंति साभावियसरीरा ॥ २४९ ॥ ११७७ ॥ वत्तुलसरिसवल्वा देवा इक्कम्मि ठिइ-
विसेसम्मि । पच्चगऽहीणमहिमा ओगाहणवणणपरिमाणा ॥ २५० ॥ ११७८ ॥ किण्हा नीला लोहिय हालिहा
सुक्खिला विरायंति । पंचसए उविद्धा पासाया तेसु कप्पेसु ॥ २५१ ॥ ११७९ ॥ तत्थासणा बहुविहा सय-
णिज्जा मणिभत्तिसयविचित्ता । विरइयचित्थडभूसा रयणामयदामलंकारा ॥ २५२ ॥ ११८० ॥ छवीस जोय-
णसयाइं पुढवीणं ताण होइ बाहलं । सणकुमारमाहिदे रयणविचित्ता य सा पुढवी ॥ २५३ ॥ ११८१ ॥
तत्थ य नीला लोहिय हालिहा सुक्खिला विरायंति । छच्च सए उविद्धा पासाया तेसु कप्पेसु ॥ २५४ ॥ ११८२ ॥
तत्थ विमाणा बहुविहा० (२४२) ॥ २५५ ॥ ११८३ ॥ पण्णावीसं जोअणसयाइं पुढवीण होइ बाहलं । वंभयलंतय-

सर्वेऽपि । भवसंक्रमणे तेषां प्रतिपातो भवति ज्ञातव्यः ॥ २४८ ॥ कल्याणफलविपाफाः स्वच्छन्दविकुर्विताभरणधारिणः । आभरणवसन-
रहिता भवन्ति स्वाभाविकशरीराः ॥ २४९ ॥ दृत्तसर्पपरूपा देवा एकस्मिन् स्थितिविशेषे । प्रत्यग्रा अहीनमहिमावगाहवर्णपरिणामाः
॥ २५० ॥ कृष्णा नीला लोहिता हरिद्राः शुक्लाः विराजन्ते । पंच शतान्युद्विद्धाः प्रासादास्तेषु कल्पेषु ॥ २५१ ॥ तत्रासनानि बहुवि-
धानि शयनीयानि मणिभक्तिशतविचित्राणि । विरचितविस्तृतभूषाणि रत्नमयदामालंकाराणि ॥ २५२ ॥ पड्मिशतियोजनशतानि पृथ्वीनां
तयोः भवति बाहल्यम् । सत्तल्लुमारमाहेन्द्रयोः रत्नविचित्रा च सा पृथ्वी ॥ २५३ ॥ तत्र च नीला लोहिता हरिद्राः शुक्ला विराजन्ते ।
पद्म शतान्युद्विद्धाः प्रासादाः तेषु कल्पेषु ॥ २५४ ॥ तत्र विमानानि बहुविधानि० ॥ २५५ ॥ पंचविंशतियोजनानि पृथ्वीनां भवति

कल्पे रयणविचिता य सा पुदयी ॥ २५६ ॥ ११८४ ॥ तत्थ विमाणा यद्विद्विदा ॥ २५७ ॥ ११८५ ॥ लोद्विग-
 हाडिहा पुण सुक्किलयणा य ते विरापंति । सत्तासण उप्पिद्धा पासागा तेसु कप्पेसु ॥ २५८ ॥ ११८६ ॥ चउ-
 द्दोमं जोयणसयाहं पुदयीण होइ याहहं । सुकं य सहस्सारे रयणविचिता य सा पुदयी ॥ २५९ ॥ ११८७ ॥
 नत्थ विमाणा यद्विद्विदा ॥ २६० ॥ ११८८ ॥ हाडिहमेययणा सुक्किलयणा य ते विरापंति । अट्ठ य ते उ-
 द्दिद्धा पासापा तेसु कप्पेसुं ॥ २६१ ॥ ११८९ ॥ तत्थासणा यद्विद्विदा ॥ २६२ ॥ ११९० ॥ तेयीसं जोयणसयाहं
 पुदयीणं [उण] तासि होइ याहहं । आणयपाणकल्पे आरण्युण [रयण]विचिता उ सा पुदयी ॥ २६३ ॥
 पु ११०१ ॥ तत्थ विमाणा यद्विद्विदा ॥ २६४ ॥ ११९२ ॥ संखं कससिकासा सये उगरयतुस्सारसिरियणा ।
 नव य सण उप्पिद्धा पासाया तेसु कप्पेसुं ॥ २६५ ॥ ११९३ ॥ यायीसं जोयणसयाहं पुदयीणं तासि होइ

याहहं । प्रदलान्ककल्पयो रत्नविचित्रा च सा पृथ्वी ॥ २५६ ॥ मत्र विमानानि ॥ २५७ ॥ द्योहितां द्यारित्राः पुनः शुद्धवर्णा-
 ने दिपजन्ते । मत्त दत्तान्युद्धिताः प्रागादास्तेषु कल्पेषु ॥ २५८ ॥ चतुर्थिमतनिर्योजनद्वानि पृथ्व्या भयनि याहस्यम् । शुक्रमहम्नारयोः
 रत्नविचित्रा च सा पृथ्वी ॥ २५९ ॥ मत्र विमानानि यद्विपयानि ॥ २६० ॥ द्यारित्रमेययणाः शुद्धवर्णाश्च ते विपजन्ते । अष्टौ न
 दोऽननान्युद्धिताः प्रागादास्तयोः कल्पयोः ॥ २६१ ॥ तत्राग्नानि यद्विपयानि ॥ २६२ ॥ त्रयोविंशतियोजनद्वानि पृथ्वीनां तानां
 पुनर्द्वन्ति याहस्यम् । आनतप्राणसकल्पयोरेरण्यनुनयोश्च रत्नविचित्रा सु सा पृथ्वी ॥ २६३ ॥ तत्र विमानानि यद्विपयानि ॥ २६४ ॥
 द्वादशमुद्धिताः सर्वे एकस्मिन्प्रासरसद्वर्णानां । नव च दत्तान्युद्धिताः प्रागादास्तयोः कल्पयोः ॥ २६५ ॥ द्वाविंशतियोजनद्वानि पृथ्वीनां

बाहुल्यं । गेविज्जविमाणेषु रयणविचिता उ सा पुढवी ॥ २६६ ॥ ११९४ ॥ तत्थ विमाणा बहुविहा० ॥ २६७ ॥
॥ ११९५ ॥ संखंसन्निकासा सवे दगरयतुसारसरिवण्णा । दस य सए उविद्धा पासाया ते विरायंति
॥ २६८ ॥ ११९६ ॥ एगवीस जोयणसयाइं पुढवीणं तेसि होइ बाहुल्यं । पंचसु अणुत्तरेसुं रयणविचिता य
सा पुढवी ॥ २६९ ॥ ११९७ ॥ तत्थ विमाणा बहुविहा० ॥ २७० ॥ ११९८ ॥ संखंसन्निकासा सवे दगरय-
तुसारसरिवण्णा । इक्कारसउविद्धा पासाया ते विरायंति ॥ २७१ ॥ ११९९ ॥ तत्थासणा बहुविहा सयणिज्जा
मणिभत्तिसयविचिता । विरइयवित्थडूसा य रयणामयदामलंकारा ॥ २७२ ॥ १२०० ॥ सवट्टविमाणस्स
उ सहुवरिल्लाउ धूभिंयंताओ । वारसहिं जोअणेहिं इसिपब्भारा तओ पुढवी ॥ २७३ ॥ १२०१ ॥ निम्मलद-
गरयवण्णा तुसारगोखीरफेणसरिवण्णा । भणिया उ जिणवरेहिं उत्ताणयच्छत्तसंठाणा ॥ २७४ ॥ १२०२ ॥

तासां भवति बाहुल्यम् । प्रैवेयकविमानेषु रत्नविचित्रा तु सा पृथ्वी ॥ २६६ ॥ तत्र विमानानि बहुविधानि० ॥ २६७ ॥ शङ्खाङ्गसंनि-
काशाः सर्वे दकरजस्तुपारसदृग्वर्णाः । दश च शतान्युद्विद्धाः प्रासादास्ते विराजन्ते ॥ २६८ ॥ एकविंशतियोजनशतानि पृथ्वीनां तासां
भवति बाहुल्यम् । पंचस्वनुत्तरेषु रत्नविचित्रा च सा पृथ्वी ॥ २६९ ॥ तत्र विमानानि बहुविधानि० ॥ २७० ॥ शङ्खाङ्गसंनिकाशाः
सर्वे दकरजस्तुपारसदृग्वर्णाः । एकादश शतान्युद्विद्धाः प्रासादास्ते विराजन्ते ॥ २७१ ॥ तत्रासनानि बहुविधानि शयनीयानि मणिभ-
क्तिशतविचित्राणि । विरचितविस्तृतदूज्याणि रत्नमयदामलंकाराणि च ॥ २७२ ॥ सर्वार्थसिद्धविमानस्य सर्वोपरितनात् स्तूपिकान्तात् ।
ततो द्वादशसु योजनेषु ईपत्त्रागभारा पृथ्वी ॥ २७३ ॥ निर्मलदकरजोवर्णा तुपारगोक्षीरफेनसदृग्वर्णा । भणिता तु जिनवैरुत्तानक-

पणयालीसं आयामबिन्धदा होइ सयसहस्साइं । तं तिउणं सविसेसं परीरओं होइ बोद्धवो ॥ २७५ ॥ १२०३ ॥
 एगा जोयणकोडीं बायालीसं च सयसहस्साइं । तीसं चेव सहस्सा दो अ सया अउणपप्पासा ॥ २७६ ॥
 ॥ १२०४ ॥ खिसद्धयधिच्छिन्ना अट्टेव य जोयणाणि बाहृहं । परिहायमाणी चरिंते मच्छियपप्पाउ तणुय-
 यरी ॥ २७७ ॥ १२०५ ॥ संखंसन्निक्कासा नामेण सुवंसणा अमोहा य । अखुणसुवणणयमई उत्ताणयछत्त-
 संठाणा ॥ २७८ ॥ १२०६ ॥ ईसीपब्भाराए सीआए जोअणंमि लोगंतो । तस्सुवरिमम्मि भाए सोलसमे
 सिद्धमोगादे ॥ २७९ ॥ १२०७ ॥ कहिं पडिहया सिद्धा, कहिं सिद्धा पइट्ठिया ? । कहिं योविं चइत्ताणं, कत्थ
 गंतूण सिज्झई ! ॥ २८० ॥ १२०८ ॥ अलोए पडिहया सिद्धा, लोयगे य पइट्ठिया । इहं योविं चइत्ताणं,
 तत्थ गंतूण सिज्झई ॥ २८१ ॥ १२०९ ॥ जं संठाणं तु इहं भवं चयंतस्स चरमसमयम्मि । आसी य पए-

छउन्नसंस्थाना ॥ २७४ ॥ पंचपरयादिशतसहस्राणि आयामविस्तारार्थ्या भयन्ति । तच्चियुज्जानि सविसेपाणि परिरयो भवति बोद्धव्यः ॥ २७५ ॥
 एका योजनानां कोटी द्वाचत्वारिंशश्च दशतसहस्राणि । त्रिंशच्चेव सहस्राणि द्वे च शते एकोनपंचाशत् ॥ २७६ ॥ क्षेत्रार्थकेऽष्ट योजनानि या-
 यन् बाहृत्यमष्ट योजनानि । परिहीयमाना चरमान्तेषु मक्षिकापत्रात् तनुतरा ॥ २७७ ॥ शंखंसन्निक्कासा नाम्ना सुदर्शना अमोपा च ।
 अर्जुनसुवर्णमयी उत्तानकच्छत्रसंस्थिता ॥ २७८ ॥ ईषत्याग्भाणयाः सीतापरमिधानायाः योजने लोकांतः । तस्योपरितनभागे षोडशे
 सिद्धा अवगाढाः ॥ २७९ ॥ केन सिद्धाः प्रतिष्ठिताः क सिद्धाः प्रतिष्ठिताः क गत्वा सिद्ध्यन्ति ? ॥ २८० ॥ अलोकेन
 प्रतिष्ठिताः सिद्धा लोकाग्ने च प्रतिष्ठिताः । इह योर्दि लप्त्वा तत्र गत्वा सिध्यंति ॥ २८१ ॥ यत् संस्थानं तु इह भवं लज्जतश्चरमसमये ।

सघणं तं संठाणं तहिं तस्स ॥ २८२ ॥ १२१० ॥ दीहं वा हस्सं वा जं संठाणं हविल्ल चरमभवे । तत्तो तिभा-
गहीणा सिद्धानोगाहणा भणिया ॥ २८३ ॥ १२११ ॥ तिन्नि सया छासद्धा धणुत्तिभागो अ होइ वोद्धवो ।
एसा खलु सिद्धानं उक्कोसोगाहणा भणिया ॥ २८४ ॥ १२१२ ॥ चत्तारि य रयणीओ रयणी तिभागूणिया
य वोद्धवा । एसा खलु सिद्धानं मज्झिमओगाहणा भणिया ॥ २८५ ॥ १२१३ ॥ इक्का य होइ रयणी अट्टेव
य अंगुलाहं साहीया । एसा खलु सिद्धानं जहणओगाहणा भणिया ॥ २८६ ॥ १२१४ ॥ ओगाहणाइ सिद्धा
भवत्तिभागेण हुंति परिहीणा । संठाणमणित्थं जरामरणविप्पमुक्कानं ॥ २८७ ॥ १२१५ ॥ जत्थ य एगो
सिद्धो तत्थ अणंता भवक्खयचिमुक्का । अल्लससमोगाहा पुट्टा सद्धे अल्लोगंते ॥ २८८ ॥ १२१६ ॥ असरीरा
जीवघणा उवउत्ता दंसणे य नाणे य । सागारमणागारं लक्खणमेयं तु सिद्धानं ॥ २८९ ॥ १२१७ ॥

आसीच्च प्रदेशयनं तत् संस्थानं तत्र तस्य ॥ २८२ ॥ दीर्घं वा द्रुहं वा यत् प्रमाणं भवेत् चरमभवे । तत्स्त्रिभागहीना सिद्धानामवगाहना
भणिता ॥ २८३ ॥ त्रीणि क्षतानि पट्पट्ठिर्धनुषस्तृतीयो भागश्च भवति वोद्धव्यः । एषा खलु सिद्धानामुल्लघावगाहना भणिता ॥ २८४ ॥
चतस्रो रत्नयो रत्नस्त्रिभागोना च वोद्धव्या । एषा खलु सिद्धानां मध्यमाऽवगाहना भणिता ॥ २८५ ॥ एका च भवति रत्निरष्टवे-
वांगुलानि साधिकानि । एषा खलु सिद्धानां जघन्यिकाऽवगाहना भणिता ॥ २८६ ॥ अवगाहनायां सिद्धा भवन्निभागेन भवन्ति परि-
हीनाः । संस्थानमणित्थं जरामरणविप्रमुक्तानाम् ॥ २८७ ॥ यत्रैकः सिद्धस्तत्रानन्ता भवक्षयविप्रमुक्ताः । अन्योऽन्यसमवगाढाः
स्पृष्टाः सर्वेऽल्लोकान्ते ॥ २८८ ॥ अशरीरा जीवघना उपयुक्ता दर्शने च ज्ञाने च । साकारत्वमनाकारत्वं च लक्षणमेतत्तु सिद्धानाम्

फुसइ अणंते सिद्धे सधपएसेहिं नियमसो सिद्धो । तेचि असंखिज्जगुणा देसपएसेहिं जे पुट्ठा ॥ २९० ॥ १२१८ ॥
 केवलनानुवउत्ता जाणंती सधभावगुणभावे । पासंति सधओ खलु केवलदिट्ठीअणंताहिं ॥ २९१ ॥ १२१९ ॥
 नाणंमि दंसणम्मि य इत्तो एगयरम्मि उवउत्ता । सवस्स केवलस्सा जुगवं दो नत्थि उवओगा ॥ २९२ ॥
 ॥ १२२० ॥ सुरगणसुहं समसं सधद्धापिडियं अणंतगुणं । नवि पायइ मुत्तिसुहं णंताहिं धगगवगगहिं
 ॥ २९३ ॥ १२२१ ॥ नचि अत्थि माणुसाणं तं सुयखं नचि य सधदेवाणं । जं सिद्धाणं सुयखं अद्याधाहं उवग-
 याणं ॥ २९४ ॥ १२२२ ॥ सिद्धस्स सुहो रासी सधद्धापिडिओ जइ हविज्जा । णंतगुणवगगुमइओ सधगागसे
 न माइज्जा ॥ २९५ ॥ १२२३ ॥ जह नाम कोइ मिच्छो नयरगुणे बहुचिहे वियाणंतो । न चगइ परिकहेउं
 उयमाए तहिं असंतीए ॥ २९६ ॥ १२२४ ॥ इअ सिद्धाणं सुयखं अणोवमं नत्थि तस्स ओवम्मं । किंचि चि-
 ॥ २८९ ॥ रट्ठाति अणत्तान् सिद्धान् सर्पप्रदेशीनियमतः सिद्धः । ये देशप्रदेशैः रट्ठास्तेऽप्यसंख्येयगुणाः ॥ २९० ॥ केवलज्ञानोप-
 युक्ता जानन्ति सर्वपदार्थगुणभावात् । पश्यन्ति सर्वतः खलु केवलदृष्टिभिरनन्ताभिः ॥ २९१ ॥ ज्ञाने वशीने चानयोरेकतरलिन् वप-
 युक्ताः । सर्वस्य केवलिनो युगपद् द्वौ न खलु उपयोगौ ॥ २९२ ॥ सुरगणसुतं समस्तं सर्वोद्धाविडितं अनन्तगुणं । नैवं प्राप्नोति मुक्ति-
 मुरं अनन्तैर्चर्ग्यैः ॥ २९३ ॥ नैवास्ति मनुष्याणां खलु सौख्यं नैव च सर्वदेवानां । यत् सिद्धानां सौख्यमग्न्याधात्रगुणगत्वानाम्
 सिद्धस्य सुखराशिः सर्वोद्धाविष्ठितो यदि भवेत् । अनन्तगुणवर्गभक्तः सर्वोकाशे न मायात् ॥ २९५ ॥ यथा नाम कश्चिन्मलेच्छो
 वगगुणान् बहुविधान् विजानानः । न दाकोति परिकथयितुं तत्रासत्यामुपमायात् ॥ २९६ ॥ इति सिद्धानां सौख्यमनुपमं नास्ति

सेसेगित्तो सारिक्खमिणं सुणाह वुच्छं ॥ २९७ ॥ जह सवकामगुणिं पुरिसो भोत्तूण भोयणं कोई ।
तण्हाछुहाविमुक्को अच्चिल्ल जहा अमियतित्तो ॥ २९८ ॥ इय सवकालतित्ता अउलं निवाणमुवगया
सिद्धा । सासयमवाथाहं चिट्ठंति सुही सुहं पत्ता ॥ २९९ ॥ १२२७ ॥ सिद्धत्ति य वुद्धत्ति य पारगयत्ति य
परंपरगयत्ति । उम्मुक्ककम्मकवया अजरा अमरा असंगा य ॥ ३०० ॥ १२२८ ॥ निच्छिन्नसवदुक्खा जाइज-
रामरणबंधणविमुक्का । सासयमवाथाहं अनुहवंति सुहं सया कालं ॥ ३०१ ॥ १२२९ ॥ सुरगणइहिंसमग्गा सब-
द्धापिंडियं अणंतगुणा । नवि पावह जिणइहिं णंतेहिं विवग्गवग्गूहिं ॥ ३०२ ॥ १२३० ॥ भवणवइवाणमंतर-
जोइसवासी विमाणवासी य । सविहीपरियरिया अरहंते चंदया हुंति ॥ ३०३ ॥ १२३१ ॥ भवणवइवाणमं-
तरजोइसवासी विमाणवासी य । इसिवालियमयमहिया करिंति महिमं जिणवरणं ॥ ३०४ ॥ १२३२ ॥

तस्योपम्यं । किंचिद्विशेषेणातः सादृश्यमिदं शृणुत वक्ष्ये ॥ २९७ ॥ यथा सर्वकामगुणितं भोजनं भुत्त्वा कश्चित् पुरुषः । तृपा क्षुधा
विमुक्त आसीत् यथाऽऽमृततृप्तः ॥ २९८ ॥ इति (एवं) सर्वकालतृप्ताः अतुल्यं निर्वाणमुपगताः सिद्धाः । शाश्वतमव्यावायं सुखिनः
सुखं प्राप्तास्तिष्ठन्ति ॥ २९९ ॥ सिद्ध इति च बुद्ध इति च पारंगत इति च परंपरागत इति । उन्मुक्तकर्मकवचा अजरा अमरा असं-
गाश्च ॥ ३०० ॥ व्युच्छिन्नसर्वदुःखा जातिजराभरणवन्धनविमुक्ताः । शाश्वतमव्यावाधत्यनुभवन्ति सदाकालम् ॥ ३०१ ॥ सुरा-
णद्धिः समग्रा सर्वाध्याधिडिता अनन्तगुणा । नेव प्राप्नोति जिनाद्धि अनन्तैर्वर्गवैरपि ॥ ३०२ ॥ भवनपतयो व्यन्तरा ज्योतिष्कवासिनो
विमानवासिनश्च । सर्वद्धिपरिवृता जिनानां वंदका भवन्ति (वन्दनाय यांति) ॥ ३०३ ॥ भवनपतयो व्यन्तरा ज्योतिष्कवासिनो विमा-

इसिवालियस्स भद्दं सुरवरययकारयस्स वीरस्स । जेहिं सया शुद्धंता सवे इंदा पवरकिन्ती ॥ ३०५ ॥ १२३३ ॥ इसिवा०
 तेसिं सुरासुरगुरु सिद्धा सिद्धिं उवणमंतु ॥ ३०६ ॥ १२३४ ॥ भोमेज्जवणयराणं जोइसियाणं विमाणवासीणं ।
 देवनिक्कापाणं (णंदउ) यवो सहस्सं [समत्तो] अपरिसेसो ॥ ३०७ ॥ १२३५ ॥ देविंदत्थयपइणं सस्मत्तं ॥ ९ ॥

अथ मरणसमाधिः ॥ १० ॥

तिष्ठुयणसरीरियंदं तप्प (संघ) वयणरयणमंगलं नमिउं । समणस्स उत्तमट्ठे मरणविहीसंगहं दुच्छं ॥ १ ॥
 ॥ १२३६ ॥ सुणह सुयसारनिहत्तं ससमयपरसमयवायनिम्मायं । सीसो समणगुणहुं परिपुच्छइ वायगं कंचि
 ॥ २ ॥ १२३७ ॥ अभिजाइसत्तचिक्कमसुयसीलविमुत्तिखंतिगुणकलियं । आयारविणयमइवविज्जाचरणगर-

नवासिनश्च । ऋषिपालितमहिताः कुर्वन्ति महिमानं जिनेन्द्राणाम् ॥ ३०४ ॥ ऋषिपालिताय भद्रं वीरस्य सुरवरस्तथकारकाय ।
 येन सदा स्तुतिकारकाः सर्वे इन्द्राः परिकीर्त्तिताः (प्रवरकीर्त्तिताः) ॥ ३०५ ॥ ऋषिपालिताय भद्रं वीरस्य सुरवरस्य स्तवकारकाय ।
 तेषां सुरासुराणां गुरवः सिद्धाः सिद्धिमुपनयन्तु ॥ ३०६ ॥ भोमेयव्यन्तराणां ज्योतिष्काणां विमानपासिनां । देयनिक्कायानां स्तवः [सहसा]
 अपरिशेषः समाप्तः ॥ ३०७ ॥ इति देवेन्द्रस्तवः ॥

अथ मरणसमाधिः ॥ त्रिमुयनशरीरिवन्द्यं सत्त्ववचनरचनामंगलं नत्वा । श्रमणस्योत्तमार्थाय मरणविधिसमं दं वक्ष्ये ॥ १ ॥ गृणुत
 धृतसारनिरूपं स्वसमयपरसमयवादेष्णिगत्वं । श्रमणगुणालयं कंचित् वाचकं सिध्यः परिपृच्छति ॥ २ ॥ अभिजातिसत्त्वविक्रमधुतदलीलविमु-

सुदारं ॥ ३ ॥ १२३८ ॥ किञ्चीगुणगम्भारं जसखाणि तवनिहिं सुयसमिद्धं । सीलगुणनाणदंसणचरित्तरय-
णागरं धीरं ॥ ४ ॥ १२३९ ॥ तिविहं तिकरणसुद्धं मयरहियं दुविहठाण पुणरत्तं (रुद्धं) । विणएण कमवि-
सुद्धं चउस्सिरं यारसावत्तं ॥ ५ ॥ १२४० ॥ दुओणयं अहाजायं एयं काऊण तस्स किइकम्मं । भत्तीइ भरि-
यहियओ हरिसवसुब्बिभत्तरोमंचो ॥ ६ ॥ १२४१ ॥ उवएसहेउकुसलं तं पवयणरयणसिरिधरं भणइ ।
इच्छामि जाणिउं जे मरणसमाहिं समासेणं ॥ ७ ॥ १२४२ ॥ अब्भुज्जुयं विहारं इच्छं जिणदेसियं विउपसत्थं ।
नाउं महापुरिसदेसियं तु अब्भुज्जुयं मरणं ॥ ८ ॥ १२४३ ॥ तुब्बिमत्य सामि ! सुअजलहिपारगा समणसं-
घनिज्जवया । तुज्झं खु पायमूले सामन्नं उज्जमिस्सामि ॥ ९ ॥ १२४४ ॥ सो भरियमहुरजलहरगंभीरसरो

क्तिक्षान्तिगुणकलितं । आचारविनयमार्दवविद्याचरणकमुदारं ॥ ३ ॥ कीर्त्तिगुणगर्भधरं यशःखानि तपोनिधिं धृतसमिद्धं । शीलगुणज्ञा-
नदर्शनचारित्ररत्नाकरं धीरं ॥ ४ ॥ त्रिविधत्रिकरणशुद्धं मरुहितं द्विविधे स्थाने पुना रक्ते (रुद्धं) । विनयेन क्रमविशुद्धं चतुर्विशरो
द्वादशावर्तं ॥ ५ ॥ व्यवन्तं यथाजातं एतादृशं कृतिकर्म तस्य कृत्वा । भक्त्वा भृतहृदयो हर्षचशोद्दिन्नरोमाश्रयः ॥ ६ ॥ उपदेशहेतुकुशलं
तं प्रवचनरत्नश्रीगृहिकं भणति । इच्छामि ज्ञातुं समासेन मरणसमाधिं ॥ ७ ॥ अभ्युद्यतं विहारमिच्छामि जिनदेशितं विद्वत्प्रशस्तं ।
ज्ञातुं महापुरुषदेशितं अभ्युद्यतं मरणं (इच्छामि) ॥ ८ ॥ यूयमत्र स्वामिनः धृतजलधिपारगाः श्रमणसंघनिर्योमकाः । युष्माकमेव
पादमूले श्रामण्यमुद्यापयिष्यामि (० मुयंस्यामि) ॥ ९ ॥ स भृतजलधरमधुरगंभीरसरो निषण्णो भणति । शृणु इदानीं धर्मवत्सला

निसन्नओ भणइ । सुण दाणि धम्मवच्छल ! मरणसमाहिं समासेणं ॥ १० ॥ १२४६ ॥ सुण जह पच्छिमकाले
 पच्छिमत्तिथयरदेसियमुयारं । पच्चा निच्छियपत्थं ववित्ति अन्मुज्जुयं मरणं ॥ ११ ॥ १२४७ ॥ पवज्जाइ सघं
 काऊणालोयणं च सुविसुद्धं । वंसणनाणचरित्ते निस्सद्धो विहर चिरकालं ॥ १२ ॥ १२४७ ॥ आउधेयसम-
 ची तिगिच्छिए जह विसारओ विज्जो । रोआयंकागहिओ सो निरुयं आउरं कुणइ ॥ १३ ॥ १२४८ ॥ एवं
 पवयणसुयसारपारगो सो चरित्तसुद्धीए । पायच्छित्तविहिद्धू तं अणगारं विसोहेइ ॥ १४ ॥ १२४९ ॥ भणइ
 य त्तिविहा भणिया सुविहिय ! आराहणा जिणिदेहिं । सम्मत्तम्मि य पढमा नाणचरित्तेहिं वो अण्णा
 ॥ १५ ॥ १२५० ॥ सइहगा पत्तियगा रोयगा जे य धीरवयणरस । सम्मत्तमणुसरंता वंसणआराहगा हुंति
 ॥ १६ ॥ १२५१ ॥ संसारसमावण्णे य छविहे मुयलमरसिए चेव । एण दुविहे जीये आणाए सइहे निचं

मरणसमाधिं समासेन ॥ १० ॥ शृणु यथा पश्चिमकाले पश्चिमतीर्थं करदेक्षितसुदारम् । पश्चात् निश्चयपथं उपयान्त्यभ्युद्यतं मरणं (तथा
 पश्ये) ॥ ११ ॥ प्रव्रज्यादि सर्वं कृत्वाऽऽलोचनां च सुविशुद्धां । दर्शनं मानपारिशेषेषु निश्चल्यो विहर चिरकालम् ॥ १२ ॥ समाप्तोर्वेद-
 श्रित्तिस्मायां विसारदश्च यथा वैद्यः । रोगावन्कण्टहीतः स मीरुज्जमायुरं करोति ॥ १३ ॥ एवं प्रवचनधुतसारपारगः स पारित्रयुद्धा । प्राय-
 श्चित्तविधिस्ताननगारं विशेषयति ॥ १४ ॥ भणति च त्रिविधा भणित्ता सुविहित ! सम्यक्त्वे च प्रथमां ज्ञानचारि-
 त्रयोर्द्वे अन्ये ॥ १५ ॥ श्रद्धयानाः प्रत्यार्थकां रोचका ये च धीरवचनस्य । सम्यक्त्वमनुसरन्तो दर्शने आराधका भवन्ति ॥ १६ ॥ संसारस-

॥ १७ ॥ १२५२ ॥ धम्ममाधम्मागासं च पुग्गले जीवमत्थिकायं च । आणाइ सद्धंता सम्मत्ताराहगा भणिया
॥ १८ ॥ १२५३ ॥ अरहंतसिद्धचेइयगुरुसु सुयधम्मसाहुवग्गे य । आयरियउवज्झाण पव्वयेणे सव्वसंधे य
॥ १९ ॥ १२५४ ॥ एएसु भत्तिजुत्ता पूयंता अहरहं अणणमणा । सम्मत्तमणुसरिन्ता परित्तसंसारिया हंति
॥ २० ॥ १२५५ ॥ सुविहिय ! इमं पइण्णं असद्धंतेहिं पेगजीवेहिं । चालमरणाणि तीण मयाइं काले अणं-
त्ताइं ॥ २१ ॥ १२५६ ॥ एगं पंडियमरणं मरिक्कण पुणो बह्णि मरणाणि । न मरंति अक्कमत्ता चरित्तमारार-
हियं जेहिं ॥ २२ ॥ १२५७ ॥ दुविहम्मि अहक्खाए सुसंबुडा पुव्वसंगओसुक्का । जे उ चयंति सरीरं पंडिय-
मरणं मयं तेहिं ॥ २३ ॥ १२५८ ॥ एयं पंडियमरणं जे धीरा उवगया उवाणं । तरस उवाए उ इमा परिक-

मापन्नांश्च पट्टिधान् मोक्षमाश्रिताश्चैव । एतान् द्विविधान् जीवान् आह्वया श्रद्धयाति नित्यम् ॥ १७ ॥ धर्माधर्माहासान् च पुद्गलान् जीवा-
स्तिकायं च । आह्वया श्रद्धायाः सम्यक्सत्त्वाराधका भणिताः ॥ १८ ॥ अर्द्धस्तिद्धचैत्यगुरुषु श्रुतधर्मे साधुवर्गे च । आचार्ये उपाध्याये
प्रवचने सर्वसंधे च ॥ १९ ॥ एतेषु भक्तियुक्ताः (तान्) पूजयन्तः अदरतः अनन्यमनसः । सम्यक्सत्त्वमनुसरन्तः परित्तसंसारिका भवन्ति
॥ २० ॥ सुविहित ! इमां प्रतिज्ञां (इदं प्रकीर्णकं) अश्रद्धाधनैरेकजीवीः । चालमरणानि अतीते मृतानि कालेऽनन्तानि ॥ २१ ॥ एकं
पंडितमरणं मृत्वा पुनर्वह्नि मरणानि । न श्रियंते अप्रगताः चारित्रमारोद्धंथैः ॥ २२ ॥ द्विविधे यथाख्याते सुसंबुताः पूर्वसंगोन्मुक्ताः ।
ये तु त्यजन्ति शरीरं पंडितमरणं मृतं तैः ॥ २३ ॥ एतत् पंडितमरणं ये धीरा उपगता उपायेन । तस्योपाये इमं तु परिकर्मविधिं तु योज-

ममविही उ जुंजीया ॥ २४ ॥ १२६९ ॥ जे कुम्म (केस) संखताडणमारुअजिअगगणपंकयतरूणं । सरि-
 कप्पा सुयकप्पियआहारविहारचिद्दागा ॥ २६ ॥ १२६० ॥ निघं तिदंडविरया तिगुत्तिगुत्ता तिसद्धनिसद्धा ।
 तिविहेण अप्पमत्ता जगजीवदयावरा समणा ॥ २६ ॥ १२६१ ॥ पंचमहवयसुत्थिय संपुणचरित्ता सीलसं-
 जुत्ता । तह तह मया महेसी हवंति आराहगा समणा ॥ २७ ॥ १२६२ ॥ इक्कं अप्पाणं जाणिऊण काऊण
 अत्तहियं च । तो नाणदंसणचरित्तवसुट्ठिया मुणी हुंति ॥ २८ ॥ १२६३ ॥ परिणामजोगसुद्धा दोसु य
 वो दो निरासयं पत्ता । इहलोए परलोए जीचियमरणासए चेव ॥ २९ ॥ १२६४ ॥ संसारबंधणाणि य राग-
 दोसनियलाणि छिच्छूणं । सम्मदंसणसुनिसियसुतिकलधिदमंडलगेणं ॥ ३० ॥ १२६५ ॥ दुप्पणिहिणं य पि-

येत् ॥ २४ ॥ ये कूर्म (छेदशुक्काः) शंस (यन्निरुपलेपाः) ताडन (सहाः) मारुव (वदप्रतिबद्धाः) जीव (वदप्रतिवृत्तगतयः) ग-
 गन(यन्निरालम्ब्याः) पंकज(वत्पङ्ककामभोगाः) तरु(वदाभ्रणीयाः) एभिः । सहगापराः शुतकप्पित्ताद्वारविहारचैष्टाकाः ॥ २५ ॥ नित्यं
 त्रिदण्डविरताः त्रिगुत्तिगुत्तास्त्रिदाल्यनिदाल्याः । त्रिविधेनाप्रमत्ता जगज्जीवदयापराः धमणाः ॥ २६ ॥ पंचमहाव्रतसुस्थिताः संपूर्णचारिन्नाः-
 शीलसंयुक्ताः । तथा तथा मृता गहर्पयो भवन्त्याराधकाः धमणाः ॥ २७ ॥ एकमात्मानं ज्ञात्वा चात्महितं च । ततो ज्ञानदर्शन-
 चारित्रतपःसुस्थिता मुनयो भवन्ति ॥ २८ ॥ शुद्धपरिणागयोगाः द्वयोश्च (कामभोगयोः) द्वे स्पर्शनरसने द्वे चक्षुःश्रोत्रे दान्ते गिराभयं च
 प्राणं धृतं । इहलोकं च परलोके च जीविते मरणे च (याः) आशंसाः (भीतयश्च ताः लज्जाः) ॥ २९ ॥ संसारवन्धनानि च रागद्वेष-
 निगढान् छिन्त्वा सम्यग्दर्शनमुनिशिवसुवीक्षणधृतिमंडलाग्रेण ॥ ३० ॥ दुष्प्रणिधीश्च पिघाय त्रीन् त्रिभ्य एव गौरवेभ्यो विमुक्ताः । कायं मनो

हिकृण तित्ति तिहिं चैव गारवविमुक्का । कायं मणं च वायं मणवयसा कायसा चैव ॥ ३१ ॥ १२६६ ॥ तव-
परसुणा य छिन्नूण त्तिणिण उजुखंतिविहियनिसिएणं । दुग्गइमग्गा नरिएण मणवयसाकायए दंडे ॥ ३२ ॥
॥ १२६७ ॥ तं नाऊण कसाए चउरो पंचहि य पंच हन्तूणं । पंचासवे उदिण्णे पंचहि य महवयगुणेहिं ॥ ३३ ॥
॥ १२६८ ॥ छज्जीवनिकाए रक्खिऊण छलदोसवज्जिया जइणो । तिगलेसापरिहीणा पच्छिमलेसातिगजुआ
य ॥ ३४ ॥ १२६९ ॥ एक्कगदुग्गतिगचउपणसत्तदुगनवदसगठाणेसु । असुहेसु विप्पहीणा सुभेसु सय संठिया
जे उ ॥ ३५ ॥ १२७० ॥ वेयणवेयाव्वे इरियट्ठाए य संजमट्ठाए । तह पाणवत्तिथाए छट्ठं पुण धम्मचिंताए
॥ ३६ ॥ १२७१ ॥ छसु ठाणेसु इमेसु य अणायरे कारणे समुप्पण्णे । कडजोगी आहारं करंति जयणानि-
मित्तं तु ॥ ३७ ॥ १२७२ ॥ जोएसु किलायंती सरीरसंकप्पचेट्टमचयंता । अधिकप्पडवज्जभीरू उव्वंति अब्भु-

वाचं च मनोवचनकायगुत्तिभिरेव निरुन्ध्यात् ॥ ३१ ॥ तपःपरशुता च छित्त्वा धीर दुर्गतिमार्गान् ऋजुशान्तिविविहितैर्दृष्येत् । पौरुषेण
मनोवचःकायान् दण्डान् ॥ ३२ ॥ तत् शाल्वा कपायांश्चतुरः पंचभिश्च पंच हत्वा । पंचाश्वानुदीर्णान् पंचभिश्च महाव्रतगुणैः ॥ ३३ ॥
पद्भजीवनिकायान् रक्षयित्वा दोषपट्टवर्जिता यतयः । त्रिकलेश्यापरिहीणाः पश्चिमलेश्यात्रिकयुताश्च ॥ ३४ ॥ एकद्वित्रिचतुःपंचसप्तष्ट-
नवदशस्थानेभ्यः अशुभेभ्यो विप्रदीणाः शुभेषु च सदा संस्थिता ये तु ॥ ३५ ॥ वेदनोपशमाय वैयाट्टचाय ईर्यार्थाय च संयमार्थाय ।
तथा प्राणप्रत्यायाय पष्टं पुनर्धर्मचिन्तार्थे ॥ ३६ ॥ पट्सु कारणेष्वेपु चान्यतरस्मिन् कारणे समुत्पन्ने । कृतयोगिन आहारं कुर्वन्ति
यतनानिमित्तं तु ॥ ३७ ॥ योगेषु क्षाम्यन्तु शरीरसंकल्पचेष्टामशक्नुवन्तः । अविकल्पा अवयवीरव उपयान्त्यभ्युन्नतं मरणं ॥ ३८ ॥

अयं मरणं ॥ ३८ ॥ १२७३ ॥ आयंके उवसगो तितिवखयायंभवेरयुसीसु । पाणिदयातयहेतुं सरीरपरिहार
 युच्छेओ ॥ ३९ ॥ १२७४ ॥ पडिमासु सीहनिक्कीलियासु घोरे अभिगगदाईसु । छविय अडिभतरए मज्जे प
 तये समणुरसा ॥ ४० ॥ १२७५ ॥ अविकलसीलापारा पडियसा जे उ उत्तमं अहं । पुषिद्राण इमाण ग
 मणिया आराहणा चेव ॥ ४१ ॥ १२७६ ॥ जह पुण्डुअगमणो करणविहीणोऽवि सागरे पोओ । तीरासमं
 पाचइ रहिओऽवि अवहगदाईहि ॥ ४२ ॥ १२७७ ॥ तह सुकरणो महेसी तिकरण आराहओ धुवं होइ । अह
 लहइ उत्तमहं तं अहलामसाणं जाण ॥ ४३ ॥ १२७८ ॥ एस समासो भणिओ परिणामयसेण सुचिहियज-
 नस्स । इसो जह करणिजं पंडियमरणं तहा सुणह ॥ ४४ ॥ १२७९ ॥ फासेहिंति चरिचं सयं सुहसीलयं
 पजहिऊणं । चोरं परिसहचसुं अहियासितो धिहयलेणं ॥ ४५ ॥ १२८० ॥ सघे रुवे गंधे रसे प फासे य निगिघ-

आतंक उपसर्गः तितिविधाममपर्यगुतिषु । प्राणिदयाहेतोः तपोहेतोः सरीरपरिहाराय व्युच्छेदः ॥ ३९ ॥ प्रतिमासु च सिद्धिनिःश्रीशितारिषु पोरा-
 निमद्वारिषु । पदसु चैवाभ्यन्तरेषु बालेषु च (ब्रह्मसभा) तपसि समनुरक्ताः ॥ ४० ॥ अविकलसीलापाराः प्रतिपन्ना ये तूष्णममर्थम् । पूर्वे-
 नामेषां च भणिता भार्यादय ॥ ४१ ॥ यथा पूर्वेभ्युत्तमगनः करणविहीनोऽसि सागरे पोतः । तीरासमं प्राप्नोति रहितोऽप्यपक्ष्माविभिः
 ॥ ४२ ॥ यथा सुकरणो मदर्थिः त्रिकरण जारापको धुवं भयति । असौ एवमेव उपममर्थं वद अतिलाभयस्यं जानीहि ॥ ४३ ॥ एष समासो
 भणितः परिणामयदेन सुचिद्वित्तजनस्य । इतो यथा करणीयं पंडितमरणं तथा शृणुत ॥ ४४ ॥ अत्रत्यति चारित्रं सर्वं सुखदीलित्यं प्रदाय ।
 चोरां परिपहचमृगण्यासीनो धृतिबलेन ॥ ४५ ॥ दातृवे रूपे गन्धे रसे च स्पर्शे च निर्वृणतया धृत्या । सर्वान्न कत्रायान् निहन्तुं सदा परगो

णधिर्द्वेष्टे । सवेसु कसाएसु य निहंतु परमो सया होहि ॥ ४६ ॥ १२८१ ॥ चङ्कण कसाए इंदिए य सवे य
गारवे हंतुं । तो मलियरागदोसो करेह आराहणासुद्धिं ॥ ४७ ॥ १२८२ ॥ दंसणनाणचरित्तो पवज्जाईसु
जो य अइयारो । तं सवं आलोयहि निरवसेसं पणिहियप्पा ॥ ४८ ॥ १२८३ ॥ जह् कंटएण विद्धो सवंगे वेय-
णद्धिओ होइ । तह् चेव उद्धियंमि उ निसल्लो निवओ होइ ॥ ४९ ॥ १२८४ ॥ एवमणुद्धियदोसो माइल्लो
तेण दुक्खिओ होइ । सो चेव चत्तदोसो सुविमुद्धो निवओ होइ ॥ ५० ॥ १२८५ ॥ रागदोसाभिहया सस-
ल्लमरणं मरंति जे मूढा । ते दुक्खसल्लचहुला भमंति संसारकंतारे ॥ ५१ ॥ १२८६ ॥ जे पुण तिगारवज्जा
निरसल्ला दंसणे चरित्ते य । विहरंति सुक्कसंगा खवंति ते सवहुक्खलाइ ॥ ५२ ॥ १२८७ ॥ सुचिरमवि संकि-
लिद्धं विहरितं ज्ञाणसंवरविहीणं । नाणी संवरजुत्तो जिणइ अहोरत्तमित्तेणं ॥ ५३ ॥ १२८८ ॥ जं निज्जेरेइ

भव ॥ ४६ ॥ तस्मिन् कपायान् इन्द्रियाणि च सर्वाणि च गौरवाणि हत्वा । ततो मर्दितरागद्वेषः कुरुवाराधनाशुद्धिं ॥ ४७ ॥ दर्श-
नज्ञानचारित्र्येषु प्रव्रज्यादिषु यश्चातिचारः । तं सर्वं आलोचय निस्वयेयं प्रणिहितात्मा ॥ ४८ ॥ यथा कण्टकेन विद्धः सर्वेष्वंगेषु वेदना-
ऽर्द्धितो भवति । तथैव उद्धृते निश्चाल्यो निर्धृतो (निर्वातः) भवति ॥ ४९ ॥ एवमनुजृप्तदोषो मायावी तेन दुःखितो भवति । स एव त्यक्तदोषः
सुविमुद्धो निर्धृतो (निर्वातः) भवति ॥ ५० ॥ रागद्वेषाभिहताः सशल्यं मरणं क्रियन्ते ये मूढाः । ते दुःखिनो बहुशल्या भ्राम्यन्ति संसारकान्तारे
॥ ५१ ॥ ये पुनस्त्रिगौरवरहिता निश्चाल्या दर्शने चारित्र्ये च । विहरन्ति मुरुक्कसंगाः क्षपयन्ति तानि सर्वदुःखानि ॥ ५२ ॥ सुचिरमपि
संछिद्रं विहृतं ध्यानसंवरविहीनं । ज्ञानी संवरजुक्तो जयति अहोरात्रमात्रेण ॥ ५३ ॥ यद् निर्जयति कर्म असंवृतः सुवहुनाऽपि कालेन ।

कर्म असंबुडो सुबहुणाऽयि कालेण । तं संबुडो तिगुत्तो खवेइ ऊसासमित्तेण ॥ ५४ ॥ १२८९ ॥ सुबहुसु-
 यावि संता जे मूढा सीलसंजमगुणेहिं । न करंति भावसुद्धिं ते दुवलनिभेलणा हुंति ॥ ५५ ॥ १२९० ॥ जे
 पुण सुयसंपन्ना चरित्तदोसेहिं नोबलिपंति । ते सुविसुद्धचरित्ता करंति दुवखखयं साहू ॥ ५६ ॥ १२९१ ॥
 पुष्पमारियजोगो समाहिकामोऽवि मरणकालम्मि । न भवइ परीसइसहो विसयसुहपराइओ जीवो ॥ ५७ ॥
 ॥ १२९२ ॥ तं एवं जाणंतो महंतरं लाहगं सुविहिएसु । वंसणचरित्तसुद्धीइ निरसहो विहर तं धीर । ॥ ५८ ॥
 ॥ १२९३ ॥ इत्थ पुण भावणाओ पंच इमा हुंति संकिलिद्धाओ । आराहित सुविहिप्पा जा निचं वज्जणि-
 ज्जाओ ॥ ५९ ॥ १२९४ ॥ कंदप्पा देवकिप्पिस अभिओगा आसुरी य संमोहा । पयाड संकिलिद्धा असंकि-
 लिद्धा हवइ छट्टा ॥ ६० ॥ १२९५ ॥ कंदप्प कोकुयाइय दवसीलो निचहासणकहाओ । विम्वहायित्तो उ परं

तत् संवृतस्त्रिगुप्तः क्षपयत्युच्छ्वासमात्रेण ॥ ५४ ॥ सुबहुधुता अपि सन्तो ये मूढाः शीलसंयमगुणेषु । न कुर्वन्ति भावशुद्धिं ते दुःखभा-
 गिनो (गृह्णाति) भवन्ति ॥ ५५ ॥ ये पुनः द्रुतसंपन्नाश्चारित्र्यदोषैर्नोपलप्सन्ते । ते सुविशुद्धचारित्र्याः कुर्वन्ति दुःखक्षयं साधयः ॥ ५६ ॥ पूर्व-
 मकृतयोगः समाधातुदामोऽपि मरणफाले । न भवति परीपइसहो विषयसुखपरजितो जीवः ॥ ५७ ॥ तदेवं जानानो महत्तरं लाभं
 सुविदिहेतु । दर्शनचारित्र्यशुद्ध्या निश्चल्यो विहर त्वं धीर ! ॥ ५८ ॥ अत्र पुनर्भावनाः पञ्चेमा भवन्ति संछिष्टाः । आराधकैः सुवि-
 हिताः ! या नित्यं यर्जनीयाः ॥ ५९ ॥ कान्दर्पी देवकित्विणी आमियोगी आसुरी च सामोही । एताः संछिष्टा असंछिष्टा भवति
 पथी ॥ ६० ॥ कन्दर्पचेष्टावान् कोदुचिकः द्रवशीलो नित्यहासनकथाकथ । विस्मापयन् परं तु कान्दर्पी भायनां करोति ॥ ६१ ॥

कंदरूपं भावणं कुणइ ॥ ६१ ॥ १२९६ ॥ नाणस्स केवलीणं धम्ममारियस्स सधसह्हिणं पयसिह्हिं अवणणवाइ
 किंचिसियं भावणं कुणइ ॥ ६२ ॥ १२९७ ॥ मंताभिओगं कोउग भईकम्मं च जो जणे कुणइ । सायरसइह्हि-
 हेउं अभिओगं भावणं कुणइ ॥ ६३ ॥ १२९८ ॥ अणुबद्धरोसवुग्गहसंपत्त तहा निमित्तपडिसेवी । एएहिं
 कारणेहिं आसुरियं भावणं कुणइ ॥ ६४ ॥ १२९९ ॥ उम्मग्गदेसणा नाण(मग्ग)दूसणा सग्गविप्पणासो अ ।
 मोहेण मोहयंतंसि भावणं जाण सम्मोहं ॥ ६५ ॥ १३०० ॥ एयाउ पंच वल्लिय इणमो छट्ठीइ विहर तं
 धीर ! । पंचसमिओ तिगुत्तो निस्संगो सधसंगेहिं ॥ ६६ ॥ १३०१ ॥ एयाए भावणाए विहर विसुद्धाइ दीह-
 कालम्मि । काऊण अंत सुद्धिं दंसणनाणे चरित्ते य ॥ ६७ ॥ १३०२ ॥ पंचविहं जे सुद्धिं पंचविहविवेगसंजु-
 यमकाउं । इह उवणमंति मरणं ते उ समाहिं न पाविंति ॥ ६८ ॥ १३०३ ॥ पंचविहं जे सुद्धिं पत्ता निखि-

ज्ञानस्य केवलित्वा धर्माचार्यस्य संघस्य साधूनां च । मायी अवर्णवादी कित्तिवपिकीं भावनां करोति ॥ ६२ ॥ मंत्राभियोगौ कौतुकं भूतिकर्म च
 यो जनेषु करोति । सातरसद्धिहेतोरभियोगी भावनां करोति ॥ ६३ ॥ अनुबद्धरोपव्युद्धसंप्राप्तास्तथा निमित्तप्रतिसेविनः । एतैः (एव) कारणै-
 रासुरीं भावनां करोति ॥ ६४ ॥ उन्मार्गदेशना ज्ञान(मार्ग)दूषणं मार्गविप्रणाशश्च (तान् कुर्वति) । गोहेन च गोहृत्यति भावनां जानीहि संमोहीम्
 ॥ ६५ ॥ एताः पंच वर्जयित्वा अनया पष्ठथा विहर त्वं धीर ! । पञ्चसमितस्त्रिगुप्तो निस्संगः सर्वसंगैः ॥ ६६ ॥ एतया भावनया विशुद्धया
 दीर्घकालं विहर । कृत्वा अन्ये सुद्धिं दर्शनज्ञानचारित्र्ये च ॥ ६७ ॥ पंचविधां ये सुद्धिं पंचविधविवेकसंयुतामकृत्वा । इदोपगच्छन्ति
 मरणं ते समाधिं न प्राप्नुवन्ति ॥ ६८ ॥ पंचविधां ये सुद्धिं प्राप्ता निखिलेषु निश्चयमतिताः । पञ्चविधं च विवेकं ते एव समाधिं परं

लेण निच्छिद्यमईया । पंचविहं च विवेगं ते शु समाहिं परं पत्ता ॥ ६९ ॥ १३०४ ॥ लहिकुणं संसारे सुदुल्लहं
 कहवि माणुसं जम्मं । न लहंति मरणदुल्लहं जीवा धम्मं जिणफलायं ॥ ७० ॥ १३०५ ॥ किच्छाहि पायिय-
 म्मिचि सामण्णे कम्मसत्तिओसत्ता । सीयंति सायदुल्लहा पंकोसन्नो जहा नागो ॥ ७१ ॥ १३०६ ॥ जह
 कागणीह हेउं मणिरयणाणं तु दारए कोडिं । तह सिद्धसुहपरुस्सा अबुहा सज्जंति कामेसुं ॥ ७२ ॥ १३०७ ॥
 चोरो रक्खसपहओ अटथत्थी हणइ पंधियं मूढो । इय लिंगी सुहरक्खसपहओ विसयाउरो धम्मं ॥ ७३ ॥
 ॥ १३०८ ॥ तेसुचि अलद्धपसरा अवियणहा दुविलया गयमईया । समुविति मरणकाले पगामभयभेरयं नरपं
 ॥ ७४ ॥ १३०९ ॥ धम्मो न कओ साह न जेमिओ न य नियंसियं सणहं । इप्पिह परं परासुत्ति य नेव य
 पसाइं सुपखाइं ॥ ७५ ॥ १३१० ॥ साहणं नोपकयं परलोपच्छेय संजमो न कओ । बुद्धओऽपि तओ चिए-

प्राप्ताः ॥ ६९ ॥ लब्ध्वा संसारे सुदुर्लभं फलमपि मानुषं जन्म । न लभंते मरणे दुर्लभं जीवा धर्मं जिगक्ष्यातां ॥ ७० ॥ कष्टैः प्राप्ते-
 ऽपि भ्रामण्ये कर्मदण्डवराप्ताः । सीदन्ति दुर्लभतायाः पंकायसन्नो यथा नागः ॥ ७१ ॥ यथा फालिष्ठा द्वेतोर्मणिरज्जानां तु हारयेत्
 कोटी । तथा परोक्षसिद्धसौख्याः सज्यन्तेऽबुधाः कामेषु ॥ ७२ ॥ चोरो राक्षसग्रहदोऽर्थोर्धा पाथं गृध्रो हन्ति । इति लिंगी सुलराक्षराभ-
 द्दो विपयतुरो धर्म ॥ ७३ ॥ तेष्वपि अलब्धप्रसराः अवियुष्णा दुःखिता गतमविकाः । समुपयान्ति मरणकालाद् (परं) प्रकामभयभेरयं
 नरकं ॥ ७४ ॥ धर्मो न कृतः साधुर्न जिमितः न च शृङ्गं नियसितं । इदानीं परं परासुरिति च नैव च प्राप्तानि सौन्दर्यानि ॥ ७५ ॥ साधुभ्यो

लो अह जम्मो धम्मरुद्वखणं ॥ ७६ ॥ १३११ ॥ दिक्खं मइलेमाणा मोहमहावत्तासागराभिहया । तस्स अपडिक्कमंता मरंति ते बालमरणाइं ॥ ७७ ॥ १३१२ ॥ इय अवि मोहपउत्ता मोहं मोचूण गुरुसगासस्मि । आलोइय निस्सह्या मरिउं आराहणा तेऽवि ॥ ७८ ॥ १३१३ ॥ इत्थं विसेसो भण्णइ छलणा अवि नाम हुज्ज जिणकण्णो । किं पुण इयरसुणीणं तेण विही देसिओ इणमो ॥ ७९ ॥ १३१४ ॥ अप्पविहीणा जाहे धीरा सुयसारशरियपरमत्था । ते आयरिय विदिहं उविति अब्भुज्जयं मरणं ॥ ८० ॥ १३१५ ॥ आलोयणाइ १ संलेहणाइ २ खमणाइ ३ काल ४ उस्सग्गे ५ । उग्गासे ६ संथारे ७ निसग्ग ८ वेरग्ग ९ सुक्खाए १० ॥ ८१ ॥ १३१६ ॥ क्षाणविसेसो ११ लेसा १२ सम्मत्तं १३ पायगमणयं १४ चेव । चउदसओ एस विही पढमो मरणंमि नायवो ॥ ८२ ॥ १३१७ ॥ विणओवयार माणस्स भंजाणा पूयणा गुरुजणस्स । तित्थयराण य

नोपकृतं परलोकच्छेकः संयमश्च न कृतः । द्विधातोऽपि ततो विफलमिदं जन्म धर्मरूक्षाणां ॥ ७६ ॥ दीक्षां मलिनयन्तो मोहमहावर्त्तसागराभिहृताः । तस्माद्यप्रतिक्राम्यन्तो म्रियन्ते ते बालमरणानि ॥ ७७ ॥ एवमपि मोहप्रयुक्ता मोहं मुक्त्वा गुरुसकाशे । आलोच्य निश्चयतया मर्तुं (प्रत्याः) आराधकास्तेऽपि ॥ ७८ ॥ अत्र विदोषो भण्यते छलनमपि नाम भवेत् जिनकल्पे । किं पुनरितर-
मुनीनां ? तेन विधिर्दिक्षितोऽयम् ॥ ७९ ॥ यदाऽऽ (वीर्या) लगविहीनास्तदा धीराः स्मृतश्रुतसागरपरमार्थीः । ते आचार्यविदत्तं मरणम-
भ्युद्यतमुपयान्ति ॥ ८० ॥ आलोचना संलेखना क्षामणा काल उत्सर्गः । अवकाशः संसारकः निसर्गो वैराग्यं मोक्षः ॥ ८१ ॥ ध्यान-
विदोषो लेख्या सम्यक्त्वं पादपोषगमनं चैव । चतुर्दशक एव विधिः प्रथमं मरणे ज्ञातव्यः ॥ ८२ ॥ विनय उपचारो मानस्य भंगः

आणा सुयधम्माऽऽराहणाऽकिरिया ॥ ८३ ॥ १३१८ ॥ छत्तीसाठाणेसु य जे पवयणसारस्ररियपरमत्था । तेसिं
 पासे सोही पन्नत्ता धीरपुरिसेहिं ॥ ८४ ॥ १३१९ ॥ वयछक्क ६ कायछक्क १२ बारसगं तह अकप्प १३ गिहि-
 भाणं १४ । पलियंक १५ गिहिनिसिज्जा १६ ससोभ १७ पलिमच्चण सिणानं १८ ॥ ८५ ॥ १३२० ॥ आयावरं
 च १ उवधारवं च २ वयहारविहिचिहिन्नू प । उधीलगा य धीरा परूयणाए विहिणू या ३ ॥ ८६ ॥ १३२१ ॥
 तह य अयायविहिन्नू ४ निज्जवगा ५ जिणमयम्मि गहियत्था ६ । अपरिस्सार्ह ७ ॥ तहा विस्सासरहस्स
 निच्छिद्दा ८ ॥ ८७ ॥ १३२२ ॥ पढमं अट्टारसगं अट्ट य ठाणाणि एव भणियाणि । इत्तो वस ठाणाणि य जेसु
 उवट्ठावणा भणिया ॥ ८८ ॥ १३२३ ॥ अणयट्ठतिगं पारंचिगं च तिगमेय छहि गिहीभूया ६ । जाणंति जे उ
 एए सुअरयणकरंडगा सूरी ॥ ८९ ॥ १३२४ ॥ सम्महंसणचत्तं जे य वियाणंति आगमविहिन्नू ७ । जाणंति चरि-

पूजना गुरुजनस्य । तीर्थकरणां च आशा धुतधर्मांराधनाऽक्रिया ॥ ८३ ॥ पद्विंशति स्थानेषु च ये स्मृतप्रवचनसारपरमार्थोः । तेषां
 पार्श्वे शुद्धिः प्रज्ञा धीरूपैः ॥ ८४ ॥ प्रतपट्टं काशपट्टं द्वादशकं तथा अकस्यं गृहिभाजनं । पत्त्यंको गृहनिपद्या सशोभत्वं परिमार्जनं
 क्षानं ॥ ८५ ॥ जाचार्यन्तः उपधारणायन्तश्च द्यवहारविधिविधिश्चाथ । अयश्रीडकाश्च धीराः प्ररूपणाय विधिश्चाथ ॥ ८६ ॥ तथा
 चापायविधिश्चा निर्यामया जिनमते गृहीतार्थोः । अपरिश्चाविनश्च तथा विद्यासरहस्यविशिष्टाः ॥ ८७ ॥ प्रयममष्टादशकं अष्ट च
 स्थानानि एवं भणितानि । इतो दश स्थानानि च-येयूपस्थापना भणिता ॥ ८८ ॥ अनवस्थाप्यत्रिकं पाराश्विकत्रिकं चैतानि पद्मिगृही-
 भूताः । जानन्ति ये त्वेतान् धुतरद्वकरण्डकाः सूरयः ॥ ८९ ॥ लकसम्यग्दर्शनान् योश्च विजानन्ति आगमविधिनाः । जानन्ति पारि-

ताओ अ निगयं अपरिसेसाओ ८ ॥ ९० ॥ १३२५ ॥ जो आरंभे वट्टइ चित्तकिचो अणणुतावी य ९ । सोगो य भवे दसमो १० जेसुवट्टावणा भणिया ॥ ९१ ॥ १३२६ ॥ एएसु विहिविहणू छत्तीसाठाणएसु जे सूरी । ते पवयणसुहकेज छत्तीसगुणत्ति नायवो ॥ ९२ ॥ १३२७ ॥ तेसिं मेरुमहोयहिमेयणिससिसूरसरिसकप्पाणं । पायसूले य विसोही करणिज्जा सुविहियजणेणं ॥ ९३ ॥ १३२८ ॥ काइयवाइयमाणिसियसेवणं दुप्पओगसंभूयं । जो अइयारो कोइ तं आलोए अगूहितो ॥ ९४ ॥ १३२९ ॥ अमुगंमि इउ काले अमुगत्थे अमुगगामभावेणं । जं जह निसेवियं खलु जेण य सव्वं तहाऽलोए ॥ ९५ ॥ १३३० ॥ मिच्छादंसणसहं मायासहं नियाणसहं च । तं संखेवा दुविहं दवे भावे य बोद्धवं ॥ ९६ ॥ १३३१ ॥ वि(ति)विहं तु भावसहं दंसणनाणे चरित्त-
जोगे य । सच्चित्ताचित्तेऽविय मीसए यावि दवंमि ॥ ९७ ॥ १३३२ ॥ सुहुमंपि भावसहं अणुद्धरित्ता उ जो

जात् निर्गतं चापरिशेषात् ॥ ९० ॥ य आरंभे वर्त्तते त्याक्तकार्योऽननुतापी च । शोक(भोग)श्च भवेद्दशमो येषूपस्थापना भणिता ॥ ९१ ॥ एतेषु विधिविधानज्ञाः पदत्रिंशति स्थानेषु ये सूरयः । ते प्रवचनशुभकेतवः पदत्रिंशद्गुणा इति ज्ञातव्याः ॥ ९२ ॥ तेषां मेरुमहोदधि-
मेदिनीशशिसूर्यसदृक्कल्पानां । पादमूले च विशोधिः करणीयः सुविहितजनेन ॥ ९३ ॥ कायिकाचिक्रमानसिकसेवनं दुष्प्रयोगसंभूतं । (तद्रूपो) योऽतिचारः कश्चित् तमालोचयेद् अगूहयन् ॥ ९४ ॥ अतः अमुकस्मिन् काले अमुकार्थे अमुकग्रामभावेन । यद्यथा निषे-
वितं येन च सर्वं तथैवालोचयेत् ॥ ९५ ॥ मिथ्यादर्शनशल्यं मायाशल्यं निदानशल्यं च । तत् (शल्यं) संक्षेपात् द्विविधं द्रव्ये भावे च बोद्धव्यं ॥ ९६ ॥ वि(त्रि)विधं तु भावशल्यं दर्शने ज्ञाने चारित्र्ययोगे च । सच्चित्ताचित्तयोरपि च मिश्रे चापि द्रव्ये ॥ ९७ ॥ सूक्ष्ममपि

कृणुह कालं । लज्जाय गारयेण य नहु सो आराहओ भणिओ ॥ ९८ ॥ १३३३ ॥ तिचिहंपि भाघसहं रासु-
 दरिणा उ जो कुणइ कालं । पण्डाई सम्मं स होइ आराहओ मरणे ॥ ९९ ॥ १३३४ ॥ तम्हा सुसारमूलं
 अविहलमयिणुं अनुयिगो । निम्मोदियमणिगुलं सम्मं आलोअण सपं ॥ १०० ॥ १३३५ ॥ जह पाळो
 जंपंतो कज्जमकज्जं न उज्जुं भणइ । तं तह आलोअण्णा मायामपयिणमुणो य ॥ १०१ ॥ १३३६ ॥ कपपावो-
 ऽपि मणूसो आलोइय निविउं गुरुसगासे । होइ अइरेगलहुओ ओहरियमरोप भारयहो ॥ १०२ ॥ १३३७ ॥
 लज्जाइ गारयेण य जे नालोपंति गुरुसगासस्मि । धंतंपि सुगसमिद्धा न हु ते आराहगा हुंति ॥ १०३ ॥ १३३८ ॥
 जह सुकुसलोऽपि यिज्जो अमरस कहेइ अराणो पाहिं । तं तह आलोपं सुदुचि घघहारकुसलेणं ॥ १०४ ॥
 ॥ १३३९ ॥ जं पुपं तं पुपं जहाणुपुपिं जहकमं सपं । आलोइज्ज सुचिहिओ कमफालधिहिं अभिंदंतो

भावराज्यमगुचूल पु यः दुर्योगं फलं । छत्रया गौरयेण च नेय रा आराधको भणितः ॥ ९८ ॥ त्रिचिपमपि भावशाहं सगुचूल गु
 यः करोति फलं । प्रमग्यादो सन्यक् स भयति आराधको मरणे ॥ ९९ ॥ तस्मान् तोषरगुलं अविहलं अविष्टतमनुद्धिमः । निर्मोहितं
 अनिगृहीतं सम्यक् आलोपयेत् सर्वं ॥ १०० ॥ यथा पाळो जल्पन् कार्यंमकार्यं च गजुकं भणति । तन् तथा आलोपयेत् मायामद-
 विप्रमुण्ड ॥ १०१ ॥ कृत्तपाणोऽपि मनुज्य आलोच्य निन्ययित्वा गुरुसफादो । उत्तारितभर इय भारयादो भयत्यतिरेकलुपुतरः ॥ १०२ ॥
 छत्रया गौरयेण च ये नालोपयंति गुरुसफादो । पादमपि धृतसमृद्धा नेय ते आराधका भवन्ति ॥ १०३ ॥ यथा सुकुसलोऽपि येनः
 अन्यरमे षभयति आत्मनो व्यपि । तन् तथाऽऽलोपयितव्यं सुधुषि व्यपहारपुशलेन ॥ १०४ ॥ यन् पूर्वं तत् पूर्वं ययानुपूर्धि यथाक्रमं सर्वं ।

॥१०६॥१३४०॥ अत्तंपरजोगेहि य एवं समुवट्टिए पओगेहिं । अमुगेहिं य अमुगेहिं य असुगगसंठाणकरणेहिं
॥ १०६ ॥ १३४१ ॥ वणणेहिं य गंधेहिं य सदफरिसरस्खगंधेहिं । (संदेहिं य रसफरिसठाणेहिं) पडिसेवणा
कया पज्जेवेहिं कया जेहिं य जेहिं च ॥१०७॥१३४२॥ जो जोगओ अपरिणामओ अं दंसणचरित्त अइयारो ।
छट्ठाण बाहिरो वा छट्ठाणअंतरो वावि ॥ १०८ ॥१३४३॥ तं उज्जुभावपरिणउ रागं दोसं च पयणु काऊणं ।
तिविहेण उद्धरिज्जा गुरुपासूले अग्रहिंतो ॥ १०९ ॥ १३४४ ॥ नवि तं सत्थं च विसं च दुप्पउत्तुघ कुणइ
वेयालो । जंतं च दुप्पउत्तं सप्पुघ पसाइणो कुद्धो ॥ ११० ॥ १३४५ ॥ जं कुणइ भावसहं अनुद्वियं उत्तमट्ठ-
कालम्मि । दुल्लहवोहीयत्तं अणंतसंसारियत्तं च ॥ १११ ॥ १३४६ ॥ तो उद्धरंति गारवरहिंया मूलं पुणअ-
वलयाणं । मिच्छादंसणसहं मायासहं निघाणं च ॥ ११२ ॥ १३४७ ॥ रागेण च दोसेण व भएण हासेण

आलोचयेत् सुविहितः क्रमकालविधीन् अमिन्दानः ॥ १०५ ॥ आत्मपरयोगाभ्यां चैवं प्रयोगैः समुपस्थिते । अमुकैरमुकैश्च अमुकैः
संस्थानकरणैः ॥ १०६ ॥ वर्णैश्च गन्धैश्च शब्दरसपञ्चरसस्पर्शस्थानैः) । प्रतिसेवना कृता या पर्यवेः कृता धैर्यत्र च
॥१०७॥ यो योगतोऽपरिणामतश्च दर्शनचारित्रातिचारः । पदस्थान्या चाहो वा पदस्थान्या अभ्यन्तरो वापि ॥१०८॥ तद्वजुभावपरिणतो
रागं द्वेपं च प्रतनुकौ कृत्वा । त्रिविधेनोद्धरेत् गुरुपादमूले अगृह्यन् ॥ १०९ ॥ नैव तत् शत्रं च विषं च दुष्प्रयुक्तो वा करोति धैता-
लः । यत्र वा दुष्प्रयुक्तं सर्पे वा प्रमादिनः कुद्धः ॥११०॥ यत् करोति भावशाल्यमनुवृत्तमुत्तमार्थकाले । दुर्लभत्रोधिकत्वं अनन्तसंसारि-
कत्वं च ॥१११॥ तत उद्धरन्ति गौरवरहिता मूलं पुनर्भवलतानां । मिथ्यादर्शनशाल्यं मायाशाल्यं निदानं च ॥११२॥ रागेण वा द्वेपेण वा

मद् वसन्त । मेमेनायेरुन व पत्नीर वसन्ति । मेमेनायेरुन ॥ ११३ ॥ ११४ ॥ मिहिनिजानिदित्त व मरुतव
 र्पमिअवेवममेनं । निरिपंओत्तिमणन व रिममणोवममेनं ॥ ११४ ॥ ११५ ॥ वरुणीर व रिमदीर
 व मद् मारपेत्तिमण व परेनं । अस्मान अण्ण वरु वरुण पंतावणीर ॥ ११५ ॥ ११६ ॥ मरुतव
 मन्नामेमओ न न वरुणमारिणं । मरिक्काओ विमोदीर वन्नामो व वन्नाम ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ वरु
 अमणेत्तिम इओ अरुणमणिनाम ओमरिमूओ । मो वरुण वरुण मरुतवम मणिमूओ ॥ ११७ ॥
 ॥ ११८ ॥ उपदीत्तिमदिगहो मोदि ओ कुल्ल मोमांमओ । मां वरिक्कंमो करि वरुणिं मूओ ॥ ११८ ॥
 ॥ ११९ ॥ ममणेत्तिमपेओ वम येममपेओ वरिक्कंमो । मरुता अण्णेत्तिम मां मण्णमणिम ॥ ११९ ॥
 ॥ १२० ॥ न मे जामंनि रिक्का अयमहा ओम नेम वान्ण । मे मरुता ओमोत्तिम उपदिओ मरुतायेनं ॥ १२० ॥
 मरेण इमेव वममिण । मेमेनायेरुन व वरुण वरुणमणिम ॥ १२१ ॥ १२२ ॥ मरुतवम मणिमूओ व मरुतव
 मणिमूओत्तिम व रिममणोवममेनं ॥ १२२ ॥ १२३ ॥ मरुतव वरुण वरुणमणिम ॥ १२३ ॥
 मरुतवमणिम ॥ १२४ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२४ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२४ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२४ ॥
 ॥ १२५ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२५ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२५ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२५ ॥
 ॥ १२६ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२६ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२६ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२६ ॥
 ॥ १२७ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२७ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२७ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२७ ॥
 ॥ १२८ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२८ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२८ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२८ ॥
 ॥ १२९ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२९ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२९ ॥ मरुतवमणिम ॥ १२९ ॥
 ॥ १३० ॥ मरुतवमणिम ॥ १३० ॥ मरुतवमणिम ॥ १३० ॥ मरुतवमणिम ॥ १३० ॥

॥ १३५५ ॥ एवं उचट्टियस्सवि आलोएउं विमुद्धभावस्स । जं किंचिवि विस्सरियं सहसकारेण वा चुक्कं
॥ १२१ ॥ १३५६ ॥ आराहओ तहवि सो गारवपरिकुंचणामयचिहूणो । जिणदेसियस्स धीरो सदहगो सुत्ति-
मग्गस्स ॥ १२२ ॥ १३५७ ॥ आकंपण १ अणुमाण २ जंदिट्ठं ३ वायरं ४ च सुहुमं ५ च । छन्नं ६ सदाउलंगं
७ बहुजण ८ अवत्त ९ तस्सेवी ॥ १२३ ॥ १३५८ ॥ आलोयणाइ दोसे दस दुग्गइवहुणा पमुत्तूणं । आलोइज्ज
सुविहिओ गारवमायामयचिहूणो ॥ १२४ ॥ १३५९ ॥ तो परियागं च वलं आगम कालं च कालकरणं च ।
पुरिसं जीअं च तथा खित्तं पडिसेवणविहिं च ॥ १२५ ॥ १३६० ॥ जोगं पायच्छित्तं तस्स य दाऊण विति
आयरिया । दंसणनाणचरित्ते तवे य कुणमप्पमार्यंति ॥ १२६ ॥ १३६१ ॥ अणसणमूणोयरिया वित्तिच्छेओ
रसस्स परिचाओ । कायस्स परिकिलेसो छट्ठो संलीणया चेव ॥ १२७ ॥ १३६२ ॥ विणए वेयावच्चे पायच्छित्ते

ऽऽलोचयामि उपस्थितः सर्वभावेन ॥ १२० ॥ एवमुपस्थितस्यापि आलोचयितुं विशुद्धभावस्य । यत्किञ्चिदपि विस्मृतं सहसकारेण वा
विस्मृतं ॥ १२१ ॥ आराधकस्तथापि स गौरवपरिकुंचणामदविहीनः । जिनेदेशितस्य धीरः श्रद्धायको गुक्तिमार्गस्य ॥ १२२ ॥ आकंप-
नमनुमाननं यद्गृष्टं बाह्यं च सूक्ष्मं च । छन्नं शब्दाकुलं बहुजनं अद्यक्तं तत्सेवि ॥ १२३ ॥ आलोचनाया दोषान् दश दुर्गतिवर्धनान्
प्रमुच्य । आलोचयेत् सुविहितो गौरवमायामदविहीनः ॥ १२४ ॥ ततः पर्यायं च वलं चागमं कालं च कालकरणं च । पुरुषं जीतं च
तथा क्षेत्रं प्रतिसेवनाविधिं च (ज्ञात्वा) ॥ १२५ ॥ योग्यं प्रायश्चित्तं तस्मै दत्त्वा युवते आचार्याः । दर्शनज्ञानचारित्रेषु तपसि च कुरुत्वाप्र-
मादमिति ॥ १२६ ॥ अनशनमवमौदर्यं वृत्तिच्छेदो रसस्य परित्यागः । कायस्य परिक्रेशः पष्ठी संलीनता चैव ॥ १२७ ॥ विनयो वैया-

चिवेग सज्जाप । अङ्गितरं तवचिहि छट्टं छाणं विपाणाहि ॥ १२८ ॥ १३६३ ॥ गारसविहम्मिचि तवे अङ्गिभ-
 तरपाहिरे कुसलविट्ठे । नचि अत्थि नचि य होही सज्जायसमं तवोकम्मं ॥ १२९ ॥ १३६४ ॥ जे पयणुभत्त-
 पाणा सुयहेऊ ते तयस्सिणो समए । जो अ तवो सुयहीणो पाहिरयो सो छुहाहारो ॥ १३० ॥ १३६५ ॥
 छट्टमदसमदुबालसेहिं अचहुसुयस्स जा सोही । तत्तो बहुतरगुणिपा हविल्ल जिम्मियस्स नागिरस
 ॥ १३१ ॥ १३६६ ॥ कल्लं कल्लुपि घरं आहारो परिमिओ अ पंतो अ । न य स्वमणो पारणए पधु पधुत्तरो पधु-
 चिहो होइ ॥ १३२ ॥ १३६७ ॥ एगाहेण तयस्सी हविल्ल नत्थित्थ संसओ कोइ । एगाहेण सुयहरो न होइ
 भंतं पि तूरमाणो ॥ १३३ ॥ १३६८ ॥ सो नाम अणसणतवो जेण मणो मंगुलं न चित्तेइ । जेण न इंदिय-
 हाणी जेण य जोगा न हायंति ॥ १३४ ॥ १३६९ ॥ जं अस्माणी कम्मं खवेइ पधुआहिं घासकोडीहिं । तं नाणी

पुरयं प्रायश्चित्तं विवेकः स्वाध्यायः । अन्यन्तरं तपोविधिं पशुं ध्यानं विजानीहि ॥ १२८ ॥ द्वादशविधेऽपि तपसि साध्यन्तरवाद्ये शुद्ध-
 लट्ठे । नैवासि नापि च भविष्यति स्वाध्यायसंगं तपःकर्म ॥ १२९ ॥ ये प्रतनुभक्तपानाः ध्रुतहेतोस्ते तपस्विनः समये । यण तपः
 ध्रुतहीनं धाढ्यः स ध्रुवाहारः ॥ १३० ॥ पष्ठाष्टमदशमद्वादशैरयध्रुतस्य या शुद्धिः । ततो बहुतरगुणिता भवेत् जिमितस्य शानिनः
 ॥ १३१ ॥ कत्ये कत्येऽपि पर आहारः परिमितश्च प्रान्तश्च । न न क्षणस्य पारणके ध्रुः ध्रुवरो ध्रुविधो भवति ॥ १३२ ॥ एकेनाह्ना
 तपस्सी भवेत् नास्त्यत्र संशयः कश्चित् । एकेनाह्ना ध्रुतपरो न भवति पादमपि त्वरमाणः ॥ १३३ ॥ सन्नाम अनशनतपो येन मनोऽं-
 गलं न चिन्तयति । येन नेन्द्रियहानिर्येन च योगा न हीयन्ते ॥ १३४ ॥ यदस्मानी कर्म क्षपयति पधुकाभिर्यर्पकोटीभिः । तत् शानी

तिहिं गुत्तो खवेइ ऊसासमित्तणं ॥ १३५ ॥ १३७० ॥ नाणे आउत्ताणं नाणीणं नाणजोगजुत्ताणं । को निज्जरं
तुलिज्जा चरणे य परक्कमंताणं ? ॥ १३६ ॥ १३७१ ॥ नाणेण वज्जणिज्जं वज्जिज्जइ किज्जई य करणिज्जं । नाणी
जाणइ करणं कज्जमकज्जं च वज्जेउं ॥ १३७ ॥ १३७२ ॥ नाणसहिंयं चरित्तं नाणं संपायगं गुणसयाणं । एस
जिणाणं आणा नत्थि चरित्तं विणा णाणं ॥ १३८ ॥ १३७३ ॥ नाणं सुसिक्खियधं नरेण लङ्घूण दुल्लहं वोहिं ।
जो इच्छइ नाउं जे जीवस्स विसोहणामगं ॥ १३९ ॥ १३७४ ॥ नाणेण सवभावा णज्जंती सवजीवल्लोअंमि ।
तम्हा नाणं कुसलेण सिक्खियधं पयत्तेणं ॥ १४० ॥ १३७५ ॥ न हु सक्का नासेउं नाणं अरहंतभासियं
लोए । ते धन्ना ते पुरिसा नाणी य चरित्तजुत्ता य ॥ १४१ ॥ १३७६ ॥ बंधं मुक्खं गइरागयं च जीवाण
जीवलोयम्मि । जाणंति सुयसमिद्धा जिणसासणचेइयविहिण्णू ॥ १४२ ॥ १३७७ ॥ भइं सुवहुसुयाणं सव-

त्रिभिर्गुप्तः क्षपयत्युच्छ्वासमात्रेण ॥ १३५ ॥ ज्ञाने आयुक्तानां ज्ञानिनां ज्ञानयोगयुक्तानां । को निर्जरो तोलयेत् चरणे च पराक्रममाणानां
॥ १३६ ॥ ज्ञानेन वर्जनीयं वर्ज्यते क्रियते च करणीयं । ज्ञानी जानाति करणं कार्यमकार्यं च वर्जयितुम् ॥ १३७ ॥ ज्ञानसहितं चारित्रं
ज्ञानं संपादकं गुणशतानां । एषा जिनानामाज्ञा नास्ति चारित्रं विना ज्ञानं ॥ १३८ ॥ ज्ञानं सुशिक्षयितव्यं नरेण लब्ध्वा सुदुर्लभं
वोधिं । य इच्छति ज्ञातुं जीवस्य विशेषधनमार्गम् ॥ १३९ ॥ ज्ञानेन सर्वभावा ज्ञायन्ते सर्वजीवल्लोके । तस्मात् ज्ञानं कुशलेन शिक्ष-
यितव्यं प्रयत्नेन ॥ १४० ॥ नैव शक्यं नाशयितुं लोकेऽहंभाषितं ज्ञानं । ते धन्यास्ते पुरुषा ज्ञानिनश्च चारित्रयुक्ताश्च ॥ १४१ ॥
बन्धं मोक्षं गतिमार्गात् च जीवानां जीवल्लोके । जानन्ति श्रुतसमृद्धा जिनशासनचैत्यविधिज्ञाः ॥ १४२ ॥ भद्रं बहुश्रुतेभ्यः सर्वपदार्थेषु

पयत्थेसु पुच्छणिज्जाणं । नाणेण जोऽवयारे सिद्धिं पि गणसु सिद्धेसु ॥ १४३ ॥ १३७८ ॥ किं इत्तो लद्धयरं
 अच्छेरयं य सुंदरतरं वा ? चंदमिव सधलोगा घट्टस्सुपमुहं पलोयंति ॥ १४४ ॥ १३७९ ॥ चंदाउ नीइ जुण्हा
 घट्टस्सुपमुहाओ नीइ जिणवयणं । जं सोऊण सुविहिया तरंति संसारकंतरं ॥ १४५ ॥ १३८० ॥ चउदस्सपु-
 वधराणं ओहीनाणीण केवलीणं च । लोयुत्तमपुरिसाणं तेसिं नाणं अभिघाणं ॥ १४६ ॥ १३८१ ॥ नाणेण
 विणा करणं न होइ नाणं पि करणहीणं तु । नाणेण य करणेण य दोहिवि दुयस्सक्खयं होइ ॥ १४७ ॥ १३८२ ॥
 दढमूलमहाणंमिधि चरमेगोऽयि सुयसीलसंपणो । मा ह्नु सुयसीलविगला काहिसि माणं पवयणम्मि
 ॥ १४८ ॥ १३८३ ॥ तग्गहा सुयम्मि जोगो कायधो होइ अप्पमत्तेणं । जेणऽप्पाण परंपि य दुक्खसमुदाओ
 तारेइ ॥ १४९ ॥ १३८४ ॥ परमत्थम्मि सुदिट्ठे अविणट्ठेसु तयसंजमगुणेसु । लब्भइ गई विसुद्धा सरिरसारे

प्रच्छनीयेभ्यः । ज्ञानेन येऽवतारयंति सिद्धिमपि गतान् सिद्धान् ॥ १४३ ॥ किमितो लष्टरमाश्रयकारकं वा सुन्दरतरं वा ? । चन्द्रनिच
 सर्वलोका बहुधुतगुरुं प्रलोकन्ते ॥ १४४ ॥ चन्द्रात् निर्गच्छति ज्योत्स्ना बहुधुतगुरात् निर्गच्छति जितवचनं । यत् धृत्वा सुमिहिताल-
 रन्ति संसारकान्तरं ॥ १४५ ॥ चतुर्दशपूर्वधराणां अवधितानिनां केवलिनो च । लोकोत्तमपुरुषाणां तेषां ज्ञानमभिधानम् ॥ १४६ ॥
 ज्ञानेन विना करणं न भवति ज्ञानमपि करणहीनं तु । ज्ञानेन च करणेन च द्वाभ्यामपि दुःखधयो भवति ॥ १४७ ॥ दढमूलमहाजने-
 ऽपि एकोऽपि धृतशीलसंपन्नो वरं । धृतशीलविकलान् मा मानं प्रवचने कार्पीः ॥ १४८ ॥ तस्मात् धृते योगः कर्तव्यो भवत्यप्रमत्तेन ।
 येनात्मानं परमपि च दुःखसमुद्रात् तारयति ॥ १४९ ॥ परमार्थे सुष्टे अविनेष्टेपु तपःसंयमगुणेषु । लभ्यते गतिर्निश्चया शरीरसारे

विणह्मि ॥ १५० ॥ १३८५ ॥ अचिरहिया जस मई पंचहिं समिहहिं तिहिवि गुत्तीहिं । न य कुणइ राग-
दोसे तस चरितं हवइ सुद्धं ॥ १५१ ॥ १३८६ ॥ उक्कोसचरितोडवि य परिवडइ मिच्छभावणं कुणइ । किं
पुण सम्मदिही सरागधम्मंमि चट्ठो ? ॥ १५२ ॥ १३८७ ॥ तम्हा वत्तह दोसुवि काउं जे उज्जमं पयत्तेणं ।
सम्मत्तम्मि चरित्ते करणम्मि अ मा पमाएह ॥ १५३ ॥ १३८८ ॥ जाव य सुई न नासइ जाव य जोगा न
ते पराहीणा । सद्धा व जा न हायइ इदियजोगा अपरिहीणा ॥ १५४ ॥ १३८९ ॥ जाव य खेमसुभिवलं
आयरिया जाव अत्थि निज्जवगा । इहीगारवरहिया नाणचरणदंसणंमि रया ॥ १५५ ॥ १३९० ॥ ताव खमं
काउं जे सरीरनिक्खेवणं विउपसत्थं । समयपडागाहरणं सुविहियइठं नियमजुत्तं ॥ १५६ ॥ १३९१ ॥ हंदि
अणिचा सद्धा सुई य जोगा य इदियाइं च । तम्हा एयं नाउं चित्तरह तवसंजसुजुत्ता ॥ १५७ ॥ १३९२ ॥ ता-

विनये ॥ १५० ॥ अचिरहितं पञ्चसु समितिषु तिसृष्वपि गुप्तिषु गल मतिः । न च करोति रागहेगो चारित्रं तस्य भवति शुद्धं ॥ १५१ ॥
उद्धट्टचारित्र्योऽपि च परिपतति मिथ्यात्वभायनां (यदि) करोति । किं पुनः सम्मगद्विष्टः सरागधर्मे वर्तमानः ? ॥ १५२ ॥ तस्माद् यत्स्य
द्वयोरपि कर्तुं उद्यमं प्रयत्नेन । सम्यक्त्वे चारित्र्ये, करणे च मा प्रमादिष्ट ॥ १५३ ॥ नावय धुतिनं नश्यति यावच्च योगा न तव परा
धीनाः । श्रद्धा च यावन्न हीयते इन्द्रिययोगाद्यापरिहीणाः ॥ १५४ ॥ यावच्च क्षेमसुभिश्चे यावच्चार्थाः सन्ति निर्यामकाः । कर्त्तृ-
गौरवरहिता ज्ञानचरणदर्शनेषु रताः ॥ १५५ ॥ तावत् श्रमं कर्तुं शरीरनिक्षेपणं विद्वत्प्रशस्तं । समयपताकाहरणं सुविहितेष्टं नियमयुक्तम्
॥ १५६ ॥ हन्त अनित्या श्रद्धा धुतिश्च योगाश्चेन्द्रियाणि च । तस्मादेतत् ज्ञात्वा विदुस्तपःसंयमोगुप्ताः ॥ १५७ ॥ तद् एतत्

एवं नाऊनं ओद्यापं नाणवंसणचरित्ते । धीरपुरिसाणुचिन्नं करिति सोहिं सुयसमिद्धा ॥ १५८ ॥ १३०३ ॥
 अङ्गिभतरयादिरियं अह ते काऊण अप्पणो सोहिं । निविहेण तिचिहकरणं तिचिहं काले वियडभाया ॥ १५९ ॥
 ॥ १३०४ ॥ परिणामजोगसुद्धा उवहिदिवेगं च गणविसर्गे य । अज्जाइयउवस्सयवज्जणं च विगईदिवेगं च
 ॥ १६० ॥ १३०५ ॥ उग्गमउप्पायणएसणाविसुद्धिं च परिहरणसुद्धिं । सन्निहिंसंनिचयंमि य तववेयावच्चक-
 रणे य ॥ १६१ ॥ १३०६ ॥ एवं करंतु सोहिं नवसारयमलिलनहयलसभाया । कमकालदयपल्लवअत्तपरजो-
 गकरणे य ॥ १६२ ॥ १३०७ ॥ तो ते कयसोहीया पच्छित्ते फासिए जहापामं । पुक्कायकिन्नयम्मि य तयम्मि
 जुत्ता महासत्ता ॥ १६३ ॥ १३०८ ॥ तो इंदियपरिकम्मं करिति विसयसुहनिगहसमत्था । जयणाइ अप्प-
 मत्ता रागदोसे पयणुयंता ॥ १६४ ॥ १३०९ ॥ पुग्गमकारियजोगा समाहिकामावि मरणकालम्मि । न भयंति

प्रात्वा औपचिकं शागदर्शनचारित्र्येषु । धीरुगणानुचीर्णा शुद्धिं कुर्वन्ति ध्रुततदृढाः ॥ १५८ ॥ अग्न्यन्तरं यातां पाथ ते कृत्वाऽऽत्मनः
 शुद्धिं । त्रिविधेन त्रिविधकरणेन त्रिविधे काले विकटभायात् ॥ १५९ ॥ शुद्धपरिणामयोगाः उपधिविवेकं च गणविसर्गं च । आर्याया उपा-
 धययर्जनं च विष्ठितिविवेकं च ॥ १६० ॥ उद्गमोत्पादनैपणाविशुद्धिं च परिहरणशुद्धिं । सन्निधिसन्निचये च तपोवैयाघ्रस्यकरणे च
 ॥ १६१ ॥ एवं कुर्वन्तु शुद्धिं नयदारदसलिलनभस्तलसभायाः । क्रमकालद्रव्यपर्यायात्मपरयोगकरणेषु च ॥ १६२ ॥ ततस्ते कृतशु-
 द्धिकाः प्रायश्चित्तानि स्पृष्ट्वा यथास्थाम् । पुष्पावकीर्णके च तपसि युष्माः महासत्त्वाः ॥ १६३ ॥ तत इन्द्रियपरिकर्मं कुर्वन्ति विषयमुत्त-
 निमहसमर्थाः । यतनायामग्रमत्ताः रागद्वेषौ प्रतनूदुर्वन्तः ॥ १६४ ॥ पूर्वमकृतपरिकर्मयोगाः समाधिकामा अपि मरणकाले । न भयन्ति

परीसहसहा विसयसुहपमोइया अप्पा ॥ १६५ ॥ १४०० ॥ इंदियसुहसाउलओ घोरपरीसहपराइयपरज्झो ।
अकयपरिकम्म कीवो मुज्झइ आराहणाकाले ॥ १६६ ॥ १४०१ ॥ वाहंति इंदियाइं पुब्बिं दुन्नियमियप्पयाराइं ।
अकयपरिकम्मकीवं मरणे सुअसंपउत्तंपि ॥ १६७ ॥ १४०२ ॥ आगममयप्पभाविय इंदियसुहलोलुघापइ-
दस्स । जइवि मरणे समाही हुज्ज न सा होइ बहुयाणं ॥ १६८ ॥ १४०३ ॥ असमत्तसुओऽवि मुणी पुब्बिं
सुकयपरिकम्मपरिहत्थो । संजमनियमपइन्नं सुहमत्ताहिओ समणोइ ॥ १६९ ॥ १४०४ ॥ न चयंति किंचि
काउं पुब्बिं सुकयपरिकम्मजोगस्स । खोहं परीसहचसू धिईबलपराइया मरणे ॥ १७० ॥ १४०५ ॥ तो तेऽवि
पुव्वचरणा जयणाए जोगसंगहविहीहिं । तो ते करिंति दंस्सणचरित्तसइ भावणाहेउं ॥ १७१ ॥ १४०६ ॥ जा
पुव्वभाविया किर होइ सुई चरणदंसणे बहुहा । सा होइ वीयभूया कयपरिकम्मस्स मरणम्मि ॥ १७२ ॥ १४०७ ॥

परीपहसहाः विषयसुखप्रमो(नो)दितात्मानः ॥ १६५ ॥ इन्द्रियसुखसाताकुलो घोरपरीपहपराजितः अपराद्धः(परायत्तः) । अकृतपरिकर्मा क्लीवो
मुखति आराधनाकाले ॥ १६६ ॥ वाधन्ते इन्द्रियाणि पूर्वं दुर्नियमितप्रचाराणि । अकृतपरिकर्माणं क्लीवं मरणे स्व(श्रुत)प्रसंयुक्तमपि ॥ १६७ ॥
आगममयाभावितस्य इन्द्रियसुखलोलताप्रतिष्ठस्य । यद्यपि मरणे समाधिर्भवेत् न सा भवति बहुकानां ॥ १६८ ॥ असमाप्तश्रुतोऽपि
मुनिः पूर्वं सुकृतपरिकर्मनिपुणः । संयमनियमप्रतिज्ञां सुखमात्महितः समन्वेति ॥ १६९ ॥ न शक्नोति किंचित् कर्तुं पूर्वं सुकृतपरिकर्मयो-
गस्य । क्षोभं परीपहचमूः धृतिबलपराजिता मरणे ॥ १७० ॥ ततस्तेऽपि पूर्वचरणा(भवन्ति)यतनया योगसंग्रहविधिभिः । ततस्तेऽपि भाव-
नाहेतोर्दर्शनचारित्रस्युतिं कुर्वन्ति ॥ १७१ ॥ या पूर्वं भाविता किल भवति श्रुतिश्चरणे दर्शने च बहुधा । सा भवति वीजभूता कृतपरिक-

तं फासेहि चरित्तं तुमंषि सुहृसीलयं पमुत्तूणं । सधं परीसहचमूं अहियासंतो घिइयलेणं ॥ १७३ ॥ १४०८ ॥
 सदे रूवे गंधे रसे य फासे य सुविच्चियजणेहिं । सवेसु कसाएसु अ निग्गहपरमो सपा होहि ॥ १७४ ॥
 ॥ १४०९ ॥ सदे रसे पणीए निज्जेऊण पंतलुक्खेहिं । अन्नपरेणुवहाणेण संलिहे अप्पगं कमसो ॥ १७५ ॥
 ॥ १४१० ॥ संलेहणा य इविहा अहिंभतरिया य याहिरा चेव । अहिंभतरिप कसाए याहिरिया होइ य सरीरे
 ॥ १७६ ॥ १४११ ॥ उग्गमउप्पायणएसणाचिसुद्धेण अपणपाणेणं । मियचिरसलुक्खट्ठेण दुब्बलं कुणसु
 अप्पागं ॥ १७७ ॥ १४१२ ॥ उल्लीणोल्लीणेहि य अहव न एगंतवद्धमाणेहिं । संलिह सरीरमेयं आहारविहिं
 पयणुयंतो ॥ १७८ ॥ १४१३ ॥ तत्तो अणुपुयेणाहारं उवहिं सुओवपसेणं । विचिहतयोक्कमेहि य इविय-
 चिक्खीलियाईहिं ॥ १७९ ॥ १४१४ ॥ तियिहाई एसणादि य विविहेहि अभिग्गहेहिं उग्गेहिं । संजममविरा-

र्मणो मरणे ॥ १७२ ॥ तस्मै शृश चारित्रं त्वमपि सुसशीलतां प्रमुच्य । सर्वा परीपहवमूग्ध्यासीनो धृतिवलेन ॥ १७३ ॥ शब्दे रूपे
 गन्धे रसे च स्पर्शे च सुविहितजनेषु (जनेः) । सर्वेषु कथायेषु च निमहपरमः सदा भव ॥ १७४ ॥ सर्वान् रसान् प्रणीतान् निर्वृह्य
 प्रान्तरुह्यैः । अन्यतरेणोपधानेन संल्लिखेदात्मानं क्रमशः ॥ १७५ ॥ संलेखना च द्विविधा अभ्यन्तरा च यास्या चैव । अभ्यन्तरा कपाये
 यास्या भवति च शरीरे ॥ १७६ ॥ उद्रमोत्पादनैपणाविद्युत्सेन अभ्यापानेन । निवविरस्तातिरुक्षेण दुर्बलं कुरुष्यात्मानम् ॥ १७७ ॥ क्षीय-
 मानक्षीयमानैश्चायथा न एकाः तवर्धमानैः । संल्लिख्य शरीरमिदं आहारविधिं प्रतनूकुर्यन् ॥ १७८ ॥ ततोऽनुपूर्य्योऽहारं उपधिं शुतोपदे-
 शेन । विविधतपःकर्मभिश्च दृन्द्रियचिक्रीडित्वादिभिः ॥ १७९ ॥ त्रिविधाभिरेषणाभिश्च विविधैरभिभेदैरग्नैः । संयममविराधयन् यथा-

हिंतो जहाबलं संलिह सरीरं ॥ १८० ॥ १४१५ ॥ विविहाहि व पडिमाहि यं बलवीरियजई य संपहोइ
सुहं । ताओवि न बाहिंती जहक्कमं संलिहंतम्मि ॥ १८१ ॥ १४१६ ॥ छम्मासिया जहन्ना उक्कोसा वारिसेव
वरिसाई । आयंबिलं महेसी तत्थ य उक्कोसयं विति ॥ १८२ ॥ १४१७ ॥ छट्टट्टमदसमडुवालसेहिं भत्तेहिं
चित्तकट्टेहिं । मियलहुकं आहारं करेहि आयंबिलं विहिणा ॥ १८३ ॥ १४१८ ॥ परिबड्डिओवहाणो ण्हारुवि-
राविथविगडपासुलिकडीओ । संलिहियतणुसरीरो अज्झप्परओ मुणी निच्चं ॥ १८४ ॥ १४१९ ॥ एवं सरीर-
संलेहणाविहिं बहुविहंपि फासितो । अज्झवसाणविसुद्धिं खणंपि तो मा पमाइत्था ॥ १८५ ॥ १४२० ॥
अज्झवसाणविसुद्धीविवज्जिया जे तवं विगिट्टमवि । कुवंति बाललेसा न होइ सा केवला सुद्धी ॥ १८६ ॥
॥ १४२१ ॥ एयं सरागसंलेहणाविहिं जइ जई समायरइ । अज्झप्पसंजुयमई सो पावइ केवलं सुद्धिं ॥ १८७ ॥

बलं संलिख शरीरं ॥ १८० ॥ विविधाभिश्च प्रतिमःभिर्वा बलवीर्यं यदि संप्रभवति सुखाय । ता अपि न वाधन्ते यथाक्रमं संलिख्यमाने
॥ १८१ ॥ पण्मासाज्जघन्या उत्कृष्टा द्वादशैव वर्षाणि । आचाम्लं तत्र च महर्षिरुत्कृष्टं श्रुवते ॥ १८२ ॥ पष्ठाष्टमदशमद्वादशेभ्यो भक्ते-
भ्यश्चित्रकट्टेभ्यः । सितं लघु आहारं कुरुष्वआचाम्लं विधिना ॥ १८३ ॥ परिवर्धितोपधानः भग्नस्त्रायुर्विकटपांशुलिकटीकः । संलिखित-
तनुशरीरः अध्यात्मरतो मुनिर्नित्यं ॥ १८४ ॥ एवं शरीरसंलेखनाविधिं बहुविधमपि स्पृशन् । अभ्यवसानविशुद्धिं (प्रति) क्षणमपि ततो मा
प्रमादीः ॥ १८५ ॥ अभ्यवसायविशुद्धिर्विवर्जिता ये तपो विकृष्टमपि । कुर्वन्ति बाललेइया न भवति सा संपूर्णा शुद्धिः ॥ १८६ ॥
एनं सरागसंलेखनाविधिं यदि यतिः समाचरति । अध्यात्ममत्तिसंयुतः स प्राप्नोति केवलं शुद्धिं ॥ १८७ ॥ निखिलः स्पर्शयितव्यः

॥ १४२२ ॥ निखिला फासेयथा सरीरसंलेहणाविही पसा । इत्तो कसायजोगा अज्झप्पविहिं परम चुच्छं
 ॥ १८८ ॥ १४२३ ॥ कोहं खमाइ भाणं मइवया अज्जवेण मायं च । संतोसेण च लोहं निज्जिण चत्तारिवि
 कसाए ॥ १८९ ॥ १४२४ ॥ कोहस्स च माणस्स च मायालोभेसु वा न एएसिं । वच्चइ वसं खणंपि हु दुग्ग-
 हगइवहुणकराणं ॥ १९० ॥ १४२५ ॥ एवं तु कसायग्गि संतोसेणं तु चिज्झवेयघो । रागहोसपवत्ति वज्जे-
 माणस्स चिज्झाइ ॥ १९१ ॥ १४२६ ॥ जावत्ति केइ ठाणा उदीरगा हुंति हु कसायाणं । ते उ सया वज्जंतो
 चिमुत्तसंगो मुणी विहरे ॥ १९२ ॥ १४२७ ॥ संतोचसंतधिइमं परीसहविहिं व समहियासंतो । निस्संगयाइ
 सुविहिय ! संलिह मोहे कसाए य ॥ १९३ ॥ १४२८ ॥ इट्ठाणिट्ठेसु सया सइफरिसरसख्यगंधेहिं । सुहदुक्ख-
 निविसेसो जियसंगपरीसहो विहरे ॥ १९४ ॥ १४२९ ॥ समिइसु पंचसमिओ जिणाहि तं पंच इंदिए सुइ ।

शरीरसंलेहनाविधिरेपः । अतः कपाय(जय)योग्यमध्यात्मविधिं परमं वक्ष्ये ॥ १८८ ॥ क्रोधं क्षमया मानं मार्दवेन आर्जवेन मायां च ।
 संतोषेण च लोभं निर्जय चतुष्टोऽपि कपायान् ॥ १८९ ॥ क्रोपस्य च मानस्य च मायालोभयोश्च नैतेषां । ब्रजति यशं क्षणमपि दुर्गतिगति-
 (प्राप्ति)वर्धनकराणाम् ॥ १९० ॥ एवं तु कपायाग्निः संतोषेण तु विषयापयितव्यः । रागद्वेषप्रवृत्तिं वर्जयतो विष्याति ॥ १९१ ॥ यावन्ति
 कानिचित् स्थानानि उदीरकाणि भवन्ति कपायाणां । तानि सदा वर्जयन् विमुक्कसंगो मुनिर्विहरेत् ॥ १९२ ॥ शान्त उपशान्त धृतिमान्
 परीपहविधिं समध्यासयन् । निस्संगतया सुविहित ! संलिख कपायान् मोहं च ॥ १९३ ॥ इट्ठानिट्ठेषु यदा शब्दस्पर्शरसरूपगन्धेषु ।
 सुखदुःखनिर्विशेषे निवसंगपरीपहो विहरेः ॥ १९४ ॥ समिप्पिपु पंचसु समितो अय त्वं पंचेन्द्रियाणि सुप्नु । त्रिभिर्गौरवै रहितो भवति

तिहिं गारवेहिं रहिओ होह तिगुत्तो य दंडेहिं ॥ १९५ ॥ १४३० ॥ सन्नासु आसवेसु अ अट्टे रुद्धे अ तं विसु-
द्धप्पा । रागद्वोसपवंचे निज्जिणिडं सवणोजुत्तो ॥ १९६ ॥ १४३१ ॥ को दुक्खं पाविज्जा ? कस्स य सुक्खेहिं
विम्वहओ हुज्जा ? । को व न लभिज्ज सुक्खं ? रागद्वोसा जइ न हुज्जा ॥ १९७ ॥ १४३२ ॥ नवि तं कुणइ
अमित्तो सुट्ठु विय विराहिओ समत्थोवि । जं दोवि अनिगहिया करंति रागो य दोसो य ॥ १९८ ॥ १४३३ ॥
तं सुयह रागद्वोसे सेयं चिंतेह अप्पणो निचं । जं तेहिं इच्छह गुणं तं बुद्धह बहुतरं पच्छा ॥ १९९ ॥ १४३४ ॥
इहलोए आयासं अयसं च करंति गुणविणासं च । पसवंति य परलोए सारीरमणोगए दुक्खे ॥ २०० ॥
॥ १४३५ ॥ धिद्धी अहो अकजं जं जाणंतोऽवि रागद्वोसेहिं । फलमडलं कडुयरसं तं चेव निसेवए जीवो
॥ २०१ ॥ १४३६ ॥ तं जइ इच्छसि गंतुं तीरं भवसायरस्स घोरस्स । तो तवसंजमभंडं सुविहिय ! गिण्हहि

निगुप्पअ दण्डेषु ॥ १९५ ॥ संज्ञासु आश्वेषु च आर्ते रौद्रे च त्वं विशुद्धात्मन् ! । रागद्वेषप्रपंचान् निर्जेतुं सन्नप ! उद्युत्तो (भव)
॥ १९६ ॥ को दुःखं प्राप्नुवीत ? कस्य वा सौख्यैर्विसायो भवेत् ! । को वा न लभेत मोक्षं ? रागद्वेषौ यदि न त्याताम् ॥ १९७ ॥
नैव तत् करोति अमित्रं सुष्ठुपि विराद्वः समर्थोऽपि । यद् द्वावपि अनिगृहीतौ कुरुतो रागश्च द्वेषश्च ॥ १९८ ॥ तत् मुञ्चत रागद्वेषौ
श्रेयः चिन्तयत आत्मनो नित्यम् । यं ताभ्यामिच्छत गुणं तस्माद्बहुतरं पञ्चात् लभध्वं ॥ १९९ ॥ इह लोके आयासं अयशश्च कुरुतो
गुणविनाशं च । प्रसुवाते च परलोके च शारीरमनोगतानि दुःखानि ॥ २०० ॥ धिगु धिगु अहो अकार्यं यत् जानानोऽपि रागद्वेषा-
भ्याम् । फलमटुलं कडुकरसं तावेव निपेवते जीवः ॥ २०१ ॥ तद् यदीच्छसि गंतुं तीरं भवसागरस्य घोरस्य । तर्हि तपःसंयमभाण्डं

तूरंतो ॥ २०२ ॥ १४३७ ॥ बहुभयकरदोसाणं सम्मत्तचरित्तगुणविणासाणं । न ह्यवसमागंतं रागद्वोसाण
 पायाणं ॥ २०३ ॥ १४३८ ॥ जं न लहइ सम्मत्तं लद्धूणवि जं न एइ वेरगं । विसयसुहेसु य रज्जइ सो दो-
 सो रागद्वोसाणं ॥ २०४ ॥ १४३९ ॥ भयसयसहस्सदुलहे जाइजरामरणसागरुत्तारे । जिणवयणम्मि गुणा-
 गर ! लणमचि मा काहिसि पमायं ॥ २०५ ॥ १४४० ॥ दधेहिं पज्जवेहिं य ममत्तासंगेहिं सुद्धवि जियप्पा ।
 निप्पणययेमरागो जइ सम्मं नेइ मुक्खत्थं ॥ २०६ ॥ १४४१ ॥ एवं कयसंलहं अट्ठिमतरयाहिरम्मि संलहे ।
 संसारमुक्खयुद्धी अनियाणो दाणि विहरादि ॥ २०७ ॥ १४४२ ॥ एवं कहिंय समाही तहविह संवेगकरणं-
 भीरो । आउरपयक्खाणं पुणरचि सीहावल्लोणं ॥ २०८ ॥ १४४३ ॥ न ह्यसा पुणरुत्तविही जा संवेगं करइ
 भण्णंती । आउरपयक्खाणे तेण कहा जोइया सुज्जो ॥ २०९ ॥ १४४४ ॥ एत्त करेम्मि पणामं तित्थयराणं

सुविहित ! गृहाण त्वरमाणः ॥ २०२ ॥ बहुभयकरदोषयोः सम्यक्त्वचारित्र्यगुणविनाशकयोः । न वशमागन्तव्यं रागद्वेषयोः पापयोः
 ॥ २०३ ॥ यन्न लभते सम्यक्त्वं लब्ध्वाऽपि यत् नैति वैराग्यम् । विषयसुरोषु च रज्यति ॥ दोषो रागद्वेषयोः ॥ २०४ ॥ भवशतस-
 हस्रदुर्लभे जातिजरामरणसागरोच्चारे । जिनधयने गुणाकर ! क्षणमपि मा कार्षीः प्रमादम् ॥ २०५ ॥ द्रव्यैः पर्यायैश्च ममत्वसंगैश्च
 सुषुप्ति जितात्मा स्यात् । निष्प्रणयप्रेमरागो यदि सम्यग् प्राप्नोति मोक्षार्थम् ॥ २०६ ॥ एवमभ्यन्तरबाह्यसंलेशतया कृतसंलेशनः । संसारमोक्ष-
 बुद्धिरनिदान इदानीं विहर ॥ २०७ ॥ एवं कथितसमापिकस्तथाविधसंवेगकरणंभीरुः । आतुरप्रत्याख्यानं पुनरपि सिद्धावलोकनेन (करोति)
 ॥ २०८ ॥ नैव स विधिः पुनरुक्तः (स्याद्) यः संवेगं भण्यमानः करोति । आतुरप्रत्याख्याने तेन कथा योजिता भूयः ॥ २०९ ॥ एव करोमि

अणुत्तरगईणं । सवेसिं च जिणाणं सिद्धाणं संजयाणं च ॥ २१० ॥ १४४५ ॥ जं किंचिचि दुच्चरियं तमहं
निंदामि सवभावेणं । सामाहयं च तिविहं तिविहेण करेमणागारं ॥ २११ ॥ १४४६ ॥ अविंभतरं च तह
बाहिरं च उवहीं सरिर साहारं । मणवयणकायतिकरणसुद्धोऽहं भित्ति पकरेमि ॥ २१२ ॥ १४४७ ॥ वंधपओ-
संहरिसं रहसरइं दीणयं भयं सोगं । रागदोस चिसायं उस्सुगभावं च पयहामि ॥ २१३ ॥ १४४८ ॥ रागेण
व दोसेण व अहवा अकयन्नुया पडिनिवेसेणं । जो मे किंचिचि भणिओ तमहं तिविहेण स्वामेमि ॥ २१४ ॥
॥ १४४९ ॥ सवेसु य दवेसु य उवट्ठिओ एस निम्ममत्ताए । आलंघणं च आया दंसणनाणे चरित्तेया ॥ २१५ ॥
॥ १४५० ॥ आया पच्चक्खाने आया मे संजमे तवे जोगो । जिणवयणविहिविलगो अवसेसविहिं तु दंसेहि
॥ २१६ ॥ १४५१ ॥ मूलगुण उत्तरगुणा जे मे नाराहिया पमाएणं । ते सवे निंदामि पडिक्खमे आगमिस्साणं

प्रणामं तीर्थकरेभ्यः अनुत्तरगतिभ्यः । सर्वेभ्यश्च जिनेभ्यः सिद्धेभ्यः संयतेभ्यश्च ॥ २१० ॥ यत्किंचिदपि दुश्चरितं तदहं निन्दामि
सर्वभावेन । सामायिकं च त्रिविधं त्रिविधेन करोम्यनाकारं ॥ २११ ॥ अभ्यन्तरं च तथा वाह्यं च उपधिं शरीरं साहारं (व्युत्सृज्य) ।
मनोवचनकायैः त्रिकरणशुद्धोऽहं प्रकरोमि (मैत्री) इति ॥ २१२ ॥ बन्धं प्रहेयं हृष्यं रतिमरतिं दीनतां भयं शोकं । रागद्वेषौ विषादं उत्सुक-
भावं च प्रजहामि ॥ २१३ ॥ रागेण वा द्वेषेण वा अथवा अकृतशतया प्रतिनिवेशेन नो मया किञ्चिदपि भणितः तमहं त्रिविधेन क्षम-
यामि ॥ २१४ ॥ सर्वेषु च द्रव्येषु च निर्गमत्याय एष उपस्थितः (गम) । आलम्बनं चात्मा दर्शनज्ञाने चारित्रं च ॥ २१५ ॥ आत्मा
प्रत्याख्यानं आत्मा मे संयमस्तपः योगः । जिनवचनविधिविलग्नः अवशेषविधिं तु दर्शय ॥ २१६ ॥ मूलगुणा उत्तरगुणा ये मया नारा-

॥ २१७ ॥ १४५२ ॥ एगो संयंकडाइं आया मे नाणदंसणवलफखो । संजोगलफखणा खलु सेसा मे चाहिरा
भावा ॥ २१८ ॥ १४५३ ॥ पत्ताणि दुहसयाइं संजोगस्ता(चसा)णुण जीवेणं । तम्हा अणतदुखं चयामि
संजोगसंयं ॥ २१९ ॥ १४५४ ॥ असंसजममणाणं मिच्छत्तं सवओ ममत्तं च । जीवेसु अजीवेसु म तं निंदे
तं च गरिहामि ॥ २२० ॥ १४५५ ॥ परिजाणे मिच्छत्तं सवं असंसजं अकिरियं च । सवं येय ममत्तं चयामि
सवं च लामेमि ॥ २२१ ॥ १४५६ ॥ जे मे जानंति जिजा अचराहा जेसु जेसु ठाणेसु । ते तह आलोएमि
उचट्ठिओ सवभावेणं ॥ २२२ ॥ १४५७ ॥ उप्पन्ना उप्पन्ना माया अणुमगओ निहंतपा । आलोयणनिंदणग-
रिहणाहिं न पुनोसि या चिहयं ॥ २२३ ॥ १४५८ ॥ जह वालो जंपतो कल्लमकळं च उल्लयं भणइ । तं तह

द्वाः प्रभावेन । तान् सर्पान् निन्दामि प्रतिक्रम्यामि आगमिष्यद्भ्यः ॥ २१७ ॥ एकः स्वयं कृतानि (शुक्ले) आत्मा मे ज्ञानदर्शन-
यलक्षः । संयोगलक्षणाः खलु दोषा घाता भावाः ॥ २१८ ॥ प्राप्तानि दुःखदशानि संयोगवशानुगेन जीवेन । तस्मादनन्तदुःखं त्यजामि
संयोगसम्बन्धनं ॥ २१९ ॥ असंयमममानं मिथ्यात्वं सर्वेषु जीवेषु अजीवेषु च समत्वं तन्निन्दामि ॥ २२० ॥ परिजानामि
मिथ्यात्वं सर्वसंयममक्रियां च । सर्वमेव ममत्त्वं त्यजामि सर्वं च क्षमयामि ॥ २२१ ॥ यान् मम जानन्ति जिना अपराधान् येषु २
स्थानेषु तौक्ष्ण्याऽऽलोचयामि उपस्थितः सर्वभावेन ॥ २२२ ॥ उत्पन्ना उत्पन्ना माया अनुमार्गतो निहन्तव्या । आलोचननिन्दना-
गर्होभिः न पुनरिति च द्वितीयम् ॥ २२३ ॥ यथा वालो जल्पन् कार्यमकार्यं च कल्लुकं भणति । तत्तथा आलोचयितव्यं मायां

आलोयधं मायं मुत्तूण निस्सेसं ॥ २२४ ॥ १४६९ ॥ सुबहुं पि भावसहं आलोएऊण गुरुसगासम्मि । निस्सल्लो
संथारं उवेइ आराहओ होइ ॥ २२५ ॥ १४६० ॥ अप्पं पि भावसहं जे णालोयंति गुरुसगासम्मि । धंतं पि
सुयसमिद्धा न हु ते आराहगा हुंति ॥ २२६ ॥ १४६१ ॥ नवि तं विसं च सत्थं च दुप्पउत्तो च कुणइ वेयालो ।
जंतं च दुप्पउत्तं सप्पो व पमायओ कुविओ ॥ २२७ ॥ १४६२ ॥ जं कुणइ भावसहं अणुद्धियं उत्तमट्टका-
लम्मि । दुल्लहवोहीयत्तं अणंतसंसारियत्तं च ॥ २२८ ॥ १४६३ ॥ तो उद्धरंति गारवरहिंया मूलं पुणब्भव-
ल्याणं । मिच्छादंसणसहं मायासहं नियाणं च ॥ २२९ ॥ १४६४ ॥ कयपावोऽवि मणूसो आलोइय निंदिय
गुरुसगासे । होइ अइरेगलहुओ ओहरियभरुव भारवहो ॥ २३० ॥ १४६५ ॥ तस्स य पायच्छित्तं जं मग्ग-
विज्ज गुरू उवइसंति । तं तह अणुचरियधं अणवत्थपसंगभीएणं ॥ २३१ ॥ १४६६ ॥ दसदोसविप्पमुक्कं तम्हा

मुक्त्वा निःशेषाम् ॥ २२४ ॥ सुबहुं पि भावशाल्यमालोच्य गुरुसकाशे । निःशल्यः संस्तारकमुपैति (यः सः) आराधको भवति ॥ २२५ ॥
अल्पमपि भावशल्यं ये नालोचयंति गुरुसकाशे । बाढमपि ध्रुतसमृद्धा नैव त आराधका भवन्ति ॥ २२६ ॥ नैव तत् विपं च शस्त्रं च
दुष्प्रयुक्तो वा करोति वैतालः । यन्न वा दुष्प्रयुक्तं सर्पो वा प्रमादतः कुपितः ॥ २२७ ॥ यत्करोति भावशल्यं अनुभूतं उत्तमार्थकाले ।
दुर्लभबोधिकत्वं अनन्तसंसारिकत्वं च ॥ २२८ ॥ तत उद्धरन्ति गौरवरहिता मूलं पुनर्भवलतानां । मिथ्यादर्शनशल्यं मायाशल्यं निदानं
च ॥ २२९ ॥ कृतपापोऽपि मनुष्यः गुरुसकाशे आलोच्य निन्दयित्वा । भवत्यतिरेकलघुः उत्तारितभर इव भारवाद् ॥ २३० ॥
तस्य च प्रायश्चित्तं यन्मार्गविदो गुरवः उपदिशन्ति । तत्तथा अनुचरितव्यं अनवस्थाप्रसङ्गमीतेन ॥ २३१ ॥ दशदोषविप्रमुक्तं तस्यात्

सधं अमग्ग(गृह)माणेणं । जं किंचि कयमकजं आलोए तं जहावत्तं ॥ २३२ ॥ १४६७ ॥ सधं पाणारंभं
 पच्चक्खाभित्ति अलियवयणं च । सधं अदिच्चदाणं अब्बंभपरिगहं चेव ॥ २३३ ॥ १४६८ ॥ सधं च असण-
 पाणं चउयिहं जा य वाधिरा उयही । अब्भितरं च उवहिं जावज्जीयं वोसिरामि ॥ २३४ ॥ १४६९ ॥ कंतारे
 दुब्भिकखे आपंके वा महया समुप्पले । जं पालियं न भगं तं जाणसु पालणासुद्धं ॥ २३५ ॥ १४७० ॥
 रागेण व दोसेण व परिणामेण व न दूसियं जं तु । तं खलु पचक्खाणं भावविमुद्धं मुणेयधं ॥ २३६ ॥ १४७१ ॥
 पीयं धणअच्छीरं सागरसलिलाउ चहुपरं हुज्जा । संसारे संसरंतो माऊणं अघमद्धानं ॥ २३७ ॥ १४७२ ॥ नत्थि
 फिर सो पएसो लोए घालग्गकोडिमित्तोऽचि । संसारे संसरंतो जत्थ न जाओ मओ वाऽचि ॥ २३८ ॥ १४७३ ॥
 चुलसीई फिर लोए जोणीणं पमुह सयसहरसाइं । इकिंफमि ॥ इत्तो अणंतखुत्तो समुत्पन्नो ॥ २३९ ॥

सधं नगहूयता । यत्किञ्चिदपि अकार्यं कृतं तद्यथावृत्तमालोचयेत् ॥ २३२ ॥ सर्वं प्राणारम्भं प्रत्याख्यामीति चालीकवचनं च । सर्व-
 मवसादानमग्रत्वं परित्यज्य चैव ॥ २३३ ॥ सर्वं च अद्यनपानं चतुर्विधः यच्च घाह्योपधिः (सं) । अब्बन्तरं च उपधिं यावज्जीवं व्युत्सृ-
 जामि ॥ २३४ ॥ कान्तारे दुर्भिक्षे आतङ्के वा महति समुत्पन्ने । यत्पालितं न भगं तत् (प्रत्याख्यानं) जानीहि पालनाशुद्धम् ॥ २३५ ॥
 रागेण वा द्वेषेण वा परिणामेन ॥ न दूषितं यत्तु । तत्खलु प्रत्याख्यानं भावविमुद्धं ज्ञातव्यम् ॥ २३६ ॥ पीतं स्तनधीरं सागरसलिलाद्
 वहुतरं भवेत् । संसारे संसरता मातृणां अन्यान्यासाम् ॥ २३७ ॥ नास्ति किल स प्रदेशो लोके घाल्यकोटीमात्रोऽपि । संसारे संसरन्
 यत्र न जातो भूतो वाऽपि ॥ २३८ ॥ चतुरशीतिः किल लोके योनिप्रमुखाणि शचसहस्राणि । एकैकस्मिन्नेतोऽनन्तकृत्वः समुत्पन्नः ॥ २३९ ॥

॥ १४७४ ॥ उहमहे तिरियस्मि य मयाणि बालमरणाणिऽणंताणि । तो ताणि संभरंतो पंडियमरणं
मरीहामि ॥ २४० ॥ १४७५ ॥ माया मित्ति पिया मे भाया भज्जत्ति पुत्त धूया य । एयाणिऽचित्तयंतो पंडि-
यमरणं मरीहामि ॥ २४१ ॥ १४७६ ॥ मायापिडंबधूहिं संसारत्थेहिं पूरिओ लोगो । बहुजोणिनिवासीहिं न
य ते ताणं च सरणं च ॥ २४२ ॥ १४७७ ॥ इक्को जायइ मरइ इक्को अणुहवइ दुक्कयविवागं । इक्को अणुसरइ
जीओ जरमरणचउगईगुचिलं ॥ २४३ ॥ १४७८ ॥ उव्वेवणयं जम्भणमरणं नरएसु वेघणाओ य । एयाणि
संभरंतो पंडियमरणं मरीहामि ॥ २४४ ॥ १४७९ ॥ इक्कं पंडियमरणं छिंदइ जाईसयाणि बहुयाणि । तं मरणं
मरियव्वं जेण सओ सुम्मओ (सुक्कओ) होइ ॥ २४५ ॥ १४८० ॥ कइया णु तं सुमरणं पंडियमरणं जिणेहिं
पणत्तं । खुद्धो उद्धियसह्लो पाओवगमं मरीहामि ॥ २४६ ॥ १४८१ ॥ संसारचक्कवाले सव्वेऽवि य पुग्गला

ऊर्द्धमयस्तिरश्चि च मृतानि बालमरणानि अनन्तानि । ततस्तानि सारन् पण्डितमरणं मरित्ये ॥ २४० ॥ माता मे इति पिता मे
भ्राता भार्या इति पुत्रो दुहिता च । एतानि अचिन्तयन् पण्डितमरणं मरित्ये ॥ २४१ ॥ मातापितृबन्धुभिः संसारस्थैः पूरितो लोकः ।
बहुयोनिनिवासिभिर्न च ते त्राणं च शरणं च ॥ २४२ ॥ एको जायते म्रियते एकोऽनुभवति दुष्कृतचिपाकं । एकोऽनुसरति
जीवो जरामरणचतुर्गतिगुपिलं (भवम्) ॥ २४३ ॥ उव्वेज्जकं जन्ममरणं नरकेषु वेदनाअ । एताः सारन् पण्डितमरणं मरित्ये ॥ २४४ ॥
एकं पण्डितमरणं छिनत्ति जातिशतानि बहुकानि । तेन मरणेन मर्तेन्नयं येन मृतः सुमृतः (मुक्तः) भवति ॥ २४५ ॥ कदा तत् सुम-
रणं पण्डितमरणं जिनेः ब्रह्मणम् । शुद्ध उद्धृतशल्याः पादपोषगतो मरित्ये ॥ २४६ ॥ संसारचक्कवाले सर्वेऽपि च पुद्गला मया बहुशः ।

मए बहुसो । आहारिया य परिणामिया ॥ न य तेसु तित्तोऽहं ॥ २४७ ॥ १४८२ ॥ आहारनिमित्तेणं मञ्जा
वच्चंतिऽणुत्तरं नरपं । सचिप्ताहारविहिं तेण ढ मणसाऽवि निच्छामि ॥ २४८ ॥ १४८३ ॥ तणकट्टेण व अग्गी
लयणसमुद्धो नईसहरसेहिं । न इमो जीवो सक्को तिल्लेपेवं कामभोगेहिं ॥ २४९ ॥ १४८४ ॥ लयणयमुहसामाणो
दुप्पूरो धंणरओ अपरिमिज्जो । न सु सक्को तिल्लेपेवं जीवो संसारियसुहेहिं ॥ २५० ॥ १४८५ ॥ कप्पतरुसंभ-
वेसु य देवुत्तरकुर्वंसपदूएसुं । परिभोगेण न तित्तो न य नरविज्जाहरसुरेसुं ॥ २५१ ॥ १४८६ ॥ देविंद-
चक्खवट्ठित्ताणाइं रज्जाइं उत्तमा भोगा । पत्ता अणंतखुत्तो न यऽहं तित्तिं गओ तेहिं ॥ २५२ ॥ १४८७ ॥ पय-
क्खीरुच्छुरसेसु य साऊसु महोदहीसु बहुसोवि । उचयत्तो न य तण्हा छिन्ना ते सीयलजलेहिं ॥ २५३ ॥
॥ १४८८ ॥ त्रिविहेणवि सुहमउलं जग्गहा कामरइधिसयसुयखाणं । बहुसोऽपि समणुभूयं न य तुह तण्हा

आहारिताश्च परिणामिताश्च न च तैस्तुतोऽहं ॥ २४७ ॥ आहारनिमित्तेन मत्स्या प्रजन्ति अनुत्तरं नरकं । सचिप्ताऽऽहारविधिं तेन तु
मनसापि नेच्छामि ॥ २४८ ॥ घृणकाष्ठैरग्निरिव नदीसहस्रैः लयणसमुद्र इव । नायं जीवः शक्यः तर्पयितुं कामभोगैः ॥ २४९ ॥ लय-
णमुत्तमानः दुष्पूरः धनरयोऽपरिमयः । नैव शक्यः तर्पयितुं जीवः सांसारिकसुखैः ॥ २५० ॥ फलपतरुसम्भवैः देयकुत्तरकुत्तर-
सुखैः । परिभोगैर्न वृत्तः न च नरविद्याधरसुरभोजैः ॥ २५१ ॥ देवेन्द्रचक्रवर्त्तित्वानि राज्यानि उत्तमा भोगाः । प्राप्ता अनन्तकृत्यः
न पाहं वृत्तिगतस्त्वैः ॥ २५२ ॥ पयध्नीरेक्षुरस्तेषु च स्वादुषु महोदधिषु बहुशोऽपि । उत्पन्नो न च घृण्या छिन्ना त्वय प्रीतलजलैः
॥ २५३ ॥ त्रिविधेनापि सुरभगतुलं यस्मात् कामरतिधिययसौख्यैः । बहुशोऽपि समणुभूतं न च त्वय घृण्या परिच्छिन्ना ॥ २५४ ॥

परिच्छिण्णा ॥ २५४ ॥ १४८९ ॥ जा काह पत्थणाओ कया मण् रागदोसवसणं । पडिवंधेण बहुविहा ते
निंदे तं च गरिहामि ॥ २५५ ॥ १४९० ॥ हंतूण मोहजालं छित्तूण य अट्ठकम्मसंकलियं । जम्मणसरणसरहं
भित्तूण भवा णु सुचिहिंसि ॥ २५६ ॥ १४९१ ॥ पंच य महप्पयाहं तिचिहं तिचिहेण आरुहेज्जं । मणवय-
णकायगुत्तो सज्जो मरणं पडिच्छिज्जा (लह्जिजा) ॥ २५७ ॥ १४९२ ॥ कोहं नाणं मायं लोहं पिज्जं तहेव दोसं
च । चइज्जण अप्पमत्तो रक्खामि महप्पणं पंच ॥ २५८ ॥ १४९३ ॥ कलहं अब्भवत्ताणं पेसुव्रं पि य परस्स
परिवायं । परिवज्जितो गुत्तो रक्खामि महप्पणं पंच ॥ २५९ ॥ १४९४ ॥ किण्हा नीला काज लेसं छाणाणि
अप्पसत्थाणि । परिवज्जितो गुत्तो रक्खामि महप्पणं पंच ॥ २६० ॥ १४९५ ॥ तेज पम्हं सुहं लेसा छाणाणि
सुप्पसत्थाणि । उवसंपन्नो जुत्तो रक्खामि महप्पणं पंच ॥ २६१ ॥ १४९६ ॥ पंचिंदियसंवरणं पंचेव निरुंभि-

या काचिन् प्रार्थना कृता मया रागद्वेषवशेन प्रतिबन्धेन बहुविधा तां निन्दे तां न गौं ॥ २५५ ॥ एत्वा मोहजालं छित्त्वा चाटुकर्म-
श्रद्धालं । जन्ममरणसरहं भित्तूण भवाद् गुच्यते ॥ २५६ ॥ यत्र च महाव्रतानि त्रिविधं त्रिविधेनारोह । मनोवचनकायगुप्तः सद्यो नरणं
प्रतीप्सेत् ॥ २५७ ॥ क्रोधं मानं मायां लोभं प्रेम तर्भव द्वयं च । तत्रैवा अप्रमत्तः रक्षसि महाव्रतानि पत्रा ॥ २५८ ॥ कलहं अब्भवाज्जानं
पेशून्यमपि च परस्य परिवादं । परिवर्जयन् गुप्तः रक्षसि महाव्रतानि पत्रा ॥ २५९ ॥ कृष्णं नीलां कापोतीं लेखां ध्याने अप्रशस्ते ।
परि० ॥ २६० ॥ तैजसीं पचां शुखं लेखां ध्याने सुप्रशस्ते उपसम्पन्नो गुक्तः ० ॥ २६१ ॥ पंचेन्द्रियसंवरणं पंचैव निरुद्धा काम-

ऊण कामगुणे । अद्यासायणचिरओ रक्खामि महवए पंच ॥ २६२ ॥ १४९७ ॥ सत्ताभयविष्णुमुक्खो चत्तारि
 निमंभिऊण य कसाए । अट्टमयट्ठाणजहो रक्खामि महवए पंच ॥ २६३ ॥ १४९८ ॥ मणसा मणसच्चिऊ
 दयासघेण करणसचेण । तिविहेण अप्पमत्तो रक्खामि महवए पंच ॥ २६४ ॥ १४९९ ॥ एवं तिवंलयिरओ
 तिकरणमुद्धो तिसह्दुनिसह्दो । तिविहेण अप्पमत्तो रक्खामि महवए पंच ॥ २६५ ॥ १५०० ॥ सम्मत्तं समि-
 इओ गुत्तीओ भावणाओ नाणं च । उवसंपद्धो जुत्तो रक्खामि महवए पंच ॥ २६६ ॥ १५०१ ॥ संगं परि-
 जाणामि सह्दं पि य उद्धरामि तिविहेणं । गुत्तीओ समिइओ मज्झं ताणं च सरणं च ॥ २६७ ॥ १५०२ ॥
 जह खुहियचक्खवाले पोयं रयणभरियं समुद्धम्मि । निज्जामया धरिंती कयरय(कर)णा बुद्धिसंपपणा ॥ २६८ ॥
 ॥ १५०३ ॥ तवपोअं गुणभरियं परीसहुम्महीहि घणियमाइद्धं । तह आराहिंति विऊ उवएएसवलंयगा

गुणान् । अत्यादातनाविरतः० ॥ २६२ ॥ सप्तभयविप्रमुक्तः पतुतो निरुद्धः न कपायान् । त्यक्ताष्टमदस्यानः० ॥ २६३ ॥
 मणसा मनःसत्यित् वाचासत्येन करणसत्येन (युक्तः) त्रिविधेनाप्यप्रमत्तः० ॥ २६४ ॥ एवं त्रिदण्डविरतः त्रिकरणशुद्धः त्रिशाल्य-
 निःशाल्य । त्रिविधेनाप्रमत्तः० ॥ २६५ ॥ सम्यक्त्वं समितीः गुप्तीः भावना ज्ञानं च । उपसम्पन्नो युक्तः० ॥ २६६ ॥ सङ्गं परिजा-
 नाति शाल्यमपि चोद्धरामि त्रिविधेन । गुप्तयः समितयः मग प्राणं शरणं च ॥ २६७ ॥ यथा क्षुभितचक्रवाले समुद्रे रज्जुधृतं पोतं ।
 निर्योमका धारयन्ति क्षुवरचनाः (करणाः) बुद्धिसम्पन्नाः ॥ २६८ ॥ तपःपोतं गुणधृतं परीपद्दोर्मिनिः धाढगाविष्टम् (धारयित्वा) ।

धीरा ॥ २६९॥१५०४ ॥ जइ ताव ते सुपुरिसा आघारोवियभरा निरवयवत्ता । गिरिकुहरकंदरगया साहंति
य अप्पणो अट्ठं ॥ २७० ॥ १५०५ ॥ जइ ताव सावयाकुलगिरिकंदरविसमहुग्गमग्गेसु । धिइधणियवद्धकच्छा
साहंति य उत्तमं अट्ठं ॥ २७१ ॥ १५०६ ॥ किं पुण अणगारसहायगेण वेरग्गसंगह्वलेणं । परलोएण ण सक्खा
संसारमहोदहिं तरिं १ ॥ २७२ ॥ १५०७ ॥ जिणवयणमप्पमेयं मद्धरं कत्तामयं सुणंताणं । सक्खा हु साहु-
मज्झा साहेजं अप्पणो अट्ठं ॥ २७३ ॥ १५०८ ॥ धीरपुरिसपणत्तं सप्पुरिसनिसेविं परमघोरं । धन्ता सिला-
तलगया साहिंती अप्पणो अट्ठं ॥ २७४ ॥ १५०९ ॥ वाहेइ इंदियाइ पुवमकारियपइट्ठचारिस्स । अकथपरि-
कम्म कीवं मरणेसु अ संपत्तंमि ॥ २७५ ॥ १५१० ॥ पुवमकारियजोगो समाहिकामोऽवि मरणकालम्मि ।
न भवइ परीसहसहो विसयसुहपराइओ जीवो ॥ २७६ ॥ १५११ ॥ पुविं कारियजोगो समाहिकामो य मर-

उपदेशावलम्बका धीराः विदुः तथाऽऽराभयन्ति ॥ २६९ ॥ यदि तावत्ते सुपुरुषा आत्मारोपितभाराः निरपेक्षग गिरिकुहरकन्दरागताः
साधयन्ति चात्मनोऽर्थम् ॥ २७० ॥ यदि तावद् आपदाकुलगिरिकन्दराविगमदुर्गमंगेषु । वाटं धृतिवद्धकच्छाः उत्तमार्थं साधयन्ति
॥ २७१ ॥ किं पुनरनगरसहायकेन वैराग्यसङ्ग्रहलेनापरलोकेन न शक्यः संसारमहोदधिस्तरीतुम् ? ॥ २७२ ॥ जिनवचनमप्रमेयं मधुरं
कर्णोद्भूतं शृण्वता साधुमध्ये आत्मनोऽर्थः साधयितुं ? शक्य एव ॥ २७३ ॥ धीरपुरुषप्रज्ञां सत्पुरुषनिसेवितं परमघोरं । आत्मनोऽर्थं धन्याः
शीलातलगताः साधयन्ति ॥ २७४ ॥ वाधयन्ति इन्द्रियाणि पूर्वं अन्तारितप्रतिष्ठाचारित्तया अकृतपरिकर्म्मार्णं छीयं मरणे तन्मयुक्ते
॥ २७५ ॥ पूर्वमकृतयोगः समाधिकामोऽपि मरणकाले । न भवति परीपहसद्ः विषयसुखपराजितो जीवः ॥ २७६ ॥ पूर्वं कृतयोगः

णकालम्मि । होइ उ परीसहसहो विसयसुहनिवारिओ जीवो ॥ २७७ ॥ १५१२ ॥ पुधि कारियजोगो अनि-
 याणो ईहिऊण सुहभावो । ताहें मलियकसाओ सज्जो मरणं पडिच्छिजा ॥ २७८ ॥ १५१३ ॥ पावाणं पावाणं
 कम्मणं अप्पणो सकम्ममाणं । सफा पलाइउं जे तवेण सम्मं पडसेणं ॥ २७९ ॥ १५१४ ॥ इक्कं पंडियमरणं
 पडिच्चइ सुपुरिसो असंभंतो । खिप्पं सो मरणाणं काहिइ अंतं अणंताणं ॥ २८० ॥ १५१५ ॥ किं तं पंडि-
 यमरणं ? काणि व आलंघणाणि भणियाणि ? । एधाइं नाऊणं किं आयरिया पसंसंति ? ॥ २८१ ॥ १५१६ ॥
 अणसणपाउवगमणं आलंघण झाण भावणाओ अ । एधाइं नाऊणं पंडियमरणं पसंसंति ॥ २८२ ॥ १५१७ ॥
 इंदियसुहसाउलओ घोरपरीसहपराइयपरज्झो । अकयपरिकम्म कीवो मुज्झइ आराहणाकाले ॥ २८३ ॥ १५१८ ॥
 लज्जाइ गारवेणं पट्टसुयमएण याचि दुघरियं । जे न कहिति गुरूणं न छु ते आराहगा हुंति ॥ २८४ ॥ १५१९ ॥

समाधिकामश्च मरणकाले । भवति तु परीपहसहः निवारितविषयसुखः जीवः ॥ २७७ ॥ पूर्वं कृतयोगः अनिदानः शुभभावान् ईह-
 यित्वा । तदा मर्दितकषायः सद्यो मरणं प्रतीप्सेत् ॥ २७८ ॥ पापानामपि पापेभ्यः कर्मभ्यः आत्मना त्यक्तेभ्यः । शक्यः पलायितुं
 तपसा सम्यक् प्रयुक्तेन ॥ २७९ ॥ एकं पण्डितमरणं प्रतिपद्यते सुपुरुषः असंभ्रान्तः । क्षिप्रं सः अनन्तानां मरणानामन्तं करोति ॥ २८० ॥
 किं तत् पण्डितमरणं फानि याऽलम्बनानि भणितानि । एतानि ज्ञात्वा किं आचार्योः प्रशंसन्ति ॥ २८१ ॥ अनशनं पादोपगमनं (मरणे)
 आलम्बनानि ध्याने भावनाश्च, एतानि ज्ञात्वा पण्डितमरणं प्रशंसन्ति ॥ २८२ ॥ इन्द्रियसुखसताकुलः घोरपरीपहपराजितः परा-
 यतः । अकृतपरिकर्मां स्त्रीयः गुह्यति आराधनाकाले ॥ २८३ ॥ लज्जया गौरवेण बहुश्रुतमदेन वा दुश्चरितमपि । ये न कथयन्ति

सुजझइ दुक्करकारी जाणइ मगंगति पावए किति । विणिगूहंतो निंदं तम्हा आलोयणा सेया ॥ २८५ ॥ १५२० ॥
अग्निग्मि य उदयग्मि य पाणेसु य पाणवीयहरिएसुं । होइ मओ संधारो पडिवज्जइ जो(जइ) असंभंतो
॥ २८६ ॥ १५२१ ॥ नवि कारणं तणमओ संधारो नवि य फासुया भूमी । अप्पा खलु संधारो होइ विसुद्धो
मरंतस्स ॥ २८७ ॥ १५२२ ॥ जिणवयणमणुगया मे होइ मई झाणजोगमल्लीणा । जह् तम्मि देसकाले अमूढ-
सन्नो चए देहं ॥ २८८ ॥ १५२३ ॥ जाहे होइ पमत्तो जिणवयणरहिओ अणायत्तो । ताहे इंदियचोरा करैति
तवसंजमविलोमं ॥ २८९ ॥ १५२४ ॥ जिणवयणमणुगयमई जंवेलं होइ संवरपविट्ठो । अग्गी व वायसहिओ
समूलडालं डहइ कम्मं ॥ २९० ॥ १५२५ ॥ जह् डहइ वायसहिओ अग्गी हरिएवि रुखसंघाए । तह् पुरि-

गुरुभयः नैव तयाराधका भवन्ति ॥ २८४ ॥ शुद्ध्यति दुष्करकारी जानति मार्गमिति प्राप्नोति कीर्तिम् । विनिगूहन् निन्दं तस्मादालोचना
श्रेयसी ॥ २८५ ॥ अग्नी च उदके च प्राणेषु च प्राणवीजहरितेषु । भवति मृतस्य संस्कारकः प्रतिपन्नते यदि असंभ्रान्तः ॥ २८६ ॥ नैव
कारणं तृणमयः संस्कारकः नापि च प्रासुका भूमिः । आत्मा खलु संस्कारको भवति विशुद्धो भ्रियमाणस्य ॥ २८७ ॥ जिणवचनानुगता
ध्यानयोगाश्रिता मम मतिर्भवतु । यथा तस्मिन्नवसरेऽमृतसंतो देहं त्यजेयम् ॥ २८८ ॥ यदा भवति प्रमत्तः जिणवचनरहितः परायत्तः ।
तदा इन्द्रियचौराः कुर्वन्ति तपःसंयमप्रातिफल्यम् ॥ २८९ ॥ जिणवचनानुगतमतिः यस्यां वेलयां भवति संवरप्रविट्ठः । चातसहितः
अग्निरिय समूलडालं कर्मं दहति ॥ २९० ॥ यथा चातसहितोऽग्निः हरितानपि गुक्षसह्यतान् । दहति तथा पुरुषकारसहितो ज्ञानी

सकारसहिओ नाणी कम्मं खयं नेह ॥ २९१॥ १५२६ ॥ जह अग्गिमि च पयले खड्गूलिय खिप्पमेव भ्रामेइ ।
 तह नाणीवि सक्कम्मं खवेइ उसासमित्तेणं ॥ २९२ ॥ १५२७ ॥ न ह्नु मरणम्मि उवगो सक्को पारसविदो
 सुयक्खंधो । सधो अनुचितेउं घंतं पि समत्थचित्तेणं ॥ २९३ ॥ १५२८ ॥ इक्कम्मिवि जंमि पए संवेगं कुणइ
 धीयरगमए । ववइ नरो अविग्घं तं मरणं तेण मरित्थं ॥ २९४ ॥ १५२९ ॥ इक्कम्मिवि जम्मि पए संवेगं
 कुणइ धीयरगमए । सो तेण मोहजालं छिंदइ अज्झप्पओगेणं ॥ २९५ ॥ १५३० ॥ जेण विरागो जायइ तं
 तं सधापरेण करणिज्जं । सुवइ ह्नु ससंवेगी अणंतओ होइ असंवेगी ॥ २९६ ॥ १५३१ ॥ धम्मं जिणपणत्तं
 सम्मत्तमिणं सद्धहामि तिविहेणं । तसयायरभूयहिंयं पंथं निघाणमगरस्स ॥ १ ॥ (प्रत्यंतरेडधिका) समणोऽहंति
 य पढमं यीयं सवत्थ संजओमिति । सधं च योसिरामी जिणेहिं जं जं पडिक्खुं ॥ २९७ ॥ १५३२ ॥ मणसावि

कम्मं क्षयं नेति ॥ २९१ ॥ यथा प्रयलोऽग्निः तृणपुल्लिकान् क्षिप्रमेव ध्वायति । तथा हान्यपि उच्छ्वासमात्रेण स्वकर्म क्षपयति ॥ २९२ ॥
 नैव मरणे समीपगे क्षण्यो द्वादशविधः श्रुतस्कन्धः । सर्वोऽनुचिन्तयितुं यादवपि समर्थचित्तेन ॥ २९३ ॥ एकस्मिन्नपि यस्मिन् पदे संवेगं
 करोति वीतरागमार्गे । व्रजति च नरोऽविघ्नं तन्मरणं तेन मर्त्तव्यम् ॥ २९४ ॥ एकस्मिन् ० । सः तेन मोहजालं छिनत्ति अद्यात्मयोगेन
 ॥ २९५ ॥ येन विरागो जायते तत् तत् सर्वोदरेण कर्त्तव्यम् । मुच्यते एव ससंवेगः असंवेगोऽनन्तको भवति ॥ २९६ ॥ धम्मं जिनि-
 प्रशंसं इदं सम्यक्खवं च अरधामि त्रिविधेन । व्रसयावरभूतहितं पन्नानं निर्योणमार्गस्य (१ प्र०) अमणोऽहमिति च प्रथमं द्वितीयं सर्वत्र
 संयतोऽस्मीति । सर्वं च व्युत्सजामि जिनैः यद् यद् प्रतिक्खुम् ॥ २९७ ॥ मनसाप्यचिन्तनीयं सर्वं भाषयाऽभाषणीयं च । कायेन

अचिंतणिज्जं सधं भासाइ अभासणिज्जं च । काएण य अकरणिज्जं वोसिरि तिचिहेण सावज्जं ॥ २९८ ॥ १५३३ ॥
 असंसंजमवोसिरणं उवहिदिवेगो तथा उवसमो अ । पडिख्वजोगविरिओ खंतो मुत्तो चिवेगो य ॥ २९९ ॥ १५३४ ॥
 एयं पच्चक्खाणं आउरजण आवर्हसु भावेणं । अन्नतरं पडिक्खो जंपंतो पावइ समाहिं ॥ ३०० ॥ १५३५ ॥ मम
 मंगलमरिहंता सिद्धा साहू सुयं च धम्मो य । तेसिं सरणोवगओ सावज्जं वोसिरामित्ति ॥ ३०१ ॥ १५३६ ॥
 (इति सिरिमरणविभत्तिसुए संलेहणासुयं सम्मत्तं ॥ २ ॥ अथ आराहणासुयं लिख्यते इति प्रत्यन्तरेऽधिकं ॥)
 सिद्धे उवसंपन्नो अरिहंते केवली य भावेण । इत्तो एगतरंएवि एएण आराहओ होइ ॥ ३०२ ॥ १५३७ ॥
 समुहन्नवेयणो पुण समणो हिययम्मि किं निवेसिज्जा ? । आलंयणं च काइं काऊण सुणी दुहं सहइ ? ॥ ३०३ ॥
 ॥ १५३८ ॥ नरएसु अनुत्तरेसु अ अनुत्तरा वेयणाओ पत्ताओ । वट्ठेण पमाए ताओवि अणंतसो पत्ता

चाकरणीयं व्युत्सृजामि विविधेन सावयम् ॥ २९८ ॥ असंयमव्युत्सर्जनं उपधिविवेकश्च तथा उपशमश्च । प्रतिरूपयोगवीचवान् क्षान्तो
 मुक्तो विविक्तश्च ॥ २९९ ॥ एतत् प्रत्याख्यानं आतुरजनः आपत्सु भावेनान्यतरत्यतिपन्नः (इदं) जल्पन् प्राप्नोति समाधिम्
 ॥ ३०० ॥ मम मङ्गलमर्हन्तः सिद्धाः साधवः श्रुतं च धर्मश्च । तेषां शरणोपगतः सावधं व्युत्सृजामीति ॥ ३०१ ॥ सिद्धानु-
 पसंपन्नः अर्हतः केवलिनश्च भावेन । एषामेकतरेणापि पदेनाराधको भवति ॥ ३०२ ॥ समुदीर्णवेदनः पुनः श्रमणो हृदये किं
 निवेदयेत् ? । आलंवनानि च कानि कृत्वा मुनिर्दुःखं सहते ? ॥ ३०३ ॥ नरकेषु अनुत्तरेषु च अनुत्तरा वेदनाः प्राप्ताः । प्रमादे

॥ ३०४ ॥ १५३९ ॥ एयं सयं कयं मे रिणं च कम्मं पुरा असायं तु । तमहं एस धुणामी मणम्मि ससं निधे-
सिज्जा ॥ ३०५ ॥ १५४० ॥ नाणाचिह्दुयलेहि य समुद्देहि उ सम्म सहणिज्जं । न य जीवो उ अजीवो
कयपुवो वेयणाईहि ॥ ३०६ ॥ १५४१ ॥ अन्मुज्जयं विहारं इत्थं जिणदेसियं विउपसत्थं । नाउं महापुरिस-
सेवियं जं अन्मुज्जयं मरणं ॥ ३०७ ॥ १५४२ ॥ जह पच्छिमम्मि काले पच्छिमत्तिथयरदेसियमुधारं । पच्छा-
निच्छयपत्थं उवेइ अन्मुज्जयं मरणं ॥ ३०८ ॥ १५४३ ॥ छसीसमट्टियाहि य कडजोगी (जोग) संगहयलेणं ।
उज्जमिऊणं धारसघिहेण तवनियमठाणेणं ॥ ३०९ ॥ १५४४ ॥ संसाररंगमज्जे थिइपलसन्नद्वयद्वकच्छाओ ।
इंतूण मोहमल्लं हराहि आराहणपडागं ॥ ३१० ॥ १५४५ ॥ पोरणयं च कम्मं खवेइ अन्नन्नयंघणायाइं (यं) ।

वर्तमानेन पुनस्ता अनंतशः प्राप्तव्याः ॥ ३०४ ॥ एतत् स्वयंकृतं गया क्रणमिय कर्म पुरा असायं तु । तमहं एष धुनामि (यं) मनसि
ससवं निवेशयेत् ॥ ३०५ ॥ नानाविधेषु दुःखेषु समुद्दीर्घेषु सम्यक् सहनीयम् । नैव जीवस्त्वजीवः कृतपूर्वो वेदनादिभिः ॥ ३०६ ॥
अभ्युपतं विहारं एवं जिनदेशितं विद्वत्प्रशस्तम् । ज्ञात्वा महापुरुषसेवितं यत् (तद् श्रेयं) अभ्युपतं मरणं ॥ ३०७ ॥ यथा पश्चिमे
काले पश्चिमतीर्थकरदेशितमुपकारं पश्चात् निश्चयपथं उपेति अभ्युपतं मरणम् (तथा कुरु) ॥ ३०८ ॥ पदत्रिंशता आर्तजनकैः (उपणप-
रीपहोपसर्गैः) कृतयोगी योगसंमहयलेन । उद्यम्य द्वादशविधेन तपोनियमस्थानेन ॥ ३०९ ॥ संसाररंगमज्जे धृतिबलसन्नद्वयद्वकृशकः ।
इत्वा मोहमल्लं हरापथनापताकाम् ॥ ३१० ॥ पुराणं च कर्म क्षपयति अन्यान्यवन्धनायातम् । कर्मकल्मषवह्नी छिनत्ति संसारक-

कम्मकलंकलवह्निं छिंदइ संधारमारुढो ॥ ३११ ॥ १५४६ ॥ धीरपुरिसेहिं कहियं सप्पुरिसनिसेवियं परम-
घोरं । उत्तिण्णोमि ह्रु रंगं हरामि आराहणपडागं ॥ ३१२ ॥ १५४७ ॥ धीर ! पडागाहरणं करेहि जह तंसि
देसकालम्मि । सुत्तत्थमणुणितो धिइनिच्चलयद्धकच्छाओ ॥ ३१३ ॥ १५४८ ॥ चत्तारि कसाए तित्ति गारवे
पंच इंदियग्गामे । जिणिउं परीसहसहे (० सहेडविय) हराहि आराहणपडागं ॥ ३१४ ॥ १५४९ ॥ न य
मणसा चिंतित्ता जीवामि चिरं मरामि च लहुंति । जइ इच्छसि तरिउं जे संसारमहोअहिमपारं ॥ ३१५ ॥
॥ १५५० ॥ जइ इच्छसि नीसरिउं सधेसिं चैव पावकम्माणं । जिणवयणनाणदंसणचरित्तभावुल्लुओ जग
॥ ३१६ ॥ १५५१ ॥ दंसणनाणचरित्ते तवे य आराहणा चउक्खंधा । सा चैव होइ तिविहा उक्कोसा मज्झि-
मजहणणा ॥ ३१७ ॥ १५५२ ॥ आराहेऊण विऊ उक्कोसाराहणं चउक्खंधं । कम्मरयविप्पमुक्को तेणेव भवेण

मारुढः ॥ ३११ ॥ धीरपुरुषैः कथितं सत्पुरुषनिषेवितं परमघोरम् । उत्तीर्णोऽसि रङ्गं हराम्याराधनापताकाम् ॥ ३१२ ॥ धीर !
पताकाहरणं कुरु (एवं) यथा तस्मिन् देशकाले । सूत्रार्थमनुगुणयन् धृतिनिश्चलवद्वक्त्रकशकः ॥ ३१३ ॥ चतुरः कपायान् त्रीणि गौरवानि पंचे-
न्द्रियप्रामाण्यं । जित्वा परीपहानति च हरायानापताकाम् ॥ ३१४ ॥ न च मनसा चिन्तयेत् जीवामि चिरं म्रिये वा लघु इति । यदीच्छसि
तरीतुं संसारमहोदधिमपारम् ॥ ३१५ ॥ यदीच्छसि नितरीतुं सर्वेभ्यद्वैव पापकर्मभ्यः । निनयचनज्ञानदर्शनचारित्र्यभावोद्यतो जागृहि
॥ ३१६ ॥ दर्शने ज्ञाने चारित्रे तपसि चाराधना चतुःस्कन्धा । सैव भवति त्रिविधा उत्कृष्टा मध्यमा जपन्या ॥ ३१७ ॥ आराध्य

सिद्धिप्राप्ता ॥ ३१८ ॥ १५५३ ॥ आराहेऊण विज मज्झिमआराहणं षडक्खं । उक्कोसेण य चउरो भवे उ
 गंतूण सिद्धिप्राप्ता ॥ ३१९ ॥ १५५४ ॥ आराहेऊण विज जहम्ममाराहणं चउक्खं । सत्तट्ठ भयग्गहणे परि-
 णामेऊण सिद्धिप्राप्ता ॥ ३२० ॥ १५५५ ॥ धीरेणवि मरियं काउरिसेणवि अवस्स मरियं । तग्गहा अवस्स-
 मरणे वरं खु धीरसणे मरित्ते ॥ ३२१ ॥ १५५६ ॥ एयं पथक्खाणं अणुपालेऊण सुविहिओ सम्मं । वेमाणि-
 ओ ष देवो हविस्स अहयायि सिद्धिप्राप्ता ॥ ३२२ ॥ १५५७ ॥ एसो सन्नियारकओ उवक्कमो उरामट्ठकालम्मि ।
 इस्सो उ पुणो बुच्छं जो उ कमो होइ अवियारे ॥ ३२३ ॥ १५५८ ॥ साहू कयसंलेहो विजियपरीसहकसा-
 गसंताणो । निज्जयए मणिगळा सुयरयणस(र)हस्सनिम्माए ॥ ३२४ ॥ १५५९ ॥ पंचसम्मिए तिगुस्से अणिरिसए

विद्वान् उरुठ्ठामाराधनो पटुःस्कन्धाम् । कर्मरजोविप्रमुक्तस्तेनैव भवेन सिध्येत् ॥ ३१८ ॥ आराध्य विद्वान् मध्यमामाराधनो
 पटुःस्कन्धाम् । उत्कर्षेण च पटुतो भवांसु गत्या सिध्येत् ॥ ३१९ ॥ आराध्य विद्वान् जपन्यामाराधनो पटुःस्कन्धाम् । समाधौ भय-
 प्रहणानि परिणमप्य सिध्येत् ॥ ३२० ॥ धीरेणापि मर्तव्यं कापुरुषेणाप्यवश्यमर्तोऽयं । तस्मादवश्यमरणे वरं रज्जु धीरत्वेन मर्तुम्
 ॥ ३२१ ॥ एतत् प्रत्याख्यानमनुपाल्य सुविहितः सम्यक् । धैर्यानि को वा देवो भवेत् अथवापि सिध्येत् ॥ ३२२ ॥ एष सविचारकृत
 उपक्रम उत्तमार्थफाले । इतस्तु पुनर्पश्ये यस्तु क्रमो भवत्यविचारः ॥ ३२३ ॥ साधुः कृतसंलेखनो विजितपरीपद्कपायसंतानः । निर्यो-
 मकान् मार्गदेष्टु भुक्तरन्नरहस्यनिष्णातान् ॥ ३२४ ॥ पद्मसमितांस्त्रिगुप्तान् अनिभितान् रागद्वेषमदरहितान् । कृतयोगिनः कालज्ञान् ज्ञान-

रागदोसमयरहिए । कडजोगी कालणू नाणचरणदंसणसमिद्धे ॥ ३२५ ॥ मरणसमाहीकुसले इंगि-
यपत्थियसभाववेत्तारे । ववहारविहिविहिणू अबुल्लयमरणसारहिणो ॥ ३२६ ॥ १५६१ ॥ उवएसहेउ-
कारणगुणनिसडा पायकारणविहणू । चिण्णानाणकरणोवयारसुयधारणसमत्थे ॥ ३२७ ॥ १५६२ ॥ एगं-
तगुणे रहिया बुद्धीइ चउधिहाइ उववेया । छंदणू पवइया पच्चखाणंमि य विहणू ॥ ३२८ ॥ १५६३ ॥ दुणहं
आयरियाणं दो वेयावचकरणनिजुत्ता । पाणगेवेयावचे तवस्सिणो वत्ति दो पत्ता ॥ ३२९ ॥ १५६४ ॥ उव-
त्तण परिवत्तण उचारुस्सस(व)करणजोगेसुं । दो वायगत्ति णज्जा अ(उ प्र.)सुत्तकरणे जहत्तेणं ॥ ३३० ॥ १५६५ ॥
असइहवेयणाए पायच्छित्ते पडिक्कमणए य । जोगायकहाजोगे पच्चक्खाणे य आयरिओ ॥ ३३१ ॥ १५६६ ॥
कप्पाकप्पविहिन्नू दुवालसंगसुयसारही संधं । छत्तीसगुणोवेया पच्छित्तवियारया धीरा ॥ ३३२ ॥ १५६७ ॥

चरणदर्शनसमृद्धान् ॥ ३२५ ॥ मरणसमाधिकुशलान् इक्षितप्रार्थितस्वभाववेत्तून् । व्यवहारविधिविधानज्ञान् अभ्युद्यतमरणसारधिनः
॥ ३२६ ॥ उपदेशहेतुकारणगुणक्षमान् न्यायकारणविधानज्ञान् । विज्ञानज्ञानकरणोपचारश्रुतधारणासमर्थान् ॥ ३२७ ॥ एकान्तेन गुणेषु
स्थितान् बुद्ध्या चतुर्विधयोपपेतान् । छन्दोज्ञान् प्रव्रजितान् प्रत्याख्यानं च विधिज्ञान् ॥ ३२८ ॥ द्वयोरुपाचार्ययोर्द्वौ वैश्यावृत्त्यकरणनियुक्तौ ।
पानकवैयावृत्त्ये तपस्विनो वेति द्वौ प्राप्नो ॥ ३२९ ॥ उद्धर्तनपरिवर्त्तनोद्योत्सावकरणयोगेषु । द्वौ वाचकौ इति ज्ञेयो सूत्रकरणे जघ-
न्येन ॥ ३३० ॥ अथहृदधाने वेदनायां प्रायश्चित्ते प्रतिक्रमणे च । योगालम्बकथायोगे प्रत्याख्यानं च आचार्यः ॥ ३३१ ॥ कल्प्याकल्प-

एतं ते निज्जवया परिकहिया अट्ट उत्तमट्टम्मि । जेसिं गुणसंखाणं न समत्था पायया वुत्तुं ॥ ३३३ ॥ १५६८ ॥
 परिसयाण सगासे खुरीणं पवयणप्पघाईणं । पट्ठिच्चज्जिज्ज महत्थं समणो अब्भुज्जयं मरणं ॥ ३३४ ॥ १५६९ ॥
 आयरियउवउज्जाय सीसे साहम्मिण कुलगणे य । जे मे किया सकाया (जंमि कसाओ कोईचि प्र.) सघे
 ति विहेण खामेमि ॥ ३३५ ॥ १५७० ॥ सघस्स समणसंघस्स भावओ अंजलिं करे सीसे । सघं खमायइत्ता
 खमामि सघस्स अहयं पि (खमिज्ज सघस्सचि सयंमि प्र०) ॥ ३३६ ॥ १५७१ ॥ गरहिस्ता अप्पाणं अपुणक्कारं
 पट्ठिक्कमित्ताण । नाणम्मि वंसणम्मि अ चरित्तजोगाइपारे म ॥ ३३७ ॥ १५७२ ॥ तो सीलगुणसमग्गो
 अनुवहयवत्थो धलं च धामं च । विहरिज्ज तवसमग्गो अनियाणो आगमसहाओ ॥ ३३८ ॥ १५७३ ॥

विपिशा द्वादशान्नद्युतसारथिनः सर्वथा । पट्ठिंशद्गुणोपपेताः प्रायश्चित्तविशाखा धीयः ॥ ३३३ ॥ एते सुभ्यं निर्योमकाः परिकथिता
 अट्ट उत्तमार्थे । येषां गुणसंख्यानं न समर्थाः प्राकृता वक्तुम् ॥ ३३३ ॥ एतादृशानां सकाशे सूरीणो प्रवचनप्रवादिनाम् । प्रतिपद्येत महाथं
 श्रमणोऽभ्युद्यतं मरणम् ॥ ३३४ ॥ आपार्यान् उपाध्यायान् शिष्यान् साधर्गिकान् कुलंगणौ च । ये मया कृताः कथयिताः (यस्मिन्
 कपायः कोऽपि) सर्वान् त्रिविधेन क्षमयामि ॥ ३३५ ॥ सर्वस्मै श्रमणसंघाय भावतोऽञ्जलिं कृत्वा शीर्षे । सर्वं क्षमयित्वा क्षम्यामि
 सर्वस्याहमपि (क्षमेत सर्वस्यापि स्वस्मिन्) ॥ ३३६ ॥ गर्हयित्वाऽऽत्मानं अपुनःकारं प्रतिक्रम्य । ज्ञाने च दर्शने च चारित्रयोगातिचारे
 च ॥ ३३७ ॥ ततः शीलगुणसम्पन्नः अनुपहृताक्षो धलं च स्थाम च । (अपेक्ष्य) विहरेत् तपःसममोऽनिदान आगमसहायः ॥ ३३८ ॥

तवसोसिगंगमंगो संधिसिराजालपागडसरीरो । किञ्छाहियपरिहत्यो परिहरइ कलेवरं जाहे ॥ ३३९ ॥ १५७४ ॥
पचक्खाइ य ताहे अन्नन्नसमाहिपत्तिगंमिती । तिविहेणाहारविहिं दियसुगइकायपगईए ॥ ३४० ॥ १५७५ ॥
इहलोए परलोए निरासओ जीविए अ मरणे य । सायाणुभवे भोगे जस्स य अवहट्ठणाईए ॥ ३४१ ॥ १५७६ ॥
निम्ममनिरहंकारो निरासयोऽकिंचणो अपडिक्कम्मो । वोसट्ठविसट्ठंगो चत्तचियत्तेण देहेणं ॥ ३४२ ॥ १५७७ ॥
तिविहेणचि सहमाणो परीसहे दूसहे अ ऊसगगे । विहरिज्ज विसयतणहारयमलमसुभं विहुणमाणो ॥ ३४३ ॥
॥ १५७८ ॥ नेहक्खए व दीवो जह खयमुवणेइ दीववट्ठिमि (ट्ठिपि) । खीणाहारसिणेहो सरीरवाट्ठि तह खवेइ
॥ ३४४ ॥ १५७९ ॥ एव परजम्मा असई परक्कमे पुवभणियसूरीणं । पासम्मि उत्तमट्ठे कुज्जा तो एस परिकम्मं ॥ ३४५ ॥

तपःशोपितांगोपांगः प्रकटसन्धिशिराजालशरीरः । कृच्छ्रैःपूर्णः) परिहरति कलेवरं यदा ॥ ३३९ ॥ प्रत्याख्याति च
तदा अन्याऽन्यसमाधिप्रत्ययमिति । त्रिविधेनाहारविधिं उदितसुगतिकायप्रकृतिकः ॥ ३४० ॥ इहलोके परलोके च निराश्रयो जीविते
च मरणे वा । सातानुभवे भोगे यस्य चापहरणा (परित्यजना) उतीते ॥ ३४१ ॥ निर्ममनिरहंकारो निराश्रयोऽकिञ्चनोऽप्रतिकर्मा ।
अत्यर्थं (न्युत्कृष्टं) विसृष्टांगः त्यक्तप्रीतिना देहेन ॥ ३४२ ॥ त्रिविधेनापि सहमानः परीपहान् दुःसहांश्च उत्सर्गवान् । विहरेत्
विषयवृण्णारजोमलमशुभं विधूनयन् ॥ ३४३ ॥ श्लेहक्षये वा दीपो यथा क्षयमुपनयति दीपवर्त्तिमपि । क्षीणाहारश्लेहः शरीरवर्त्ति तया
क्षपयति ॥ ३४४ ॥ एवं प्रारब्धः सति पराक्रमे पूर्वभणितसूरीणाम् । पार्थे उत्तमार्थाय कुर्यात्तदा एतत् परिकर्म ॥ ३४५ ॥

॥ १५८० ॥ आगरसमुद्रियं तह अजमुसिरवागतणपत्तकडए य । कट्टसिल्लफलगंभि व अणभिज्जय निष्प-
कप्पंभि ॥ ३४३ ॥ १५८१ ॥ निस्संधिणातणंभि व सुहपडिलेहेण जइपसत्थेणं । संथारो कायवो उत्तर-
पुवस्सित्तो वाचि ॥ ३४७ ॥ १५८२ ॥ दोसुत्थ अप्पमाणे अंधकारे समम्मि अ णिसिट्ठे । निरुवहयम्मि गुण-
मणे वणम्मि गुत्ते (धणंनि गुत्ते) य संथारो ॥ ३४८ ॥ १५८३ ॥ जुत्से पमाणरइओ उभउकालपडिलेहणा-
सुद्धो । विहिचिहिओ संथारो आरुहियवो तिगुत्तेणं ॥ ३४९ ॥ १५८४ ॥ आरुहियचरित्तमरो अन्नेसु उ
(अन्नसउ) परमगुरुसगासम्मि । ववेसु पज्जवेसु य खित्से काले य संधंभि ॥ ३५० ॥ १५८५ ॥ एएसु चव
ठाणेसु चउसु सवो चउधिहहारा । तवसंजमुसि किंवा वोसिरियवो तिगुत्तेणं ॥ ३५१ ॥ १५८६ ॥ अहवा
सनाहिहेडं कायवो पाणगस्स आहारो । तो पाणगंभि पच्छा वोसिरियवं जहाकाले ॥ ३५२ ॥ १५८७ ॥

आकरसमुत्थिते तथा अद्यपिरवल्लणपत्रकटके च । काष्ठशिलाफलके वा अमिद्यगते निष्प्रकल्पे ॥ ३४६ ॥ निस्सन्धिकेन एणेन वा सुल-
प्रतिलेखनेन यत्तिप्रदक्षतेन । संस्तारः कर्तव्य उत्तरस्यां पूर्वस्यां शिरो वाऽपि ॥ ३४७ ॥ दोषोऽत्र अप्रमाणे अन्धकारे च (ततः) समे च
निष्ठे । निरुपहते गुणवति घने गुप्ते च संस्तारकः ॥ ३४८ ॥ युक्ते प्रमाणरचित उभयकालप्रतिलेखनायुक्तः शुद्धः । विधिविहितः संस्तारकः
आरूढव्यसिगुप्तेन ॥ ३४९ ॥ आरूढपारित्रभारः अन्येष्वपि परमगुरुसकारो । द्रव्येषु पर्यायेषु च क्षेत्रे काले च सर्वस्मिन् (प्रशस्तेष्वारूढः)
॥ ३५० ॥ एतेषु चैव स्थानेषु चतुर्षु सर्वत्रतुर्विध आहारः । तपःसंयम इतिकृत्वा व्युत्सष्टव्यसिगुप्तेन ॥ ३५१ ॥ अथवा समाधिहेतोः

निसिरित्ता अपपाणं सधगुणसमन्नियमि निजवए । संधारगसंनिविट्ठो अनियाणो चव विहरिजा ॥ ३५३ ॥
॥ १५८८ ॥ इहल्लोए परलोए अनियाणो जीविए य मरणे य । वासीचंदणकप्पो ससो य साणावसाणेत्तु
॥ ३५४ ॥ १५८९ ॥ अह महुरं फुडविग्रहं तहप्पसायकरणिज्जविसयकयं । इज्ज कहं निजवओ सुईससन्ना-
हरणहेडं ॥ ३५५ ॥ १५९० ॥ इहल्लोए परलोए नाणचरणदंसणंमि य अवायं । दंसेइ नियाणमिस्स य माया-
मिच्छत्तंसंखेणं ॥ ३५६ ॥ १५९१ ॥ बालमरणे अवायं तह य उवायं अवालमरणमिस्स । उस्सासरज्जुवेहाणसे
य तह गिद्धपट्टे य ॥ ३५७ ॥ १५९२ ॥ जह य अणुद्धुयसल्लो ससहमरणेण कइ मरज्जणं । दंसणनाणवि-
हूणो मरंति असमाहिमरणेणं ॥ ३५८ ॥ १५९३ ॥ जह साग्रसे गिद्धा इत्थिअहंकारपावसुयमत्ता । ओसत्त-

कर्त्तव्यः पानकस्याहारः । ततः पानकमपि पश्चात् व्युत्सृष्टव्यं यथाकाले ॥ ३५२ ॥ नित्तज्जात्मानं सर्वगुणसमन्वितेषु निर्यामकेषु संस्तार-
कसंनिविट्ठोऽनिदानकश्चैव विहरेत् ॥ ३५३ ॥ इहलोके परलोकेऽनिदानो जीविते च मरणे च । वासीनन्दनकल्पः समग्र मानापमा-
नयोः ॥ ३५४ ॥ अथ मधुरां स्फुटविकटां तथात्मसाल्मतकणीयविषयाम् । निर्यामकः कथां कथयेत् क्षु(स्मृ)तिसमन्वाहरणहेतोः ॥ ३५५ ॥
इहलोके परलोके ज्ञाने चरणे दर्शने च (कर्मणः) अपायं दर्शयति निदाने च मायामिथ्यात्वशल्ययोश्च ॥ ३५६ ॥ बालमरणेऽप्ययं तथा
चोपायमबालमरणे । उच्छ्वास(रोध)रज्जुवैदायसेषु च तथा गृध्रपृष्ठे च ॥ ३५७ ॥ यथा चानुजृतशल्यः सशल्यमरणेन केचिन्मृत्वा ।
दर्शनज्ञानविहीना म्रियंतेऽसमाधिमरणेन ॥ ३५८ ॥ यथा सातरसयोर्गुद्धाः स्वहृद्गारपापश्रुतमत्ताः । बाहुल्येन बालमरणा भ्रान्त्यन्ति

धालमरणा भमंति संसारकंठारं ॥ ३५९ ॥ १५९४ ॥ अह मिच्छत ससद्धा मायासल्लेण जह ससद्धा य । जह
 य नियाण ससद्धा मरंति असमाहिमरणेणं ॥ ३६० ॥ १५९५ ॥ जह वेयणावसद्धा मरंति जह केह इंदिय-
 वसद्धा । जह य कसायवसद्धा मरंति असमाहिमरणेणं ॥ ३६१ ॥ १५९६ ॥ जह सिद्धिमग्ग दुग्गइसग्ग-
 गलमोडणाणि मरणाणि । मरिऊण केह सिद्धि उर्विति सुसमाहिमरणेणं ॥ ३६२ ॥ १५९७ ॥ एवं बहुप्पयारं
 तु अवापं उत्समट्टकालम्मि । वंसंति अवायणू सल्लुद्धरणे सुविहियाणं ॥ ३६३ ॥ १५९८ ॥ विंति य सिं
 उचप्पसं गुरुणो नाणाविहेहिं हेऊहिं । जेण सुगइं भयंतो संसारभयहुओ (हुहो) होइ ॥ ३६४ ॥ १५९९ ॥ न छु
 तेसु वेयणं खलु अहो चिरम्मिस्सि वारुणं दुक्खं । सहणिज्जं देहेणं मणसा, एवं विविंतिज्जा ॥ ३६५ ॥ १६०० ॥
 सागरतरणत्थमई इयस्स पोयस्स जप्प (उज्जवे) धूये । जो रल्लु (रक्ख) सुक्खकालो न सो यिलंघत्ति

संसारकान्तारे ॥ ३५९ ॥ अत मिथ्यात्वेन सशल्या मायाशल्येन यथा सशल्या प्रियन्तेऽसमाधिमरणेन
 ॥ ३६० ॥ यथा वेदनावशात् प्रियन्ते यथा केचिदिन्द्रियवशात् ॥ यथा च कृपायवशात् प्रियन्तेऽसमाधिमरणेन ॥ ३६१ ॥ यथा
 सिद्धिर्माणे दुर्गेतिस्वर्गाग्लामोदनानि मरणानि । मृत्वा केचित्सुसमाधिमरणेन सिद्धियुपयान्ति ॥ ३६२ ॥ एवं बहुप्रकारं त्वपायमुच्चमार्थकाले
 दर्शयन्त्यपायशाः शल्योद्धरणाय सुविहितानाम् ॥ ३६३ ॥ ददति वेपायुपवेशं गुरवो नानाविधैर्ह्युभिः । येन सुगतिं भजन् संसारभयदुतो
 (धुक्) भवति ॥ ३६४ ॥ नैव तेषु वेदना(नं) खलु अहो ! चिरमिति वारुणं दुःखम् । सहनीयं देहेन मनसैवं च विचिन्तयेत् ॥ ३६५ ॥ साग-

कायघो ॥ ३६६ ॥ १६०१ ॥ तिल्लविहूणो दीवो न चिरं दिप्पह जग्गि पंचखं । न य जलरहिओ मच्छो
जिअह चिरं नेव पडमाई ॥ ३६७ ॥ १६०२ ॥ अन्नं इमं सरीरं अन्नोऽहं इय मणम्मि ठाविज्जा । जं सुचिरे-
णऽवि मोचं देहे को तत्थ पडियंघो ? ॥ ३६८ ॥ १६०३ ॥ दूरत्थं पि विणासं अवस्सभावं उवट्ठियं जाण । जो
अह वट्ठह कालो अणागओ इत्थ आसिण्हा ॥ ३६९ ॥ १६०४ ॥ जं सुचिरेणवि होहिह अणावसं तंमि को
ममीकारो ? । देहे निस्संदेहे पिएवि सुयणत्तणं नत्थि ॥ ३७० ॥ १६०५ ॥ उवलद्धो सिद्धिपहो न य अणु-
चिण्णो पमायदोसेणं । हा जीव ! अप्पवेरिय ! न हु ते एयं न तिप्पिहिह ॥ ३७१ ॥ १६०६ ॥ नत्थि य ते
संघयणं घोरा य परीसहा अहे निरया । संसारो य असारो अहप्पमाओ अ तं जीव ! ॥ ३७२ ॥ १६०७ ॥
कोहाइकसाया खलु वीयं संसारभेरवडुहाणं । तेसु पमत्तेसु सया कत्तो सुक्खो य सुक्खो वा ? ॥ ३७३ ॥

रतरणार्थमतिकः आयातस्य पोतस्य ध्रुवे जये । यो रज्जुमोक्षकालः स कर्त्तव्यः, न विलम्ब इति (मत्वा) कर्त्तव्यः ॥ ३६६ ॥ तैलविहीनो दीपो
न चिरं दीप्यते जगति प्रत्यक्षम् । न च जलरहितो मत्स्यो जीयति चिरं नैव न पद्मादि (जलं विना) ॥ ३६७ ॥ अन्यदिदं शरीरं अन्योऽहमिति
मनसि स्थापयेत् । यत्सुचिरेणापि मोक्षं तत्र देहे कः प्रतिबन्धः ? ॥ ३६८ ॥ दूरस्थमपि विनाशमवश्यमाविनयुपस्थितं जानीहि । यो यथा वर्त्तते
कालोऽनागतोऽत्र चासीनस्य ॥ ३६९ ॥ यत्सुचिरेणापि भविष्यति अवशं (शरीरं) तस्मिन् को ममीकारः ? । देहे निःसंदेहं प्रियेऽपि सुजनत्वं
नास्ति ॥ ३७० ॥ उपलब्धः सिद्धिपथो न चानुत्पीर्णः प्रमाददोषेण । हा जीव ! आत्मवैरिन् ! नैव तवैतत्, न च तर्पयिष्यति ॥ ३७१ ॥
नास्ति च तव संहरनं घोराश्च परीपहा अघो नरकाः । संसारआसारः अतिप्रमादश्च त्वं जीव ! ॥ ३७२ ॥ क्रोधादयः कपायाः खलु वीजं

॥ १६०८ ॥ जाओ परधसेणं संसारे वेयणाओ घोराओ । पसाओ नारगत्ते अहुणा ताओ विचिंतिज्जा ॥ ३७४ ॥
 ॥ १६०९ ॥ इण्हं सयं वसिस्स उ निरुवमसुक्खावसाणमुददयं (कहुयं) । कद्धानमोसहं पिय परिणाम-
 सुहं न तं दुक्खं ॥ ३७५ ॥ १६१० ॥ संयंघि यंघवेसु य न य अणुराओ खणंपि कायवो । तेच्चिय हंति अमित्ता
 जह जणणी यंभदत्तास्स ॥ ३७६ ॥ १६११ ॥ वसिऊण व सुहिमज्जे वच्चइ एगाणिओ इमो जीवो । मोत्तूण
 सरीरघरं जह कण्हो मरणकालम्मि ॥ ३७७ ॥ १६१२ ॥ इण्ह व मुहुत्तेणं गोसे व सुए व अद्वरत्ते वा ।
 जस्स न नज्जइ वेला कक्षियसं गच्छिई जीवो ॥ ३७८ ॥ १६१३ ॥ एवमणुचिंतयंतो भायणुभावाणुरत्त सिय-
 लेत्तो । तद्विषस मरिजकामो व होइ द्धानम्मि उज्जुत्तो ॥ ३७९ ॥ १६१४ ॥ नरगतिरिधखगईसु य माणुसवे-

संसारमैरयदुःखानाम् । पैः प्रगतेषु सदा कुतः सौख्यं च मोक्षाय ? ॥ ३७३ ॥ याः पारवर्धयेन संसारे चेतना पीयः । प्राप्ता नारकत्वेऽ-
 भुना ता विचिन्तय ॥ ३७४ ॥ इदानीं स्वयदास्य तु निरुपमसौख्यावसानमुरकदुकम् । कल्याणौपयं पिय परिणाममुत्तं न तदुःखम्
 ॥ ३७५ ॥ सम्बन्धिवान्धवेषु च न चानुरागः क्षणमपि कर्त्तव्यः । ते चैव भवन्त्यमित्राणि यथा जननी ब्रह्मदत्तस्य ॥ ३७६ ॥ उपित्वा
 च सुहृन्नाभ्ये प्रजस्येकाग्रयं जीयः । मुक्त्वा स्वशरीरगृहं यथा कृष्णो मरणकाले ॥ ३७७ ॥ अधुना वा मुहूर्त्तेन प्रभाते वां शो वाऽर्द्ध-
 रात्रे वा । यस्य न ज्ञायते वेला फ दिवसे गमिष्यति जीवः ॥ ३७८ ॥ एवमणुचिन्तयन् भावानुभावाणुरक्तः सितलेश्यः । तस्मिन् दिने मर्तुं
 कामो वा (ऽपि) भवति ध्याने उज्जुक्तः ॥ ३७९ ॥ नरके तिर्यग्गतिषु च मानुषदेवत्वयोर्वसता यत्सुखदुःखं प्राप्तं तदनु चिन्तयेत् संसारके

वत्तणे वसंतेणं । जं सुहदुक्खं पत्तं तं अणुचिंतिज्ज संथारे ॥ ३८० ॥ १६१५ ॥ नरएसु वेयणाओ अणोवमा
सीयउण्हवेरा(गा)ओ । कायनिमित्तं पत्ता अणंतखुत्तो बहुविहाओ ॥ ३८१ ॥ १६१६ ॥ देवत्ते माणुस्से परा-
हिओगत्तणं उवगएणं । दुक्खपपरिक्खेसविही अणंतखुत्तो समणुभूया ॥ ३८२ ॥ १६१७ ॥ भिन्निदियंपंचिदि-
यतिरिक्खकायम्मि णेगसंठाणे । जम्मणमरणसरहदं अणंतखुत्तो गओ जीवो ॥ ३८३ ॥ १६१८ ॥ सुविहिय !
अईयकाले अणंतकाएसु तेण जीवेणं । जम्मणमरणमणंतं बहुभवगहणं समणुभूयं ॥ ३८४ ॥ १६१९ ॥ घोरम्मि
गढभववासे कलमलजंवालअसुहवीभच्छं । वसिओ अणंतखुत्तो जीवो कम्माणुभावेणं ॥ ३८५ ॥ १६२० ॥
जोणीमुह निगगच्छंतेण संसार इमे(रिमे)ण जीवेणं । रसियं अइवीभच्छं कडीकडाहंतरगएणं ॥ ३८६ ॥ १६२१ ॥
जं असियं बीभच्छं असुईघोरम्मि गढभववासम्मि । तं चिंतिऊण सयं मुक्खम्मि मइं निवेसिज्जा ॥ ३८७ ॥

॥ ३८० ॥ नरकेपु वेदना अनुपमाः शीतोष्णवैर[वेग]जाताः । कायनिमित्तं प्राप्ता अनन्तकृत्यो बहुविधाः ॥ ३८१ ॥ देवत्वे मानुज्ये
पराभियोगत्वमुपगतेन । दुःखपरिणेशविधयोऽनन्तकृत्यः समनुभूताः ॥ ३८२ ॥ मित्रेन्द्रियपथेन्द्रियतिर्यक्कायेऽनेकसंस्थाने । जन्म-
मरणारहदमनन्तकृत्यो गतो जीवः ॥ ३८३ ॥ सुविहित ! अतीतकलेऽनन्तकायेषु गतेन जीवेन । जन्ममरणमनन्तं बहुभवग्रहणे समनु-
भूतम् ॥ ३८४ ॥ घोरे गर्भवासे कलिमलजम्वालाशुचिबीभत्से । उपितोऽनन्तकृत्यो जीवः कर्मानुभावेन ॥ ३८५ ॥ योनिमुत्ताज्जि-
र्गच्छता संसारेऽनेन जीवेन । रसितमतिबीभत्सं कटिकटाहान्तरगतेन ॥ ३८६ ॥ यदुशितं बीभत्सं अशुचिघोरे गर्भवासे । तच्चिन्त-

॥ १६२२ ॥ वसिऊण विमाणेसु च जीवो पसरंतमणिमऊहेसु । वसिओ पुणोवि सुचिय जोणिसहस्संघपा-
रेसुं ॥ ३८८ ॥ १६२३ ॥ वसिऊण देवलोए निञ्जुज्जोए सयंपभे जीवो । वसइ जलवेगकलमलविउलबलया-
मुहे घोरे ॥ ३८९ ॥ १६२४ ॥ वसिऊण सुरनरीसरचामीपररिद्धिमणहरघरेसु । वसिओ नरग निरंतरभ-
यभेरवंपंजरे जीवो ॥ ३९० ॥ १६२५ ॥ वसिऊण विचित्तेसु अ विमाणगणभवण सोमसिहरेसु । वसइ
तिरिपसु गिरिगुहविचरमहाकंदरदरीसु ॥ ३९१ ॥ १६२६ ॥ सुच्छूणयि भोगसुहं सुरनरखयेसु पुण पमा-
एणं । पिपइ नरएसु भेरयकलंततंडंतंयणाइं ॥ ३९२ ॥ १६२७ ॥ सोऊण सुइयणरवइभवे अ जयसह-
मंगलरयोचं । सुणइ नरएसु बुहपरं अकंदुदामसदाइं ॥ ३९३ ॥ १६२८ ॥ निहण हण गिणह वइ पय उव्वंघ

यित्था स्वयं मोक्षे मातं निवेशयेत् ॥ ३८७ ॥ उपित्था विमानेषु च जीयः प्रसरन्मणिमयूरेषु । उपित्था पुनरपि स एष योनिस्तद्व्या-
न्यकारेषु ॥ ३८८ ॥ उपित्था वेयलोके नित्योद्योते स्वयंप्रभे जीयः । वसति विपुलजलवेगकलिमलबलयामुले घोरे ॥ ३८९ ॥ उपित्था
सुरतरेश्वरचामीकराद्विमन्मनोहरगृहेषु । उपितो नरके निरन्तरमयैरवपञ्चरे जीवः ॥ ३९० ॥ उपित्था विचित्रेषु च विमानगण-
मयनेषु शोभिषशिखरेषु । वसति तिर्यक्षु गिरिगुहाविवरमहाकन्दरदरीषु ॥ ३९१ ॥ सुवत्स्याऽपि भोगसुखं सुरनरखचरेषु पुनः प्रमा-
देन । पियति नरकेषु भेरयकललायमानत्रपुताघ्रपानानि ॥ ३९२ ॥ ध्रुत्वा मुदितनरपतिभवे च जयशब्दमद्गलखौघम् । शृणोति
नरकेषु दुःखकरान् आकन्दोदामशब्दान् ॥ ३९३ ॥ निजहि जहि गृहाण वइ पच उव्वन्धय प्रयन्धय घधान कंछि रस्मटय लोलय घोल-

पबंध बंध रुद्धाहिं । फाले लोले घोले थुरे खारहिं से गत्तं ॥ ३९४ ॥ १६२९ ॥ वेधरणिखारकलिमलवेसहकुस-
लकरकयकुलेसु । वसिओ नरएसु जीवो हणहणघणघोरसहेसुं ॥ ३९५ ॥ १६३० ॥ तिरिएसु व भेरवसह-
पकखणपरपकखणच्छणसएसु । वसिओ उधियमाणो जीवो कुडिलम्मि संसारे ॥ ३९६ ॥ १६३१ ॥ मणुयत्त-
णेवि बहुविहविणिवायसहसभेसणघणस्मि । भोगपिवासाणुगओ वसिओ भयपंजरे जीवो ॥ ३९७ ॥
॥ १६३२ ॥ वसियं दरीसु वसियं गिरीसु वसियं समुदमज्झेसु । रुक्खगगेसु य वसियं संसारे संसरंतेणं
॥ ३९८ ॥ १६३३ ॥ पीयं धणअच्छीरं सागरसलिलाओ बहुयरं हुज्जा । संसारम्मि अणंतं माईणं अणम-
ण्णाणं ॥ ३९९ ॥ १६३४ ॥ नयणोदगंवि तासिं सागरसलिलाओ बहुयरं हुज्जा । गलियं रुयमाणीणं माईणं
अणमण्णाणं ॥ ४०० ॥ १६३५ ॥ नत्थि भयं मरणसमं जम्मणसरिसं न विज्जाए दुक्खं । तम्हा जरमरण-

य स्थूरय क्षारैस्तस्य गात्रं (कृशय) ॥ ३९४ ॥ वैतरणिक्षारकलिमलविविधशल्यकुशल (० अंकुश) क्रकचाकुलेषु । उपितो नरकेषु जीवो हनह-
नघनघोरशब्देषु ॥ ३९५ ॥ तिर्यक्षु च भैरवशब्दपक्ष्णपरिपक्ष्णतक्ष्णशतेषु । उपित उद्विजन् जीवः कुटिले संसारे ॥ ३९६ ॥ मनुजत्वेऽपि
बहुविधविनिपातसहस्रघनभीषणे । भोगपिपासानुगत उपितो भयपञ्जरे जीवः ॥ ३९७ ॥ उपितं दरीषु उपितं गिरिषु उपितं समुद्रम-
ध्येषु । दृक्षाग्रेषु चोपितं संसारे संसारता ॥ ३९८ ॥ पीतं स्तनक्षीरं सागरसलिलाद्बहुतरं भवेत् । संसारेऽनन्ते मातृणामन्यान्यासाम्
॥ ३९९ ॥ नयनोदकमपि तासां सागरसलिलाद्बहुतरं भवेत् । गलितं रुदन्तीनां मातृणामन्यान्यासाम् ॥ ४०० ॥ नास्ति भयं मरण-

करं छिंद ममत्तं सरीराओ ॥ ४०१ ॥ १६३४ ॥ अन्नं इमं सरीरं अण्णो जीवुत्ति निच्छियमईओ । दुक्खंपरी-
 केसकरं छिंद ममत्तं सरीराओ ॥ ४०२ ॥ १६३७ ॥ जावइयं किंचि दुहं सरीरं माणसं च संसारे । पत्तो
 अणंतं खुत्तो कायस्स ममत्तदोसेणं ॥ ४०३ ॥ १६३८ ॥ तम्हा सरीरमाई अम्भितर धाहिरं निरवसेसं । छिंद
 ममसं सुविहििय ! जइ इच्छसि मुच्चिउ दुहाणं ॥ ४०४ ॥ १६३९ ॥ सवे उवसग परीसहे य तिविहेण निब्बि-
 णाहि लहु । एयसु निब्बिणंसु होहिस्सि आराहओ मरणे ॥ ४०५ ॥ १६४० ॥ मा हु य सरीरसंताविओ अ
 तं झाहि अट्ठरुवाइं । सुहुवि रूयियलिगेवि अट्ठरुवाणि रूवंति ॥ ४०६ ॥ १६४१ ॥ मित्तसुययं घवाइसु इडा-
 णिट्ठेसु इंदियत्थेसुं । रागो वा दोसो वा ईसि मणेणं न कायवो ॥ ४०७ ॥ १६४२ ॥ रोगायंकेसु पुणो विउ-

समं जन्मसंढं न विपत्ते दुःखम् । तस्माज्जगमरणकरं छिन्दि ममत्वं शरीरात् ॥ ४०१ ॥ अन्यविद् शरीरं अन्यो जीय इति निश्चित-
 मतिकः । दुःखपरिछेदकरं छिन्दि ममत्वं शरीरात् ॥ ४०२ ॥ यावत्किञ्चिद्दुःखं शरीरं मानसं च संसारे । प्राप्नोऽनन्तकृत्वः कायस्य
 ममत्वदोषेण ॥ ४०३ ॥ तस्मात् शरीरादि अभ्यन्तरं दाहं निरयदोषं (आश्रित्य) । छिन्दि ममत्वं सुविहित ! यदीच्छसि दुःखेभ्यो
 मोक्षम् ॥ ४०४ ॥ सर्वानुपसर्गान् परीपहांश्च निर्जय त्रिविधेन लघु । एतेषु निर्जितेषु भविष्यत्याराधको मरणे ॥ ४०५ ॥ मा च शरी-
 रसंतापितश्च त्वमात्सरीत्रे ध्याय । सुप्तपि निरूपितलिङ्गान् आत्सरीत्रे रोदयतः ॥ ४०६ ॥ मित्रमुत्तमान्धवादिषु इष्टानिष्टेभ्विन्निर्गम्यथेषु ।
 रागो वा द्वेषो वा ईपदपि मनसा न कर्तव्यः ॥ ४०७ ॥ रोगावदेषु पुनर्विपुलासु च वेदनासूदीर्णसु । सम्यग्गध्यासयन् इदं हृदयेन

ननु य वेयणासुहृन्नासु । सम्मं अहियासंतो इणमो हियएण चिंतिज्जा ॥ ४०८ ॥ १६४३ ॥ बहुपलियसा-
सह्याणि मे नरयतिरियजार्हसुं । किं पुण सुहावसाणं इणमो सारं नरदुहंति ? ॥ ४०९ ॥ १६४४ ॥
रोगायंका सहिया जह चक्किणा चउत्थेणं । वाससहस्सा सत्त उ सामण्णधरं उवगएणं ॥ ४१० ॥
॥ १६४५ ॥ तह उत्तमट्ठकाले देहे निरवक्खयं उवगएणं । तिलच्छित्तावगा इव आयंका विसहियवाओ
॥ ४११ ॥ १६४६ ॥ पारियवायगभत्तो राया पट्ठीह सेट्ठिणो मूढो । अचुण्हं परमन्नं दासी य सुकोवियम-
णुस्सा ॥ ४१२ ॥ १६४७ ॥ सा य सल्लिल्ललोहियमंसवसापेसिधिगलं धितुं । उप्पइया पट्ठीओ पाई
जह रक्खसवहुव ॥ ४१३ ॥ १६४८ ॥ तेण य निवेएणं निगंतूणं तु सुविहियसगासे । आरुहियचरित्तभरो
सीहोरसियं समारूढो ॥ ४१४ ॥ १६४९ ॥ तम्मि य महिहरसिहरे सिलायले निम्मले महाभागो । वोसिरइ

चिन्तयेत् ॥ ४०८ ॥ बहुपल्योपमसागरोपमाणि यावत् दुःखानि मया नरकतिर्यग्जातिषु सोढानि किं पुनः सुखावसानमिदं सारं नरदुःख-
मिति ॥ ४०९ ॥ पौडश रोगातद्धाः पोढा यथा चक्रिणा चतुर्थेन । वर्षसहस्राणि सप्त तु श्रामण्यधरत्वमुपगतेन ॥ ४१० ॥ तथोत्तमा-
र्थकाले देहे निरपेक्षतामुपगतेन । तिलक्षेत्रलावका इव आतद्धा विसोढव्याः ॥ ४११ ॥ परिव्राड्भक्तो राजा पृष्टौ श्रेष्ठिनो मूढः ।
अत्युष्णं परमान्नमदात् सुकोपितमनुज्यात् ॥ ४१२ ॥ सा च पात्री सल्लार्द्ररुधिरमांसवसापेक्षीथिगलं गृहीत्वा पृष्ठेरुत्पतिता यथा
राक्षसवधूः ॥ ४१३ ॥ तेन च निर्वेदेन निर्गत्य तु सुविहितसक्राशे । आरूढचारित्रभरः सिंहोरस्यं समारूढः ॥ ४१४ ॥ वसिष्ठ महीधर-

धिरपद्मो सदाहारं महतणू य ॥ ४१५ ॥ १६५० ॥ त्रिविहोवसग्ग सहिउं पडिमं सो अद्धमासियं धीरो ।
 ठाह य पुद्गाभिमुहो उत्तमधिहसत्तसंजुत्तो ॥ ४१६ ॥ १६५१ ॥ एता य पगतंतलोदियमेपवसामंसलपरी(लंघ-
 रा)पट्टी । खज्जइ खगेहिं दूसहनिसट्ठचंजुप्पहारोहिं ॥ ४१७ ॥ १६५२ ॥ मसएहिं मच्छिघाहि य कीडीहिहि
 मंससंपलगाहिं । खज्जंतोवि न कंपइ कम्मचिवागं गणेमाणो ॥ ४१८ ॥ १६५३ ॥ रत्तिं न पयइविहसिय-
 सियालिपाहिं निरणुकंपाहिं । उवसग्गिज्जइ धीरो नाणाविहरूवघाराहिं ॥ ४१९ ॥ १६५४ ॥ चित्तेइ य खर-
 करयअसिंपजरखगमुग्गरपहाओ । इणमो न हु कट्ठपरं दुक्खं निरणग्गिगदुक्खाओ ॥ ४२० ॥ १६५५ ॥
 एयं च गओ पक्खो धीओ पक्खो य दाहिणदिसाए । अयरेणवि पक्खोवि य समइक्कंतो महेसिरस ॥ ४२१ ॥
 ॥ १६५६ ॥ तह उत्तरेण पक्खं भगवं अधिकंपमाणसो सहइ । पडिओ य इमासंते नमोसि वोत्तुं जिणिंदाणं

रशितरे शिखावले निर्मले महाभागः । व्युत्पद्यति स्विप्रविहः सर्वोद्धारं महावज्रं च ॥ ४१५ ॥ त्रिविधोपसर्गान् सहित्वा प्रविमां
 सोऽर्द्धमासिकीं धीरः । सिद्धति च पूर्वोभिमुख उत्तमवृत्तिसरबसंयुक्तः ॥ ४१६ ॥ सा च प्रगल्भुधिरमेवदशानांसंख्याता वृष्टिः ।
 राजते स्वगैः निरुष्टदुःसहचक्षुप्रहारैः ॥ ४१७ ॥ मशकैर्मक्षिकाभिश्च कीटिकानिरपि गांससंप्रलमाभिः । स्वाद्यमानोऽपि न कम्पते कर्म-
 विपाकं गणयन् ॥ ४१८ ॥ राज्ञी च प्रकृतिविहसितशृगालिकाभिर्निर्लुक्कम्पाभिः । उपसर्ग्यते धीरो नानाविधरूपधारिणीभिः ॥ ४१९ ॥
 चिन्तयति च तारकचासिपञ्जरसरसमुद्रप्रधारात् । इदं नैव कट्ठकं दुःखं नरकामिदुःखाच्च ॥ ४२० ॥ एयं च गतः पक्षो द्वितीयः
 पश्चाद् दक्षिणस्यां दिशि । अपरस्यागपि पक्षोऽपि च समविक्रान्तो महर्षेः ॥ ४२१ ॥ तयोत्तरस्यां पक्षं भगवान् अविकम्पमानतः सहते ।

॥ ४२२ ॥ १६५७ ॥ कंचणपुरम्मि सिट्ठी जिणधम्मो नाम सांवओ आसी । तस्स इमं चरियपयं तउ एयं
कित्तिम मुणिरस्स ॥ ४२३ ॥ १६५८ ॥ जह तेण वितथमुणिणा उवसग्गा परमदूसहा सहिया । तह उवसग्गा
सुविहिय ! सहियवा उत्तमट्ठमि ॥ ४२४ ॥ १६५९ ॥ निप्फेडियाणि दुण्णिवि सीसावेहेण जस्स अच्छीणि ।
न य संजमाड चलिओ मेअज्जो मंदरगिरिव ॥ ४२५ ॥ १६६० ॥ जो कुंचगावराहे पाणिदया कुंचगंपि नाइ-
क्खे । जीवियमणुपेहंतं मेयज्जरिसिं नमंसांमि ॥ ४२६ ॥ १६६१ ॥ जो तिहिं पएहिं धम्मं समइगओ संजमं
समारूढो । उवसमविवेगसंवर चिलाइपुत्तं नमंसांमि ॥ ४२७ ॥ १६६२ ॥ सोएहिं अइगयाओ लोहियगंधेण
जस्स कीडीओ । खायंति उत्तमंगं तं दुक्करकारयं वंदे ॥ ४२८ ॥ १६६३ ॥ देहो पिपीलियाहिं चिलाइपुत्तस्स

पतितश्च द्विमास्यन्ते जिनेन्द्रेभ्यो नमोऽस्त्वित्युक्त्वा ॥ ४२२ ॥ काञ्चनपुरे श्रेष्ठी जिनधर्मो नाम श्रावक आसीत् । तस्यैतच्चरितपदं तत्
एतच्छत्रिममुनेः ॥ ४२३ ॥ यथा तेन वितथमुनिना उपसर्गाः परमदुष्कराः सोढाः । तथोपसर्गाः सुविहित ! सोढव्या उत्तमार्थे ॥ ४२४ ॥
निष्काशिते द्वे अपि शिरसावेष्टेन यस्याक्षिणी । न च संयमाचलितो मेतार्यो मन्दरगिरिरिव ॥ ४२५ ॥ यः क्रौञ्चकापराधे प्राणिदयायाः
क्रौञ्चकमपि नारब्धत् । तं संयमजीवितमनुप्रेक्षमाणं मेतार्यपि नमस्यामि ॥ ४२६ ॥ यस्मिन्निः पदैर्धर्मं समधिगतः संयमं च समारूढः ।
उपशमविवेकसंवैस्तं चिलातीपुत्रं नमस्यामि ॥ ४२७ ॥ श्रोतोभिरभिगता रुधिरगन्धेन यस्य कीटिकाः । खादन्त्युत्तमाङ्गं तं दुष्करका-
रकं वन्दे ॥ ४२८ ॥ देहः पिपीलिकाभिश्चिलातीपुत्रस्य चालनीव कृतः । तनुकोऽपि मनःप्रद्वेपो न च जातस्तस्य तासामुपरि ॥ ४२९ ॥

चालणिष कओ । तणुओवि मणपओसो न य जाओ तस्स ताणुवरिं ॥ ४२९ ॥ १६६४ ॥ धीरो चिलाहपुत्तो
 मूरंगलिपाहिं चालिणिष कओ । न य घम्माओ चलिओ तं दुक्करकारयं वंदे ॥ ४३० ॥ १६६५ ॥ गयसुकुमा-
 लमहेसी जह दहो पिहवणंसि ससुरेणं । न य घम्माओ चलिओ तं दुक्करकारयं वंदे ॥ ४३१ ॥ १६६६ ॥ जह
 तेण सो जुयासो सम्मं अहेरगदूसहो सद्विओ । तह सहियधो सुविहिय ! उवसगो देहदुक्खं च ॥ ४३२ ॥
 ॥ १६६७ ॥ कमलामेलाहरणे सागरचंदो सुईहिं नभसेणं । आगंतूण सुरसा संपइ संपाइणो वारे ॥ ४३३ ॥
 ॥ १६६८ ॥ जा तस्स लमा तइया जो भावो जा य दुक्करा पडिमा । तं अणगार ! गुणागर तुमंपि हियएण
 चित्तेहि ॥ ४३४ ॥ १६६९ ॥ सोऊण निसासमए नलिणिधिमाणस्स वणणं धीरो । संभरियदेवलोओ उज्जेणि
 अवंत्तिउकुमालो ॥ ४३५ ॥ १६७० ॥ धिचूण समणदियलं नियमुज्झियसवविपआहारो । बाहिं वंसकुडंगे

धीरश्चिलतीपुत्रः पिपीलिकाभिश्चालनीष कृतः । न च धर्माश्चलितस्तं दुष्करकारकं वन्दे ॥ ४३० ॥ गजसुकुमालमहर्षिर्यया वग्धः पितृवने
 श्वसुरेण । न च धर्माश्चलितस्तं दुष्करकारकं वन्दे ॥ ४३१ ॥ यथा तेन स ह्वाशनः सम्यगतिरेकदुःसहः सोढः । तत्रा सोढव्यः सुविहितः ।
 उपसर्गो देहदुःखं च ॥ ४३२ ॥ कमलामेलोदाहरणे सागरचन्द्रः सूचिभिः (मृतः) नभःसेनम् । आगत्य सुरत्वात् सत्कालं संपातिनो वारयति
 ॥ ४३३ ॥ या तस्य क्षमा तदा यो भावो या च दुष्करा प्रतिमा । तद् अनगार ! त्वमपि हृदयेन चिन्तय ॥ ४३४ ॥ श्रुत्या
 निशासमने नलिनीगुल्मविमानस्य वर्णनं धीरः । संसृतदेवलोके उज्जयिन्यामवन्तीसुकुमालः ॥ ४३५ ॥ गृहीत्वा श्रमणदीक्षां नियमोद्दिशत-

पायवगमणं निवणणो उ ॥ ४३६ ॥ १६७१ ॥ घोसट्टनिसट्ठंगो तहिं सो सुल्लुं कियाइ खइओ उ । मंदरगिरिनि-
क्कंपं तं दुक्करकारयं वंदे ॥ ४३७ ॥ १६७२ ॥ मरणंमि जस्स सुक्कं सुकुसुमगंधोदयं च देवेहिं । अज्जवि गंधवई
सा तं च कुडंगीसरट्ठाणं ॥ ४३८ ॥ १६७३ ॥ जह तेण तत्थ सुणिणा सम्मं सुमणेण इंगिणी तिण्णा । तह
तूरह उत्तमट्ठं तं च मणे सन्निवेसेह ॥ ४३९ ॥ १६७४ ॥ जो निच्छएण गिण्हइ देहच्चाएवि न अट्ठियं कुणइ ।
सो साहेइ सकज्जं जह चंदवडिंसओ राया ॥ ४४० ॥ १६७५ ॥ दीवाभिग्गहधारी दूसहघणविणयनिच्चल-
नगिंदो । जह सो तिण्णपइण्णो तह तूरह तुमं पइन्नंमि ॥ ४४१ ॥ १६७६ ॥ जह दमदंतमहेसी पंडयकोरव
सुणी थुयगरहिओ । आसि समो दुण्हंमि हु एव समा होह सघत्थ ॥ ४४२ ॥ १६७७ ॥ जह खंदगसीसेहिं

सर्वदिव्य आहारः । बहिर्विशकुडङ्गे पादपोपगमनेनोपविष्टः ॥ ४३६ ॥ निःसहव्युत्सृष्टाङ्गस्तत्र सः शृगाल्या खादितस्तु । मन्दरगिरिनिक्कम्पं
तं दुक्करकारकं वन्दे ॥ ४३७ ॥ मरणे यस्य सुकं सुकुसुमगन्धोदकं च देवैः । अद्यापि गन्धवती सा (भूमिः) तत्र कुडङ्गेश्चरस्थानम्
॥ ४३८ ॥ यथा तेन तत्र मुनिना सम्यक् सुमनसा इङ्गिनी तीर्णा । तथा त्वस्व उत्तमार्थे तत्र मनसि संनिवेशय ॥ ४३९ ॥ यो निश्च-
येन गृह्णाति देहत्यागेऽपि नास्थितिं करोति । स साधयति स्वकार्यं यथा चन्द्रावतंसको राजा ॥ ४४० ॥ दीपामिग्रहधारी दुःसह(पाप)घ-
नविनयननिश्चलनगेन्द्रः । यथा स तीर्णप्रतिज्ञस्तथा त्वस्व त्वं प्रतिज्ञायाम् ॥ ४४१ ॥ यथा दमदन्तमहर्षिः कौरवपाण्डवाभ्यां गृहितस्तुतो
मुनिः । आसीद्वयोरपि समः एवं समो भव सर्वत्र ॥ ४४२ ॥ यथा स्कन्दकशिष्यैः शुक्रमहाभ्यानसंस्तुतमनस्कैः । न कृतो मनःप्रद्वेपो

सुक्लमहाज्ञाणसंसिपमणेहिं । न कओ मणप्पओसो पीलिज्जंतेसु जंतंमि ॥ ४४३ ॥ १६७८ ॥ तह घन्नसा-
 लिमहा अणगारा दोवि तवमहिहीया । वेमारगिरिसमीवे नालंदाए समीवंमि ॥ ४४४ ॥ १६७९ ॥ जुअल-
 सिलासंधारे पायवगमणं उवगया जुगवं । मासं अणूणगं ते वोसट्टनिसट्टसधंगा ॥ ४४५ ॥ १६८० ॥ सीया-
 यवस्रद्धियंगा लगुद्धियमंसणहारुणि विणट्ठा । दोवि अणुत्तरवासी महेसिणो रिद्धिसंपण्णा ॥ ४४६ ॥ १६८१ ॥
 अण्ठेरयं च लोए ताण तहिं देवयाणुभावेणं । अज्जवि अट्ठिनिवेसं पंकिव सनामगा हत्थी ॥ ४४७ ॥ १६८२ ॥
 जह ते समंसचम्ममे दुबलविलग्गेवि णो सयं चलिया । तह अहियासेयधं गमणे धेवंपिमं दुक्खं ॥ ४४८ ॥
 ॥ १६८३ ॥ अयलगगाम कुंडुपिय सुरइयसपदेवसमणयसुभदा । सधे उ गया खमगं गिरिगुहनिलय-
 स्सियच्छीय ॥ ४४९ ॥ १६८४ ॥ ते तं तवोक्किलंतं वीसामेऊण विणयपुद्बागं । उवलद्धपुणपावा फासुपसु-

यजेण पीडयमानैः ॥ ४४३ ॥ तथा घन्यशालिभद्री अनगारौ द्वावपि तपोमहर्षिकौ । वैभारगिरिसमीपे नालन्दायाः समीपे ॥ ४४४ ॥
 शिलायुगलसंस्कारके युगपत्पादपोषगमनमुपगती । मासमनूतं तौ निःसहव्युरस्रट्टसर्वाङ्गौ ॥ ४४५ ॥ क्षीतातपश्चपिवाङ्गौ लभोद्भूत(भम्मास्थि)-
 मांसस्नायुकौ विनष्टौ । द्वावपि अनुत्तरवासिनी महर्षी ऋत्विक्संपन्नौ जातौ ॥ ४४६ ॥ आश्चर्यं च लोके तयोस्तत्र देवताऽनुभावेन । अद्यापि
 पट्के इवास्थिनिवेशं स्वनामकौ हस्तिनो (विद्येते) ॥ ४४७ ॥ यथा तौ समांसचर्मणि दुर्धलविलग्नेऽपि वेहे न स्वयं चलितौ तथाऽव्या-
 सितव्यं गमने स्तोकमपीदं दुःखम् ॥ ४४८ ॥ अपलमाग्ने कौटुम्बिकाः सुरतिक्रान्तकंदेवधमणकुसुमद्राः । सर्वेऽपि गताः क्षपणकं गिरि-
 गुहानिलयेऽद्राक्षिषुः ॥ ४४९ ॥ ते तं तपःक्लाम्यन्तं विधम्य विनयपूर्वम् । उपलब्धपुण्यपापाः प्रासुकं सुमहिमानमकार्पयुरिह ॥ ४५० ॥

महं करेसीह ॥ ४५० ॥ १६८५ ॥ सुगहियसावयधम्मा जिणमहिमाणेसु जणियसोहग्गा । जसहरसुणिणो
पासे निक्खंता तिद्वसंवेगा ॥ ४५१ ॥ १६८६ ॥ सुगहियजिणवयणामयपरिपुट्टा सीलसुरहिगंधडा(ह्वा) । विह-
रिय गुरुस्सगासे जिणवरवसुपुल्लतित्थंमि ॥ ४५२ ॥ १६८७ ॥ कणगावल्लिमुत्तावल्लिरयणावल्लिसीहकीलिय-
कलंता । काही य ससंवेगा आयंवल्लवहुमाणं च ॥ ४५३ ॥ १६८८ ॥ आसरिया य मणोहरसिहरंतरसं-
चरंतपुक्खरयं । आइकरचलणपंकयसिरसेवियमाल हिमवंतं ॥ ४५४ ॥ १६८९ ॥ रमणिज्जहरयतरुवरपरहु-
असिहिभमरमहुयरिविलोले । अमरगिरिविसयमणहरजिणवयणसुकाणुइसे ॥ ४५५ ॥ १६९० ॥ तंमि
सिलायल पुहवी पंचवि देहट्टिईसु सुणियत्था । कालगया उववण्णा पंचवि अपराजियविमाणे ॥ ४५६ ॥
॥ १६९१ ॥ ताओ चइऊण इहं भारहवासे असेसरिउदमणा । पंडुनराहिवतणया जाया जयलच्छिभ-

सुगृहीतश्रावकधर्मा जिनमहिमसु जनितसौभाग्याः । यशोधरमुनेः पार्श्वे निष्क्रान्तास्तीव्रसंवेगाः ॥ ४५१ ॥ सुगृहीतजिनवचनामृतपरिपुष्टाः
शीलसुरभिगन्धाढ्याः । विहृताः गुरुसकाशे जिनवरवासुपूज्यतीर्थे ॥ ४५२ ॥ कनकावलीमुक्तावलीरत्नावलीसिंहनिष्क्रीडितानि कल-
यन्तः । अकार्पुश्र्य ससंवेगा आचाम्लवर्द्धमानं च ॥ ४५३ ॥ आश्रिताश्च मनोहरशिखरान्तरसञ्चरत्युष्करकम् । आदिकरचरणपङ्कजसेवित-
शिरोमालं हिमवन्तम् ॥ ४५४ ॥ रमणीयद्रुतखरपरमृतशिखिभ्रमरमधुकरीविलोले । अमरगिरिविशदमनोहरजिनवच(भव)नसुकाननोद्देशे
॥ ४५५ ॥ तस्मिन् शिलातले पञ्चापि पार्थिवदेहस्थितिषु ज्ञातार्थाः । कालगताः पञ्चाप्युत्पन्ना अपराजितविमाने ॥ ४५६ ॥ तस्माच्च्युत्वा

लार ॥ ५५७ ॥ १५६६ ॥ ते कण्ठमरणसहस्रकलसमुत्पत्तिवसवेगा । सुद्विधेयसगासे निखलता त्वाय-
 त्तिस्तेभ्यः ॥ ५५८ ॥ १५६७ ॥ अिधो नजदरायुषी नजरो इकारसंगवी आसी । विहरिय गुरुसगासे जसपड-
 नजदरायुषी ॥ ५५९ ॥ १५६८ ॥ ते विहरिऊण विहिणा नवरि सुरठं कमेण संपत्ता । सोउं जिणनि-
 मानं जसपरिभं करेसी ॥ ५६० ॥ १५६९ ॥ गोरानिगहपारी भीमो कुंतगगहियभिक्खाओ । ससुंजयसे-
 लरिभदे पाओभनगो मारभनोभो ॥ ५६१ ॥ १५७० ॥ पुवचिराहियवंतरउयसगसहरसमारुयनगिंवो ।
 नमिसंयो आदिम मुनि भार्गवो हमापारमि ॥ ५६२ ॥ १५७१ ॥ दो मासे संपुण्णे सम्मं धिहधणियबद्धक-
 मस्यो । मानं नमसभिगो रो आम उ परिमिषुओ भगवं ॥ ५६३ ॥ १५७२ ॥ सेसावि पंडुपुत्ता पाओव-

भव भवभौने दोभसिपुवसगा । पाम्भयसमिपसगुण आता तयलभीभर्गोरा ॥ ५५७ ॥ ते कण्ठमरण्युःसहस्रकलसमुत्पत्तिवस-
 वेगा । अिधो नजदरायुषी नजरो इकारसंगवी आसी । विहरिय गुरुसगासे जसपड-
 नजदरायुषी ॥ ५५९ ॥ १५६८ ॥ ते विहरिऊण विहिणा नवरि सुरठं कमेण संपत्ता । सोउं जिणनि-
 मानं जसपरिभं करेसी ॥ ५६० ॥ १५६९ ॥ गोरानिगहपारी भीमो कुंतगगहियभिक्खाओ । ससुंजयसे-
 लरिभदे पाओभनगो मारभनोभो ॥ ५६१ ॥ १५७० ॥ पुवचिराहियवंतरउयसगसहरसमारुयनगिंवो ।
 नमिसंयो आदिम मुनि भार्गवो हमापारमि ॥ ५६२ ॥ १५७१ ॥ दो मासे संपुण्णे सम्मं धिहधणियबद्धक-
 मस्यो । मानं नमसभिगो रो आम उ परिमिषुओ भगवं ॥ ५६३ ॥ १५७२ ॥ सेसावि पंडुपुत्ता पाओव-

गया उ निधुया सन्ने । एवं धिहसंपन्ना अण्णेवि दुहाओ सुचंति ॥ ४६४ ॥ १६९९ ॥ दंडोवि य अण्णारो
 आयावणम्मूमिसंठिओ वीरो । सहिज्जण बाणघायं सम्मं परिनिधुओ भगवं ॥ ४६५ ॥ १७०० ॥ सेलम्मि
 चिक्काकूडे सुकोसलो सुट्ठिओ उ पडिमाए । नियजणणीए खइओ वग्घीभावं उवगयाए ॥ ४६६ ॥ १७०१ ॥
 पडि(णिय)मायगओ अ सुणी लंबेसु ठिओ बहसु ठाणेसुं । तहवि य अकलुसभावो सा हु खमा
 सधसाहणं ॥ ४६७ ॥ १७०२ ॥ पंचसयापरिवुडया बहररिसी पवए रहावत्ते । मुत्तूण खुडुगं किर अन्नं गिरि-
 मस्सिओ सुजसो ॥ ४६८ ॥ १७०३ ॥ तत्थ य सो उवलतले एगागी धीरनिच्छयमईओ । वोसिरिज्जण सरीरं
 उण्हम्मि ठिओ विघप्पाणो ॥ ४६९ ॥ १७०४ ॥ ता सो अइसुकुमालो दिणयरकिरणगिगतावियसरीरो ।
 हविपिंडुव विलीणो उववण्णो देवल्लोयम्मि ॥ ४७० ॥ १७०५ ॥ तस्स य सरीरपूयं कासीय रहेहि लोगपाला उ ।

अपि दुःखान्मुच्यन्ते ॥ ४६४ ॥ दण्डोऽपि चानगरः आतापनभूमिसंस्थितो वीरः । सोढ्वा बाणघातं सम्यक् परिनिवृत्तो भगवान् ॥ ४६५ ॥
 शैले चित्रकूटे सुकोशलः सुस्थितस्तु प्रतिमया । निजजनन्या खादितो व्याघ्रीभावगुपगतया ॥ ४६६ ॥ प्रतिमागतश्च मुनिदूरदूरेषु स्थितो
 बहुषु स्थानेषु । तथाऽपि चाकलुपभावः सैव क्षमा सर्वसाधूनाम् ॥ ४६७ ॥ पञ्चशतपरिवृतो वज्रर्षिः पर्वते रथावर्त्ते । मुक्त्वा क्षुल्लकं
 किल अन्यं गिरिमाश्रितः सुयशाः ॥ ४६८ ॥ तत्र च स उपलतले एकाकी धीरनिश्चयमतिकः । व्युत्सृज्य शरीरमुष्णे स्थितो विदात्मा
 ॥ ४६९ ॥ ततः सोऽतिसुकुमालो दिनकरकिरणाम्रितापितशरीरः । हविःपिण्ड इव विलीन उत्पन्नो देवल्लोके ॥ ४७० ॥ तस्य च शरी-

तेण रहावत्तगिरी अल्लवि सो चिस्सुओ लोए ॥ ४७१ ॥ १७०६ ॥ भगवंपि बहरसामी बिइयगिरिदेवयाइ कय-
 पूओ । संपूइओऽत्थ मरणे कुंजरभरिण सक्केणं ॥ ४७२ ॥ १७०७ ॥ पइयसुबिहियवेहो पयाहिणं कुंजरेण
 तं सेलं । कासीय सुरवरिदो तम्हा सो कुंजरावत्तो ॥ ४७३ ॥ १७०८ ॥ तत्तो य जोगसंगहउवहाणक्खा-
 णयम्मि कोसंभी । रोहगमवंतिसेणो रुज्झेइ मणिप्पभो भासो (ऽब्भासं) ॥ ४७४ ॥ १७०९ ॥ धम्मगसुसी-
 लजुयलं धम्मजसे तत्थ रणदेसम्मि । भसं पचक्खाइय सेलम्मि उ वच्छगानीरे ॥ ४७५ ॥ १७१० ॥ निम्म-
 मनिरहंकारो पगागी सेलकंदरसिलाए । कासीय उत्तमहं सो भावो सबसाहूणं ॥ ४७६ ॥ १७११ ॥ उण्हम्मि
 सिलावेह जह तं अरहणपण सुकुमालं । विग्यारियं सरिंरं अणुचितिज्जा तमुच्छाहं ॥ ४७७ ॥ १७१२ ॥ गुणपर
 पाओवगओ सुबुद्धिणा णिग्घणेण चाणक्को । दहो न य संचलिओ सा हु धिई चिंतणिज्जा उ ॥ ४७८ ॥ १७१३ ॥

एपूजामकापूं रयैलोकपालाः । तेन रथायत्तगिरिरथापि स विद्रुवो लोके ॥ ४७१ ॥ भगवानपि बज्रस्वामी द्वितीयगिरिदेवतया कृतपूजा ।
 संपूजिधोऽत्र मरणे दुखरसहितेन (रथेन) शक्रेण ॥ ४७२ ॥ पूजितसुबिहितदेहः प्रदक्षिणां कुञ्जरेण तस्मा शैलस्य । अकार्पितसुरचरेऽद्रस्तस्मा-
 त्स कुञ्जरावर्तः ॥ ४७३ ॥ ततश्च योगसङ्गदे उपधानाख्यानं कोशाम्बीम् । रोधेनावन्तीसेनो रुज्झि मणिप्रमोऽभ्यासम् (आगतः) ॥ ४७४ ॥
 धर्माचार्यसुशीलपुगलं धर्मयशस्तत्रारण्यदेशे । भक्तं प्रताप्याय शैले तु वत्सकातीरे (स्थितः) ॥ ४७५ ॥ निर्ममनिरहद्वार एकाकी शैल इन्द्रया-
 शिलायाम् । अकार्पितुत्तमार्थं स भायः सर्वसाधूनाम् ॥ ४७६ ॥ उष्णे शिलापट्टे यथाऽर्धशक्रेण सुकुमालं वत् । द्राविणं शरीरं तमुत्साद-
 मनुचिन्त्येत् ॥ ४७७ ॥ फरीपे पादपोषणतः सुबुद्धिना निर्पुणेन चाणक्यः । दग्धो न च संचलितः सैव धृतिश्चिन्तनीया ॥ ४७८ ॥

जह सोऽवि सप्पएसी वोसट्ठनिसिद्धचत्तदेहो उ । वंसीपत्तोहिं विनिगएहिं आगासमुक्खित्तो ॥ ४७९ ॥
॥ १७१४ ॥ जह सा बत्तीसघडा वोसट्ठनिसिद्धचत्तदेहागा । धीरा वाएण उ दीवएण विगलिम्मि ओलइया
॥ ४८० ॥ १७१५ ॥ जंतेण करकएण व सत्थेहिं व सावएहिं विविहेहिं । देहे विद्धस्संते ईसिं पि अकप्पणा-
रु(झ)मणा ॥ ४८१ ॥ १७१६ ॥ पडिणीययाह केसिं चम्मसे खीलएहिं निहणित्ता । महुघयमक्खियदेहं पि-
वीलियाणं तु दिज्जाहिं ॥ ४८२ ॥ १७१७ ॥ जेण विरागो जायइ तं तं सद्वायरेण करणिज्जं । सुवइ हु ससंवेगो
इत्थ इलापुत्तदिट्ठंतो ॥ ४८३ ॥ १७१८ ॥ समुइण्णेसु य सुविहिय ! घोरेसु परीसहेसु सहणेणं । सो अत्थो
सरणिज्जो जोऽधीओ उत्तरज्झयणे ॥ ४८४ ॥ १७१९ ॥ उज्जेणि हत्थिमित्तो सत्थसमगो वणम्मि कट्ठेणं ।
पायहरो संवरण चिह्णगभिवखा वण सुरेसुं ॥ ४८५ ॥ १७२० ॥ तत्थेव य धणमित्तो चेल्लगमरणं नईइ

यथा सोऽपि सप्तदेशी व्युत्सृष्टनिसृष्टत्यक्तदेहस्तु । वंशीपतैर्विनिर्गतैराकाश उत्क्षिप्तः ॥ ४७९ ॥ यथा सा द्वाविंशद्धटा व्युत्सृष्टनिसृष्टत्य-
क्तदेहा । धीरा सवातेन प्रदीपनकेन विकाले विलीना ॥ ४८० ॥ यन्नेण क्रकचेन वा शखैर्वा श्वापदैर्विविधैः । देहे विध्वस्यमाने ईपदपि
असत्कल्पनाक्षपणा (अनारूढासन्मनःकल्पना) ॥ ४८१ ॥ (केचित् प्रत्यनीकतया केषाञ्चिच्चर्मांशो कीलकान्निहत्य । मधुघृतमश्रितदेहं
पिपीलिकाभ्यो दद्यात् (अटुः) ॥ ४८२ ॥ येन विरागो जायते तत्तत्सर्वोदरेण करणीयम् । श्रूयते ससंवेगोऽत्रेलापुत्रो दृष्टान्तः ॥ ४८३ ॥
समुदीर्णेषु च सुविहित ! घोरेषु परीपहेषु सहनाय । सोऽर्थः स्मरणीयो योऽधीत उत्तराध्ययनेषु ॥ ४८४ ॥ उज्जयिन्यां हस्तिमित्रः सार्धसमगो
वने काष्ठे (कण्टके) न हतपादः प्रत्याख्यानं क्षुल्लकमिक्षा वने सुरेण ॥ ४८५ ॥ तत्रैव च धनमित्रः क्षुल्लकमरणं नद्यां तृष्ण्या निस्तीर्णेष्वा-

तण्हाण । निच्छिण्णेसुऽणञ्जंत विटियविस्सारणं कासि ॥ ४८६ ॥ मुणिबंधेण विदिण्णस्स रायगिहि
 परीसहो महाघोरो । जत्तो हरिवंसविहसणस्स बुच्चं जिणिवस्स ॥ ४८७ ॥ १७२२ ॥ रायगिहनिगया खलु
 पढिमापखिवसगा मुणी चउरो । सीयविहूय कमेणं पहरे गया सिद्धि ॥ ४८८ ॥ १७२३ ॥ वसिणे
 तगरऽरहसग चंपा भसएसु सुमणभहरिसी । खमसमण अजरविखय अचेह्लय यत्ते अ उज्जेणी ॥ ४८९ ॥
 ॥ १७२४ ॥ अरईय जाइसूकरो (मूओ) भघो अ बुलहयोदीओ । कोसंयीए कहिओ इत्थीए थूलभहरिसी
 ॥ ४९० ॥ १७२५ ॥ कुल्लहरम्मि य दत्तो चरियाइ परीसहे समकलाओ । सिट्टिसुयतिगिच्छणं अंगुलदीवो
 य वासम्मि ॥ ४९१ ॥ १७२६ ॥ गयपुर कुरुदत्तासुओ निसीहिया अडविदेस पडिमाए । गाविकुविण्ण वहो
 गयसुकुमालो जहा भगवं ॥ ४९२ ॥ १७२७ ॥ तो(दो) अणगारा धिज्जाइयाइ कोसंघि सोमदत्ताई । पाओवगया

शायमानं विण्डिकाधिसरणमकार्षीत् ॥ ४८६ ॥ राजगृहे(मन्दिरे)(तत्र) महापोरः परीपहो मुनिचन्द्रेण विदत्तः । हरिवंशविभूषणस्य जिने-
 न्द्रस्य षष्ठे वसनं ॥ ४८७ ॥ राजगृहनिर्गताः प्रतिमाप्रतिपन्ना मुनयश्चत्वारः । शीतविधूताः क्रमेण ग्रहे २ सिद्धिं गताः ॥ ४८८ ॥ उज्जे
 तगरायामर्धप्रफञ्चम्पयां मशकेषु सुमनोभद्र ऋषिः । क्षमाप्रमणा आर्यरक्षिणा अचेलकृत्ये उज्जयिन्याम् ॥ ४८९ ॥ अरतौ च जातिसूकरो
 मूको भव्यश्च दुर्लभो बोधिः । कौशान्भ्यां कथितः स्त्रियां रघूलमत्र ऋषिः ॥ ४९० ॥ कुल्लकिरे च दत्तत्रयोयाः परीपहे समाख्यातः ।
 श्रेष्ठिसुतचिक्किस्सनमकुलदीपञ्च वर्षणे ॥ ४९१ ॥ गजपुरे कुरुदत्तसुतो नैपेधिक्यामटवीदेशे प्रतिमया । गोदेरकेण दग्धो गजसुकुमालो
 यथा भगवान् ॥ ४९२ ॥ द्वौ धनगारौ धिज्जातीयो कौशान्भ्यां सोमदत्तादी । पादपोषगतौ नदीनैपेधिक्यां सागरे स्थितौ ॥ ४९३ ॥

णदिणेसिज्जाए सागरे छ्वा ॥ ४९३ ॥ १७२८ ॥ मधुराह मधुरखमओ अक्कोसपरीसहे उ सविसेसो । वीओ
रायगिहम्मि उ अज्जुणमालारदिट्ठतो ॥ ४९४ ॥ १७२९ ॥ कुंभारकडे नगरे खंदगसीसाण जंतपीलणया ।
एवंविहे कहिज्जइ जह सहियं तस्स सीसेहिं ॥ ४९५ ॥ १७३० ॥ तह छाणनाणवु(जु)त्तं गीए संठि(पट्टि)यस्स
समुयाणं । तत्तो अलाभगंमि उ जह कोहं निज्जिणे कण्हो ॥ ४९६ ॥ १७३१ ॥ किसिपारासरढढो वीयं तु
अलाभगे उदाहरणं । कण्हवलभदमत्तं चइऊण खमन्निओ सिद्धो ॥ ४९७ ॥ १७३२ ॥ मधुरा जियसत्तुसुओ
अणगारो कालवेसिओ रोगे । मोगह्लसेलसिहरे लइभो किल सरसियालेणं ॥ ४९८ ॥ १७३३ ॥ सावत्थी
जियसत्तूतणओ निक्खमण पडिम तणफासे । वीरिय पविय विकंचण कुसेलेसणकहुणासहणं ॥ ४९९ ॥ १७३४ ॥
चंपासु पंदगं चिय साहुदुगुंछाह जल्लखउरंगे । कोसंयि जम्मनिक्खमण वेयणं साहुपडिमाए ॥ ५०० ॥

मथुरायां मधुरः क्षपक आक्रोशपरीपहे तु सविशेषः । द्वितीयो राजगृहेऽर्जुनमालाकारदृष्टान्तः ॥ ४९४ ॥ कुम्भकारकटे नगरे स्कन्ध-
कशिप्याणां यस्त्रयीलता । एवंविधे कथ्यते यथा सोढं तस्य शिष्यैः ॥ ४९५ ॥ तथा ध्यानज्ञानयुक्तस्य गीतार्थस्य समुदाने संप्रस्थितस्य ।
ततोऽलाभे तु यथा क्रोधं निरजेपीलुङ्गणः ॥ ४९६ ॥ कृषिपारासरढढो द्वितीयमलाभके उदाहरणम् । कृष्णवलभद्रकमन्यन् त्यक्त्वा
क्षमान्वितः सिद्धः ॥ ४९७ ॥ मथुरायां जितशत्रुसुतोऽनगारः कालवैशिको रोगे । मोदत्यशैलशिखरे स्नादितः किल शरयुगलेन ॥ ४९८ ॥
श्रावस्यां जितशत्रुतनयो निष्क्रमणं प्रतिमा वृणस्पर्शे । प्राप्तिं वीर्यं विकिञ्चनं कुशरूपणं कर्पणं सहनम् ॥ ४९९ ॥ चम्पायां नन्दकः

॥ १७३६ ॥ महुराह इंदवत्तो सकारा पापछेपणे सहो । पन्नाह अज्जकालग सागरखमणो य दिट्ठतो ॥ ५०१ ॥
 ॥ १७३७ ॥ नाणे असंगडताओ खंभगनिधी अणहियासणे भहो । वंसणपरीसहम्मि उ आसाढभूइ उ
 आयरिया ॥ ५०२ ॥ १७३७ ॥ चरियाए मरणम्मि उ समुइण्णपरीसहो मुणी एवं । भाविज्ज निउणजिणम-
 यउयएससुइइ अप्पाणं ॥ ५०३ ॥ १७३८ ॥ उम्मगसंपयायं मणहत्थि विसयसुमरियमणंतं । नाणंकुसेण
 धीरो घरेइ दिसंपिच गइवं ॥ ५०४ ॥ १७३९ ॥ एए उ अहासुरा महिहिए को व भाणिउं सत्तो ? । किं वाति-
 मूवमाए जिणगणघरेयरचरिएसुं ॥ ५०५ ॥ १७४० ॥ किं चित्तं जइ नाणी सम्मधिटी करंति उच्छाहं ।
 त्तिरिएहिचि वुरणुचरो केहिचि अणुपालिओ घम्मो ॥ ५०६ ॥ १७४१ ॥ अरुणसिहं वट्ठणं मच्छो सण्णी

साधुशुगुत्सायां जहप्रचुराहे कौशाम्ब्यां जन्म निष्क्रमणं वेदने साधुप्रतिमायाम् ॥ ५०० ॥ मयुरतयामिन्द्रवत्तः जसत्कारः पादपीडने
 आद्यः । प्रशायामार्यकालकः सागरश्लमाश्रमणश्च दृष्टान्तः ॥ ५०१ ॥ ज्ञानेऽऽकटावातः साम्बनिधिरनध्यासने स्थूलभद्रः । दर्शनपरीपदे तु
 आपादभूतय आचार्याः ॥ ५०२ ॥ पर्यायां मरणे तु समुदीर्णपरीपहो मुनिः एवं । भावयेत् निपुणजिनमतोपदेशधृत्याऽऽत्मानम् ॥ ५०३ ॥
 उन्मार्गसंप्रयातं मनोहस्तिनं स्मृतविषयमनन्तं । ज्ञानाद्भुसेन धीरो धारयति दत्तमिव गजेन्द्रम् ॥ ५०४ ॥ एतांशु यथाशूरान् महर्द्धिजान्
 को वा भगितुं शक्तः ? । किं वाऽप्युपमया जिनगणधरस्थविरचितेषु ॥ ५०५ ॥ किं चित्रं यदि ज्ञानिनः सम्यग्दृष्टयः कुर्वन्ति (धर्मे)
 उत्साहं ? । तिर्यग्भिभरपि दुरनुचरः कैश्चिदनुपालितो धर्मः ॥ ५०६ ॥ अरुणशिखं दृष्ट्वा मत्स्यः संक्षी गदासमुद्रे द्वा ! न गृहीत इति फाले

महासमुद्रमिम । हा ण गहिउत्ति काले मसत्ति संवेगमावणो ॥ ५०७ ॥ १७४२ ॥ अप्पाणं निवंतो उत्त-
रिऊणं महम्मयजलाओ । साधज्जजोगविरओ भत्तपरिणं करेसीय ॥ ५०८ ॥ १७४३ ॥ खगतुंडभिन्नदेहो
वूत्तहसुरगिगतावियसरीरो । कालं काऊण सुरो उधवन्नो एव सहणिज्जं ॥ ५०९ ॥ १७४४ ॥ सो वानरजूहवई
कंतारे सुविहियाणुकंपाए । भासुरवरवुंदिधरो देवो वेमाणिओ जाओ ॥ ५१० ॥ १७४५ ॥ तं सीहसेणग-
यवरचरियं सोऊण दुक्करं रणणे । को हु णु तवे पमायं करेज्ज जाओ मणुस्सेसुं ? ॥ ५११ ॥ १७४६ ॥ सुयग-
पुरोहियडको राया मरिऊण सहइवणम्मि । सुपसत्थगंधहत्थी बहुभयगयभेलणो जाओ ॥ ५१२ ॥ १७४७ ॥
सो सीहचंदमुणिवरपडिमापडिबोहिओ सुसंवेगो । पाणवहालियचोरियअब्बंभपरिगह नियसो ॥ ५१३ ॥
॥ १७४८ ॥ रागहोसनियसो छट्टक्खलमणस्स पारणे ताहे । आससिऊणं पंडं आयवतत्तं जलं पासी ॥ ५१४ ॥

मतिंति संवेगमापन्नः ॥ ५०७ ॥ आत्मानं निन्दयन् उत्तीर्य महार्णवजलात् । सावययोगविरतो भक्तपरिज्ञामकार्पीत् ॥ ५०८ ॥ खग-
तुण्डभिन्नदेहो दुस्तदसूर्योमितापितशरीरः । कालं कृत्वा सुर उत्पन्न एवं सहनीयम् ॥ ५०९ ॥ स वानरयूथपतिः कान्तारे सुबिहिता-
नुकम्पया । भासुरवरवोन्दिधरो देवो वेमाणिको जातः ॥ ५१० ॥ तत् सिंहसेनगजवरचरितं श्रुत्वा दुष्करमरण्ये । को नु तपसि
प्रमादं कुर्यात् जातो मनुष्येषु ? ॥ ५११ ॥ गुजगपुरोहितवृष्टो राजा मृत्वा सल्लकीवने । सुप्रशस्तो गन्धहर्ती बहुभयगजभेषणो जातः
॥ ५१२ ॥ स सिंहचन्द्रमुनिवरप्रतिमाप्रतिबोधितः सुसंवेगः । प्राणवधालीकचौर्याम्राक्षपरिप्रेक्ष्यो निवृत्तः ॥ ५१३ ॥ रागद्वेषनिवृत्तः

॥ १७४९ ॥ खमगसणनिम्मंसो घवणिसिरोजालसंतयसरीरो । बिहरिय अप्पण्णो मुणिववएसं विचिंततो
 ॥ ५१५ ॥ १७५० ॥ सो अन्नया णिदाहे पंकोसन्नो वणं निरुत्थारो । चिरवेरिएण विट्ठो कुक्कुडसप्पेण घोरें
 ॥ ५१६ ॥ १७५१ ॥ जिणवयणमणुगुणिंतो ताहे सबं चउविहाहारं । वोसिरिज्ज गइंदो भावेण जिणे नमं-
 सीय ॥ ५१७ ॥ १७५२ ॥ तत्थ य वणयरसुरवरविम्बियकीरंतपूयसकारो । मज्झन्थो आसी किर कलहेसु
 य जज्जरिज्जंतो ॥ ५१८ ॥ १७५३ ॥ सम्मं सहिज्जण तओ कालगओ सत्तमंसि कप्पम्मि । सिरितिलयम्मि
 विमाणे उक्कोसठिई सुरो जाओ ॥ ५१९ ॥ १७५४ ॥ सुयदिट्ठिवायकहिंयं एयं अक्खाणयं निसामित्ता ।
 पंडियमरणम्मि मइं दढं निवेसिज्ज भावेणं ॥ ५२० ॥ १७५५ ॥ जिणवयणमणुस्सट्ठा दोवि सुयंगं महाविसा
 घोरा । कासीय कोसियासय तणूसु भत्तं मुहंगाणं ॥ ५२१ ॥ १७५६ ॥ एगो विमाणवासी जाओ वरविज्ज-

पट्ठपणस्य पारणे तदा । आधास्यात्मानमातपतंतं जलमपात् ॥ ५१४ ॥ क्षपक्त्वेन निर्मांसः धमनिशिराजालसंततशरीरः । व्यहृषी-
 श्वल्पप्राणो मुन्युपवैशं विचिन्तयन् ॥ ५१५ ॥ सोऽन्यदा निदाये पट्ठावसन्नो धने निरुत्साहः । चिरवैरियेण दट्टः कुक्कुडसर्पेण घोरें
 ॥ ५१६ ॥ जिणवचनमनुगुणयन् तदा सर्वं चतुर्विधाहारं । द्युत्सृज्य गजेन्द्रो भावेन जिताननंसीत् ॥ ५१७ ॥ तत्र च विस्मितः यन्तर-
 सुरवरक्रियमाणपूजासत्कारः । मध्यस्थ आसीत् किलकलभैश्च जर्जरीक्रियमाणः ॥ ५१८ ॥ सम्यक् सोद्धा ततः कालगतः सप्तमे कल्पे ।
 श्रीतिलके विमाने उत्कृष्टस्थितिः सुरो जातः ॥ ५१९ ॥ दृष्टिवादधुतकथितमेतदाक्यानकं निशम्य पण्डितमरणे दृढां मतिं भावेन निवेशयेत्
 ॥ ५२० ॥ अनुसृष्टजिनवचनौ द्वावपि मुज्झकौ महाविपौ घोरो । अकाष्टौ कौशिकेभ्यो वतुभ्यां विपीलिकानां मक्तम् ॥ ५२१ ॥ एको

पंजरसरीरो । भीओ उ नंदणकुले बलुत्ति जखलो महहिओ ॥ ५२२ ॥ १७५७ ॥ हिमचूलसुत्तपत्ती भङ्ग-
महिंसी य थूलभद्दो य । वेरोसवसमे कहणा सुरभावे दंसणे खमणो ॥ ५२३ ॥ १७५८ ॥ वाचीसमाणुपुर्वि
तिरिक्खमणुयावि भेसणट्ठाए । विसयाणुकंपरक्खण करेज्ज देवा उ उवसगं ॥ ५२४ ॥ १७५९ ॥ संययण-
धिईजुत्तो नवदसपुद्दी सुएण अंगा वा । इंगिणि पाओवगमं पडिबज्जइ एरिसो साह ॥ ५२५ ॥ १७६० ॥
निचल निप्पडिकम्मो निक्खिखवए जं जाहिं जहा अंगं । एयं पाओवगमं सनिहारिं वा अनीहारिं ॥ ५२६ ॥
॥ १७६१ ॥ पाओवगमं भणियं समविसमे पायबुध जह पडिओ । नवरं परप्पओगा कं पिज्ज जहा फलत्तकव
॥ ५२७ ॥ १७६२ ॥ तसपाणवीयरहिणं विच्छिणवियारथं डिलविसुद्धे । एगंते निहोसे उर्विंति अब्भुज्जयं मरणं
॥ ५२८ ॥ १७६३ ॥ पुव्वभविग्गवेरेणं देवो साहरइ कोडवि पायाले । मा सो चरिमसरीरो न चेअणं किंनि

विमानचासी जातो वरविगुप्पिजरशरीरः । द्वितीयसु नन्दनकुले बल इति गद्यो महर्षिकः ॥ ५२२ ॥ हिमचूलसुरोत्पत्तिर्भद्रकमहिनी च
स्थूलभद्रश्च । वैरोपशमाय कथनं सुरभावे दर्शने क्षमायुक्तं ॥ ५२३ ॥ द्वाविंशतिगात्रपूज्यो (चिन्त्य) । तिर्यज्जागुण्या अपि भापनार्थं विपयानु-
कम्पपत्त्यरक्षणार्थं कुर्वेदेवात्सूपसर्गम् ॥ ५२४ ॥ साहजनगुतिभुक्तो नवदशपूर्वी धुतेनज्जेन वा । इत्तिनी पादपोपगमनं प्रतिपद्यते ईदृशः साधुः
॥ ५२५ ॥ निश्रलो निष्प्रतिकर्मा निक्षिपति यद् यत्र यथाङ्गम् । एतस्यादपोपगमनं सनिहारिं वाडनिहारिम् ॥ ५२६ ॥ पादपोपगमनं
भणितं समविगमे पादप इव यथा पतितः । नवरं परमयोगात्कम्पेत यथा फलत्तरिव ॥ ५२७ ॥ तसपाणवीजरहिते विस्तीर्णे चिन्तार-
स्थण्डिले विशुद्धे । एतान्ते निर्दोषे उपयान्त्यभ्युत्थतं मरणम् ॥ ५२८ ॥ पूर्वभक्तिवैरेण वैवः संहरति कोऽपि पाताले । मा स चरमशरीरो

पाविज्जां ॥ ५२९ ॥ १७६४ ॥ उत्पन्ने उवसग्गे दिव्हे माणुस्सए तिरिव्वे अ । सव्वे पराजिज्जा पाओवगया
 पविहरन्ति ॥ ५३० ॥ १७६५ ॥ जह नाम असी कोसा अन्नो कोसो असीचि खल्लु अन्नो । इय मे अन्नो जीवो
 अन्नो देवुत्ति मत्तिज्जा ॥ ५३१ ॥ १७६६ ॥ पुद्दाचरदाहिणउत्तरेण वाएहि आवडंतेहि । जह नवि कंप्पह मेरु
 तह ज्ञाणाओ नवि चलंति ॥ ५३२ ॥ १७६७ ॥ पढमम्मि य संघयणे वट्ठते सेलकुडुसामाणे । तेसिपिय
 युच्छेओ ववससपुपीण युच्छेए ॥ ५३३ ॥ १७६८ ॥ पुढविदगअगणिमाक्खयतरुमाइ तसेसु फोइ साहरइ ।
 वोसट्ठचत्तदेवो अहाउअं तं परिविक्खज्जा ॥ ५३४ ॥ १७६९ ॥ देवो नेहेण णए देवागमणं च इंदगमणं या ।
 जहिपं इही फंता सघसुहा हुंति सुहभाया ॥ ५३५ ॥ १७७० ॥ उयसग्गे तिविहेवि य अणुकूले चैव तह य
 पडिक्कूले । सम्मं अहिंयासंतो कम्मक्खयकारओ होइ ॥ ५३६ ॥ १७७१ ॥ एयं पाओवगमं इंगिणि पडिक्क-

न वेदतां काश्चिद् प्राप्नुयात् ॥ ५२९ ॥ उत्पन्नानुपसर्गान् दिव्यान् मानुष्यकांश्च वैरथ्यान् पराजित्य पादपोषणताः प्रविहरन्ति
 ॥ ५३० ॥ यथा नाम अस्तिः फोडादन्यः फोडोऽस्तेरपि सत्त्वन्धः । एवं ममान्यो जीवोऽन्यो देह इति गन्तीत ॥ ५३१ ॥ पूर्वोपरद-
 क्षिणोत्तरदक्षैर्वैरापत्तद्विर्यथा नैव कम्पते मेरुः तथा ध्यानादिव चलन्ति ॥ ५३२ ॥ प्रथमे च संहनने वर्त्तमाने शैलकुण्डसमाने । तथो-
 रपि च विच्छेदश्चतुर्दशपूर्विणां विच्छेदे ॥ ५३३ ॥ पृथ्वीदकामिमारुतवर्षोद्विषु प्रसेषु च फोऽपि संहरति । व्युत्पद्यत्यफदेहो यथायुक्तं
 तत्परीक्ष्यतीक्षेत् ॥ ५३४ ॥ देवः केहेन नयेत् देवागमनं चेन्द्रागमनं वा । यत्र क्रद्धिः कान्ता सर्वसुखा भवन्ति शुभभावाः ॥ ५३५ ॥
 उपसर्गास्त्रिविधाः पातुकूलांश्चैव तथैव प्रतिकूलान् । सम्यग् अध्यारयन् कर्मक्षयकारको भवति ॥ ५३६ ॥ एतत्पादपोषणनेत्रिनी-

म्म वणिगं सुते । तित्थयरगणहरेहि य साहूहि य सेवियसुयारं ॥ ५३७ ॥ १७७२ ॥ सवे सवद्धाए सवद्धू
सवक्कम्मभूलीसु । सवगुरू सवहिया सवे मेरुसु अहिसित्ता ॥ ५३८ ॥ १७७३ ॥ सव्वाहि वि लद्धीहिं सवेऽवि
परीसहे पराहत्ता । सवेऽवि य तित्थयरा पाओवगयाड सिद्धिगया ॥ ५३९ ॥ १७७४ ॥ अवसेसा अणगारा
तीयपडुप्पन्नणागया सवे । केई पाओवगया पच्चक्खाणिगिणिं केई ॥ ५४० ॥ १७७५ ॥ सव्वावि अ अज्जाओ
सवेऽवि य पढमसंघयणवज्जा । सवे य देसविरया पच्चक्खाणेण य मरंति ॥ ५४१ ॥ १७७६ ॥ सवसुहृप्पम-
वाओ जीवियसाराओ सवजणिगाओ । आहाराओ रयणं न विज्जए उत्तमं लोए ॥ ५४२ ॥ १७७७ ॥ विग्ग-
हगए य सिद्धे सुत्तुं लोणम्मि जंमिया जीवा । सवे सव्वावत्थं आहारे हुंति आउत्ता ॥ ५४३ ॥ १७७८ ॥ तं
तारिसगं रयणं सारं जं सवलोयरयणाणं । सवं परिचइत्ता पाओवगया पविहरंति ॥ ५४४ ॥ १७७९ ॥

परिकर्म वर्णितं सूत्रे । तीर्थकरणधैर्यं साधुभिश्च सेवितमुदारम् ॥ ५३७ ॥ सर्वे सर्वोद्धायां सर्वज्ञाः सर्वकर्मभूमिषु । सर्वगुरवः सर्व-
हिताः सर्वे मेरुष्वभिपित्ताः ॥ ५३८ ॥ सर्वोभिरपि परीपहान् पराजित्य । सर्वेऽपि च तीर्थकराः पादपोषणता एव
सिद्धिगताः ॥ ५३९ ॥ अवशेषा अनगरा अतीतप्रत्युत्पन्नागताः सर्वे । केचित्पादपोषणतः इङ्गिनीमरणेन प्रत्याख्यानेन च केचित् ॥ ५४० ॥
सर्वा अपि चार्याः सर्वेऽपि च प्रथमसंहननवर्जोः । सर्वे च देशविरताः प्रत्याख्यानेनैव म्रियन्ते ॥ ५४१ ॥ सर्वसुखप्रभवान् जीवितसारा-
त्सर्वं (व्यापार) जनकात् । आहारात् उत्तमं रत्नं लोके न विद्यते ॥ ५४२ ॥ विग्रहगतान् सिद्धांश्च मुक्त्वा लोके यावन्तो जीवास्ते । सर्वे
सर्वविश्यासु आहारे आयुक्ता भवन्ति ॥ ५४३ ॥ तत्तादृशं रत्नं सारं यत्सर्वलोकस्त्रानाम् । सर्वं परित्यज्य पादपोषणतः प्रविहरन्ति ॥ ५४४ ॥

एयं पाओविगमं निष्पडिकम्मं जिणेहिं पद्यत्तं । तं सोऊणं खमओ चवसायपरक्कमं कुणइ ॥ ५४५ ॥ १७८० ॥
 धीरपुरिसपणत्तो सत्पुरिसनिसेचिए परमरम्मे । घण्णा सिलायलगया निरावयकला गिवज्जंति ॥ ५४६ ॥
 ॥ १७८१ ॥ सुवंति य अणगारा घोरासु भयाणियासु अडवीसुं । गिरिकुहरकंदरासु य विजणेसु य रुक्ख-
 रेट्ठेसुं ॥ ५४७ ॥ १७८२ ॥ धीधणियपद्धकच्छा भीया जरमरणजम्मणसयाणं । सेलसिलासयणत्था साहंति
 उ उत्तमट्ठाइं ॥ ५४८ ॥ १७८३ ॥ दीवोदहिरण्णेषु प खयरायहियासु पुणरवि य तासु । कमलसिरीमहिला-
 दिस्तु भत्तपरिन्ना कया धीसु ॥ ५४९ ॥ १७८४ ॥ जइ ताव सावयाकुलगिरिकंदरविसमकडगुग्गासुं ।
 सार्हंति उत्तमट्ठं धिइधणियसहायगा धीरा ॥ ५५० ॥ १७८५ ॥ किं पुण अणगारसहायणेण अपणुन्नसंगह-
 पलेणं । परलोणं य न सक्का साहेउं अप्पणो अट्ठं ? ॥ ५५१ ॥ १७८६ ॥ समुइस्सेसु अ सुचिक्खिय ! उवसग्गमह-

एतत् पादपोषणं निष्प्रतिकर्म जितैः प्रकृतम् । तच्छ्रुत्वा क्षपको व्यवसायपराक्रमं करोति ॥ ५४५ ॥ धीरुपप्रशस्तान् सत्पुरुषनिषेवि-
 तान् परमरम्यान् (भाषात्) । धन्याः शिलातलगाता निरपेक्षाः प्रवचन्ते ॥ ५४६ ॥ श्रूयन्ते यानगायः पोरासु भयानकास्त्वदीपु । गिरिकु-
 हरकन्दरासु च विजनेषु च दृष्टाणामधस्तात् ॥ ५४७ ॥ धृतिपाठवद्वक्त्रा भीता जयमरणजन्मशतेभ्यः । शैलशिलाशयनस्थाः साधयन्त्ये-
 वोत्तमार्थम् ॥ ५४८ ॥ द्वीपोदधरण्येषु च खेचरापहृताभिः पुनरपि च । तासु कमलश्रीमहिलादिभिर्भक्तपरिणा कृता स्त्रीषु ॥ ५४९ ॥
 यदि तावत् श्यापदाकुलगिरिकन्दरविषमकटकदुर्गासु साधयन्त्युत्तमार्थं बाढं धृतिसहायका धीराः ॥ ५५० ॥ किं पुनरनगारसहायकेना-
 न्योन्यसंप्रदधलेन । परलोकाय च न शक्यः साधयितुमात्मनोऽर्थः ॥ ५५१ ॥ समुदीर्णेषु च सुविद्धि ! उपसर्गमहाभयेषु विविधेषु ।

वभएसु विविहेसु । हियएण चिंतणिजं रयणनिही एस उवसगो ॥ ५५२ ॥ १७८७ ॥ किं जायं जइ मरणं
अहं च एगणिओ इहं पाणी । वसिओऽहं तिरियत्ते बहुसो एगणिओ रणे ॥ ५५३ ॥ १७८८ ॥ वसि-
ऊणऽवि जणमज्झे बच्चइ एगणिओ इमो जीवो । सुत्तूण सरीरघरं मच्चुमुहाकहिओ संतो ॥ ५५४ ॥ १७८९ ॥
जह बीहंति अ जीवा विविहाण विहासियाण एगागी । तह संसारगएहिं जीवेहिं विहेसिया अने ॥ ५५५ ॥
॥ १७९० ॥ सावयभयाभिभूओ बहसु अडवीसु निरभिरामासु । सुरहिहरिणमहिससूयरकरवोडियरुत्तल-
छायासु ॥ ५५६ ॥ १७९१ ॥ गयगवयखगंगंडयवघतरच्छभल्लचरियासु । भल्लुकिंकंदीवियसंचरस-
वभावकिण्णासु ॥ ५५७ ॥ १७९२ ॥ मत्तगइंदनिवाडियभिह्लपुल्लिंदावकुंडियवणासु । वसिओऽहं तिरियत्ते
भीसणसंसारचारम्मि ॥ ५५८ ॥ १७९३ ॥ कत्थ य सुद्धभिगत्ते बहुसो अडवीसु पयइविसमासु । वगघ-

हृदयेन चिन्तनीयं रत्ननिधियेप उपसर्गः ॥ ५५२ ॥ किं जातं यदि मरणं अहं चैकाकीह प्राणी । उपितोऽहं तिर्यक्त्वे बहुश एकाक्यरण्ये
॥ ५५३ ॥ उपित्वाऽपि जगमध्ये ब्रजत्येकाक्ययं जीवः । मुक्त्वा शरीरगृहं मृत्युमुखाकर्षितः सन् ॥ ५५४ ॥ यथा विभ्यति च
जीवा विविधेभ्यो विभीषिकाभ्य एकाकिनः । तथा संसारगतैर्जैर्विविभीषिका अन्याः (सोढाः) ॥ ५५५ ॥ श्वापदभयाभिभूतो बहुज्व-
दवीषु निरभिरामासु । रथिक(सुरभि)हरिणमहिपशूकरखण्डितवृक्षच्छायासु ॥ ५५६ ॥ गजगवयखङ्गिगण्डकव्याघ्रतरक्षाच्छभल्लचरितासु ।
शृगालकङ्कद्वीपिकसद्भावसंचारकीर्णसु ॥ ५५७ ॥ मत्तगजेन्द्रनिपातितमिह्लपुल्लिन्नावकुण्डिततवनासु (अटवीषु) । उपितोऽहं तिर्यक्त्वे भीषणे
संसारचारके ॥ ५५८ ॥ क्वचित् मुग्धमृगत्वे बहुशोऽटवीषु प्रकृतिविपमासु । व्याघ्रमुखापतितेन रसितमतिभीतहृदयेन ॥ ५५९ ॥ क्वचिदति-

मुहावट्टिणं रसियं अहभीयहिपणं ॥ ५५९ ॥ १७९४ ॥ कत्थइ अइदुप्पिक्खो भीसणविगरालेघोरवय-
 णोऽहं । आसि मंहियि यग्गो रुमहिसवराहविहवओ ॥ ५६० ॥ १७९५ ॥ कत्थइ दुव्हिहिएहिं रक्खलसवे-
 यालभूयरूवेहिं । छलिओ वहिओ य अहं मणुस्सजम्ममि निस्सारो ॥ ५६१ ॥ १७९६ ॥ पयइकुडिलमि
 कत्थइ संसारे पाधिऊण मूयसं । यहुसो उव्हियमाणो मएवि बीहाविया सत्ता ॥ ५६२ ॥ १७९७ ॥ विरसं
 आरसमाणो कत्थइ रणेषु घाइओ अहयं । सावयगहणमि वणे भयभीरू खुभियच्चित्तोऽहं ॥ ५६३ ॥
 ॥ १७९८ ॥ पत्तं विचिस्सविरसं दुक्खं संसारसागरगणं । रसियं च असरणेणं कयंतदंतंतरगणं ॥ ५६४ ॥
 ॥ १७९९ ॥ तइया फीस न हायइ जीवो जइया सुसाणपरिविद्धं । भण्णिकंककायससएसु ढोकिजए देहं
 ॥ ५६५ ॥ १८०० ॥ ता तं निज्जिणिऊणं देहं मुत्तूण वचए जीवो । सो जीवो अविणासी भणिओ तेत्तुक्कदं-

दुप्पेइयो मीयणविकलपोरयदनोऽहम् । आतं गहानपि च व्याघ्रो रुमहिययइविद्रावकः ॥ ५६० ॥ कच्चिदुर्विहिते राक्षसवैतालमू-
 तरूपैश्छलितो हतब्राह्मं मनुष्यजन्मनि निःसारः ॥ ५६१ ॥ प्रकृतिक्कुटिले कचिरसंसारे प्राप्य भूतत्वं बहुश उल्लिजन् मयाऽपि भाषिताः
 सत्याः ॥ ५६२ ॥ विरसमारसन् कचिदरण्येषु घातितोऽहम् । श्वापदगहने वने भयभीतः क्षुब्धचित्तोऽहम् ॥ ५६३ ॥ प्राप्तं विचित्रवि-
 रसं दुःखं संसारसागरगतेन । रसितं पाशरणेन कृतान्तदन्तान्तर्गतेन ॥ ५६४ ॥ तदा कथं न दीयते जीवो यदा (तस्य) श्मशानपरिविद्धः ।
 शृगालकृपायसशतेषु अबौक्यत देहः ॥ ५६५ ॥ तत्तं निर्जित्य देहं मुक्त्वा प्रजति जीवः स जीवोऽविनाशी भणितप्रेलोक्यदृशिभिः

सीहिं ॥ ५६६ ॥ १८०१ ॥ तं जह ताव न मुचह जीवो मरणस्स उद्वियंतोऽपि । तम्हा मज्झ न जुज्झ दाऊण
भयस्स अप्पाणं ॥ ५६७ ॥ १८०२ ॥ एवमणुचिंतयंता सुविहिय! जरमरणभावियमईया । पावंति कयप-
यत्ता मरणसमाहिं महाभागा ॥ ५६८ ॥ १८०३ ॥ एवं भावियचित्तो संश्रारवरंमि सुविहिय! सयावि ।
भावेहि भावणाओ वारस जिणवयणदिट्ठाओ ॥ ५६९ ॥ १८०४ ॥ इह इत्तो चउरंगे चउत्थमग्गं (मंगं)
सुसाहुधम्ममि । वन्नेइ भावणाओ वारस्सिमो वारसंगविऊ ॥ ५७० ॥ १८०५ ॥ समणेण सावएण य जाओ
निचंपि भावणिज्जाओ । दढसंवेगकरीओ विसेसओ उत्तमडम्मि ॥ ५७१ ॥ १८०६ ॥ पढमं अणिच्चभावं
असरणगं एगयं च अन्नत्तं । संसारमसुभयाविय विविहं लोगस्सहावं च ॥ ५७२ ॥ १८०७ ॥ कम्मस्स आसवं
संवरं च निजरणमुत्तमे य गुणे । जिणसासणम्मि वोहिं च दुल्लहं चितए मइमं ॥ ५७३ ॥ १८०८ ॥ लघट्टा-

॥ ५६६ ॥ तद् यदि तावत्र मुच्यते जीवो मरणादुद्विजन्नपि । तस्यान्मम न युज्यते दातुं भयायात्मानम् ॥ ५६७ ॥ एवमनुचिन्तयन्तः
सुविहित ! जरामरणभावित्तमतिताः । प्राप्नुवन्ति कृतप्रतिज्ञा मरणसमाधिं महाभागाः ॥ ५६८ ॥ एवं भावितचित्ताः संस्कारकवरे सुवि-
हित ! सदैव भावय भावना द्वादश जिनवचनदृष्टाः ॥ ५६९ ॥ इहेतश्चतुरङ्गे चतुर्थमार्गं सुसाधुधर्मे । वर्णयति भावना द्वादशायं द्वाद-
शाङ्गवित् ॥ ५७० ॥ श्रमणेन श्रावकेण च या नित्यमपि भावनीयाः । दृढसंवेगकारिण्यो विशेषत उत्तमार्थे ॥ ५७१ ॥ प्रथममनित्य-
भावमशरणतामेकतां चान्यत्वम् । संसारमशुभतामपि च विविधं लोकस्वभावं च ॥ ५७२ ॥ कर्मण आश्रवं संवरं च निर्जरणमुत्तमौश्च
गुणान् । जिनशसने वोधिं च दुर्लभां चिन्तयेन्मतिमान् ॥ ५७३ ॥ सर्वथानान्यशाश्वतानि इहापि देवलोके च । सुरासुरनरादीनां

णाहं असासयाहं इह चेव देवलोगे य । सुरअसुरनराईणं रिद्धिक्खिसेसा सुहाइं द्या ॥ ५७४ ॥ १८०९ ॥ माया-
 पिईहिं सहवट्ठिणहिं मित्तेहिं पुत्तादावेहिं । एगयओ सहवासो पीई पणओऽविअ अणिबो ॥ ५७५ ॥ १८१० ॥
 भवणेहिं च चणेहिं य सयणासणजाणयाहणाईहिं । संजोगोऽवि अणिचो तह परलोगेहिं सह तेहिं ॥ ५७६ ॥
 ॥ १८११ ॥ पलवीरियरूयजोवणसामग्गीसुभगया चपूसोभा । देहस्स य आरुगं असासयं जीविपं चेव
 ॥ ५७७ ॥ १८१२ ॥ १ । जम्मज्जरामरणभणं अभिहुणं विविहवाहिंसंतत्ते । लोगम्मि नत्थि सरणं जिणिदयरसा-
 सणं सुजुं ॥ ५७८ ॥ १८१३ ॥ आसेहिं य हत्थीहिं य पयमिस्सेहिं निचमिस्सेहिं । सावरणपहरणेहिं य पल-
 वगमस्सेहिं जोहेहिं ॥ ५७९ ॥ १८१४ ॥ महया भड्चड्डगरपहकरेण अवि चक्खवट्ठिणा मच्च । न य जियपुष्पो
 केणइ नीइपलेणाचि लोगम्मि ॥ ५८० ॥ १८१५ ॥ विचिहेहिं मंगलेहिं य चिद्धामंतोसहीपओगेहिं । नवि

ऋद्धिपिप्पेयाः सुत्तानि च ॥ ५७४ ॥ मातापित्रुभिः सहयद्धितैर्मित्रैः पुत्रद्वारैः । एततः सहपातः श्रुतिः प्रणयोऽपि चानित्यः ॥ ५७५ ॥
 भवनीर्त्ता वनीश्च शयनामनयातवाहनादिभिः । संयोगोऽप्यनित्यस्तथा परलोकेऽपि सह तेः ॥ ५७६ ॥ पलवीर्यरूपयौवनसागमीसुभगताः
 ययुःशोभा । देहस्य चारोग्यमसाश्रतं जीवितं चैव ॥ ५७७ ॥ जन्मजरामरणमयैरभिभुते विविधव्याधिसंततो लोके नास्ति शरणं जिनेन्द्रपर-
 दात्मनं सुक्त्वा ॥ ५७८ ॥ अथैव हस्तिमित्रं पर्वमित्रैर्नित्यमित्रैः । सावरणप्रहरणेच्च पलवयोगोत्तरीयैः ॥ ५७९ ॥ महता भट्टवृन्दसमूहेनापि
 यक्रमयर्तिना मृत्युः । न च जितपूर्वः केनापि नीतिबलेनापि लोके (मृत्युः) ॥ ५८० ॥ विविधैर्मङ्गलैश्च विद्यामन्त्रौपधिप्रयोगैश्च नैव शक्यस्तारयितुं

सक्षा तारेडं मरणा णवि रुणसोएहिं ॥ ५८१ ॥ १८१६ ॥ पुत्ता सित्ता य पिथा सयणो बंधवजणो अ अत्थो
 य । न समत्था ताएउं मरणा सिद्धावि देवगणा ॥ ५८२ ॥ १८१७ ॥ सयणस्स य मज्झगओ रोगाभिहओ
 किलिस्सइ इहेगो । सयणोऽविष से रोगं न विरिंचइ नेव नासेइ ॥ ५८३ ॥ १८१८ ॥ २ । मज्झग्मि बंधवाणं
 इक्को मरइ कल्लुणरुयंतानं । न य णं अनेति तओ बंधुजणो नेव दाराइं ॥ ५८४ ॥ १८१९ ॥ इक्को करेइ कम्मं
 फलमवि तस्सेक्कओ समणुहवह । इक्को जायइ मरइ य परलोअं इक्कओ जाई ॥ ५८५ ॥ १८२० ॥ पत्तेयं पत्तेयं
 नियगं कम्मफलमणुहवंतानं । को कस्स जए सयणो ? को कस्स व परजणो भणिओ ? ॥ ५८६ ॥ १८२१ ॥ को केण
 समं जायइ को केण समं च परभवं जाई । को वा करेइ किंची कस्स व को कं नियत्तेइ ? ॥ ५८७ ॥ १८२२ ॥ अणु-

मरणान्नैव च रुणश्रोतोभ्यः (रुदितशोकैः) ॥ ५८१ ॥ पुत्राः मित्राणि च पिता स्वजनो बान्धवजनोऽर्थश्च । न समर्थोऽस्मात्तुं मरणात्सेन्द्रा अपि
 देवगणाः ॥ ५८२ ॥ स्वजनस्यापि मध्यगतो रोगाभिहतः क्षियते इहेकः । स्वजनोऽपि च तस्य रोगं न विभजति नैव नाशयति ॥ ५८३ ॥
 बान्धवानां मध्ये एको प्रियते करुणं रुदताम् । न चैनमन्वेति सको बन्धुजनो नैव च दाराः ॥ ५८४ ॥ एकः करोति कर्म फलमपि
 तस्यैककः समनुभवति । एको जायते प्रियते च परलोक्सेकको याति ॥ ५८५ ॥ प्रत्येकं २ निजकं कर्मफलमनुभवतां कः कस्य जगति
 स्वजनः ? को वा कस्य परजनो भणितः ? ॥ ५८६ ॥ कः केन समं जायते ? कः केन समं च परभवं याति ? । को वा करोति किञ्चित् ?
 कस्यापि च कः कं निवर्त्तयति ॥ ५८७ ॥ अनुशोचत्यन्यजनमन्यभवान्तरगतं तु बालजनः । नैव शोचन्यात्मानं क्षियन्तं भवसमुद्रे

सोऽह अणजणं अन्नमचंतरगयं तु घालजणो । नचि सोयह अप्पाणं किलिस्समाणं भवसमुद्दे ॥ ५८८ ॥
 ॥ १८२३ ॥ ३ । अन्नं इमं सरीरं अन्नोऽहं बंधवाविमे अन्ने । एवं नाऊग खमं कुसलस्स न तं खमं काउं ? ॥ ५८९ ॥
 ॥ १८२४ ॥ ४ । हा ! जह मोहियमइणा सुग्गइमग्गं अजाणमाणेणं । भीमे भवकंतारे सुच्चिरं भमियं भयकरम्मि
 ॥ ५९० ॥ १८२५ ॥ जोणिसयसहस्सेसु य अत्सइं जायं मयं वडणेगासु । संजोगविप्पओगा पत्ता दुक्खाणि
 य वहूणि ॥ ५९१ ॥ १८२६ ॥ सग्गेसु य नरगेसु य माणुस्से तह तिरिक्खजोणीसुं । जायं मयं च पटुसो
 संसारे संसरंतेणं ॥ ५९२ ॥ १८२७ ॥ निम्भत्थणावमाणवहयंधणकंधणा धणविणासो । णेगा य रोग-
 सोगा पत्ता जाईसहस्सेसुं ॥ ५९३ ॥ १८२८ ॥ सो नत्थि इहोगासो लोप वालगकोडिमित्तोऽयि । जम्म-
 णमरणायाहा अणेगसो जत्थ न य पत्ता ॥ ५९४ ॥ १८२९ ॥ सद्याणि सबलोप ख्वी दद्याणि पत्तपुद्याणि ।

॥ ५८८ ॥ अन्यरियं शरीरं अन्योऽहं वान्धवा अपीमेऽज्ये । एवं क्षमं ज्ञात्वा कुशलस्य तत्कर्तुं क्षमं न ॥ ५८९ ॥ हा ! यथा मोहितमतिना
 सुगतिमार्गमज्ञानता । भीमे भयफणसारे सुच्चिरं भ्रान्तं भयद्वरे ॥ ५९० ॥ योनिदशसहस्रेषु चासकृत् जातं मृतं वाऽनेकासु जातिषु ।
 संयोगविप्रयोगाः प्राप्ता दुःस्वानि च वहूनि ॥ ५९१ ॥ स्वर्गेषु च नरकेषु च मानुष्ये तथा तिर्यग्योनिषु । जातं मृतं च बहुधाः संसारे
 संसरता ॥ ५९२ ॥ निर्भर्तनाऽप्यमानवधनधनरोधा धनविनाशः । अनेके च रोगक्षोकाः प्राप्ता जातिसहस्रेषु ॥ ५९३ ॥ स नास्ती-
 द्वायकाशो लोके बालाप्रकोटिमात्रोऽपि । जन्ममरणायाथा अनेकशो यत्र न प्राप्ताः ॥ ५९४ ॥ सर्वाणि सर्वलोके रूपिद्रव्याणि प्राप्तपूर्यणि ।

देहोचक्रपरिभोगयाह दुक्खेषु य वहूसुं ॥ ५९५ ॥ १८३० ॥ संबंधिवंधवत्ते सवे जीवा अणेगसो मज्झं ।
विचिवहवहवेरजणया दासा सामी य मे आसी ॥ ५९६ ॥ १८३१ ॥ लोगसहावो धी धी जत्थ व माया मया
हवह धूया । पुत्तोऽपि य होह पिपा पिपायि पुत्तत्तणसुवेह ॥ ५९७ ॥ १८३२ ॥ जत्थ पिघपुत्तगस्सवि माया
छाया भवंतरगयस्स । तुट्ठा स्वायह मंसं इत्तो किं कट्ठयरमन्नं ? ॥ ५९८ ॥ १८३३ ॥ धी संसारो जहियं जुवा-
णओ परमरुवगवियओ । मरिऊण जायह किमी तत्थेव कलेवरे नियए ॥ ५९९ ॥ १८३४ ॥ वहूसो अणुभू-
याहं अईयकालम्मि सव्वदुक्खाहं । पाविहिइ पुणो दुक्खं न करेहिइ जो जणो धम्मं ॥ ६०० ॥ १८३५ ॥ ५ ।
धर्मेण विणा जिणदेसिएण नन्नत्थ अत्थि किंचि सुहं । ठाणं वा कज्जं वा सदेवमणुयासुरे लोए ॥ ६०१ ॥
॥ १८३६ ॥ अत्थं धम्मं कामं जाणि य कज्जाणि तिन्नि मिच्छंति । जं तत्थ धम्मकज्जं तं सुभमियराणि असु-

देहोपस्करपरिभोगतया दुःखेषु च बहुषु ॥ ५९५ ॥ सम्वन्धिग्रान्धवत्ये सर्वे जीवा अनेकशो मम । विविधवधवेरजनका दासाः स्वाभि-
नश्च मे आसन् ॥ ५९६ ॥ लोकस्वभावं धिग् यत्र च माता मृता भवति दुहिता । पुत्रोऽपि च भवति पिता पिताऽपि पुत्रत्वमु-
पयाति ॥ ५९७ ॥ यत्र त्रियपुत्रास्यापि माता छायया भवान्तरगतल । तुष्टा खादति मांसं किमितोऽन्गत्फट्टकरम् ? ॥ ५९८ ॥ धिक् संसारं
यत्र युवा परमरूपगर्वितः । मृत्वा जायते कृमिस्तत्रैव कलेवरे निजके ॥ ५९९ ॥ बहुशोऽनुभूतान्यतीतकाले सर्वदुःखानि । प्राप्स्यति
पुनर्दुःखं न करिष्यति यो जनो धर्मम् ॥ ६०० ॥ धर्मेण विना जिनेदेशितेन नान्यत्रास्ति किञ्चित्सुखम् । स्थानं वा कार्यं वा सदेवमनु-
जासुरे लोके ॥ ६०१ ॥ अर्थं धर्मं कामं यानि च कार्याणि त्रीणि इच्छन्ति । यत्तत्र धर्मकार्यं तच्छुभमितरे अशुभे ॥ ६०२ ॥

भ्राणि ॥ ६०२ ॥ १८३७ ॥ आयासकिलेसाणं चेराणं आगरो भयकरो य । बहुदुक्खदुग्गइकरो अत्थो मूलं
 अणत्थाणं ॥ ६०३ ॥ १८३८ ॥ किच्छाहि पाविडं जे पत्ता बहुभयकिलेसदोसकरा । तपखणसुहा यधुइहा
 संसारविवद्वणा कामा ॥ ६०४ ॥ १८३९ ॥ ६ । नत्थि इहं संसारे ठाणं किंचिवि निरुवहुयं नाम । ससुरासुरेसु
 मणुए नरएसु तिरिक्खजोणीसुं ॥ ६०५ ॥ १८४० ॥ बहुदुक्खपीलियाणं महमूढाणं अणप्पयसगाणं । तिरि-
 याणं नत्थि सुहं नेरइयाणं कओ चेव ? ॥ ६०६ ॥ १८४१ ॥ हयगन्भवत्त जम्मणवाहिजरामरणरोगसोगेहिं ।
 अभिभूए माणुस्से यहुदोसेहिं न सुहमत्थि ॥ ६०७ ॥ १८४२ ॥ मंसट्टियसंघाए सुत्तापुरीसमरिए नयच्छिहे ।
 असुइं परिस्सवंते सुहं सरीरम्मि किं अत्थि ? ॥ ६०८ ॥ १८४३ ॥ इट्टजनविप्पओगो चवणभयं चेव देव-
 लोगाओ । एयारिस्ताणि सग्गे देवायि दुहाणि पाविति ॥ ६०९ ॥ १८४४ ॥ ईसाविसायमयकोहलोहदोसेहिं

आयासउेसानां वैरुषाणाकरो मयंकख । यहुदुःखदुर्गतिकरो मूलमर्थोऽनर्थानाम् ॥ ६०३ ॥ कृच्छ्रेः प्राप्तुं यान् (शक्यं) ये च प्राप्ता बहुभयछे-
 शरोगकराः । तत्क्षणसुग्या यहुदुःखाः संसारविवर्धनाः कामाः ॥ ६०४ ॥ नास्तीह संसारे स्थानं किञ्चिदपि निरुपहुतं नाम । ससुरासुरेसु
 मनुजेषु नरकेषु तिर्यग्योनिषु च ॥ ६०५ ॥ बहुदुःखपीडितानां मसिमूढानामनात्मवशानाम् । तिरश्चां नास्ति सुतं नैरयिकाणां कुतश्चैव
 ॥ ६०६ ॥ इतगर्भवासजन्मन्याधिजराभरणरोगशोकैः । अभिभूते मानुष्ये बहुदोषैर्न सुरतमस्ति ॥ ६०७ ॥ मांसास्थिसंघाते मूत्रपुरीषमृते नय-
 च्छिद्रे । अद्यपि परिश्रयति शुभं शरीरे किमस्ति ? ॥ ६०८ ॥ इट्टजनविप्रयोगऋयवनभयं चैव देवलोकान् । एतादृशानि स्वर्गे देवा अपि
 दुर्गन्तानि प्राप्नुवन्ति ॥ ६०९ ॥ ईर्ष्याविपादमदकोपलोभैर्बोधैरेयमादिभिः । देवा अपि धं समभिभूतास्तेष्वपि च कुतः सुखमस्ति ?

एवमाहं हि । देवाधि समभिभूया तेसुचि य कओ सुहं अतिथि ? ॥ ६१० ॥ १८४५ ॥ ७ । एरिसयदोसपुण्णे खुत्तो
 संसारसायरे जीवो । जं अइचिरं किलिस्सइ तं आसवहेउअं सवं ॥ ६११ ॥ १८४६ ॥ रागदोसपमत्तो इंदि-
 यवसओ करेइ कम्माइं । आसवद्वारेहिं अविगुहेहिं तिविहेण करणेणं ॥ ६१२ ॥ १८४७ ॥ धिधी लोहो जेणिह
 दिक्कामो खलु स पावमायरइ । न हु पावं हवइ हिंयं वित्तं जहा जीविथस्स ॥ ६१३ ॥ १८४८ ॥ रागस्स
 न दोसस्स य धिरत्तु जं नाम सद्धंतोऽवि । पावेसु कुणइ भावं आउरचिल्लव अहिंसुं ॥ ६१४ ॥ १८४९ ॥
 लोभेण अहव वत्थो कलं न गणेइ आयअहिंयपि । अइलोहेण विणस्सइ मच्छुव जहा गलं गिलिओ ॥ ६१५ ॥
 ॥ १८५० ॥ अत्थं धम्मं कामं तिणिणवि बुद्धो जणो परिचयइ । ताइं करेइ जेहि उ (न) किलिस्सइ इहं परभवे च
 ॥ ६१६ ॥ १८५१ ॥ इति अजुत्तस्स विणासगाणि पंचिंदियाणि पुरिसस्स । उरगा इव उगगविसा गहिया

॥ ६१० ॥ ईदग्गोपपूर्णे मग्नः संसारसागरे जीवः । गदतिचिरं छिद्यति तदाश्रयेषु कं सर्वम् ॥ ६११ ॥ रागद्वेषप्रमत्त इन्द्रियव-
 शगः करोति कर्माणि । आश्रयद्वारैरविगृहीतैस्त्रिभिर्न करणेन ॥ ६१२ ॥ धिग् मोहं येनेह हितकामः खलु त पापमाचरति । नैव
 पापं भजति हितं विपं यथा जीवितार्थिनः ॥ ६१३ ॥ रागं न द्वेषं न धिग्गु गन्नाम श्रदधानोऽपि । पापेषु करोति भावमातुरैव
 इवाहितेषु ॥ ६१४ ॥ लोभेनाथवा प्रसूः कार्यं न गणयति आत्माहितमपि । तलिलोभेन विनश्यति मत्स्य इव यथा गलं गिलितः ॥ ६१५ ॥
 अर्थं धर्मं कामं धीनपि बुभो जनः परित्यजति । तानि करोति चैतु (न) छिश्यतीह परमेषु च ॥ ६१६ ॥ भवन्त्यजुक्ता विनाशकानि पञ्चे-

मन्तोसहीहि विणा ॥ ६१७ ॥ १८५२ ॥ आसवद्वारोहि सया हिंसाईएहि कम्ममासवइ । जह नावाइ विणासो
 छिइहि जलं उयहिमज्जे ॥ ६१८ ॥ १८५३ ॥ ८ । कम्मासवद्वाराइं निरुंभियवाइं इंदियाइं च । हंतवा य कसाया
 तिचिहंतिचिहेण मुक्खत्थं ॥ ६१९ ॥ १८५४ ॥ निग्गहिय कसाएहि आसया मूलओ हया हुंति । अहियाहारे
 मुक्के रोगा इय आउरजणस्स ॥ ६२० ॥ १८५५ ॥ नाणेण य ज्ञाणेण य तपोयलेण य थला निरुंभंति । इंदि-
 यचिसयकसाया घरिया तुरगा ध रज्जूहिं ॥ ६२१ ॥ १८५६ ॥ हुंति गुणकारगाइं सुयरज्जूहिं घणियं निय-
 मियाइं । नियमाणि इंदियाइं जइणो तुरगा इय सुदंता ॥ ६२२ ॥ १८५७ ॥ मणवयणकायजोगा जे भणिया
 करणसणिया तिणिण । ते जुत्तस्स गुणकरा हुंति अजुत्तस्स दोसकरा ॥ ६२३ ॥ १८५८ ॥ जो सम्मं भूयाइं

न्द्रियाणि पुरुषस्य । उरगा इयोमविषाः मज्झिमपिभिर्विना गृहीताः ॥ ६१७ ॥ आश्रवद्वारैः सदा हिंसादिकैः कर्माश्रवति । यथा नावो
 विनाशश्चिह्नैरुदधिमध्ये जलमाश्रयन्त्याः (तथाऽऽश्रवैर्जीवित्स्य) ॥ ६१८ ॥ कर्माश्रवद्वाराणि निरोद्धव्यानीन्द्रियाणि च । हन्तव्याश्च कपायास्त्रि-
 विधत्रिविधेन गोक्षार्यम् ॥ ६१९ ॥ निगृहीतेषु कपायेषु आश्रवा मूलतो हत्वा भवन्ति । अहिताहारे मुक्के रोगा इवातुरजनस्य ॥ ६२० ॥
 शानेन च ध्यानेन च तपोयलेन च थलान्निरुध्यन्ते । इन्द्रियविषयकपाया धृतास्तुरगा इव रज्जुभिः ॥ ६२१ ॥ भवन्ति गुणकारकाणि
 द्रुतरज्जुभिरित्यर्थं नियमितानि । निजकानीन्द्रियाणि यत्तेस्तुरगा इव सुदान्ताः ॥ ६२२ ॥ मनोवचनकाययोगा ये भणिताः करणसंज्ञितास्त्रयस्ते
 युक्तस्य गुणकरा भवन्त्ययुक्तस्य दोषकराः ॥ ६२३ ॥ यः सम्यग् भूतान् पश्यति भूतांश्चात्मभूतान् कर्ममलेन न लिप्यते स संवृताश्रवद्वारः

पास्तह भूए अ अप्पभूए य । कम्ममलेण न लिप्पइ सो संवरियासवडुवारो ॥ ६२४ ॥ १८५९ ॥ ९ । धण्णा सत्त
हियाहं सुणंति धण्णा करंति सुणियाहं । धण्णा सुग्गइमग्गं मरंति धण्णा गया सिद्धिं ॥ ६२५ ॥ १८६० ॥
धण्णा कलत्तनियलेहिं विप्पमुक्का सुसत्तसंजुत्ता । वारीओव गयवरा घरवारीओवि निप्फिट्ठिया ॥ ६२६ ॥
॥ १८६१ ॥ धण्णा (उ) करंति तवं संजमजोगेहिं कम्ममट्ठविहं । तवसलिलेणं मुणिणो धुणंति पोरणायं कम्मं
॥ ६२७ ॥ १८६२ ॥ नाणमयवायसत्तिओ सीलुज्जलिओ तवो मओ अग्गी । संसारकरणवीयं दहइ दवग्गी च
तणरासिं ॥ ६२८ ॥ १८६३ ॥ १० । इणयो सुग्गइग्गपहो सुदेसिओ उक्खिओ य जिणवरेहिं । ते धत्ता जे एयं
पहमणवज्जं पवज्जंति ॥ ६२९ ॥ १८६४ ॥ जाहे य पावियवं इह परलोए य होइ कट्ठाणं । ता एयं जिणकहियं
पडिवज्जइ भावओ धम्मं ॥ ६३० ॥ १८६५ ॥ जह जह दोसोचरमो जह जह विसएसु होइ वेरग्गं । तह तह

॥ ६२४ ॥ धन्याः सत्त्वा हितानि शृण्वन्ति धन्याः कुर्वन्ति धृतानि । धन्याः सुगतिमार्गः (यथा तथा) श्रियन्ते धन्या गताः सिद्धिम् ॥ ६२५ ॥
धन्याः कलत्रनिगडेभ्यो विप्रमुक्ताः सुसत्त्वसंयुक्ताः । वारीभ्य इव गजवराः गृहचारीतो निष्कटिताः ॥ ६२६ ॥ धन्यास्तु कुर्वन्ति तपः
संयमयोगैः कर्माष्टविधम् (रुणद्धि) । तपःसलिलेन मुनयो धुन्यन्ति पौराणिकं कर्म ॥ ६२७ ॥ ज्ञानमगवातसहितं शीलोज्ज्वलं तपो मत्तोऽग्निः ।
संसारकरणवीजं दहति दवाग्निरिव नृणराशिम् ॥ ६२८ ॥ अयं सुगतिगमनपथः सुदेशित उच्छिष्टत्र जिनवरैः । ते धन्या ये गतं पन्थानमनवत्
प्रपद्यन्ते ॥ ६२९ ॥ यदा च प्राप्तव्यमिह परलोके च भवति कल्याणम् । तर्हेनं जिनकथितं प्रतिपद्यते भावतो धर्मम् ॥ ६३० ॥ यथा

चिजाणयाहि आसन्नं से पयं परमं ॥ ६३१ ॥ १८६६ ॥ ११। दुग्गो भवकंतारे भममाणेहिं सुचिरं पणट्टेहिं ।
 दिट्ठो जिणोवदिट्ठो सुग्गइमग्गो कहवि लद्धो ॥ ६३२ ॥ १८६७ ॥ माणुस्सदेसकुलकालजाइइदिययलोवयाणं
 च । चिन्नाणं सद्धा वंसणं च दुलहं सुसाहूणं ॥ ६३३ ॥ १८६८ ॥ पत्तेसुचि पपसुं मोहरसुदएण दुल्लहो सुपहो ।
 कुपहयहुयत्तणेण य विसयसुहाणं च लोभेणं ॥ ६३४ ॥ १८६९ ॥ सो य पहो उवलद्धो जस्स जए षाहिरो
 जणो बह्नुओ । संपत्तिच्चिय न चिरं तम्हा न खमो पमाओ भे ॥ ६३५ ॥ १८७० ॥ जह जह दढप्पइण्णो
 समणो घेरग्गभावणं कुणह । तह तह असुमं आपवहयं य सीयं खयसुवेइ ॥ ६३६ ॥ १८७१ ॥ एगअहोरत्ते-
 णयि दढपरिणामा अणुत्तरं जंति । फंढरिओ पुंढरिओ अहरगईवहुगमणेसुं ॥ ६३७ ॥ १८७२ ॥ १२। बारसवि
 भावणाओ एवं संखेयओ समत्ताओ । भायेमाणो जीवो जाओ समुवेइ चेरगं ॥ ६३८ ॥ १८७३ ॥

यथा दोषोपरमो यथा यथा विषयेषु भवति वैराग्यम् । तथा २ विजानीहि आसन्नमथ पदं परमम् ॥ ६३१ ॥ भवकान्तारे भ्रा-
 न्यद्भिः सुचिरमण्डितं दुर्गो जिनोपदिष्टः सुगतिमार्गः कथमपि च लब्धः ॥ ६३२ ॥ मानुष्यवेशकुलकालजातीन्द्रियपलोपचयाश्च ।
 विज्ञानं भद्धा सुसाधूनां दर्शनं च दुर्लभम् ॥ ६३३ ॥ प्राप्तेष्वपि एतेषु मोहसोदयेन दुर्लभः सुपयः । कुपथयदुत्वेन च विषयसुखानां च
 लोभेन ॥ ६३४ ॥ च पन्थाः उपलब्धो यस्माज्जगति बाह्यो जनो बहुकः । संप्राप्तोऽपि न चिरं तस्मान्न क्षमः प्रमादो भवताम् ॥ ६३५ ॥
 यथा यथा दृढप्रतिष्ठः धमणो वैराग्यभावनां करोति तथा तथाऽशुभमातपहतमिव शीतं क्षयमुपयति ॥ ६३६ ॥ एकेनाहोरात्रेणापि दृढ-
 परिणामा अनुत्तरं यान्ति । कण्ठरीकः पुण्डरीकः (च) अधमगल्यूर्जंगमनयोः (शाते) ॥ ६३७ ॥ द्वादशस्यपि भावना एवं संक्षेपतः समाप्ताः ।

भाविल्ल भावणाओ पालिल्ल वयाइं रयणसरिसाइं । पडिपुण्णपावखमणे अइरा सिद्धिपि पावहिस्सि ॥६३९॥
॥१८७४॥ कत्थइ सुहं सुरसमं कत्थइ निरओवमं हवह दुक्खं । कत्थइ तिरियसरित्थं माणुसजाइं वहुविचित्ता
॥ ६४० ॥ १८७५ ॥ ददूणवि अप्पसुहं माणुस्सं गेगदोस (सोग) संजुत्तं । सुदुवि हिमसुवइदं कल्लं न सुणेइ
मूढजणो ॥ ६४१ ॥ १८७६ ॥ जह नाम पट्टणगओ संते सुदंमि मूढभावेणं । न लहंति नरा लाहं माणुसभावं
तहा पत्ता ॥ ६४२ ॥ १८७७ ॥ संपत्ते चलचिरिणं सवभावपरिक्खणं अजाणंता । न लहंति बोहिलाभं दुग्गइ-
मग्गं च पावंति ॥ ६४३ ॥ १८७८ ॥ अम्मपियरो भाया भज्जा पुत्ता सरीर अत्थो य । भवसागरंमि घोरे न
हुंति ताणं च सरणं च ॥ ६४४ ॥ १८७९ ॥ नवि माया नवि य पिया न पुत्तदारा न चेव वंयुजणो । नवि य
धणं नवि धनं दुक्खलमुइत्तं उवसंमेत्ति ॥ ६४५ ॥ १८८० ॥ जइया सयणिल्लगओ दुक्खलत्तो सयणवंयुपरि-

भावयन् जीवो याः समुपयाति वैराग्यम् ॥ ६३८ ॥ भावयेः भावताः पालयेः व्रतानि रत्नसदृशानि । प्रतिपूर्णापापक्षपणानि अचि-
रात्सिद्धिमपि प्राप्स्यसि ॥ ६३९ ॥ कचित् सुखं सुरसगं कचिन्निरयोपमं भवति दुःखम् । कचित्तिर्यक्सदृशं मनुज्यजातिर्वहुविचित्रा
॥ ६४० ॥ दृष्ट्वाऽप्यल्पसुखं मानुज्यं नैकरोपसंयुक्तम् । सुप्तुपि हितमुपदिष्टं कार्यं न जानाति गूढजनः ॥ ६४१ ॥ यथा नाम पतनगतः
सति मूल्ये मूढभावेन । न लभंते नरा लाभं मनुज्यभावं तथा प्राप्ताः ॥ ६४२ ॥ संप्राप्ते चलवीर्ये सद्भावपरीक्षणमजानानाः । न लभन्ते
बोधिलाभं दुर्गतिमार्गं च प्राप्नुवन्ति ॥ ६४३ ॥ मातापितरौ धाता भार्या पुत्राः शरीरमर्थश्च । भवसागरे घोरे न भवन्ति ज्ञाणं च शरणं
च ॥ ६४४ ॥ नैव माता नैव च पिता न पुत्रदारा नैव च वन्युजनः । नैव च धनं नैव च धान्यं दुःखमुदीर्णमुपशामयन्ति ॥ ६४५ ॥ यदा शर-

द्वीणो । उद्यत्तश्च परिपत्तश्च उरगो जह्वा अगिमज्जंमि ॥ ६४६ ॥ १८८१ ॥ असुह सरीरं रोगा जम्मणसयसा-
 हणं लुहा तण्हा । उण्हं सीयं वाओ पहाभिघाया यडणेगविहा ॥ ६४७ ॥ १८८२ ॥ सोगजरामरणाहं परि-
 रसमो दीणया य दारिदं । तहय पियविप्पओगा अप्पियजणसंपओगा य ॥ ६४८ ॥ १८८३ ॥ एयाणि य
 अण्णाणि य माणुस्से बहुविहाणि दुक्खाणि । पघक्खं पिक्खंतो को न मरह तं विच्छित्तो ? ॥ ६४९ ॥ १८८४ ॥
 लब्धूणवि माणुरस्सं सुदुद्धं केइ कम्मदोसेणं । सापासुहमणुरत्ता मरणसमुद्देवगार्हिति ॥ ६५० ॥ १८८५ ॥
 तेण उ इहलोगाणुहं मोचूणं माणसंसियमईओ । विरतिक्खमरणभीरू लोगसुईकरणदोगुंछी ॥ ६५१ ॥ १८८६ ॥
 दारिददुक्खवेयणपहुविहसीउणहलुप्पिचासाणं । अरईभपसोगसामियतक्करदुब्भक्खमरणाहं ॥ ६५२ ॥ १८८७ ॥
 मगसिं तु बुहाणं जं पडिवक्खं सुहंति तं लोए । जं पुण अचंतसुहं तस्स पक्खत्ता सया लोया ॥ ६५३ ॥

नीयगतो दुःखार्चः स्वजनयन्धुपरिहीनः । उद्धर्तते परिवर्तते उरगो यथाऽमिमध्ये ॥ ६४६ ॥ अद्युपि क्षीरं रोगा जन्मशतसाधनं
 शुच्यूष्मा । उल्लं क्षीतं वातः पथ्यमिषासाध्यानेकविधाः ॥ ६४७ ॥ शोकजयमरणानि परिक्रमो दीनत्वा च वारिद्र्यम् । तथैव त्रियविप्रयोगा
 अप्रियजनसंप्रयोगाश्च ॥ ६४८ ॥ एतानि च भानुष्ये बहुविधानि दुःखानि प्रलक्ष्मीक्षमाणः को न क्षियते तद्विचिन्तयन् ? ॥ ६४९ ॥
 लब्ध्याऽपि भानुष्यं सुदुर्लभं कैपित्कर्मदोषेण । सातसुखानुरक्षा मरणसमुद्रमवगाहन्ते ॥ ६५० ॥ तेनेवेहलोकमुखं मुक्त्वा मानसंभितम-
 विहः । विरतिधमरणभीरुलोकधुतिकरणजुगुप्सी ॥ ६५१ ॥ दारिद्र्यादुःखवेदना बहुविधभीतोष्णशुत्पिपासाः । अरविभयशोक-
 स्यागितस्फुटुर्भिक्षमरणानि ॥ ६५२ ॥ एतेषां तु दुःखानां यः प्रतिपद्यस्तदोके सुखमिति । यत्पुनरत्यन्तमुखं तस्य परोक्षाः सन्ना

॥ १८८८ ॥ जस्स न छुहा ण तण्हा नय सीउण्हं न दुक्खमुक्किट्ठं । न य असुइय सरीरं तस्सऽसणाईसु किं कज्जं ? ॥ ६५४ ॥ १८८९ ॥ जह निंवदुमुप्पन्नो कीडो कहुयंपि मन्नए महुरं । तह सुक्खसुहपरुक्खा संसारदुहं सुहं विंति ॥ ६५५ ॥ १८९० ॥ जे कहुयदुमुप्पन्ना कीडा वरकप्पपायवपरुक्खा । तेसिं विसालवल्ली विसं व सगगो य सुक्खो य ॥ ६५६ ॥ १८९१ ॥ तह परतित्थियकीडा विसयविसंक्खुरविमूढदिट्ठीया । जिणसास-
णकप्पतरुवरपारुक्खरसा किलिस्संति ॥ ६५७ ॥ १८९२ ॥ तम्हा सुक्खमहातरुसासयसिवफल्यसुक्ख-
सत्तेणं । मोत्तूण लोगसणं पंडियमरणेण सरियध्वं ॥ ६५८ ॥ १८९३ ॥ जिणमयभाविअचित्तो लोगसुइमल-
विरेयणं काजं । धम्मंसि तओ झाणे सुक्के य मइं निवेसेह ॥ ६५९ ॥ १८९४ ॥ सुणह-जह जिणवयणामय (रस)-

लोकाः ॥ ६५३ ॥ यस्स न क्षुत् न वृद्ध न च शीतोष्णं न दुःखमुत्कृष्टं । न चाशुचिकं शरीरं तस्याशनादिभिः किं कार्यम् ? ॥ ६५४ ॥ यथा निम्बदुमोत्पन्नाः कीटाः कटुकमपि मन्यन्ते मधुरम् । तथा परोक्षमोक्षसुखाः संसारदुःखं सुखं ब्रुवते ॥ ६५५ ॥ ये कटुकदुमोत्पन्नाः कीटाः परोक्षवरकल्पपादपाः । तेषां विशाल(सुख)वल्ली विपत्रत्सर्गश्च मोक्षश्च ॥ ६५६ ॥ तथा परतीर्थिककीटा विपयविपाङ्कुरविमूढदृष्टिकाः । परो-
क्षजिनशासनकल्पतरुवरसाः क्षिप्रयन्ति ॥ ६५७ ॥ तस्यात्सौख्यमहातरुशाश्वतशिवफलकसौख्यसत्तेन(जीवेन) । मुक्त्वा लोकसञ्ज्ञां पण्डि-
तमरणेन मर्त्तव्यम् ॥ ६५८ ॥ जिन्मतभावितचित्तो लोकद्वुतिमलविरेचनं कृत्वा । धर्म्यं ततो ध्याने शुक्ले च मतिं निवेशयेत् ॥ ६५९ ॥ शृणुत-यथा जिनवचनान्मृतरसभावितहृद्दयेन ध्यानव्यापारः । करणीयः श्रमणेन यद् ध्यानं ये(ते)षु ध्यातव्यम् ॥ ६६० ॥

भाविहियपुण ज्ञाणयावारी । करणिज्जो समणेणं जं ज्ञाणं जेतु ज्ञायधं ॥ ६६० ॥ १८९५ ॥ इति संलेहणा-
सुयं ॥ ६६१ ॥ १८९६ ॥ पंचम भत्तपरिण्णा छट्ठं आउरपचक्खाणं च । सत्तम महपचक्खाणं अट्ठम आराहणप-
इण्णो ॥ ६६२ ॥ १८९७ ॥ इमाओ अट्ठ सुयाओ भावा उ गहियंमि लेस अत्थाओ । मरणविभत्ती रइयं विय
नाम मरणसमाहिं च ॥ ६६३ ॥ १८९८ ॥ इति त्तिरिमरणविभत्तीपइणयं संमत्तं ॥ ८ ॥ इति संलेखनाश्रुतम् ॥

॥ इति श्रीमरणविभक्तिप्रकीर्णकं समाप्तम् ॥ १० ॥

एतत् मरणविभक्तिः मरणविशोधिश्च नाम गुणरत्नम् । मरणसमाधिस्तृतीयं संलेशनाश्रुतं चतुर्थं च ॥ १ ॥

पञ्चमं भक्तपरिणामं पञ्चमातुरप्रत्याख्यानं च । सप्तमं महाप्रत्याख्यानं अष्टममांशधनाप्रकीर्णकम् ॥ २ ॥

एतेभ्योऽष्टयः ध्रुतेभ्यो भागेनायण्ड्यायैशाम् । मरणविभक्ती रचिता द्वितीयं नाम मरणसमाधिः ॥ ३ ॥ इति श्रीमरणसमाधिः ॥

इति श्रीचितुःशरणादि मरणसमाध्यन्तं प्रकीर्णकदशकं समाप्तिमगमत्

इति श्रीआगमोदयसमितिग्रन्थोद्वारे ग्रन्थांकः ४६.

इति चतुःशरणादीनि मरणसमाध्यन्तानि दश प्रकीर्णकानि
सच्छायाणि समाप्तानि ।

इति श्रीआगमोदयसमितिग्रन्थोद्वारे, ग्रन्थाङ्कः-४६.

